ਪ੍ਰੋ: ਦਿੱਤ ਰਾਮ ਉਰਫ ਪ੍ਰੋ: ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ
(ਵਿਸੇਸ ਲੇਖ ਦੇਖੋ ਸਫਾ 23 'ਤੇ

13ਵਾਂ ਸਾਲ

ਦੇਸ਼ ਦੁਆਬਾ

ਹਫਤਾਵਾਰੀ

VOL -14 ISSUE - 3
April 23, 2025

Postal Address
Desh Doaba
5101 Doe Hollow Pl., Antelope, CA-95843

www.deshdoaba.com
www.ambedkartimes.com

ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੀ ਮਹਾਨ ਸ਼ਹਾਦਤ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਵਿਸ਼ੇਸ ਲੇਖ ਅੰਦਰ ਦੇਖੋ

ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ : ਪ੍ਰੇਮ ਕੁਮਾਰ ਚੁੰਬਰ ਸੰਪਰਕ : 916-947-8920 ਫੈਕਸ : 916-238-1393 E-mail : deshdoaba@yahoo.com ਸੰਪਾਦਕ : ਵਿਵੇਕ ਭਾਟੀਆ

ਪੋਪ ਫਰਾਂਸਿਸ ਦਾ ਲੰਬੀ ਬਿਮਾਰੀ ਬਾਅਦ ਦੇਹਾਂਤ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ- ਰੋਮਨ ਕੈਥੋਲਿਕ ਚਰਚ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਲਾਤੀਨੀ ਅਮਰੀਕੀ ਪੋਪ ਫਰਾਂਸਿਸ ਦਾ ਲੰਬੀ ਬਿਮਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇਹਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੋਪ 88 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਸਾਲ ਦੋਹਰੇ ਨਮੂਨੀਆ ਕਾਰਨ 38 ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਰਹੇ। ਪੋਪ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਵੈਟੀਕਨ ਨੌਂ ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਸੋਗ ਮਨਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਨੋਵੇਂਡੀਅਲ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਰੋਮਨ ਪਰੰਪਰਾ ਜੋ ਅੱਜ ਵੀ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ, ਅਗਲੇ ਪੋਪ ਦੀ ਚੋਣ ਦੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਹੁਣ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਪੋਪ ਚੁਣਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਸੋਗ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਗਲੇ ਪਾਦਰੀ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਰਡੀਨਲਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੰਮੇਲਨ ਵਿੱਚ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਪੋਪ ਸੰਮੇਲਨ ਵਿੱਚ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ 135 ਕਾਰਡੀਨਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਚਾਰ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਹਨ।

ਇਹ ਚਾਰ ਭਾਰਤੀ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਲੈਣਗੇ ਹਿੱਸਾ

ਕਾਰਡੀਨਲ ਫਿਲਿਪ ਨੇਰੀ ਫੇਰਾਓ (72) - ਗੋਆ ਅਤੇ ਦਮਨ ਦੇ ਮੈਟਰੋਪੋਲੀਟਨ ਆਰਚਬਿਸ਼ਪ।

ਕਾਰਡੀਨਲ ਬੇਸੇਲੀਓਸ ਕਲੇਮੇਂਸ (65) - ਸਾਈਰੋ-ਮਲੰਕਾਰਾ ਦੇ ਤ੍ਰਿਵੇਂਦਰਮ ਦੇ ਮੇਜਰ ਆਰਚਬਿਸ਼ਪ।

ਕਾਰਡੀਨਲ ਐਂਥਨੀ ਪੁਏਲਾ (63) - ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਦੇ ਮੈਟਰੋਪੋਲੀਟਨ ਆਰਚਬਿਸ਼ਪ।

ਕਾਰਡੀਨਲ ਜਾਰਜ ਜੈਕਬ ਕੂਵਾਕੜ (51) - ਕੇਰਲ।

ਕਿਵੇਂ ਹੋਵੇਗੀ ਨਵੇਂ ਪੋਪ ਦੀ ਚੋਣ?

ਨੋਵੇਂਡਾਲੀ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਪਾਦਰੀ (ਕਾਰਡੀਨਲ) ਅਗਲੇ ਪੋਪ ਦੀ ਚੋਣ ਲਈ ਮੀਟਿੰਗ ਲਈ ਰੋਮ ਪਹੁੰਚਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਮੀਟਿੰਗ ਪੋਪ ਦੇ ਸਿੰਘਾਸਨ ਖਾਲੀ ਹੋਣ ਤੋਂ 15-20 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਜੇਕਰ ਸਾਰੇ ਕਾਰਡੀਨਲ ਸਹਿਮਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ, ਹਰ ਕਾਰਡੀਨਲ ਗੁਪਤ ਸੈਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਵੋਟ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਸੈਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਬੈਲਟ ਪੇਪਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਖਾਸ ਚੁੱਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਸਾੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਕਾਲੇ ਧੂੰਏਂ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਪੋਪ ਨਹੀਂ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਚਿੱਟਾ ਧੂੰਆਂ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਡੀਨਲਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਪੋਪ ਚੁਣਿਆ ਹੈ।

ਨਵੇਂ ਪੋਪ ਲਈ ਸੰਭਾਵੀ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਕੋਈ ਵੀ ਰੋਮਨ ਕੈਥੋਲਿਕ ਪੁਰਸ਼ ਜਿਸਨੇ ਪਵਿੱਤਰ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਪੋਪ ਬਣਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ, ਪਰ 1378 ਤੋਂ ਇਸ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਕਾਰਡੀਨਲ ਚੁਣੇ ਗਏ ਹਨ।

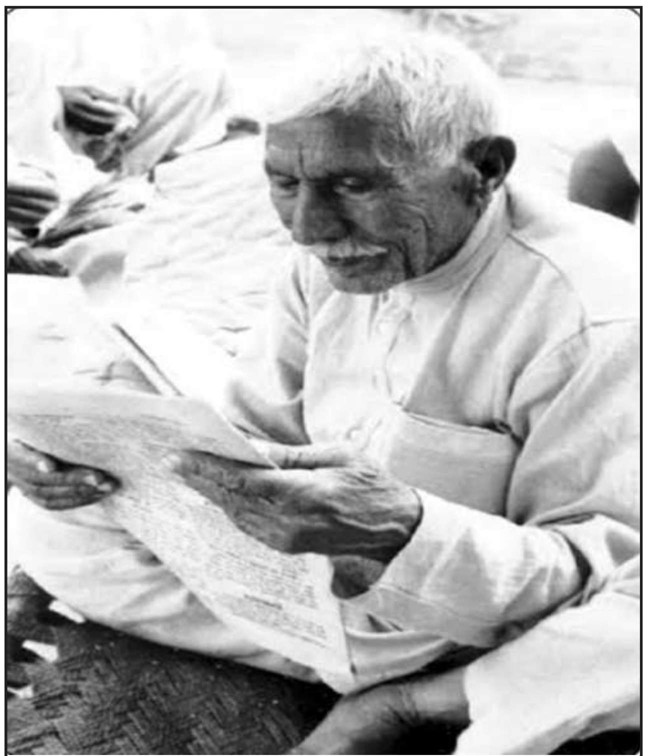

Babu Mangu Ram Mugowalia
January 14, 1886 – April 22, 1980
Founder of the Ad Dharm Movement Punjab

ਅਦਾਰਾ 'ਅੰਬੇਦਕਰ ਟਾਈਮਜ਼' ਅਤੇ 'ਦੇਸ਼ ਦੁਆਬਾ' ਵੱਲੋਂ ਮਹਾਨ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਗਦਰੀ ਬਾਬਾ ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਮੁੱਗੋਵਾਲੀਆ ਜੀ ਦੇ 45ਵੇਂ ਪ੍ਰੀਨਿਰਵਾਣ ਦਿਵਸ 'ਤੇ ਕੋਟਿਨ-ਕੋਟਿ ਪ੍ਰਣਾਮ।

(ਸਬੰਧਿਤ ਲੇਖ ਅਤੇ ਸੰਪਾਦਕੀ ਅੰਦਰ ਦੇਖੋ)

ਨਿਊਯਾਰਕ ਵਿਖੇ ਡਾ. ਅੰਬੇਦਕਰ ਦਾ 134ਵਾਂ ਜਨਮ ਦਿਨ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ

(ਰਿਪੋਰਟ ਅਤੇ ਤਸਵੀਰਾਂ ਦੇਖੋ ਸਫਾ 27 ਤੋਂ 30 'ਤੇ)

ਪਹਿਲਗਾਮ ਅੱਤਵਾਦੀ ਹਮਲੇ ਦੀ ਟਰੰਪ ਵੱਲੋਂ ਨਿੰਦਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ 'ਅਸੀਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਨਾਲ'

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ (ਬਿਊਰੋ) ਕਈ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੇ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਪਹਿਲਗਾਮ ਵਿੱਚ ਸੈਲਾਨੀਆਂ 'ਤੇ ਹੋਏ ਅੱਤਵਾਦੀ ਹਮਲੇ ਦੀ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਹਮਲੇ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਲੋਕਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਵੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਪਲੇਟਫਾਰਮ 'ਦ ਟਰੂਥ' 'ਤੇ ਲਿਖਿਆ, "ਕਸ਼ਮੀਰ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਖ਼ਬਰ ਆਈ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਅੱਤਵਾਦ ਵਿਰੁੱਧ ਭਾਰਤ ਦੇ ਨਾਲ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਮਾਰੇ ਗਏ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਆਤਮਾਵਾਂ ਦੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਜ਼ਖਮੀਆਂ ਦੇ ਠੀਕ ਹੋਣ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੋਦੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਾਡਾ ਪੂਰਾ ਸਮਰਥਨ ਅਤੇ ਡੂੰਘੀ ਹਮਦਰਦੀ ਹੈ। ਸਾਡੀਆਂ ਸੰਵੇਦਨਾਵਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਰਿਆਂ ਨਾਲ ਹਨ!

ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਹੁੰਗਾਰਾ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਤੋਂ ਆਇਆ। ਪਹਿਲਾਂ ਇਜ਼ਰਾਈਲੀ ਦੂਤਾਵਾਸ ਅਤੇ ਫਿਰ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਗਿਡੀਅਨ ਸਾਰ ਨੇ ਇਸ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਭਿਆਨਕ ਕਰਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਸਦਮਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ। ਹਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮਾਰੇ ਗਏ ਲੋਕਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸੰਵੇਦਨਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਅੱਤਵਾਦ ਵਿਰੁੱਧ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ। ਯੂਕਰੇਨੀ ਦੂਤਾਵਾਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਪਹਿਲਗਾਮ ਅੱਤਵਾਦੀ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਦੁਖੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਅੱਤਵਾਦੀ ਹਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅੱਤਵਾਦ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਜਦੋਂ ਮਾਸੂਮ ਲੋਕ ਮਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਇਹ ਅਸਹਿ ਦਰਦ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਅਰਜਨਟੀਨਾ ਦੇ ਰਾਜਦੂਤ ਮਾਰੀਆਨੋ ਕੈਸੀਆਨੋ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਇਸ ਸਮੇਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਨਾਲ ਹੈ।

Amrik Chand (CPA)
Phone : 510-490-8200
Fax : 510-490-8202
Email : achand@pacbell.net
Income Tax Preparation (Individual, Corporation & LLC)
Payroll Services & Bookkeeping Services
* We are in this business since 1989.
Your satisfaction is our goal.
* Please call us for Professional & reliable services at reasonable rates.
959 Corporate Way, Fremont, CA. 94539

DR. TAKHAR'S FAMILY MEDICINE & URGENT CARE CLINIC
8191 Timberlake Way, Suite # 400, Sacramento, CA 95823, Phone: 916-688-8888 Fax: 916-688-8837
Clinic Hours: Monday to Friday 9:00 AM to 5:30 PM, Saturday 9:00 AM – 4:00 PM & Sunday closed
Dr. Paramjit S Takhar, MD
Goodie Takhar, PhD
We speak your language: Panjabi, Hindi, Urdu, Farsi, Arabic and Spanish
URGENT CARE CLINIC

SAROAY INVESTMENT REALTY
Ram Saroay
Broker/Realtor
Commercial Properties
Business License 031035
ramsaroay@hotmail.com
Cell (510) 368-3983

RAMESH SUMAN
Broker Realtor
RCS-D ™
MAJESTIC HOMES
Office (925) 779-1234
Direct (925) 366-3618
Fax (905) 219-3918
DRE Licence- 00871752
www.majestichomes.us ramesh@rameshsuman.com
P.O. Box 3434, Antioch, CA 94531-3434

SKY TRANSPORT SOLUTIONS
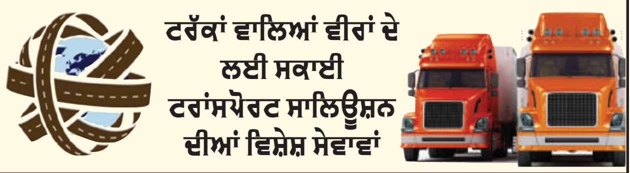
ਟਰੱਕਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਵੀਰਾਂ ਦੇ ਲਈ ਸਕਾਈ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਸਾਲਿਊਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੇਵਾਵਾਂ
PLEASE CONTACT US FOR MORE INFORMATION
PHONE: 209-855-6938, FAX: 209-762-6540
121 E 11th St. Tracy, CA 95376

BAGGA JEWELERS
SINCE 1996
916-912-8842, 916-329-8772
jewelers.Bagga@gmail.com
ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ ਵਿਚ 22 ਅਤੇ 24 ਕੈਰੇਟ ਦੇ ਗਹਿਣਿਆਂ ਦਾ ਸਟੋਰ ਖੁੱਲ੍ਹ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਸੋਨੇ, ਚਾਂਦੀ ਦੇ ਗਹਿਣੇ ਆਰਡਰ 'ਤੇ ਵੀ ਤਿਆਰ ਕਰਵਾ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਸੋਨਾ ਵੇਚਣ, ਖਰੀਦਣ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੇ ਬਦਲੇ ਨਵਾਂ ਸੋਨੇ ਤੇ ਕੈਸ਼ ਵੀ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਇੱਥੇ ਚਾਂਦੀ ਦੇ ਗਹਿਣੇ ਅਤੇ ਚਾਂਦੀ ਦੇ ਬਰਤਨ ਵੀ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਗਹਿਣੇ ਸਟੋਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

Sandeep Jony Bagga
6930 65TH STREET # 115 SACRAMENTO CA 95823

ਸੋਹੰ

SRI GURU RAVIDASS SABHA (CA)

2150 Crestview Drive, Pittsburg CA 94565
Tel : (925) 439-2355

Sri Guru Ravidass Temple Pittsburg - Upcoming Programs

Guru Piyari Saadh Sangat Ji:
Waheguru Ji Ka Khalsa Waheguru Ji KI Fateh!

The following programs will be celebrated at the Gurdwara Sahib:

June 27-28-29, 2025
Pittsburg Gurughar's 40th Anniversary

Sri Guru Ravidass Temple Pittsburg's 40th anniversary will be celebrated on June 29, 2025. Akhand Path will start on Friday 6/27/2025 at 10:00 AM and will be concluded with Bhog ceremony on Sunday 6/29/2025. We are extremely thankful to our founding members for creating this place of worship for the community. Path and Langar Sewa will be hosted by Guru Ki Sangat. More details to follow.

Gurughar is open every day. Sukhmani Sahib path/ Akhand Path, Kirtan and Langar Sewa is hosted by Sangat or some devotee every Sunday.

"NANAK NAM CHARDI KALA TERE BHANE SARBAT DA BHALA"

"NANAK NAM CHARDI KALA TERE BHANE SARBAT DA BHALA"

Sangat Sewadars

www.sriguruternravidasstemple.com

Chairman
Vinod Kumar

President
Sunita Singh Bangar

Gen. Secretary
Upinder Pal (Ricky)

Treasurer
Shinder Pal Narabut

ਐਸੀ ਲਾਲ ਤੁਝ ਬਿਨੁ ਕਉਨ ਕਰੈ ॥ ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜ ਗੁਸਾਈਆ ਮੇਰਾ ਮਾਥੈ ਛਤ੍ਰ ਧਰੈ ॥ ਰਹਾਉ ॥
ਜਾ ਕੀ ਛੋਤਿ ਜਗਤੁ ਕਉ ਲਾਗੈ ਤਾ ਪਰ ਤੁਹੀ ਢਰੈ॥ ਨੀਚਹ ਊਚ ਕਰੈ ਮੇਰਾ ਗੋਬਿੰਦ ਕਾਹੂ ਤੇ ਨਾ ਡਰੈ॥

ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਸਭਾ, ਫਰਿਜ਼ਨੋ (ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ)

Shri Guru Ravidass Sabha Fresno (CA) & Worldwide BSP Supporters Team ਵੱਲੋਂ ਸਮੂਹ ਗੁਰੂ ਪਿਆਰੀ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਮਰਤਾ ਸਹਿਤ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਗੁਰੂਘਰ ਫਰਿਜ਼ਨੋ ਅਤੇ Worldwide BSP Supporters Team ਵਲੋਂ ਰਾਸ਼ਟਰ ਨਿਰਮਾਤਾ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ **ਡਾ. ਭੀਮ ਰਾਓ ਅੰਬੇਡਕਰ ਜੀ ਦਾ 134ਵਾਂ ਜਨਮ ਦਿਨ ਅਤੇ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦਿਵਸ ਐਤਵਾਰ ਦਿਨ 4 ਮਈ 2025** ਨੂੰ ਮਨਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਸਵੇਰੇ 10 ਵਜੇ ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪਾਠ ਦੇ ਭੋਗ ਪਾਏ ਜਾਣ ਉਪਰੰਤ ਗੁਰੂਘਰ ਦੇ ਵਜੀਰ ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਣਗੇ। ਗੁਰੂਘਰ ਦੇ ਕੀਰਤਨੀਏ ਭਾਈ ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਸੀਆ, ਭਾਈ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਝਿੰਗੜ ਭਾਈ ਹਰਬਲਾਸ ਸਿੰਘ ਝਿੰਗੜ ਅਤੇ ਭਾਈ ਰਾਮ ਆਸਰਾ ਜੀ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਕੀਰਤਨ ਨਾਲ ਨਿਹਾਲ ਕਰਨਗੇ।

Mr. Amarjit Badhan
(Worldwide BSP Supporters Team, Canada)

Dr. Nirmal Singh Bhatti

Prof. Puneeta Salhan

Mr. Amar Daroch

* ਸ਼੍ਰੀ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੱਧਣ ਜੀ (Worldiwde BSP Supporters Team Canada) "ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਸੰਘਰਸ਼" ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਣਗੇ।
* ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਹਿਮਾਨ Dr. Nirmal Singh Bhatti MD ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ book "Untouchable" (Who were they and why they became untouchable) ਤੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਚਰਚਾ ਕਰਨਗੇ।
* Prof. Puneeta Salhan "ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਦਾ Women's Rights ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਅਤੇ ਯੋਗਦਾਨ" ਉੱਪਰ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਣਗੇ।
* Mr. Amar Daroch (President Shri Guru Ravidass Sabha Fresno) "ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਅਤੇ ਬਹੁਜਨ ਮੂਵਮੈਂਟ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ" ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਗੇ।

ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਸਭਾ, ਫਰਿਜ਼ਨੋ (ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ) ਦੇ ਸੇਵਾਦਾਰ

ਬੀਬੀ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਬੰਗੜ (ਚੇਅਰਪਰਸਨ)

ਸ਼੍ਰੀ ਰਤਨ ਪਾਲ ਜੱਸੀ (ਵਾਈਸ ਚੇਅਰਮੈਨ)

ਸ਼੍ਰੀ ਅਮਰ ਦੜੋਚ (ਪ੍ਰਧਾਨ)

ਸ਼੍ਰੀ ਸੁੱਚਾ ਸਿੰਘ ਝੱਮਟ (ਵਾਈਸ ਪ੍ਰਧਾਨ)

ਸ਼੍ਰੀ ਸ਼ਿਵਚਰਨ (ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ)

ਸ਼੍ਰੀ ਤੇਗਵੀਰ ਸਿੰਘ ਭਾਟੀਆ (ਸਹਾਇਕ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ)

ਸ਼੍ਰੀ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨਿਗਾਹ (ਖਜਾਨਚੀ)

ਸ਼੍ਰੀ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ (ਸਹਾਇਕ ਖਜਾਨਚੀ)

ਸ਼੍ਰੀ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬੰਗੜ (ਸਟੇਜ ਸਕੱਤਰ)

ਬੀਬੀ ਦੀਪਿਕਾ ਕਲੇਰ (ਸਹਾਇਕ ਸਟੇਜ ਸਕੱਤਰ)

ਸ਼੍ਰੀ ਪਵਨ ਸਰੋਇਆ (ਮੀਡੀਆ ਪਰਸਨ)

ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਹੈੱਡ ਗ੍ਰੰਥੀ

5025 S Cherry Ave Fresno, CA 93706 ਗੁਰੂ ਘਰ ਦਾ ਫੋਨ ਨੰਬਰ: 559-486-3091

ਫਰਿਜ਼ਨੋ 'ਚ ਅਮੈਰਿਕਨ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਵੱਲੋਂ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ 7ਵਾਂ ਵਾਲੀਬਾਲ ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਯਾਦਗਾਰੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਮਾਪਤ

ਫਰਿਜ਼ਨੋ, ਕੈਲਿਫੋਰਨੀਆ (ਗੁਰਿੰਦਰਜੀਤ ਨੀਟਾ ਮਾਛੀਕੇ / ਕੁਲਵੰਤ ਧਾਲੀਆਂ)– ਅਮੈਰਿਕਨ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਵੱਲੋਂ ਗਲੇਸ਼ੀਅਰ ਮਿੱਡਲ ਸਕੂਲ ਵਿਖੇ 19 ਅਤੇ 20 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ 7ਵਾਂ ਵਾਲੀਬਾਲ ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਬੜੀ ਧੂਮਧਾਮ ਅਤੇ ਯਾਦਗਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਬੜਿਆ। ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਇਸ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਕਨੇਡਾ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਕੁੱਲ 8 ਟੀਮਾਂ ਨੇ ਭਾਗ ਲਿਆ।

ਕਨੇਡਾ ਤੋਂ ਸਰੀ, ਐਡਮਿੰਟਨ, ਕੈਲਗਰੀ, ਐਬਸਫੋਰਡ, ਵਿੰਨੀਪਿੱਗ ਅਤੇ ਟਰਾਂਟੋ ਤੋਂ ਟੀਮਾਂ ਪਹੁੰਚੀਆਂ, ਜਦਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਸਿਆਟਲ, ਹਾਇ , ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ ਅਤੇ ਫਰਿਜ਼ਨੋ ਤੋਂ 4 ਲੋਕਲ ਟੀਮਾਂ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਦੌਰਾਨ ਹੋਏ ਸਾਰੇ ਮੈਚ ਬੇਹੱਦ ਫਸਵੇ, ਰੋਮਾਂਚਕ ਅਤੇ ਦਿਲਚਸਪ ਰਹੇ। ਦਰਸ਼ਕ ਹਰ ਇਕਲੇ ਪੁਆਇੰਟ ਤੇ ਤਾੜੀਆਂ ਮਾਰਦੇ ਨਜ਼ਰ ਆਏ। ਮਾਹੌਲ ਇੰਨਾ ਗਰਮਾਇਆ ਹੋਇਆ ਕਿ ਜਿਉਂ ਇਹ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰੀ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਹੋਵੇ।

ਫਾਈਨਲ ਮੈਚ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਲਈ ਦਰਸ਼ਕ ਦੂਰ-ਦੁਰਾਡੇ ਤੋਂ ਪਹੁੰਚੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਕੈਲਗਰੀ ਬਿੰਦਰ ਅਤੇ ਵਿੰਨੀਪਿੱਗ ਫੌਜੀ ਦੀ ਟੀਮਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਇਆ ਇਹ ਅੰਤਿਮ ਮੁਕਾਬਲਾ ਵੀ ਬਹੁਤ ਫਸਵਾ ਰਹਿਆ ਅਤੇ ਜਿੱਤ-ਹਾਰ ਸਿਰਫ ਕੁਝ ਗਿਣਤੀਆਂ ਦੇ ਪੁਆਇੰਟਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਹੋਈ।

ਸੈਮੀਫਾਈਨਲ ਮੈਚ:
ਗੁਰਿੰਦਰ ਫਰਿਜ਼ਨੋ ਵਸ ਕੈਲਗਰੀ ਬਿੰਦਰ
ਵਿੰਨੀਪਿੱਗ ਫੌਜੀ ਵਸ ਟਰਾਂਟੋ
ਫਾਈਨਲ: ਕੈਲਗਰੀ ਬਿੰਦਰ ਨੇ ਵਿੰਨੀਪਿੱਗ ਫੌਜੀ ਨੂੰ ਹਰਾ ਕੇ ਖਿਤਾਬ ਆਪਣੇ ਨਾਮ ਕੀਤਾ।

ਅਵਾਰਡ ਜੇਤੂ ਖਿਡਾਰੀ:
ਬੈਸਟ ਸ਼ੂਟਰ: ਬਬਲੂ (ਫਰਿਜ਼ਨੋ)
ਪਲੇਅਰ ਆਫ ਦ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ: ਬਿੰਦਰ (ਕੈਲਗਰੀ)
ਬੈਸਟ ਨਿੱਟਮੈਨ: ਅਰਸ਼
ਬੈਸਟ ਡਿਫੈਂਡਰ: ਜਿੰਦਰ (ਵਿੰਨੀਪਿੱਗ)

ਇਨਾਮ ਵਿਤਰਨ:
ਪਹਿਲਾ ਇਨਾਮ ਜਗਦੀਪ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਅਤੇ ਫ਼ਲੀਟ ਹੰਟ ਵੱਲੋਂ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।
ਦੂਸਰਾ ਇਨਾਮ ਦੇਸੀ ਮੀਟ ਵਾਲੇ ਬਚਿੱਤਰ ਚਾਹਲ ਲੱਕੀ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਹੋਰ ਖਾਸ ਪਲ:
ਕੁਮੈਂਟਰੀ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਸਵਰਨ ਮੱਲਾ ਨੇ ਬੜੀ ਹੀ ਜੋਸ਼ ਅਤੇ ਜਜਬੇ ਨਾਲ ਨਿਭਾਈ। ਪੁਰਾਣੇ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਸਪਾਂਸਰਾਂ, ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ ਅਤੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਦੋਵੇਂ ਦਿਨ ਗੁਰੂ ਕਾ ਲੰਗਰ ਅਤੁੱਟ ਵਰਤਾਇਆ ਗਿਆ।

ਇਹ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਸਿਰਫ ਖੇਡ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਏਕਤਾ, ਸਿੱਖ ਰਵਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੀ ਜੋਸ਼ੀਲੀ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਸੀ।

ਪਹਿਲਗਾਮ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੰਮੂ- ਪੰਜਾਬ ਬਾਰਡਰ ਸੀਲ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਚੌਕਸੀ ਵਧੀ

ਪਠਾਨਕੋਟ– ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਪਹਿਲਗਾਮ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਅੱਤਵਾਦੀ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਸਰਹੱਦੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਚੌਕਸੀ ਵਧਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਜੰਮੂ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਵੱਲ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਵਿਕਲਪਿਕ ਰਸਤਿਆਂ ਨੂੰ ਸੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਹਰ ਵਾਹਨ ਨੂੰ ਜਨਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਹਾਈ ਅਲਰਟ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਨਾਰਨੋਟ ਜੈਮਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਵਿਜੇ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਅੱਤਵਾਦੀ ਹਮਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ, ਸਰਹੱਦੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਦੂਜੀ ਰੱਖਿਆ ਲਾਈਨ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਪੁਲਿਸ ਚੌਕੀਆਂ 'ਤੇ ਤਾਇਨਾਤ ਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਚੌਕਸੀ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇਲਾਕਾ ਜੰਮੂ ਕਠੂਆ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸ ਦੇਈਏ ਕਿ ਦੋ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਜੰਮੂ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸ਼ੱਕੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਦੇਖੇ ਜਾਣ ਦੀ ਇੱਕ ਘਟਨਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਸੀ।

ਪਹਿਲਗਾਮ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਅੱਤਵਾਦੀ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਘਾਟੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਕਾਲਜ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਅਮਿਤ ਸ਼ਾਹ ਵੀ ਜਲਦੀ ਹੀ ਪਹਿਲਗਾਮ ਪਹੁੰਚਣ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਅਮਿਤ ਸ਼ਾਹ ਨੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਘਟਨਾ ਬਾਰੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਘਿਨਾਉਣੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਹਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਖ਼ਸ਼ਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸਖ਼ਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਾਂਗੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤ ਤੋਂ ਸਖ਼ਤ ਸਜ਼ਾ ਦੇਵਾਂਗੇ। ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਸਾਰੀਆਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਮੀਖਿਆ ਮੀਟਿੰਗ ਕੀਤੀ।

ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਨੰਬਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਪਹਿਲਗਾਮ ਅੱਤਵਾਦੀ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਨੰਤਨਾਗ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਸੈਲਾਨੀਆਂ ਲਈ ਇਕ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਹੈਲਪ ਡੈਸਕ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਡੈਸਕ ਚੌਵੀ ਘੰਟੇ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਾਗਰਿਕ ਦਾ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰ ਜਾਂ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਇਸ ਸਮੇਂ ਪਹਿਲਗਾਮ ਆਉਣ ਆਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ ਵਿਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਡੈਸਕ ਦੇ ਨੰਬਰਾਂ 'ਤੇ ਸੰਪਰਕ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਇਸ ਲਈ, ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਟੈਲੀਫੋਨ ਨੰਬਰ 9596777669, 01932225870 ਅਤੇ ਵਟਸਐਪ ਨੰਬਰ 9419051940 ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਹਨ।

ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਨੇ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਬਾਰਾਮੂਲਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਉੜੀ ਵਿਚ ਘੁਸਪੈਠ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨੂੰ ਨਾਕਾਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਫੌਜ ਦੇ ਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਦੋ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਮੁਕਾਬਲਾ ਜਾਰੀ ਹੈ।ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਰਾਜੌਰੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੰਗਠਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬੰਦ ਦੇ ਸੱਦੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਰਾਜੌਰੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸਰਕਾਰੀ/ਨਿੱਜੀ ਸਕੂਲ 23 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਬੰਦ ਰਹਿਣਗੇ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਮੁੱਖ ਸਿੱਖਿਆ ਅਧਿਕਾਰੀ ਰਾਜੌਰੀ ਨੇ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਪਹਿਲਗਾਮ ਵਿਚ ਹੋਏ ਅੱਤਵਾਦੀ ਹਮਲੇ 'ਤੇ, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਏਕਨਾਥ ਸ਼ਿੰਦੇ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਇਹ ਇਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮੰਦਭਾਗੀ ਘਟਨਾ ਹੈ। ਇਹ ਅੱਤਵਾਦੀ ਹਮਲਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਹੈ। ਇਹ ਦੇਸ਼ ਵਾਸੀਆਂ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਹੈ, ਇਹ ਭਾਰਤ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹਾਂ।"

ਕਰੰਦਰਜ਼ ਦੇ ਵਿਸਾਖੀ ਮੇਲੇ 'ਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸਮਾਗਮ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਹੋਏ

ਫਰਿਜ਼ਨੋ, ਕੈਲਿਫੋਰਨੀਆ (ਗੁਰਿੰਦਰਜੀਤ ਨੀਟਾ ਮਾਛੀਕੇ / ਕੁਲਵੰਤ ਧਾਲੀਆਂ)– ਫਰਿਜ਼ਨੋ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਸ਼ਹਿਰ ਕਰੰਦਰਜ਼ ਦੇ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਪੈਸੇਫਿਕ ਕੋਸਟ ਖ਼ਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ ਸੁਸਾਇਟੀ ਵਿਖੇ ਸੌਗੀ ਕਿੰਗ ਵਜੋਂ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਸ। ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਠ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਹਿਯੋਗੀ ਸੱਜਣਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਸਲਾਨਾ ਵਿਸਾਖੀ ਮੇਲਾ ਬੜੀ ਧੂੰਮ-ਧਾਮ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ। ਮੇਲੇ ਵਿੱਚ ਲਾਲ, ਨੀਲੀਆਂ, ਕੇਸਰੀ ਦਸਤਾਰਾਂ ਅਤੇ ਦੁਪੱਟੇ ਖਾਲਸਾਈ ਜਾਹੋ ਜਲਾਲ ਵਿੱਚ ਰੰਗੇ ਕਿੱਸੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸਥਾਨ ਦਾ ਭੁਲੇਖਾ ਪਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਗੁਰੂਘਰ ਵਿਖੇ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਦੇ ਭੋਗ ਉਪਰੰਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗੁਰਮਤਿ ਦੀਵਾਨ ਸਜਾਏ ਗਏ।

ਜਿੱਥੇ ਗੁਰੂਘਰ ਦੇ ਹਜ਼ੂਰੀ ਕੀਰਤਨੀ ਜੱਥੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕੀਰਤਨੀ ਜੱਥਿਆਂ ਅਤੇ ਕਥਾ ਵਾਚਕਾਂ ਨੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਤੇ ਗੁਰ ਇਤਿਹਾਸ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਧੰਨ-ਧੰਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਨਤਮਸਤਕ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਦਾ ਭਾਰੀ ਇਕੱਠ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਜੁੜਿਆ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਫਰਿਜ਼ਨੋ ਕਾਊਟੀ ਦੇ ਸ਼ੈਰਫ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਦੇ ਮੁੱਖੀ ਮਿਸਟਰ ਜੌਨ ਜਾਨੋਨੀ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਸ਼ੈਰਫ ਮੁੱਖੀ ਮਾਰਗਰੇਟ ਮਿੰਮ ਨੂੰ ਵੀ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਠ ਅਤੇ ਮੇਲੇ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦੌਰਾਨ ਹਾਜ਼ਰ ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਸੁਆਦਿਸਟ ਲੰਗਰਾਂ ਦਾ ਵੀ ਭਰਪੂਰ ਅਨੰਦ ਮਾਣਿਆ।

ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਸਹਿਬ ਦੀਆਂ ਗਰਾਉਂਡਾ ਵਿੱਚ ਝੂਲੇ, ਚੰਡੋਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਰਾਈਡਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਖਾਸ ਅਕਰਸ਼ਕ ਰਹੀਆਂ। ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਵੱਲੋਂ ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੀਆਂ ਦੌੜਾਂ ਕਰਵਾਈਆਂ ਵੀ ਕਰਵਾਈਆਂ ਗਈਆ। ਬਾਸਕਟਵਾਲ ਅਤੇ ਵਾਲੀਬਾਲ ਦੇ ਮੈਚ ਵੀ ਹੋਏ। ਰੱਸਾਕਸ਼ੀ ਦੇ ਜੌਹਰ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲੇ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਸਟੇਜ ਦਾ ਅਗਾਜ਼ ਪੰਜਾਬੀ ਸਟੇਜ਼ਾ ਦੀ ਮਲਕਾ ਅਤੇ ਸਟੇਜ਼ ਸੰਚਾਲਕ ਬੀਬੀ ਆਸ਼ਾ ਸ਼ਰਮਾਂ ਨੇ ਸਭ ਨੂੰ ਜੀ ਆਇਆਂ ਕਹਿਣ ਨਾਲ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਸੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ ਭਾਈ ਪਰਮਪਾਲ ਸਿੰਘ ਵੀ ਸਿੱਖ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਉਪਰੰਤ ਹੋਈ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ।

ਇਸ ਸਮੇਂ ਗਾਇਕੀ ਦੇ ਅਖਾੜੇ ਵਿੱਚ ਬੀਬਾ ਦਿਲਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਅਤੇ ਪੱਪੀ ਭਦੌੜ ਦੀ ਜੋੜੀ ਨੇ ਖ਼ੂਬ ਰੰਗ ਬੰਨਿਆਂ। ਜੀ। ਐਚ। ਜੀ। ਡਾਂਸ ਅਤੇ ਸੰਗੀਤ ਅਕੈਡਮੀਂ, ਕਰੰਦਰਜ਼ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਟੀਮ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਟੀਮਾਂ ਨੇ ਗਿੱਧੇ ਅਤੇ ਭੰਗੜੇ ਦੀਆਂ ਖ਼ੂਬ ਰੌਣਕਾਂ ਲਾ ਹਾਜ਼ਰੀਨ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਯਾਦ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ।

ਇਸ ਵਿਸਾਖੀ ਮੇਲੇ ਦੌਰਾਨ ਸਿੱਖ ਕੌਸ਼ਲ ਆਫ ਸੈਂਟਰਲ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸੰਗਤਾਂ ਲਈ ਦਸਤਾਰਾਂ ਬੰਨਣ ਦਾ ਲੰਗਰ (ਸਟਾਲ) ਵੀ ਲਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰਾਂ ਮੇਲੇ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵਿਉਪਾਰਕ ਅਦਾਰਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਹੱਈਆਂ ਕਰਦੇ ਬੂਥ ਵੀ ਲਾਏ ਹੋਏ ਸਨ। ਜਦ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਈ ਗਰੁੱਪਾਂ ਵੱਲੋਂ ਮੇਲੇ ਵਿੱਚ ਆਏ ਮੇਲੀਆਂ ਲਈ ਪਾਣੀ, ਜੂਸ਼, ਸ਼ੋਡੇ ਅਤੇ ਆਈਸਕ੍ਰੀਮ ਆਦਿਕ ਦੇ ਫਰੀ ਲੰਗਰ ਵੀ ਲਾਏ ਹੋਏ ਸਨ।

ਸਟੇਜ਼ ਸੰਚਾਲਨ ਬੀਬੀ ਆਸ਼ਾ ਸ਼ਰਮਾਂ ਨੇ ਬਾਖ਼ੂਬੀ ਵਿਸਾਖੀ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸ਼ਾਇਰਾਨਾ ਅੰਦਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ। ਮੇਲੇ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਸਟਾਲਾਂ ਤੋਂ ਲੋਕ ਵੱਖੋ ਵੱਖ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈ ਰਹੇ ਸਨ। ਦਸਤਾਰਾਂ ਸਜਾਉਣ ਦਾ ਬੂਥ ਵੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਲਈ ਖਿੱਚ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਰਿਹਾ। ਜਦ ਕਿ ਕੱਪੜਿਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਸਤਾਂ ਦੇ ਸਟਾਲ ਵੀ ਖਰੀਦ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਭਰੇ ਰਹੇ।

ਅੰਤ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਦੇ ਰੰਗ ਵਿੱਚ ਰੰਗਿਆ ਖਾਲਸਾਈ ਜਾਹੋ ਜਲਾਲ ਵਿੱਚ ਵਿਸਾਖੀ ਮੇਲਾ ਯਾਦਗਾਰੀ ਹੋ ਨਿੱਬੜਿਆ। ਮੇਲੇ ਵਿੱਚ "ਧਾਲੀਆਂ ਐਂਡ ਮਾਛੀਕੇ ਮੀਡੀਆ ਅਮਰੀਕਾ" ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾ ਨਿਭਾਈਆਂ।

ਮੁੱਖ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਠ ਅਤੇ ਸਹਿਯੋਗੀ ਸੱਜਣਾਂ ਨੇ ਸਮੂੰਹ ਸਿੱਖ ਜਗਤ ਨੂੰ ਵਿਸਾਖੀ ਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਦਿਹਾੜੇ ਦੀ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਆਪਣੀਆ ਅਮਿੱਟ ਯਾਦਾਂ ਛੱਡਦਾ ਹੋਇਆ ਇਸ ਸਾਲ ਦਾ ਵਿਸਾਖੀ ਮੇਲਾ ਯਾਦਗਾਰੀ ਹੋ ਨਿਬੜਿਆ।

ਅਮਰੀਕਾ ਦੀਆਂ 170 ਤੋਂ ਵਧ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਤੇ ਕਾਲਜ ਟਰੰਪ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਦੀ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਲਈ ਹੋਏ ਇਕਜੁੱਟ

ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ, ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ (ਹੁਸਨ ਲੜੋਆ ਬੰਗਾ)– ਅਮਰੀਕਾ ਦੀਆਂ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿਚ ਟਰੰਪ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਦੱਖਲਅੰਦਾਜੀ ਵਿਰੁੱਧ ਜੋਰਦਾਰ ਆਵਾਜ਼ ਉਠਾਉਂਦਿਆਂ ਯੁਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ, ਕਾਲਜਾਂ ਤੇ ਸਕਾਲਰ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਨੇ ਇਕ ਸਾਂਝਾ ਬਿਆਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਟਰੰਪ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵੱਲੋਂ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਤੀ ਅਪਣਾਏ ਰਵਈਏ ਦੀ ਸਖਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਬਿਆਨ ਉਪਰ 170 ਤੋਂ ਵਧ ਯੁਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ, ਕਾਲਜਾਂ ਤੇ ਸਕਾਲਰ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨਾਂ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਹਨ। ਹਾਵਰਡ, ਪ੍ਰਿੰਸਟੋਨ, ਬਰਾਊਨ ਤੇ ਯੁਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਫ ਹਵਾਈ ਤੇ ਕੋਨੈਕਟੀਕਟ ਸਟੇਟ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਕਾਲਜ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨਾਂ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਉੱਚ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨਾਂ ਦੇ ਦਸਤਖਤਾਂ ਵਾਲੇ ਇਸ ਸਾਂਝੇ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਰਾਜਸੀ ਦੱਖਲਅੰਦਾਜੀ ਕਾਰਨ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਖਤਰਾ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।

ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਉਪਰ ਜੋਰ ਦਿੰਦਿਆਂ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਸਰਕਾਰੀ ਨੀਤੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਪ੍ਰਤੀ ਸੰਕਲਪ ਲਿਆ ਹੈ ਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਉਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਬਿਨਾਂ ਵਜਾ ਦੱਖਲਅੰਦਾਜੀ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਜੋ ਪੜ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਸਾਡੇ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਉਸਾਰੂ ਸੁਧਾਰਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸਹਿਯੋਗ ਲਈ ਇੱਛਾ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਗਈ ਹੈ ਪਰੰਤੂ ਸਿੱਖਿਆ ਅਦਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਥੇ ਜਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਹਾਵਰਡ ਯੁਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੇ ਜਨਤਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟਰੰਪ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀਆਂ ਕਈ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਇਸ ਉਪਰੰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 2.3 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਦੇ ਸੰਘੀ ਫੰਡ ਜਾਮ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਸਨ ਜਿਸ ਵਿਰੁੱਧ ਯੁਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਅਪੀਲ ਵੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਟਰੰਪ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਬੋਲਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੇ ਵਿਦਿਅਕ ਆਜ਼ਾਦੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ। ਯਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਉਸ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਲੈਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

****

ਦੇਸ਼ ਦੁਆਬਾ

ਗਦਰੀ ਬਾਬਾ ਮੁੱਗੋਵਾਲੀਆ ਦੀ ਸੋਚ, ਸਮੇਂ ਦੀ ਮੰਗ

1905 ਈ: ਦੇ ਬਰਸਾਤੀ ਦਿਨ ਇਕ ਨੌਵੀਂ ਜਮਾਤ ਦਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਮੀਂਹ ਕਾਰਨ ਸਕੂਲ ਦੇ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਆ ਵੜਿਆ। ਉਸ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਮਾਸਟਰ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅਛੂਤ ਹੁੰਦਿਆਂ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਵੜਨ ਤੇ ਕੁੱਟ-ਕੁੱਟ ਕੇ ਅਧਮੋਇਆ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਮਾਰ ਕੁੱਟ ਤੇ ਬਦਸਲੂਕੀ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸੋਚਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸਿਰਫ ਉਸ ਨਾਲ ਹੀ ਅਜਿਹਾ ਸਲੂਕ ਕਿਉਂ? ਇਸ ਬਦਸਲੂਕੀ ਕਾਰਨ ਉਸ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਈ ਛੱਡਣੀ ਪਈ। 1909 ਈ: ਵਿਚ ਇਹੀ ਨੌਜਵਾਨ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਲਈ ਗਿਆ ਜਿੱਥੇ ਉਸ ਦਾ ਲਾਲਾ ਹਰਦਿਆਲ ਗਦਰ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਗੂ ਨਾਲ ਵਾਹ ਪਿਆ ਅਤੇ ਗਦਰ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਉੱਘੇ ਆਗੂ ਬਣ ਨਿਕਲੇ। ਇਹ ਨੌਜਵਾਨ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਜੰਮਪਲ ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਮੁੱਗੋਵਾਲੀਆ ਸੀ। ਬਾਬੂ ਜੀ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਚਾਰ ਸਾਥੀਆਂ ਸਣੇ ਅਸਲਾ ਲੈ ਕੇ ਭਾਰਤ ਵੱਲ ਵਧੇ ਪਰ ਦੇਸ਼ ਧ੍ਰੋਹੀਆਂ ਕਾਰਨ ਫੜੇ ਗਏ।

ਦੋ ਵਾਰ ਸ਼ਹੀਦ ਹੁੰਦੇ ਹੁੰਦੇ ਬਚੇ। ਦਸੰਬਰ 1925 ਵਿਚ 40 ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਬਾਬੂ ਜੀ ਭਾਰਤ ਵਾਪਸ ਪਰਤੇ। ਪੰਜਾਬ ਪੁੱਜਦਿਆਂ ਪੁੱਜਦਿਆਂ ਬਾਬੂ ਜੀ ਦੇ ਖਿਆਲਾਂ ਵਿਚ ਮਹਾਨ ਤਬਦੀਲੀ ਆਈ। ਅਮਰੀਕਾ ਆਦਿ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਨਾ ਬਰਾਬਰੀ ਦਾ ਗੁਜ਼ਾਰਿਆ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਅਛੂਤਾਂ ਦੀ ਦੁਰਦਸ਼ਾ ਦੇਖ ਕੇ ਬਾਬੂ ਜੀ ਨੇ ਅਛੂਤਾਂ ਦੀ ਬਿਹਤਰੀ ਲਈ ਆਪਣਾ ਰਹਿੰਦਾ ਜੀਵਨ ਗੁਜ਼ਾਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਣ ਕੀਤਾ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਅਛੂਤਾਂ ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਗੁਲਾਮੀ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦ ਦੀ ਗੁਲਾਮੀ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਦਿਵਾਉਣ ਲਈ ਹੰਭਲਾ ਮਾਰਿਆ। ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਸਕੂਲ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਆਦਿ ਧਰਮੀਆਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿੱਦਿਆ ਦਾ ਚਾਨਣਾ ਦਿੱਤਾ, ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਦੁਆਬੇ ਦੇ ਆਦਿ ਧਰਮੀ ਵੱਧ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਅਤੇ ਜਾਗਰਿਤ ਹਨ। ਉੱਤਰੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਆਦਿ ਧਰਮੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਗਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ 11, 12 ਜੂਨ 1926 ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਮੁੱਗੋਵਾਲ ਵਿਚ ਜਲਸੇ ਵਿਚ ਆਦਿ ਧਰਮ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰਕੇ ਆਦਿ ਧਰਮੀ ਵੱਖਰੀ ਕੌਮ ਹੈ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ। ਮਰਦਮ ਸ਼ੁਮਾਰੀ ਲਈ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਆਦਿ ਧਰਮ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਵਾਇਆ। ਕਮਿਊਨਲ ਅਵਾਰਡ ਵਿਚ ਆਦਿ ਧਰਮੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਹੱਕਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦੀ ਗਾਂਧੀ ਵੱਲੋਂ ਰੱਖੇ ਮਰਨ ਵਰਤ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿਚ ਆਪ ਨੇ ਸ਼ਿਮਲਾ 'ਚ ਮਰਨ ਵਰਤ ਰੱਖਿਆ। ਜਿਸ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ। 1937 ਦੀਆਂ ਅਸੈਂਬਲੀ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਆਦਿ ਧਰਮੀਆਂ ਲਈ ਰਾਖਵੀਆਂ 8 ਸੀਟਾਂ ਵਿਚੋਂ 7 ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਬਾਬੂ ਜੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜਿੱਤੇ। 1945 ਤੋਂ 1952 ਤੱਕ ਉਹ ਐਮ. ਐਲ. ਏ. ਰਹੇ। ਮਜ਼ਲੂਮ ਹੁਣ ਮਜ਼ਲੂਮ ਨਹੀਂ ਰਹੇ ਸਨ।

ਬਾਬੂ ਜੀ ਦੀ ਤੇਜ਼ ਨਜ਼ਰ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਆਦਿ ਧਰਮੀਆਂ ਦੀ ਮੰਦਹਾਲੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸਿਰਫ ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦ ਦੇ ਸਿੱਕੇ ਦੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਆਰੀਆ ਸਮਾਜ ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਵਿਰੋਧਤਾ ਕੀਤੀ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਵੀਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਬਾਬੂ ਮੁੱਗੋਵਾਲੀਆ ਅਤੇ ਡਾ: ਅੰਬੇਦਕਰ ਜੀ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਆਰੀਆ ਸਮਾਜ ਦਾ ਉਹੋ ਜਿਹਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿੰਧੂ ਘਾਟੀ ਦੀ ਸੱਭਿਅਤਾ ਦੇ ਆਦਿ ਧਰਮੀਆਂ (ਆਦਿ ਵਾਸੀਆਂ) ਨੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਆਰੀਆ ਹਮਲਾਵਰਾਂ ਨਾਲ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਅੱਜ ਤੋਂ 21 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਭਾਵ ਜਨਵਰੀ 1985 ਵਿਚ ਗਦਰੀ ਬਾਬਾ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਜੀ ਦੀ 99ਵੀਂ ਜਨਮ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਉਪਰ ਅਸੀਂ ਪਲੇਠਾ ਸੋਵੀਨਰ ''ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਮੁੱਗੋਵਾਲੀਆ 99ਵੀਂ ਜਨਮ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਸੋਵੀਨਰ 1985'' ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਸੋਵੀਨਰ ਆਦਿ ਧਰਮੀ ਕੌਮ ਦਾ ਬਾਬੂ ਜੀ ਪ੍ਰਤੀ ਪਹਿਲਾ ਸੋਵੀਨਰ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਲੋਕ ਗਦ ਗਦ ਹੋ ਉੱਠੇ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਹੁੰਗਾਰਿਆਂ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਅਖ਼ਬਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਆ। ਪਰ ਅਸੀਂ ਅਖ਼ਬਾਰ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਸਕੇ ਪ੍ਰੰਤੂ ਉਸੇ ਸਾਲ ਦਸੰਬਰ 1985 ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਮਾਸਿਕ ਮੈਗਜ਼ੀਨ "ਕੌਮੀ ਉਡਾਰੀਆਂ" ਜ਼ਰੂਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਆਦਿ ਧਰਮੀ ਕੌਮ ਦਾ ਇਹ ਪਹਿਲਾ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਸੀ ਜੋ ਆਮ ਪ੍ਰਿਟਿੰਗ ਤੋਂ ਆਫਸੈਟ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ 'ਤੇ ਛਾਪਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਤੇ ਮੈਗਜ਼ੀਨਾਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਰ ਬੁੱਕ ਸਟਾਲ ਦਾ ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਬਣਿਆ।

ਸੋਵੀਨਰ ਅਤੇ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਕੌਮੀ ਉਡਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ ਤਾਂ ਸਲਾਹਿਆ ਹੀ ਪਰ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਸਲਾਹੇ ਗਏ ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਤੁਰੇ, ਜਿਸ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ 11-12 ਜੂਨ 1926 ਨੂੰ ਗਦਰੀ ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਜੀ ਦੀ ਰਹਿਨੁਮਾਈ ਵਿਚ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਹੀ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਿੱਤੀ। ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਬਾਰਬਰਾ ਜੋਸ਼ੀ ਤੱਕ ਨੇ ਇਸ ਪੇਪਰ ਨੂੰ ਸਲਾਹਿਆ। ਕੌਮੀ ਉਡਾਰੀਆਂ ਦਾ ਦਸੰਬਰ 1990 ਦਾ ਅੰਕ ''ਆਦਿ ਧਰਮ ਮੰਡਲ ਰਿਪੋਰਟ 1931 ਈ: ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ'' ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੇ ਸਿਰਲੱਥ 55 ਪ੍ਰਚਾਰਕਾਂ ਅਤੇ 500 ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਬਾਬੂ ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਜੀ ਦੀ ਸੰਪਾਦਕੀ ਹੇਠ ਛਪਦੇ ਅਖ਼ਬਾਰ ਹਫਤਾਵਾਰ ''ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਬੁਲੇਟਿਨ'' ਦੇ ਜਨਵਰੀ 1997 ਦੇ ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਮੁੱਗੋਵਾਲੀਆ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ ਵਿਚ ਲਿਖ ਚੁੱਕਾ ਹਾਂ ਬਤੌਰ ਉਸ ਦੇ ਰੈਜੀਡੈਂਟ ਐਡੀਟਰ। ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਚਾਰਕਾਂ ਅਤੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਕਈ ਵਾਰਸਾਂ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਕੰਮ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਵਿਚੋਂ ਬਹੁਤਿਆਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਇੰਨਾ ਵੀ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਸਾਡੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਨੇ ਆਦਿ ਧਰਮ ਅੰਦੋਲਨ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਅੱਜ ਮੈਨੂੰ ਬੇਹੱਦ ਖੁਸ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਸੋਵੀਨਰ ਅਤੇ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਦਾ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਮੁੜ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਜਾਂ ਹਵਾਲੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਕੁਝ ਲੇਖਕ ਵੀਰ ਸਾਡੇ ਵੱਲੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਛਾਪੇ ਮੈਟਰ ਨੂੰ ਤਾਂ ਛਾਪ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਹਵਾਲੇ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ। ਪਰ ਜਿੱਥੇ ਅਸੀਂ ਚੁੱਪ ਹਾਂ ਅਤੇ ਉਥੇ ਖੁਸ਼ ਵੀ ਹਾਂ ਕਿ ਆਦਿ ਧਰਮ ਦੀ ਗੱਲ ਜੋ ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਜੀ ਨੇ ਚਲਾਈ ਸੀ, ਅੱਜ ਇਹ ਲੇਖਕ ਵੀਰ ਉਸ ਲਹਿਰ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲੱਗ ਪਏ ਹਨ।

28 ਦਸੰਬਰ 1985 ਨੂੰ ਜਲੰਧਰ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਖੇ ਸ਼ਹੀਦ ਰਾਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਜੀ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਸਾਡੇ ਇਕ ਸਮਕਾਲੀ ਪ੍ਰੰਤੂ ਬਜ਼ੁਰਗ ਮਾਣਯੋਗ ਲੇਖਕ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਇਕ ਮਾਡਲ ਟਾਊਨ ਜਲੰਧਰ ਬੈਠਾ (ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਕੇ ਪਰ ਮੈਂ ਉਸ ਵਕਤ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ) ਹੈ ਜੋ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਮੰਗੂ ਨੂੰ ਚੁੱਕੀ ਫਿਰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮੁਰਦੇ ਪੁੱਟਣ ਤੋਂ ਸਿਵਾਏ ਹੋਰ ਕੋਈ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਮੈਂ ਇੱਥੇ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਸੇ ਸਥਾਨ ਤੇ 14 ਅਪ੍ਰੈਲ 1987 ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਉਸੇ ਮਾਣਯੋਗ ਬਜ਼ੁਰਗ ਲੇਖਕ ਦੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਹੇਠ ਸੁਸਾਇਟੀ ਮੰਗੂ ਨੂੰ ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਮੁੱਗੋਵਾਲੀਆ ਦੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੋਧਨ 'ਕੌਮੀ ਮਸੀਹਾ' ਵਜੋਂ ਮਰਨ ਉਪਰੰਤ ਸਨਮਾਨ ਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਡੀ ਕਲਮੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਸੁਨਹਿਰੀ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਦਿਨ ਸੀ।

ਬਾਮਸੇਫ ਨੇ ਵੀ ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਜੀ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦੇ 'ਟੈਨ ਗ੍ਰੇਟ ਲਾਈਵਜ਼' (ਦਸ ਮਹਾਨ ਪੁਰਸ਼) ਨਾਂ ਦੀ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਯਾਦਗਾਰ ਹਾਲ ਜਲੰਧਰ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਵੀ ਗਦਰੀ ਬਾਬਾ ਲਾਲਾ ਹਰਦਿਆਲ ਜੀ ਦੇ ਨਾਂ ਸੋਵੀਨਰ ਵਿਚ ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਮੁੱਗੋਵਾਲੀਆ ਜੀ ਫੋਟੋ ਲਗਾ ਕੇ ਬਾਬੂ ਮੁੱਗੋਵਾਲੀਆ ਜੀ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਗਦਰੀ ਬਾਬਾ ਦੀ ਹੋਂਦ ਵਜੋਂ ਮੰਨ ਲਿਆ ਹੈ।

ਸੀ. ਐਲ. ਚੁੰਬਰ
ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ
ਕੌਮੀ ਉਡਾਰੀਆਂ (ਜਲੰਧਰ)

28 ਅਕਤੂਬਰ 1988 ਦੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ ਗਰੁੱਪ ਵਿਚ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਜਰਨਾਲਿਸਟ ਸ. ਖੁਸ਼ਵੰਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ 'ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਤੋਂ ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਤੱਕ' ਨਾਂ ਦੀ ਲਿਖਤ ਵਿਚ ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਮੁੱਗੋਵਾਲੀਆ ਜੀ ਦੀ ਰੱਜ ਕੇ ਸਿਫ਼ਤ ਕਰਦਿਆਂ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਬੀ. ਐਸ. ਪੀ. ਦੀ 1985 ਵਿਚ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਸਫਲਤਾ ਪਿੱਛੇ ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਮੁੱਗੋਵਾਲੀਆ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਜੁਝਾਰੂ ਸ਼ਹਿਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਆਧਾਰ ਹੀ ਸੀ।

21 ਨਵੰਬਰ 1990 ਦੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਖ਼ਬਾਰ 'ਦਿ ਟਾਈਮਜ਼ ਆਫ ਇੰਡੀਆ' ਨੇ ਆਦਿ ਧਰਮ ਬਾਰੇ ਆਪ ਹੀ ਪੁਰਾਣੀ ਲਿਖਤ ਮੁੜ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਡਾਕਟਰ ਜੇ. ਐਚ. ਹਟਨ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜਨਗਣਨਾ (1931 ਈਸਵੀ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਆਦਿ ਧਰਮ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਨੇ ਇਕ ਆਦਿ ਧਰਮੀ ਨੂੰ ਇਸ ਕਰਕੇ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣਾ ਧਰਮ ਆਦਿ ਧਰਮ ਕਿਉਂ ਲਿਖਵਾਇਆ।

ਅੱਜ ਦਾ ਜਾਗਰੂਕ ਆਦਿ ਧਰਮੀ 1931 ਈਸਵੀ ਦੀ ਜਨਗਣਨਾ ਵਾਲੇ ਆਦਿ ਧਰਮੀ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਰ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਵੱਖਰੀ ਹੋਂਦ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਲੋਕ ਧਰਮ ਪਰਿਵਰਤਨ ਦੇ ਰਸਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੁਝ ਕਪਿਲਾ ਗਊ ਦੀ ਪੂਛ ਫੜ ਕੇ ਹਿੰਦੂਵਾਦ ਦੇ ਭਵਸਾਗਰ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਆਦਿ ਧਰਮ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖ ਕੇ ਹੀ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਕੋਈ ਝੁਠਲਾ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਆਦਿ ਧਰਮ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਵਾਲਿਆਂ ਉਪਰ ਜ਼ੁਲਮ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਧਰਮ ਪਰਿਵਰਤਨ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਤੇ ਵੀ ਜ਼ੁਲਮ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਦੋਹਾਂ ਦੇ ਬਿਖਰਨ ਨਾਲ ਤਾਕਤ ਘਟੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ੁਲਮ ਅਤੇ ਗੁਲਾਮੀ ਹੋਰ ਵਧੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਫਿਰ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਕਿ ਦੁਬਾਰਾ ਇਕੱਠੇ ਹੋਈਏ।

ਇਕੱਠੇ ਹੋਣ ਅਤੇ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿਣ ਤੇ ਚੱਲਣ ਨਾਲ ਸਾਡੀ ਗੁਲਾਮੀ ਦੀਆਂ ਜ਼ੰਜੀਰਾਂ ਪਿਘਲ ਕੇ ਹਥਿਆਰ ਬਣ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਬੰਦਾ ਬੰਦੇ ਦਾ ਗੁਲਾਮ ਨਾ ਰਹੇ, ਕੋਈ ਲਾਲਚ ਨਾ ਰਹੇ, ਆਦਮੀ ਅਤੇ ਔਰਤ ਇਕ ਦੂਸਰੇ ਤੋਂ ਹੀਣੇ ਨਾ ਰਹਿਣ, ਇਹੀ ਆਦਿ ਧਰਮ ਦੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹੀ ਆਰੰਭ ਅਤੇ ਇਹੀ ਪੜਾਅ ਹੈ।

'ਕੌਮੀ ਉਡਾਰੀਆਂ' ਜਲੰਧਰ 'ਚੋਂ ਧੰਨਵਾਦ ਸਹਿਤ

ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਮੁੱਗੋਵਾਲੀਆ ਸੋਵੀਨਰ ਇਕ ਇਤਿਹਾਸਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼

ਸ੍ਰੀ ਸੀ. ਐਲ਼. ਚੁੰਬਰ ਦਾ ਆਪਣੇ ਦਸਤਖਤਾਂ ਹੇਠ ਭੇਜਿਆ ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਮੁੱਗੋਵਾਲੀਆ ਸੋਵੀਨਰ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੁਸ਼ੋਭਿਤ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਉਪਰੰਤ ਇਹੋ ਕਹਿਣਾ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇਕ ਇਤਿਹਾਸਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦਲਿਤ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਇਤਿਹਾਸ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਾਇਆ ਹੈ, ਜਿਸਨੇ ਕਦੀ ਇਸ ਧਰਤੀ ਤੇ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਲਿਆਂਦੀ ਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਇਨਕਲਾਬ ਦੀ ਸਹੀ ਅਰਥਾ ਵਿਚ ਨੀਂਹ ਰੱਖੀ। ਇਸ ਸੋਵੀਨਰ ਸਬੰਧੀ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਂ ਸ੍ਰੀ ਸੀ. ਐਲ਼ ਚੁੰਬਰ. ਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਯਤਨਾਂ ਲਈ ਰਿਣੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਸਾਥੀਆਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਨਾ ਫਰਜ਼ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ, ਜਿਹਨਾਂ ਨੇ ਸਾਡੇ ਰਹਿਬਰ ਦੇ ਜੀਵਨ-ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਪੰਨਿਆਂ ਤੋਂ ਉਭਾਰ ਕੇ ਵਰਤਮਾਨ ਦੀ ਲੋੜੀਂਦੀ ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਤਾਕਤ ਬਖਸ਼ੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਅੱਛੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਕਿ ਬਾਮਸੇਫ ਅਤੇ ਡੀ. ਐਸ 4 ਲਹਿਰ ਲਈ ਇਹ ਸੋਵੀਨਰ ਇਕ ਪੰਧ ਦਿਖਾਓ, ਤਾਰੇ ਵਾਂਗ ਸਹਾਇਕ ਹੋਵੇਗਾ।

ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਕਾਫੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਲੋਕ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਸਨ ਕਿ ਆਦਿ ਧਰਮ ਦਾ ਅਰਥ ਕੀ ਹੈ, ਇਸ ਮਹਾਨ ਲਹਿਰ ਦਾ ਬਾਨੀ ਕੌਣ ਸੀ ਇਹ ਲਹਿਰ ਅੰਬੇਡਕਰ ਲਹਿਰ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਜੁੜ ਕੇ ਅੱਗੇ ਵਧੀ ਤੇ ਇਹ ਲਹਿਰ ਕਿਸ ਸੱਚ ਨੂੰ ਪੱਲੇ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਤੁਰੀ।

ਇਹਨਾਂ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਸੋਵੀਨਰ ਵਿਚੋਂ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਅਸੀਮ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਸੋਵੀਨਰ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੀ ਸੋਵੀਨਰ ਦਾ ਦਲਿਤ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਬਦਨਸੀਬੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਮਹਾਨ ਇਤਿਹਾਸਕ ਵਿਰਸਿਆਂ ਤੋ ਸੱਖਣੇ ਹਾਂ। ਕਾਂਗਰਸ ਰਾਜ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਸਾਡੇ ਇਤਿਹਾਸ ਤੋਂ ਅਜਿਹਾ ਕੱਟਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਅਤਿ ਘਟੀਆ ਮਨੁੱਖੀ ਕਿਰਦਾਰ ਦੇ ਮਨੂੰਵਾਦੀ ਦੇਵੀ ਦੇਵਤਿਆਂ, ਅਵਤਾਰਾਂ, ਮਹਾਤਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਆਪਣੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਕਹਿਣ ਤੇ ਪੂਜਣ ਲੱਗ ਪਏ ਹਾਂ ਪ੍ਰੰਤੂ ਆਪਣੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਮਹਾਨ ਯੋਧਿਆਂ ਦਾ ਨਾਂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ। ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ, ਜੋ ਇਕ ਅਦੁੱਤੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਸੀ, ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਇਕ ਸਾਥੀ ਨੇ ਜਿਸਨੂੰ ਅੰਬੇਡਕਰ ਬਾਰੇ ਸੱਜਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਕਿਹਾ "ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਸਾਥੀ ਕਿ ਅੱਜ ਇਹ ਪਤਾ ਚੱਲਿਆ ਸਾਡਾ ਦਾਤਾ ਅੰਬੇਡਕਰ ਹੈ, ਜੋ ਅਸੀਂ ਉਪਰ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਦਾਤਾ ਕਹੀਏ ਜਾਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਉਹ ਦਾਤਾ ਉਦੋਂ ਕਿੱਥੇ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਅੰਬੇਡਕਰ ਹੈ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਦੋਂ ਉਸ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਕਿਉਂ ਨਾ ਦੇ ਦਿੰਤੇ?" ਦਾ ਨਾਂ ਵੀ ਆਮ ਦਲਿਤ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ। ਮਹਾਤਮਾ ਜੋਤੀ ਰਾਓ ਫੂਲੇ, ਪੈਰੀਅਰ ਰਾਮਾ ਸੁਆਮੀ, ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਮੁੱਗੋਵਾਲੀਆ ਵਰਗੀਆਂ ਮਹਾਨ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਨੂੰ ਹਨ੍ਹੇਰੇ ਦੀਆਂ ਕੰਧਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਮਨੂੰਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਲੁਕਾ ਦਿੱਤਾ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਅੱਜ ਦਲਿਤਾਂ ਦਾ ਸੁਚੇਤ ਵਰਗ ਇਸ ਪਾਸੇ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਹੈ। 1985 ਦਾ ਇਹ ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਮੁੱਗੋਵਾਲੀਆ ਸੋਵੀਨਰ ਅਗਲੇ ਰਸਤੇ ਵਿਚ ਇਕ ਅਟੁੱਟ ਮੀਲ ਪੱਥਰ ਬਣ ਖਲੋਤਾ ਹੈ।

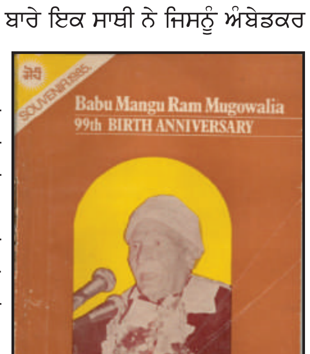

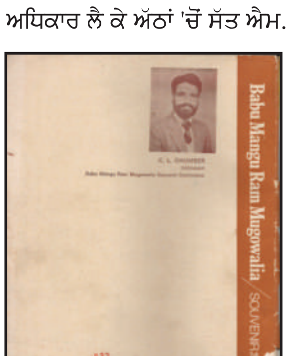

ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਮੁੱਗੋਵਾਲੀਆ ਜੀ ਗਦਰ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਿਰਲੱਥ ਯੋਧੇ ਰਹੇ, ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਹੋਈ, ਬਨਵਾਸ ਕੱਟਣਾ ਪਿਆ, ਫਿਰ ਵੀ ਕੌਮ ਲਈ ਜੀਵਤ ਰਹੇ। ਆਦਿ ਧਰਮ ਦੀ ਨੀਂਹ ਰੱਖੀ। ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਾਥੀ ਬਣੇ। ਅੱਜ ਮਾਣੀਂਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਲਈ ਲੜਦੇ ਰਹੇ। ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ, ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਲਈ ਮਰਨ ਵਰਤ ਰੱਖਿਆ। ਰੀਜ਼ਰਵ ਸੀਟਾਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਲੈ ਕੇ ਅੱਠਾਂ 'ਚੋਂ ਸੱਤ ਐਮ. ਐਲ਼. ਏ. ਚੁਣੇ, ਅਛੂਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਘਰ-ਬਾਰ ਖਰੀਦ ਸਕਣ ਲਈ ਜੱਦੋ ਜਹਿਦ ਕੀਤੀ। ਸਕੂਲ ਜਾਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਲਈ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ, ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅਛੂਤਾਂ ਦਾ ਨੇਤਾ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ। ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸਾਥੀਆਂ ਸਮੇਤ ਲੋਥੀਅਨ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਛੂਤਾਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਜਿਤਾਇਆ। ਅਛੂਤ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ, ਸਿੱਖ, ਮੁਸਲਮਾਨ, ਇਸਾਈ ਲਿਖਾਉਣ ਦੀ ਥਾਂ 'ਆਦਿ ਧਰਮੀ' ਲਿਖਾਉਣ ਲਈ ਮਹਾਨਤਮ ਕਾਰਜ ਕੀਤਾ ਤੇ ਗੁਲਾਮਾਂ ਨੂੰ ਦੋਹਰੀ ਗੁਲਾਮੀ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰਵਾ ਕੇ, ਸਮਾਜਿਕ ਇਨਕਲਾਬ ਦੇ ਰਸਤੇ ਪਾਇਆ। ਰਾਇਲ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਗਵਰਨਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ, ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਫੀਸਾਂ ਮੁਆਫ ਕਰਵਾਈਆਂ, ਅਛੂਤ ਵਿਰੋਧੀ, ਅਛੂਤ ਵਿਕਾਊ ਟੁੱਕੜਬੋਚਾਂ ਦਾ ਪਰਦਾ ਫਾਸ਼ ਕੀਤਾ। ਆਦਿ ਡੰਕਾ ਅਖਬਾਰ ਚਲਾਈ। ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਭਕਨਾ ਦੇ ਅਹਿਮ ਸਾਥੀ ਰਹੇ। ਗਦਰੀ ਬਾਬਾ ਗੁਰਦਿਤ ਸਿੰਘ ਕਾਮਾ ਗਾਟਾਮਾਰੂ ਦਾ ਸਾਥ ਦਿੱਤਾ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਾਡੇ ਗੁਰੂ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ, ਬਾਬਾ ਵਾਲਮੀਕ, ਬਾਬਾ ਨਾਮਦੇਵ, ਬਾਬਾ ਕਬੀਰ ਜੀ ਹਨ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਸਲੀ ਵਾਸ਼ਿੰਦੇ ਹਾਂ ਤੇ ਮਨੂੰਵਾਦੀ, ਆਰੀਅਨ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵੋਟਰ ਬਣਨ ਲਈ, ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਇਦਾਦ ਤੇ ਯੋਗਤਾ ਆਦਿ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਖਤਮ ਕਰਾ ਕੇ ਸਧਾਰਨ ਕਰਵਾਈਆਂ। ਤਾਂ ਇਹ ਉਹ ਇਤਿਹਾਸ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦਲਿਤ ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਾਂਗਰਸੀ ਜਾਂ ਹਰੀਜਨ ਕਹਾਉਣ ਵਿਚ ਮਸ਼ਰੂਫ ਹਨ। ਕੁਝ ਇਕ ਟੁੱਕੜਬੋਚਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਇਤਿਹਾਸ ਘੱਟੇ ਪਾ ਕੇ 85 ਫੀਸਦੀ ਦਲਿਤ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਗਦਾਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਦਲਿਤ ਲੋਕ ਇਸ ਗਦਾਰੀ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਨਹੀਂ ਸਕਣਗੇ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਅੱਜ ਦਲਿਤ ਸ਼ੋਸ਼ਿਤ ਸਮਾਜ ਜਾਗਿਆ ਹੈ। ਦਲਿਤ ਇਤਿਹਾਸ ਮੁੜ ਚੌਰਾਹੇ 'ਤੇ ਹੈ। ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਅਤੇ ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਮੁੱਗੋਵਾਲੀਆ ਦੇ ਵਾਰਸ ਅੱਜ ਸੁਚੇਤ ਹੋ ਕੇ ਤੁਰੇ ਹਨ, ਉਹ ਦਿਨ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਜਦੋਂ ਸਾਡਾ ਮਾਨਵੀ ਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਬਰਾਬਰੀ ਵਾਲਾ ਇਤਿਹਾਸ ਕੂੜ ਪਸਾਰੇ ਵਾਲੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਲੁਕਾ ਸਕੇਗਾ। ਅੰਤ ਮੈਂ ਸਮੂਹ ਦਲਿਤਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਾਂਗਾ ਕਿ ਉਹ ਉਕਤ ਸੋਵੀਨਰ ਜ਼ਰੂਰ ਮੰਗਾਉਣ ਤੇ ਆਪਣੇ ਵਿਲੱਖਣ ਇਤਿਹਾਸਕ ਹੀਰੋਆਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋ ਕੇ ਅੱਗੇ ਵਧਣ। ਮੈਂ ਇਹ ਵੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ 'ਬਹੁਜਨ ਸੰਦੇਸ਼' ਨੇ ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਮੁੱਗੋਵਾਲੀਆ ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ ਕੱਢ ਕੇ ਜਿੱਥੋਂ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ ਨੂੰ ਨਿਭਾਇਆ ਹੈ, ਉਥੇ ਦਲਿਤਾਂ ਦੇ ਰੁਲ ਰਹੇ ਹੀਰੋ ਨੂੰ, ਵਿਸਰੇ ਜਾਂਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਦਲਿਤਾਂ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਸੀ ਆਪਣਾ ਇਤਿਹਾਸ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਅੱਗੋਂ ਵੀ ਇਤਿਹਾਸ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕਦੇ। ਇਸ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਕਦਮ ਲਈ 'ਬਹੁਜਨ ਸੰਦੇਸ਼' ਵਧਾਈ ਦਾ ਪਾਤਰ ਹੈ।

- ਪ੍ਰੋ. ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਮੁਕਤਸਰ
ਧੰਨਵਾਦ ਸਹਿਤ ਫਤਿਹਜੰਗ ਸਿੰਘ
ਬਹੁਜਨ ਸੰਦੇਸ਼ 14 ਜੁਲਾਈ 1985

The opinions expressed in this newspaper do not necessarily represent the views or opinions of the staff or employees of "Desh Doaba". All disputes subjected to Sacramento (California) jurisdiction.
'ਦੇਸ਼ ਦੁਆਬਾ' ਵਿਚ ਛਪੇ ਲੇਖਾਂ, ਖ਼ਬਰਾਂ ਅਤੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਾਂ ਆਦਿ ਵਿਚਲੇ ਵਿਚਾਰਾਂ/ਦਾਅਵਿਆਂ ਨਾਲ ਅਦਾਰਾ ਦੇਸ਼ ਦੁਆਬਾ ਅਤੇ ਸੰਪਾਦਕ ਦਾ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ

ਆਦਿ ਧਰਮੀ ਗ਼ਦਰੀ ਬਾਬਾ ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਮੁੱਗੋਵਾਲੀਆ ਦੀ ਸਮਾਧੀ 'ਤੇ ਹੋਏ ਨਤਮਸਤਕ

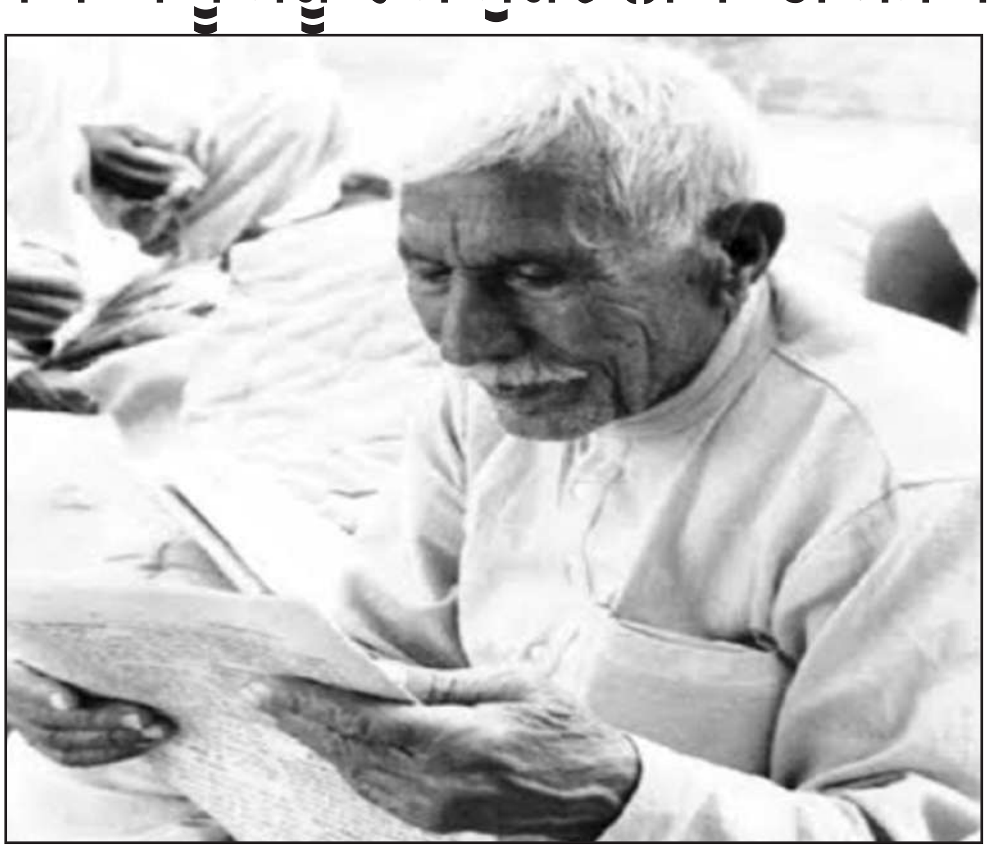

ਗਦਰੀ ਬਾਬੇ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਮੁੱਗੋਵਾਲੀਆ ਜੀ ਆਦਿਵਾਸੀ ਸਮਾਜ ਦਾ ਉਹ ਇਨਕਲਾਬੀ ਰਹਿਬਰ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਅਛੂਤ ਕਹੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਆਦਿ ਧਰਮ ਦੀ ਇਕ ਮਾਲਾ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਣ ਦਾ ਸਫਲ ਯਤਨ ਕੀਤਾ। ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ 14/01/1886 ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਮੁੱਗੋਵਾਲ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਿਖੇ ਪਿਤਾ ਹਰਨਾਮ ਦਾਸ ਜੀ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਅਤਰੀ ਜੀ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ। ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਦੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਗਦਰ ਮਚਾਉਣ ਲਈ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਭਕਨਾ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰ ਕੇ ਗਦਰ ਪਾਰਟੀ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਏ।

ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਆਪ ਨੇ ਜੰਗਲਾਂ ਵਿਚ ਸਾਲਾਂ ਬੱਧੀ ਭੁੱਖੇ ਪਿਆਸੇ ਰਹਿ ਕੇ ਦਿਨ ਗੁਜਾਰੇ, ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਕੱਟੀਆਂ, ਫਾਂਸ਼ੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਹੋਇਆ ਪਰ ਆਪ ਲੁਕ-ਛਿਪ ਕੇ ਬਚ ਨਿਕਲੇ ਅਤੇ ਮਨੀਲਾ ਵੱਲ ਨੂੰ ਚਲੇ ਗਏ।

ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਆ ਕੇ 1925 ਈ। ਦੇ ਆਰੰਭ ਵਿਚ ਆਪ ਨੇ ਸਾਨ ਫਰਾਂਸਿਸਕੋ ਸਥਿਤ ਗਦਰ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਦਫਤਰ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਲਿਖ ਕੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਅਛੂਤਾਂ ਦੇ ਗਲੋਂ ਉੱਚ ਜਾਤੀਆਂ ਦੀ ਗੁਲਾਮੀ ਦਾ ਜੂਲਾ ਲਾਹੁਣ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਲਿਖਤੀ ਆਗਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਈ।

11-12 ਜੂਨ 1926 ਈ: ਨੂੰ ਆਦਿ ਧਰਮ ਮੰਡਲ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਜਲੰਧਰ ਵਿਖੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਿਸ ਵਿਚ 50000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਤਰੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। 1937 ਈ। ਵਿਚ ਹੋਈਆਂ ਐਮ।ਐਲ।ਏ। ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਆਪ ਜੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਆਦਿ ਧਰਮ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿਚ 8 ਰਿਜ਼ਰਵ ਸੀਟਾਂ ਵਿਚੋਂ 7 ਸੀਟਾਂ ਜਿੱਤੀਆਂ।

ਗਦਰੀ ਬਾਬੇ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਮੁਗੋਵਾਲੀਆ ਜੀ ਨੇ ਆਦਿ ਧਰਮ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਦੱਬੇ ਕੁਚਲੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵਡਮੁੱਲੇ ਕਾਰਜ ਕੀਤੇ। 22 ਅਪ੍ਰੈਲ 1980 ਨੂੰ ਆਪ ਅਛੂਤ ਕਹੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਸੂਰਬੀਰਤਾ ਅਤੇ ਅਣਖ ਦਾ ਦੀਪ ਜਗਾਉਂਦਾ ਹੋਇਆ ਇਹ ਇਨਕਲਾਬੀ ਮਸੀਹਾ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਅਲਵਿਦਾ ਕਹਿ ਗਿਆ। ਪਿੰਡ ਬਿਨਪਾਲਕੇ, ਗੇਹਲੜਾਂ, ਮਾਣਕਰਾਈ, ਭੋਗਪਰ, ਘੋੜਾਵਾਹੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪਿੰਡਾਂ ਤੋਂ ਸੈਂਕੜੇ ਸੰਗਤਾਂ ਦਾ ਜੱਥਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਚਰਨ ਛੋਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਸਥਾਨ ਸ੍ਰੀ ਖੁਰਾਲਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਗੜਸ਼ੰਕਰ ਵਿਖੇ ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਜੀ ਦੀ ਸਮਾਧ ਤੇ ਨਤ ਮਸਤਕ ਹੋ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਫੁੱਲ ਭੇਟ ਕੀਤੇ। ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਜੀ ਦੀ ਇਸ ਸਮਾਧ ਤੇ ਵੱਡੀ ਯਾਦਗਾਰ ਬਣਾਈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਸੰਗਤਾਂ ਇੱਥੇ ਆ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਫੁੱਲ ਭੇਟ ਕਰ ਸਕਣ।

ਰਿਪੋਰਟ - ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਿਨਪਾਲਕੇ, ਭੋਗਪੁਰ

HAPPY BAZAAR

Indian, Pakistani & Fijjian Groceries

WE ARE OPEN
7 DAYS A WEEK
9:00 am to 8:30 pm

RENT DVDS & BUY CLOTHES
ENJOY YOUR DAY WITH HOPES

We sell Air Tickets

ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਏਅਰਲਾਈਨ ਟਿਕਟਾਂ ਵੀ ਉਪਲਬਧ ਹਨ

CALL US
Ph: (209) 478-0285
Fax: (209) 477-3206

EVERY SATURDAY & SUNDAY
SPECIAL DISCOUNT ON GROCERIES

1304 E Hammer Lane # 7 Stockton CA 95212
EMAIL : indiabazaar08@yahoo.com

ਟਰੰਪ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵੱਲੋਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਲੇ 2 ਦਰਜਨ ਤੋਂ ਵਧ ਦੂਤਘਰਾਂ ਤੇ ਕੌਂਸਲਖਾਨਿਆਂ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੀ ਤਿਆਰੀ

ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ, ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ (ਹੁਸਨ ਲੜੋਆ ਬੰਗਾ)– ਟਰੰਪ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵੱਲੋਂ ਬਾਹਰਲੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਚੱਲ ਰਹੇ ਦੋ ਦਰਜਨ ਤੋਂ ਵਧ ਦੂਤਘਰਾਂ ਤੇ ਕੌਂਸਲਖਾਨਿਆਂ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਮੀਡੀਆ ਨੂੰ ਇੰਟਰਨਲ ਸਟੇਟ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਤੋਂ ਮਿਲੇ ਇਕ ਦਸਤਾਵੇਜ ਅਨੁਸਾਰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਕੂਟਨੀਤਿਕ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿਚ ਵੱਡੀਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਕਰਨਾ ਚਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਅਜੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਮਾਰਕੋ ਰੂਬੀਓ ਨੇ ਇਸ ਦਸਤਾਵੇਜ ਉਪਰ ਦਸਤਖਤ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਦਸਤਾਵੇਜ ਵਿਚ 10 ਦੂਤਘਰਾਂ ਤੇ 17 ਕੌਂਸਲਖਾਨਿਆਂ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਈ ਯੂਰਪ ਤੇ ਅਫਰੀਕਾ ਵਿਚ ਹਨ। ਇਕ ਇਕ ਏਸ਼ੀਆ ਤੇ ਕੈਰੀਬੀਅਨ ਵਿਚ ਹੈ। ਮਾਲਟਾ, ਲਗਜਮਬਰਗ, ਲੈਸੋਥੋ, ਰਿਪਬਲਿਕ ਆਫ ਕਾਂਗੋ, ਸੈਂਟਰਲ ਅਫਰੀਕਨ ਰਿਪਬਲਿਕ ਤੇ ਦੱਖਣੀ ਸੂਡਾਨ ਵਿਚਲੇ ਦੂਤਘਰਾਂ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਸੂਚੀ ਵਿਚ ਫਰਾਂਸ ਵਿਚਲੇ 5 ਕੌਂਲਸਖਾਨੇ, ਜਰਮਨੀ ਵਿਚਲੇ 2, ਬੋਸਨੀਆ ਤੇ ਹਰਜਗੋਵਿਨਾ ਵਿਚਲੇ 2, ਯੂ ਕੇ ਵਿਚਲਾ 1 ਤੇ ਦੱਖਣੀ ਅਫਰੀਕਾ ਤੇ ਦੱਖਣੀ ਕੋਰੀਆ ਵਿਚਲਾ ਇਕ-ਇਕ ਦੂਤਘਰ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ। ਦਸਤਾਵੇਜ ਵਿਚ ਬੰਦ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਦੂਤਘਰਾਂ ਦਾ ਕੰਮਕਾਜ ਗਵਾਂਢੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਲੇ ਦੂਤਘਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵੇਖਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ ਹੈ।

ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਟੈਮੀ ਬਰੂਸ ਨੇ ਇਸ ਦਸਤਾਵੇਜ ਬਾਰੇ ਜਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਵੱਡੀ ਪੱਧਰ ਉਪਰ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਫੇਰਬਦਲ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਉਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲੀਕ ਹੋਏ ਦਸਤਾਵੇਜ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਗੱਲ ਕਹਿਣੀ ਕਾਹਲ ਹੋਵੇਗੀ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਮੈ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵਾਈਟ ਹਾਊਸ ਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਜੋ ਆਪਣੀ ਬਜ਼ਟ ਯੋਜਨਾ ਤਹਿਤ ਨਿਰੰਤਰ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਦੂਤਘਰ ਤੇ ਕੌਂਸਲਖਾਨੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਅਹਿਮ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਜੋ ਵੀਜੇ ਦੇਣ ਵਰਗੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਲੋੜ ਪੈਣ 'ਤੇ ਅਮਰੀਕੀ ਸ਼ਹਿਰੀਆਂ ਦੀ ਮੱਦਦ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਅਮਰੀਕਾ ਵੱਲੋਂ ਵੱਡੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਰੱਦ

ਛੋਟੇ ਮੋਟੇ ਝਗੜਿਆਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਵੀਜੇ ਵੀ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਰੱਦ

ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ, ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ (ਹੁਸਨ ਲੜੋਆ ਬੰਗਾ)– ਅਮਰੀਕਾ ਵੱਲੋਂ ਵੱਡੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਵੀਜੇ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਭਾਰਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਜਿਨਾਂ ਵਿਚ ਵਧੇਰੇ ਗਿਣਤੀ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਹੈ, ਦੀ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਵਧ ਗਈ ਹੈ। ਛੋਟੇ ਮੋਟੇ ਝਗੜਿਆਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬਖਸ਼ਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ। ਕੇਵਲ ਇਕ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਕੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀਜੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਦੇਸ਼ ਛੱਡ ਜਾਣ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਜਬਰਨ ਵਾਪਿਸ ਭੇਜ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਅਮੈਰੀਕਨ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਲਾਇਅਰਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੀ ਇਕ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਜਿਨਾਂ 327 ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਵੀਜੇ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਉਨਾਂ ਵਿਚ ਅੱਧੇ ਭਾਰਤੀ ਹਨ। ਰਿਪੋਰਟ ਜਿਸ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਹੈ ਦ ਸਕੋਪ ਆਫ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਐਕਸ਼ਨਜ ਅੰਗੇਂਸਟ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਅਨੁਸਾਰ ਦੂਸਰੇ ਸਥਾਨ ਤੇ ਚੀਨ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਹਨ। 327 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ 14% ਚੀਨੀ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੱਖਣੀ ਕੋਰੀਆ, ਨੇਪਾਲ ਤੇ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਦਾ ਸਥਾਨ ਹੈ। ਆਪਸ਼ਨਲ ਪ੍ਰੈਕਟੀਕਲ ਟਰੇਨਿੰਗ (ਪੀ ਟੀ) ਕਰ ਰਹੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਏ ਹਨ। ਪੀ ਟੀ ਇਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਹੈ ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਐਫ-1 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰੈਜੂਏਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਕ ਸਾਲ ਲਈ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜਿਨਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਵੀਜੇ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਉਨਾਂ ਵਿਚੋਂ 50% ਪੀ ਟੀ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈ ਰਹੇ ਸਨ। ਟੈਕਸਾਸ, ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ, ਨਿਊ ਯਾਰਕ, ਮਿਸ਼ੀਗਨ ਤੇ ਐਰੀਜ਼ੋਨਾ ਵਿਚ ਪੜ ਰਹੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਉਪਰ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਅਸਰ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ 4 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਯੂ ਐਸ ਸਟੇਟ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਐਂਡ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਕਸਮਟਜ ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ (ਆਈ ਸੀ ਈ) ਨੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਛਾਣਬੀਣ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿਚ ਤੇਜੀ ਲਿਆਂਦੀ ਹੈ। ਨਾ ਕੇਵਲ ਉਨਾਂ ਦੇ ਵੀਜਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਪੜਤਾਲ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਬਲ ਕਿ ਉਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਵੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿਚ ਹਨ। ਕੁਝ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕੰਮ ਵਾਸਤੇ ਆਰਟੀ ਫੀਸ਼ੀਅਲ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਦਾਅ ਪੇਚ ਵਰਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਨਿਕਾਲੇ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ, ਵੀਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਬਹਾਲ

ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ, ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ (ਹੁਸਨ ਲੜੋਆ ਬੰਗਾ)– ਇਕ ਸੰਘੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਫ ਵਿਸਕਾਨਸਿਨ-ਮੈਡੀਸਨ ਵਿਚ ਗਰੈਜੂਏਸ਼ਨ (ਕੰਪਿਊਟਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ) ਕਰ ਰਹੇ 21 ਸਾਲਾ ਭਾਰਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ ਲਾਲ ਲਸਰਦਾਸਨੀ ਦਾ ਵੀਜ਼ਾ ਬਹਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਜੱਜ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਯੂ ਐਸ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਆਫ ਹੋਮਲੈਂਡ ਸਕਿਉਰਿਟੀ ਨੇ ਵੀਜ਼ਾ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਜੱਜ ਵਿਲਿਅਮ ਕੋਨਲੇ ਨੇ ਸਖਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਾਲੇ ਆਪਣੇ ਨਿਰਨੇ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਕੋਲ ਲਸਰਦਾਸਨੀ ਦਾ ਵੀਜਾ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਆਧਾਰ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੱਜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਵੀਜ਼ਾ ਸਥਿੱਤੀ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਦੀ ਇਜਾਜਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਲਸਰਦਾਸਨੀ ਦੀ 10 ਮਈ ਨੂੰ ਗਰੈਜੂਏਸ਼ਨ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਕੰਪਿਊਟਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਅੰਤਿਮ ਸਾਲ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਲਸਰਦਾਸਨੀ ਨੂੰ ਅਪ੍ਰੈਲ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਮਿਲੇ ਇਕ ਨੋਟਿਸ ਵਿਚ ਉਸ ਦਾ ਵੀਜਾ ਰੱਦ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਨੋਟਿਸ ਵਿਚ ਅਪਰਾਧਕ ਰਿਕਾਰਡ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤੇ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਉਹ 2 ਮਈ ਤੱਕ ਦੇਸ਼ ਛੱਡ ਜਾਵੇ।

ਗਵਰਨਰ ਦੇ ਘਰ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਾਉਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਸ਼ੱਕੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਨਹੀਂ

ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ, ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ (ਹੁਸਨ ਲੜੋਆ ਬੰਗਾ)– ਪੈਨਸਿਲਵਾਨੀਆ ਦੇ ਗਵਰਨਰ ਜੋਸ਼ ਸ਼ਾਪੀਰੋ ਦੇ ਰਾਜਧਾਨੀ ਹੈਰਿਸਬਰਗ ਸਥਿੱਤ ਘਰ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਾਉਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਸ਼ੱਕੀ ਦੋਸ਼ੀ ਕੋਡੀ ਬਲੇਮਰ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਨਾਂਹ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਸੁਣਵਾਈ ਉਪਰੰਤ ਮਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਜੱਜ ਡੇਲ ਕਲੀਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੋਡੀ ਬਲੇਮਰ ਫਿਲਹਾਲ ਜੇਲ ਵਿਚ ਹੀ ਰਹੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਹੈਰਿਸਬਰਗ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਜਰੂਰੀ ਹੈ। ਬਲੇਮਰ ਵਿਰੁੱਧ ਅਗਜ਼ਨੀ ਤੇ ਹੱਤਿਆ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਸਮੇਤ 38 ਦੋਸ਼ ਲਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਪੁਲਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਬਲੇਮਰ ਨੇ ਤੜਕਸਾਰ ਵਾੜ ਟੱਪ ਕੇ ਘਰ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋ ਕੇ ਅੱਗ ਲਾਈ। ਬਲੇਮਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਕੋਲਟਨ ਵਾਈਟਨਰ ਨੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਨਾਂਹ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਬਲੇਮਰ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਮੁੱਢਲੀ ਸੁਣਵਾਈ 23 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਹੋਵੇਗੀ।

ਫਲੋਰਿਡਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿਚ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨੇ ਅੰਧਾਧੁੰਦ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾ ਕੇ 2 ਦੀ ਕੀਤੀ ਹੱਤਿਆ ਤੇ 6 ਜ਼ਖਮੀ

ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ, ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ (ਹੁਸਨ ਲੜੋਆ ਬੰਗਾ)– ਤਾਲਾਹਾਸੀ ਵਿਖੇ ਫਲੋਰਿਡਾ ਸਟੇਟ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿਚ ਇਕ ਸਥਾਨਕ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਵਿਚ 2 ਮੌਤਾਂ ਹੋਣ ਤੇ 6 ਹੋਰਨਾਂ ਦੇ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਜਾਣ ਦੀ ਖਬਰ ਹੈ। ਐਫ ਐਸ ਯੂ ਪੁਲਿਸ ਮੁਖੀ ਜੈਸਨ ਟਰਮਬੋਅਰ ਨੇ ਜਾਰੀ ਇਕ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ੱਕੀ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਪਛਾਣ 20 ਸਾਲਾ ਫੋਨਿਕਸ ਲਕਨਰ ਵਜੋਂ ਹੋਈ ਹੈ।

ਇਹ ਘਟਨਾ ਸਵੇਰੇ 11।50 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਵਾਪਰੀ। ਉਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਇਧਰ ਉਪਰ ਲੁਕ ਕੇ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਬਚਾਈ। ਮੌਕੇ ਉਪਰ ਇਕ ਤਰਾਂ ਹਫੜਾਦਫੜੀ ਵਾਲਾ ਮਾਹੌਲ ਬਣ ਗਿਆ। ਤਾਲਾਹਾਸੀ ਪੁਲਿਸ ਮੁਖੀ ਲਾਰੈਂਸ ਰੈਵੈਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸੂਚਨਾ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰ ਤੁਰੰਤ ਮੌਕੇ ਉਪਰ ਪੁੱਜੇ ਤੇ ਉਨਾਂ ਨੇ ਹਮਲਾਵਰ ਨੂੰ ਹਥਿਆਰ ਸੁੱਟ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਹਮਲਾਵਰ ਵੱਲੋਂ ਆਦੇਸ਼ ਨਾ ਮੰਨਣ 'ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਲੈ ਕੇ ਜਖਮੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। 2 ਜਣਿਆਂ ਦੀ ਮੌਕੇ ਉਪਰ ਹੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਜਦ ਕਿ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਏ 6 ਜਣੇ ਤਾਲਾਹਾਸੀ ਮੈਮੋਰੀਅਲ ਹੈਲਥਕੇਅਰ ਵਿਚ ਇਲਾਜ ਅਧੀਨ ਹਨ। ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਇਕ ਹੈਂਡਗੰਨ ਬਰਾਮਦ ਹੋਈ ਜੋ ਸ਼ੱਕੀ ਦੀ ਮਾਂ ਦੀ ਹੈ ਜੋ ਪਿਛਲੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇ ਤੋਂ ਲਿ ਨ ਕਾਊਂਟੀ ਸ਼ੈਰਿਫ ਦਫਤਰ ਵਿਚ ਡਿਪਟੀ ਵਜੋਂ ਤਾਇਨਾਤ ਹੈ।

CORNING ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਟਰੱਕਰ ਭਰਾਵਾਂ ਦਾ ਆਪਣਾ

AAA Truck Wash, Tire, and Lube

* We Carry New and Used Tires All Major Brands
* Smart Way Tires Available
* Used Tires Start From & 135
* Old Change $ 189 + Tax
* We also do truck and car washing and waxing
* Friendly and Professional Staff
* We offer truck and car detailing

AAA TRUCKWASH Sign of Excellence

ਪੰਜਾਬੀ ਭਰਾਵਾਂ ਲਈ ਸੇਲ

ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਰਾਵਾਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਬਰਿਜਸਟੋਨ ਸਟੇਅਰਿੰਗ ਟਾਇਰਾਂ ਦੀ ਸੇਲ ਲਗਾਈ ਹੈ

ਬਰਿਜਸਟੋਨ 283 (ਦੋ ਟਾਇਰ) $1149

ਚਾਈਨੀਜ਼ 749 (ਦੋ ਟਾਇਰ) $749

ਪੁਰਾਣੇ ਟਾਇਰਾਂ ਦੀ ਸੇਲ

ਇਕ ਵਾਰ ਸੇਵਾ ਦਾ ਮੌਕਾ ਜ਼ਰੂਰ ਦਿਓ

Used Tires American Brand	$99 + Labor
Recap Truck Tire	$ 249 + Labor
Recap Trailar Tires and Kind	$ 199 + Labor

NEW & USED TIRES WASH, LUBE, BRAKES

Call: 530-824-5134

LUCAS OIL LUCAS INJECTOR CLEANER $28.99

Call: 650-642-0697

3525 Highway 99, West Corning, CA 96021

Across the Street from TA Truck Stop

ਲਾਜ ਨੀਲਮ ਸੈਣੀ ਦੇ ਨਾਵਲ 'ਅਲਵਿਦਾ! ..ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ' ਉੱਪਰ ਗੋਸ਼ਟੀ 27 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ

ਹੇਵਰਡ– ਵਿਸ਼ਵ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ (ਵਿਪਸਾਅ) ਵਲੋਂ 27 ਅਪ੍ਰੈਲ ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਹੇਵਰਡ ਵਿਖੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਾਹਿਤਕ ਬੈਠਕ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਾਮਵਰ ਲੇਖਿਕਾ ਲਾਜ ਨੀਲਮ ਸੈਣੀ ਦੇ ਆਤਮ-ਕਥੀ ਨਾਵਲ 'ਅਲਵਿਦਾ.. ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ" ਉੱਪਰ ਸਾਹਿਤਕ ਗੋਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਜਾਏਗੀ। ਇਹ ਬੈਠਕ ਸੈਫਾਇਰ ਬੈਂਕੁਇਟ ਹਾਲ, 24989 Santa Clara St, Hayward, California ਵਿੱਚ 27 ਅਪ੍ਰੈਲ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ 12 ਵਜੇ ਦੁਪਹਿਰੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਏਗੀ। ਹਾਜ਼ਰ ਲੇਖਕਾਂ ਅਤੇ ਪਾਠਕਾਂ ਲਈ ਦੁਪਹਿਰ ਦਾ ਖਾਣਾ 12 ਤੋਂ 1 ਵਜੇ ਤੱਕ ਚਲੇਗਾ ਅਤੇ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਸਾਹਿਤ ਗੋਸ਼ਟੀ ਦਾ ਅਰੰਭ ਹੋਏਗਾ। ਇਸ ਨਵੇਂ ਨਾਵਲ ਉੱਪਰ ਹਾਜ਼ਰ ਲੇਖਕ ਅਤੇ ਪਾਠਕ ਆਪਣੇ ਮੁੱਲਵਾਨ ਵਿਚਾਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਗੇ। ਇਹ ਨਾਵਲ ਇੱਕ ਪੰਜਾਬੀ ਮੁਟਿਆਰ ਦੇ 90ਵਿਆਂ ਦੇ ਆਰੰਭ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਪ੍ਰਵਾਸ ਕਰਣ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੀ ਭਾਵ ਭਿੰਨੀ ਦਾਸਤਾਨ ਹੈ ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਉਸਦਾ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਵੀ ਵਿੱਛੜ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਹ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਯਾਦ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਅਲਵਿਦਾ ਨਾ ਕਹਿਣ ਦਾ ਪ੍ਰਣ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਬੈਠਕ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਸ਼ਾਇਰ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਵੀ ਸਾਂਝੀਆਂ ਕਰਨਗੇ। ਚਰਚਾ ਵਿੱਚ ਉਸਾਰੂ ਭਾਗ ਲੈਣ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਇਹ ਨਾਵਲ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਆਉਣ।

ਜਾਰੀ ਕਰਤਾ,
ਜਗਜੀਤ ਨੌਸ਼ਹਿਰਵੀ (ਜਰਨਲ ਸਕੱਤਰ)
510-676-1565

ਪਹਿਲਗਾਮ 'ਚ ਅੱਤਵਾਦੀ ਹਮਲੇ ਵਿੱਚ 26 ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੌਤ, ਲਗਭਗ 20 ਲੋਕ ਜ਼ਖਮੀ

ਸ੍ਰੀਨਗਰ– ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਸੈਰ-ਸਪਾਟਾ ਸਥਾਨ ਪਹਿਲਗਾਮ ਵਿਖੇ ਮੰਗਲਵਾਰ ਦੁਪਹਿਰ ਨੂੰ ਹੋਏ ਅੱਤਵਾਦੀ ਹਮਲੇ ਵਿੱਚ 26 ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਲਗਭਗ 20 ਲੋਕ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ। ਫਿਲਹਾਲ ਫੌਜ ਨੇ ਪਹਿਲਗਾਮ ਅਤੇ ਪਹਾੜੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਤਲਾਸ਼ੀ ਮੁਹਿੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਫੌਜ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਦੀ ਭਾਲ ਲਈ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤੀਬਰ ਤਲਾਸ਼ੀ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ 2019 ਵਿੱਚ ਪੁਲਵਾਮਾ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਹਮਲਾ ਸੀ। ਬੈਸਰਨ ਪਹਿਲਗਾਮ ਤੋਂ ਲਗਭਗ 6 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਸਥਿਤ ਇੱਕ ਸਥਾਨ ਹੈ। ਇਹ ਜਗ੍ਹਾ ਸੈਲਾਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੈ। ਇਸ ਇਲਾਕੇ ਨੂੰ ਮਿੰਨੀ ਸਵਿਟਜ਼ਰਲੈਂਡ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਖੇਤਰ ਸੰਘਣੇ ਪਾਈਨ ਜੰਗਲਾਂ ਅਤੇ ਪਹਾੜਾਂ ਨਾਲ ਘਿਰਿਆ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਘਾਹ ਵਾਲਾ ਮੈਦਾਨ ਹੈ।

ਇਹ ਸੈਲਾਨੀਆਂ ਅਤੇ ਟ੍ਰੈਕਰਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਪਸੰਦੀਦਾ ਸਥਾਨ ਹੈ। ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਜਗ੍ਹਾ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ। ਇਸਦਾ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇੱਥੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਸੈਲਾਨੀ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਸ਼ਾਇਦ ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਜਗ੍ਹਾ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ।

ਬੈਸਰਨ ਤੱਕ ਸਿਰਫ਼ ਪੈਦਲ ਜਾਂ ਘੋੜੇ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਪਹੁੰਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਰਸਤੇ ਦੀਆਂ ਗੁੰਝਲਾਂ ਅਤੇ ਉਕਤ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਚੌਕੀ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਵੀ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਵਧਦੇ ਹੌਂਸਲੇ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਗਿਆ। ਅਮਰਨਾਥ ਯਾਤਰਾ ਲਈ ਪਹਿਲਗਾਮ ਰਸਤਾ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਇਸ ਰਸਤੇ ਤੋਂ ਗੁਫਾ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਲੱਗਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਰਸਤਾ ਆਸਾਨ ਹੈ। ਯਾਤਰਾ ਦੌਰਾਨ ਕੋਈ ਖੜ੍ਹੀ ਚੜ੍ਹਾਈ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਪਹਿਲਗਾਮ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਸਟਾਪ ਚੰਦਨਵਾੜੀ ਹੈ, ਜਿੱਥੋਂ ਚੜ੍ਹਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਬੇਸ ਕੈਂਪ ਤੋਂ 16 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਹੈ। 3 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਚੜ੍ਹਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਯਾਤਰਾ ਪਿਸੂ ਟਾਪ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੋਂ ਪੈਦਲ ਯਾਤਰਾ ਸ਼ਾਮ ਤੱਕ ਸ਼ੇਸ਼ਨਾਗ ਪਹੁੰਚਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਯਾਤਰਾ ਲਗਭਗ ਨੌਂ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਲੰਬੀ ਹੈ। ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਯਾਤਰੀ ਸ਼ੇਸ਼ਨਾਗ ਤੋਂ 14 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਪੰਚਤਰਨੀ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਮ੍ਰਿਤਕਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਲਈ 10 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਐਕਸ-ਗਰੇਸ਼ੀਆ ਦਾ ਐਲਾਨ

ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪਹਿਲਗਾਮ ਅਤਿਵਾਦੀ ਹਮਲੇ ਵਿਚ ਮਾਰੇ ਗਏ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਲਈ 10 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਐਕਸ-ਗਰੇਸ਼ੀਆ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਐਲਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਉਮਰ ਅਬਦੁੱਲਾ ਨੇ ਇੱਕ ਪੋਸਟ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ, "ਕੱਲ੍ਹ ਪਹਿਲਗਾਮ ਵਿਚ ਹੋਏ ਘਿਣਾਉਣੇ ਅਤਿਵਾਦੀ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਦੁਖੀ ਹਾਂ। ਮਾਸੂਮ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਇਸ ਵਹਿਸ਼ੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸਦੀ ਸਖ਼ਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿੰਦਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਗਵਾਈਆਂ ਕੀਮਤੀ ਜਾਨਾਂ ਲਈ ਸੋਗ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।"

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਪੈਸਾ ਕਦੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵਜੋਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ, ਪਰ ਸਮਰਥਨ ਅਤੇ ਏਕਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕ ਵਜੋਂ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਰਕਾਰ ਮ੍ਰਿਤਕਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਲਈ 10 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਐਕਸ-ਗਰੇਸ਼ੀਆ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਗੰਭੀਰ ਜ਼ਖਮੀਆਂ ਲਈ 2 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਮਾਮੂਲੀ ਜ਼ਖਮੀਆਂ ਲਈ 1 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਐਕਸ-ਗਰੇਸ਼ੀਆ ਦਾ ਐਲਾਨ ਵੀ ਕੀਤਾ। ਅਬਦੁੱਲਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕਾਂ ਦੀਆਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਤੱਕ ਸਨਮਾਨਜਨਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਅਮਿਤ ਸ਼ਾਹ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ

ਕੇਂਦਰੀ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਅਮਿਤ ਸ਼ਾਹ ਨੇ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਪਹਿਲਗਾਮ ਵਿਚ ਹੋਏ ਅਤਿਵਾਦੀ ਹਮਲੇ 'ਚ ਮਾਰੇ ਗਏ 26 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਫੁੱਲ ਮਾਲਾਵਾਂ ਭੇਟ ਕੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਬਚੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਸ ਘਿਨਾਉਣੇ ਕਾਰੇ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਆਂ ਦੇ ਕਟਹਿਰੇ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸ਼ਾਹ ਨੇ ਇੱਥੇ ਪੁਲੀਸ ਕੰਟਰੋਲ ਰੂਮ ਵਿਖੇ ਅਤਿਵਾਦੀ ਹਮਲੇ ਦੇ ਪੀੜਤਾਂ ਦੇ ਤਾਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਟ ਕੀਤੀ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਪ ਰਾਜਪਾਲ ਮਨੋਜ ਸਿਨਹਾ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਉਮਰ ਅਬਦੁੱਲਾ ਨੇ ਵੀ ਪੀੜਤਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਟ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਉਪਰੰਤ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਪੀੜਤਾਂ ਦੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਚੇ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਲ ਇਸ ਘਾਤਕ ਹਮਲੇ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦਿਵਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਕਸਰ ਨਹੀਂ ਛੱਡਣਗੇ।

ਸੁਰੱਖਿਆ ਏਜੰਸੀਆਂ ਵੱਲੋਂ 3 ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਦੇ ਸਕੈਚ ਜਾਰੀ

ਸੁਰੱਖਿਆ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨੇ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨ ਮਸ਼ਕੂਕਾਂ ਦੇ ਸਕੈਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉਤੇ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਦੱਖਣੀ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਪਹਿਲਗਾਮ ਨੇੜੇ ਹੋਏ ਅੱਤਵਾਦੀ ਹਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦਾ ਸ਼ੱਕ ਹੈ। ਇਸ ਭਿਆਨਕ ਦਹਿਸ਼ਤੀ ਹਮਲੇ ਵਿਚ 26 ਲੋਕ ਮਾਰੇ ਗਏ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਸੈਲਾਨੀ ਸਨ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਆਦਮੀ ਆਸਿਫ ਫੌਜੀ, ਸੁਲੇਮਾਨ ਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਅਬੂ ਤਲਹਾ ਹਨ। ਤਿੰਨਾਂ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਕੋਡ ਨਾਮ ਵੀ ਸਨ, ਜੋ ਮੂਸਾ, ਯੂਨਸ ਅਤੇ ਆਸਿਫ ਹਨ। ਇਹ ਪੁਣਛ ਵਿੱਚ ਹੋਈਆਂ ਅੱਤਵਾਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਕੈਚ ਦਹਿਸ਼ਤੀ ਹਮਲੇ ਦੌਰਾਨ ਬਚੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਪਾਗਲਗਾਮ ਅਤਿਵਾਦੀ ਹਮਲੇ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਵਿਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦਾ ਇਸ ਘਟਨਾ ਨਾਲ "ਕੋਈ ਲੈਣਾ-ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ" ਹੈ, ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੇਸ਼ "ਆਪਣੇ ਹਰ ਰੂਪ ਵਿਚ ਅਤਿਵਾਦ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਾ ਹੈ"। ਇਕ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਖਵਾਜਾ ਆਸਿਫ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਾ ਪਾਗਲਗਾਮ ਅਤਿਵਾਦੀ ਹਮਲੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ।"

ਧਾਮੀ ਨੇ ਪਹਿਲਗਾਮ 'ਚ ਹੋਏ ਹਮਲੇ ਦੇ ਪੀੜਤਾਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਸੰਵੇਦਨਾ

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਪਹਿਲਗਾਮ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਹਮਲੇ ਦੌਰਾਨ ਮਾਰੇ ਗਏ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸੰਵੇਦਨਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਅਣਮਨੁੱਖੀ ਤੇ ਕਰੂਰ ਕਾਰੇ ਨੇ ਸਮਾਜਿਕ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਨੂੰ ਸੱਟ ਮਾਰੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਾਨਵੀ ਸਰੋਕਾਰ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਸਿਖਾਉਂਦੇ, ਸਗੋਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਭਾਈਚਾਰੇ ਤੇ ਸਦਭਾਵਨਾ ਦਾ ਰਾਹ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੀੜਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਹਮਦਰਦੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਿਆਂ ਕਰਤਾ ਪੁਰਖੁ ਅੱਗੇ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਕਿ ਹਮਲੇ ਦੌਰਾਨ ਵਿਛੜੀਆਂ ਰੂਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਵਾਸ ਤੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਭਾਣਾ ਮੰਨਣ ਦਾ ਬਲ ਬਖ਼ਸ਼ਣ।

ਸਰਜੀਕਲ ਸਟ੍ਰਾਈਕ ਦੇ ਡਰ ਕਾਰਨ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਉੱਡੀ ਨੀਂਦ

ਅਬਦੁਲ ਬਾਸਿਤ, ਜੋ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਹਾਈ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾ ਚੁੱਕੇ ਸਨ, ਨੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਐਕਸ 'ਤੇ ਪੋਸਟ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਲਿਖਿਆ, ਮੈਨੂੰ ਯਕੀਨ ਹੈ ਕਿ ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਰੁੱਧ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭਾਰਤੀ ਗ਼ਲਤ ਫਹਿਮੀ ਨੂੰ ਅਸਫਲ ਕਰਨ ਲਈ ਹਰ ਸੰਭਵ ਉਪਾਅ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਾਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਾ ਜਵਾਬ ਬਹੁਤ ਸਖ਼ਤ ਹੋਵੇਗਾ।

Golden State Truck Sales Inc.

ਟਰੱਕ-ਟਰੇਲਰ ਖਰੀਦਣ ਅਤੇ ਵੇਚਣ ਲਈ ਮਿਲੋ
ਸਸਤੀਆਂ ਵਿਆਜ ਦਰਾਂ ਤੇ ਟਰੱਕ ਦਾ ਲੋਨ ਲੈਣ ਲਈ
ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੀ ਮਦਦ ਕਰਾਂਗੇ

Call : Dharminder Singh

Cell : 530-870-6600
Fax : (530) 870-1429
532 Houston St.
West Sacramento, CA 95691
Email: myfuturetruck@gmail.com

ਸਰੀ 'ਚ ਸਜਾਏ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ 'ਚ ਲੱਖਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਸੰਗਤਾਂ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਈਆਂ

ਵੈਨਕੂਵਰ (ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ)– ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਨਾ ਦਿਵਸ (ਵਿਸਾਖੀ) ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਮਿਨੀ ਪੰਜਾਬ ਵਜੋਂ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਕਨੇਡਾ ਦੇ ਸਰੀ ਸ਼ਹਿਰ ਚ ਸਥਿਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਦਸ਼ਮੇਸ਼ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਅੱਜ ਸਵੇਰੇ ਸਜਾਏ ਗਏ ਮਹਾਨ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਚ ਲੱਖਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਚ ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਹਾਜਰੀ ਭਰ ਕੇ ਗੁਰੂ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੀ ਸ਼ਰਧਾ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ।

ਅੱਜ ਸਵੇਰ ਵੇਲੇ ਇੱਥੋਂ ਦੀ 128 ਸਟਰੀਟ ਤੇ ਸਥਿਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਦਸ਼ਮੇਸ਼ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਪਾਵਨ ਛਤਰ ਛਾਇਆ ਅਤੇ ਪੰਜਾਂ ਪਿਆਰਿਆਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਚ ਆਰੰਭ ਹੋਇਆ ਇਹ ਮਹਾਨ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ 128 ਸਟਰੀਟ, 124 ਸਟਰੀਟ, ਅਤੇ 76 ਐਵਨਿਊ ਆਦਿ ਮੁੱਖ ਸੜਕਾਂ ਰਾਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੋਇਆ ਸ਼ਾਮ ਵੇਲੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਦਸ਼ਮੇਸ਼ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸਮਾਪਤ ਹੋਇਆ। ਜ਼ਿਕਰ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਲਈ ਉਲੀਕੇ ਗਏ ਤੈਅਸ਼ੁਦਾ ਰੂਟਾਂ ਕਾਰਨ ਸਥਾਨਕ ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਰੀ ਸਿਟੀ ਕੌਂਸਲ ਅਤੇ ਸਰੀ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਉਕਤ ਮੁੱਖ ਸੜਕਾਂ ਤੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਚਲਦੀ ਆਮ ਵਾਹਨਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਨੂੰ ਆਰਜੀ ਤੌਰ ਤੇ ਕੁਝ ਘੰਟਿਆਂ ਲਈ ਬੰਦ ਕਰਵਾ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਮਹਾਨ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਚ ਕਨੇਡਾ ਦੇ ਦੂਸਰੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਤੋਂ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਉਚੇਚੇ ਤੌਰ ਤੇ ਬੜੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਉੱਥੇ ਕਨੇਡਾ ਦੇ ਗੁਆਂਢੀ ਮੁਲਕ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਗੈਰ ਸਿੱਖ ਲੋਕ ਵੀ ਇਸ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਏ ਵੇਖੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਸੰਗਤਾਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਇਥੋਂ ਦੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਨਾਂਨਕ ਫੂਡ , ਸ਼ੇਰ ਆਟਾ, ਡੇਅ ਟੂ ਡੇਅ ਆਦਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਅਦਾਰਿਆਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਥਾਨਕ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਥਾਂ-ਥਾਂ ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਕਵਾਨਾਂ ਦੇ ਲੰਗਰਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਜਿੱਥੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਨਿਰਵਿਘਨ ਆਵਾਜਾਈ ਲਈ ਪੁਖਤਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਉੱਥੇ ਸਰੀ ਸਿਟੀ ਕੌਂਸਲ ਅਤੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਅਦਾਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਵਲੰਟੀਅਰ ਟੀਮਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਾਫ ਸਫਾਈ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਲੜੀਂਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦਾ ਬੜੇ ਹੀ ਸੁਚਾਰੂ ਢੰਗ ਨਾਲ ਇੰਤਜ਼ਾਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅੱਜ ਦੇ ਇਸ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਚ ਜਿੱਥੇ ਕਿ ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘਾ ਦੇ ਬਾਣੇ ਚ ਸਜੀਆ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਗਤਕਾ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਗਤਕੇ ਦੇ ਜੌਹਰ ਵਿਖਾ ਕੇ ਜੰਗਾਂਜੂ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ, ਉੱਥੇ ਸਰੀ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਕੂਲੀ ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਕੀਰਤਨੀ ਜਥੇਆਂ ਵੱਲੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਾਹਨਾਂ ਤੇ ਸਜਾਈਆਂ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਸਟੇਜਾਂ ਤੋਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰਸਭਿੰਨੇ ਕੀਰਤਨ ਦਾ ਵੀ ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਆਨੰਦ ਮਾਣਿਆ। ਅੱਜ ਦੇ ਇਸ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਿਆਸੀ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਟੇਜਾਂ ਤੋਂ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਆਈਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਜੀ ਆਇਆ ਆਖਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਕੋਹੇਨੂਰ ਫੋਰਕ ਆਰਟਸ ਕਲੱਬ ਅਤੇ ਕਨੇਡੀਅਨ ਸਿੱਖ ਸਟੱਡੀ ਵੱਲੋਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਦਸਤਾਰ ਸਜਾਉਣ ਵੱਲ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਅਰੰਭੀ ਮੁਹਿੰਮ ਤਹਿਤ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਚ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਦਸਤਾਰਾਂ ਸਜਾਈਆਂ ਗਈਆਂ।

ਟਰੈਕਟਰ ਟਰਾਲੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਨੇ ਸਿਰਜਿਆ ਪੰਜਾਬ ਵਰਗਾ ਮਾਹੌਲ

ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਅੱਜ ਸਜਾਏ ਗਏ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਚ ਕੇਸਰੀ ਅਤੇ ਨੀਲੀਆਂ ਦਸਤਾਰਾਂ ਸਜਾਈ ਸੰਗਤਾਂ ਦੀ ਬਹੁਤਾਤ ਨਾਲ ਸਮੁੱਚਾ ਸਰੀ ਸ਼ਹਿਰ ਖਾਲਸਾਈ ਰੰਗ ਚ ਰੰਗਿਆ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਇਆ, ਉੱਥੇ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਟਰੈਕਟਰ ਟਰਾਲੀਆਂ ਜੀਪਾ ਅਤੇ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲਾਂ ਦੇ ਕਾਫਲਿਆਂ ਨਾਲ ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਿਸੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸਮਾਗਮ ਜਾਂ ਮੇਲੇ ਵਰਗਾ ਮਾਹੌਲ ਬਣਿਆ ਵੀ ਨਜ਼ਰੀ ਪਿਆ ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਸਿੱਖ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਕਲੱਬ ਸਰੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲਾਂ ਸਮੇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਵੀ ਖਿੱਚ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਬਣੀ ਰਹੀ

ਵਿਕਟੋਰੀਆ 'ਚ ਆਯੋਜਿਤ ਕਿਸਾਨੀ ਕਨਵੈਂਸ਼ਨ ਚ ਅਹਿਮ ਮੁੱਦਿਆਂ ਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ

ਵੈਨਕੂਵਰ (ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ)– ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਸੂਬੇ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਅਹਿਮ ਕਨਵੈਂਸ਼ਨ ਰਾਜਧਾਨੀ ਵਿਕਟੋਰੀਆ ਚ ਹੋਈ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ 'ਬੀਸੀ ਕਰਾਫਟ ਫਾਰਮਰਜ ਕੋਆਰਪਰੇਟਿਵ' ਦੀ ਆਗੂ ਤਾਰਾ ਕਿਰਕਪੈਟਰਿਕ ਵੱਲੋਂ ਕਨਵੈਂਸ਼ਨ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਉਪਰੰਤ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਚ ਬੀਸੀ ਦੀ ਸੁਬਾਈ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਸਬੰਧੀ ਅਪਣਾਈਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਚ ਸੁਧਾਰ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਿਆਂ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਨਾਲ ਜਿੱਥੇ ਕਿ ਸੂਬੇ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਹੋਰ ਮਜਬੂਤ ਹੋਣ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਵਧ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ,ਉੱਥੇ ਬੀ ਸੀ ਦੇ ਟੂਰਿਜਮ ਸਿਸਟਮ ਨੂੰ ਵੀ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰੀ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਮੌਕੇ ਵੱਧ ਸਕਦੇ ਹਨ 16 ਅਪ੍ਰੈਲ ਤੋਂ 20 ਅਪ੍ਰੈਲ ਤੱਕ ਚੱਲੀ ਇਸ ਕਨਵੈਂਸ਼ਨ ਚ ਬੀਸੀ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੋਰਨਾਂ ਅਹਿਮ ਮੁੱਦਿਆਂ ਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵੀ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ।

'ਦੇਸ਼ ਦੁਆਬਾ'
'ਅੰਬੇਦਕਰ ਟਾਈਮਜ਼'
ਆਨਲਾਈਨ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਕਲਿੱਕ ਕਰੋ:
www.deshdoaba.com
www.ambedkartimes.com

ਕੈਨੇਡਾ ਫੈਡਰਲ ਚੋਣਾਂ: ਰਾਜਵੀਰ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋ ਨੇ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਨੂੰ ਮਘਾਇਆ

ਵੈਨਕੂਵਰ (ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ)– ਸਰੀ ਸੈਂਟਰ ਸੰਸਦੀ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਕੰਸਰਵੇਟਿਵ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਰਾਜਵੀਰ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੀ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਨੂੰ ਮਘਾਉਂਦਿਆਂ ਆਪਣੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਸਮੇਤ ਹਲਕੇ ਦੇ ਵੋਟਰਾਂ ਨਾਲ ਡੋਰ ਟੂ ਡੋਰ ਸੰਪਰਕ ਕਰਕੇ ਸਹਿਯੋਗ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗ਼ਈ।

ਇਸੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਰੀ -ਪੈਨੋਰੋਮਾ ਤੋਂ ਕੰਸਰਵੇਟਿਵ ਦੇ ਵਿਧਾਇਕ ਬਰਾਇਨ ਟੈਪਰ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਅਰੋਨਾ ਟੈਪਰ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਸਮੇਤ ਸ. ਢਿੱਲੋਂ ਦੇ ਕਿੰਗ ਜੋਰਜ ਸਥਿਤ ਚੋਣ ਦਫਤਰ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰਕੇ ਉੱਥੇ ਹਾਜ਼ਰ ਸਮਰਥਕਾਂ ਦੀ ਹੌਸਲਾ ਅਫਜਾਈ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੰਜਰਵੇਟਿਵ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਸਾਥ ਦੇਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਬੋਲਦਿਆਂ ਸ੍ਰੀ ਟੈਪਰ ਵੱਲੋਂ ਜਿੱਥੇ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਲਿਬਰਲ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਉਹਨਾਂ ਸਮੂਹ ਕਨੇਡੀਅਨ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਭਲੇ ਹਿੱਤ ਕੰਸਰਵੇਟਿਵ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦਾ ਸਾਥ ਦੇਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਵੀ ਕੀਤੀ।

ਇਸ ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਕੰਸਰਵੇਟ੍ਵਵ ਉਮੀਦਵਾਰ ਰਾਜ਼ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਢਿਲੋ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਿਲਾਸਪੁਰੀਆ, ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ, ਜਗਦੀਪ ਸੰਧੂ, ਰਣਜੀਤ ਗਿੱਲ, ਗੈਰੀ ਪੁਰੇਵਾਲ, ਮਾਊਸਿਸ, ਇਕਬਾਲ ਸੰਧੂ, ਬਲਬੀਰ ਢੱਟ, ਜਤਿੰਦਰ ਬਰਾੜ, ਨਵਰੂਪ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਰਿਕੀ ਬਾਜਵਾ ਆਦਿ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

KB USED
AUTO SALES

8655 B Monterey Street Gilroy, CA 95020
Kashmiri Bhatia,
Dealer/Broker
408-848-2365
50% OFF WARRANTY
with Qualifying Car Purchase
IN HOUSE
FINANCING AVALIABLE
www. kbusedautosales.com
ਅਸੀਂ ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਆਸਾਨ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਤੇ ਲੋਨ ਲਈ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ

Kamaljit Kaur Bhatia & Kashmiri Bhatia
K&K AUTO REPAIR
and Car Wash
63 Muckelemi St
San Juan Bautista 95045
Kashmiri Bhatia (Owner)
831-623-4702
20% OFF LABOUR
on your next qualifying service
Car Care You Can Trust

ਗ਼ਦਰ ਪਾਰਟੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦਿਵਸ ਸਮਾਗਮ, ਨਵੀਂ ਖੇਤੀ ਅਤੇ ਮੰਡੀਕਰਨ ਨੀਤੀ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਲੋਕ ਘੋਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ

ਜਲੰਧਰ– ਆਜ਼ਾਦੀ ਸੰਗਰਾਮ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਅਮੁੱਲੜੇ ਇਨਕਲਾਬੀ ਸਫ਼ੇ, ਗ਼ਦਰ ਪਾਰਟੀ ਦੇ 111ਵੇਂ (1913–2025) ਸਥਾਪਨਾ ਦਿਹਾੜੇ ਮੌਕੇ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਯਾਦਗਾਰ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਵਿਚਾਰ–ਚਰਚਾ 'ਨਵੀਂ ਮੰਡੀ ਅਤੇ ਖੇਤੀ ਨੀਤੀ' ਵਿਸ਼ੇ ਉਪਰ ਹੋਈਆਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਨੀਤੀ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਨਾਲ ਪੈਣ ਵਾਲੇ ਵਿਆਪਕ ਮਾਰੂ ਅਸਰਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਲੋਕ ਘੋਲਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਉਘਾੜ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂਦਾ।

ਇਸ ਵਿਚਾਰ–ਚਰਚਾ ਮੌਕੇ ਮੰਚ 'ਤੇ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਯਾਦਗਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ, ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਪ੍ਰਿਥੀਪਾਲ ਸਿੰਘ ਮਾੜੀਮੇਘਾ, ਵਿੱਤ ਸਕੱਤਰ ਸੀਤਲ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾ, ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਵਿੰਗ ਦੇ ਕਨਵੀਨਰ ਅਮੋਲਕ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਨਿਮੰਤਰਤ ਬੁਲਾਰੇ ਲਖਵੀਰ ਸਿੰਘ ਨਿਜ਼ਾਮਪੁਰ, ਡਾ. ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਅਜਨਾਲਾ, ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਗਰਾਹਾਂ ਅਤੇ ਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪਟਿਆਲਾ ਸਸ਼ੋਭਤ ਸਨ।

ਵਿਚਾਰ–ਚਰਚਾ ਦਾ ਆਗਾਜ਼ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਪ੍ਰਿਥੀਪਾਲ ਸਿੰਘ ਮਾੜੀਮੇਘਾ ਵੱਲੋਂ ਜੀ ਆਇਆ ਨੂੰ ਕਹਿਣ ਨਾਲ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਬੋਲਦਿਆਂ ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗ਼ਦਰ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਥਾਪਨਾ ਦਿਹਾੜੇ ਮੌਕੇ ਅੱਜ ਉਹ ਸਾਰੇ ਸੁਆਲ ਜੋ 1913 'ਚ ਦਰਪੇਸ਼ ਸਨ, ਅੱਜ ਹੋਰ ਵੀ ਵਿਆਪਕ ਅਤੇ ਤਿੱਖੜੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੂੰਹ ਅੱਡੀਂ ਖੜ੍ਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਸੁਆਲ ਸਾਥੋਂ ਜਵਾਬ ਮੰਗਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਵਿਚਾਰ–ਚਰਚਾ ਉਹਨਾਂ ਸੁਆਲਾਂ 'ਚੋਂ ਇੱਕ ਸੁਆਲ ਖੇਤੀ ਅਤੇ ਮੰਡੀ ਉਪਰ ਬੋਲੇ ਧਾਵੇ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੋਈ ਵੀ ਸਾਮਰਾਜੀ ਅਤੇ ਦੇਸੀ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਧਾਵੇ ਦੀ ਵਿਸ਼ਾਲ ਲੋਕਾਈ ਖਿਲਾਫ਼ ਧਾਵੇ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ 'ਚ ਸਫ਼ਲ ਰਹੀ।

ਵਿਚਾਰ–ਚਰਚਾ ਮੌਕੇ ਲਖਵੀਰ ਸਿੰਘ ਨਿਜ਼ਾਮਪੁਰ, ਡਾ. ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਅਜਨਾਲਾ, ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਗਰਾਹਾਂ ਅਤੇ ਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪਟਿਆਲਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਸਾਂਝੇ ਕੀਤੇ।

ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਨੇ ਦਰਸਾਇਆ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਤਿੰਨੇ ਕਾਲ਼ੇ ਖੇਤੀ ਕਾਨੂੰਨ, ਜਾਨ–ਹੂਲਵੇਂ ਘੋਲ ਉਪਰੰਤ ਰੱਦ ਕਰਵਾਉਣ 'ਚ ਦਿੱਲੀ ਕਿਸਾਨ ਮੋਰਚਾ ਸਫ਼ਲ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਨਵੀਂ ਮੰਡੀ ਅਤੇ ਖੇਤੀ ਨੀਤੀ ਦੇ ਮਨਸ਼ੇ ਉਸਤੋਂ ਵੀ ਕਿਤੇ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਹਨ। ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਨੇ ਤੱਥਾਂ ਸਹਿਤ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਸੰਕਟ ਮੂੰਹ ਆਇਆ ਸਾਮਰਾਜੀ ਅਰਥਚਾਰਾ ਆਪਣਾ ਸੰਕਟ ਸਾਡੇ ਵਰਗੇ ਮੁਲਕਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਸਿਰ ਲੱਦਣ ਲਈ ਨਿੱਤ ਨਵੇਂ ਪਾਪੜ ਵੇਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਸਾਂਝਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਖੇਤੀ ਅਤੇ ਮੰਡੀ ਸਾਡੀ ਆਰਥਕਤਾ ਦੀ ਰੀੜ੍ਹ ਦੀ ਹੱਡੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਮਾਰ ਹੇਠ ਸਿਰਫ਼ ਕਿਸਾਨੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਹੋਰ ਮਿਹਨਤਕਸ਼ ਤਬਕੇ ਵੀ ਆਉਣਗੇ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੱਕ ਦਿਨ 'ਚ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਮਰੁੱਛਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਬੇਰੋਕ ਟੋਕ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਹੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮੁੱਢਲੇ ਜਮਹੂਰੀ ਹੱਕਾਂ ਉਪਰ ਵੀ ਡਾਕਾ ਮਾਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਆਏ ਦਿਨ ਰਾਜਕੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦੇ ਸੁਭਾਅ 'ਚ ਫਾਸ਼ੀ ਹੱਲੇ ਦਾ ਵਰਤਾਰਾ ਜ਼ੋਰ ਫੜਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਵਿਚਾਰ–ਚਰਚਾ ਨੇ ਇਹ ਤੱਤ ਕੱਢਿਆ ਕਿ ਨਵਾਂ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਅਤੇ ਫਾਸ਼ੀ ਹੱਲਾ ਜੁੜਵੇਂ ਅੰਗ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪਛਾੜਨ ਦਾ ਇੱਕੋ–ਇੱਕ ਸੁਵੱਲੜਾ ਰਾਹ ਏਕੇ ਅਤੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਫਾਸ਼ੀ ਰਾਜ ਭਾਗ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਮੱਥਾ ਲੱਗੇਗਾ ਅਤੇ ਲੋਕ ਅਵੱਸ਼ ਹੀ ਜੇਤੂ ਹੋ ਕੇ ਨਿਕਲਣਗੇ ਭਾਵੇਂ ਇਸਦੀ ਵਡੇਰੀ ਕੀਮਤ ਅਦਾ ਕਰਨੀ ਪਏਗੀ।

ਵਿਚਾਰ–ਚਰਚਾ ਉਪਰੰਤ ਹੱਥ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰਕੇ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਮਤਿਆਂ 'ਚ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ:

1. ਗ਼ਦਰ ਪਾਰਟੀ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਸੰਗਰਾਮ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇਤਿਹਾਸਕ ਥਾਵਾਂ, ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਨਾਇਕਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੀ ਮੌਲਿਕਤਾ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਇਤਿਹਾਸਕ ਮੁਹਾਂਦਰੇ ਦਾ ਹੁਲੀਆ ਵਿਗਾੜਨਾ ਬੰਦ ਕੀਤਾ ਜਾਏ।
2. ਜਲ੍ਹਿਆਂਵਾਲਾ ਬਾਗ਼ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕਤਾ, ਮੌਲਿਕ ਸਰੂਪ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਏ।
3. ਪ੍ਰਦੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਨ ਅਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਵਿੱਚ ਗਏ ਬੇਤਹਾਸ਼ਾ ਦੁਸ਼ਵਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਜਲੀਲਤਾ ਝੱਲਦੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਮੌਲਿਕ ਮਾਨਵੀ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕੀਤੀ ਜਾਏ।
4. ਫਲਸਤੀਨੀਆਂ ਦਾ ਨਸਲਘਾਤ ਬੰਦ ਕਰਨ, ਅਮਰੀਕੀ ਹਾਕਮਾਂ ਦੀ ਥਾਪੜੇ ਸਦਕਾ ਇਜ਼ਰਾਇਲੀ ਹਾਕਮਾਂ ਵੱਲੋਂ ਬੋਲੇ ਜਾ ਰਹੇ ਅੱਤ ਦਰਜ਼ੇ ਦੇ ਘਿਨੌਣੇ ਹਮਲੇ ਬੰਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਫ਼ਲ–ਸਤੀਨ 'ਚੋਂ ਧਾੜਵੀ ਫੌਜਾਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ।
5. ਆਦਿਵਾਸੀਆਂ ਦਾ ਸਮੂਹਿਕ ਕਤਲੇਆਮ, ਉਜਾੜਾ ਅਤੇ ਜੰਗਲ, ਜਲ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਦੇਸੀ ਬਦੇਸੀ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਘਰਾਣਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਅੰਨ੍ਹੀਂ ਲੁੱਟ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੀ ਵੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ।
6.ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮੁੱਢਲੇ ਜਮਹੂਰੀ ਹੱਕਾਂ ਦਾ ਘਾਣ ਕਰਨਾ ਬੰਦ ਕਰਨ, ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀਆਂ, ਲੇਖਕਾਂ, ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ, ਰੰਗਕਰਮੀਆਂ ਆਦਿ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤਾ ਜਾਏ।
7. ਫਸਲਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗਾਂ ਲੱਗਣ, ਗੜ੍ਹੇਮਾਰ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ ਹਨੇਰੀਆਂ ਨਾਲ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਏ।
8. ਇਹ ਵੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਪੁਲਸ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ ਅਤੇ ਹੱਕ ਮੰਗਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਔਰਤਾਂ, ਨੌ–ਜਵਾਨਾ, ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਮੰਗਦੀ ਜੁਆਨੀ ਨੂੰ ਵਹਿਸ਼ੀਆਨਾ ਜ਼ਬਰ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਰਾਹ ਤੁਰੀ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਇਹਨਾਂ ਕਦਮਾਂ ਤੋਂ ਬਾਜ਼ ਆਏ।
9. ਸਾਬਕਾ ਡੀ.ਜੀ.ਪੀ. (ਜੇਲ੍ਹਾਂ) ਸ਼ਸ਼ੀ ਕਾਂਤ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਜੋ ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰਾਂ ਤੇ ਉਂਗਲ ਧਰਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਜਨਤਕ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਨਸ਼ਾ ਸੌਦਾਗਰ ਦੱਸਕੇ ਬੁਲਡੋਜ਼ਰ ਚਾੜ੍ਹਨ ਦਾ ਹੱਲਾ ਤੁਰੰਤ ਬੰਦ ਕੀਤਾ ਜਾਏ। ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰੀ ਦੇ ਅਸਲ ਮੁਜ਼ਰਿਮਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਮੰਡਲ ਅਤੇ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ, ਸਹਾਇਕ ਸਕੱਤਰ ਚਰੰਜੀ ਲਾਲ ਕੰਗਣੀਵਾਲ (ਸਹਿ ਸੰਪਾਦਕ) ਅਤੇ ਵਿਜੈ ਬੰਬੇਲੀ (ਸਹਿਯੋਗੀ ਸੰਪਾਦਕ) 'ਵਿਰਸਾ' ਲੋਕ ਅਰਪਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਮੰਡਲ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਬੋਲਦਿਆਂ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੱਕ ਸਦੀ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਅਰਸਾ ਪਹਿਲਾਂ ਗ਼ਦਰ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਦੂਰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦਾ ਇਹ ਹੋਕਾ ਸੀ ਕਿ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਮਰਜਾਂ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਸਾਮਰਾਜ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਦੇ ਲੋਕ–ਦੋਖੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਡੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਵੀ ਸੱਚ ਹੈ।

ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਬੁਲਾਵੇ 'ਤੇ ਸਭ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਦੇ ਆਉਣ 'ਤੇ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ।

ਇਸ ਸਮਾਗਮ 'ਚ ਗ਼ਦਰ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਝੰਡਾ ਲਹਿਰਾਉਣ ਦੀ ਰਸਮ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਵਿੱਤ ਸਕੱਤਰ ਸੀਤਲ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾ ਨੇ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਗ਼ਦਰ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਸੂਲਾਂ ਉਪਰ ਪਹਿਰਾ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ।

ਅਮਰੀਕੀ ਉਪ–ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਅੱਜ ਦਿੱਲੀ ਆਉਣ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਹਾਕਮਾਂ ਨਾਲ ਨਵੀਆਂ ਲੋਕ–ਵਿਰੋਧੀ ਸੰਧੀਆਂ ਕਰਨ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਸਮਾਗਮ ਉਪਰੰਤ ਬੀ.ਐਮ.ਸੀ. ਚੌਂਕ ਤੱਕ ਮਾਰਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਸਮਾਗਮ ਦਾ ਮੰਚ ਸੰਚਾਲਨ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਵਿੰਗ ਦੇ ਕਨਵੀਨਰ ਅਮੋਲਕ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੀਤਾ।

ਪੋਸਟ ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਸਕਾਲਰਸ਼ਿਪ ਸਕੀਮ ਸਦਕਾ ਉਚੇਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦਾ ਮਿਲਿਆ ਮੌਕਾ–ਵਿਦਿਆਰਥੀ

ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ (ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸਹੂੰਗੜਾ)– ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਡਾ. ਭੀਮ ਰਾਓ ਅੰਬੇਡਕਰ ਦੇ 134ਵੇਂ ਜਨਮ ਦਿਨ ਮੌਕੇ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਲਜ ਵਿਖੇ ਕਰਵਾਏ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰੀ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਵੱਖ–ਵੱਖ ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਾਰਿਆਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਡਾ. ਬੀ.ਆਰ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਪੋਸਟ ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਸਕਾਲਰਸ਼ਿਪ ਸਕੀਮ ਸਦਕਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਚੇਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਨ। ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਡਾ. ਰਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਹਰ ਲੋੜੀਂਦਾ ਕਦਮ ਚੁਕਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਡਾ. ਬੀ.ਆਰ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਪੋਸਟ ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਸਕਾਲਰਸ਼ਿਪ ਸਕੀਮ ਤਹਿਤ ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ

ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਸਕੀਮ ਤਹਿਤ ਸਮੇਂ–ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫੰਡ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਲਜ ਵਿਖੇ ਐਮ.ਏ. ਮਿਊਜਿਕ ਦੀ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਸੰਦੀਪ ਕੌਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਡਾ. ਬੀ.ਆਰ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਪੋਸਟ ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਸਕਾਲਰਸ਼ਿਪ ਸਕੀਮ ਨੇ ਉਸ ਦਾ ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਸਾਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਆਰਥਿਕ ਪੱਖੋਂ ਘਰੇਲੂ ਹਾਲਾਤ ਬਹੁਤੇ ਸਾਜਗਾਰ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿਚ ਉਸ ਨੂੰ ਉਚੇਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਹਾਸਲ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਜਾਪ ਰਿਹਾ ਸੀ ਪਰ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਅਤੇ ਸਕਾਲਰਸ਼ਿਪ ਸਕੀਮ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨੂੰ ਆਸਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸਰਕਾਰੀ ਆਈ.ਟੀ.ਆਈ. ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਰਿਤਿਕ ਤੱਥੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਸਾਧਾਰਨ ਕੰਮਕਾਜ ਕਰਦੇ ਹਨ।

"ਦੇਸ਼ ਦੁਆਬਾ"
ਹਫਤਾਵਾਰੀ ਅਖਬਾਰ
ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ?
ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਵਪਾਰ–ਕਾਰੋਬਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ?
ਤਾਂ ਅੱਜ ਹੀ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ "ਦੇਸ਼ ਦੁਆਬਾ" ਵਿਚ ਲਗਵਾਓ।

ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਹੈ

ਆਪਣੀ ਰਚਨਾ ਅਤੇ ਲੇਖ 14 ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਭੇਜੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਖਬਰ ਐਤਵਾਰ ਤੱਕ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਰਚਨਾ ਅਤੇ ਲੇਖ ਸਿਰਫ ਅਣਛਪੀ ਹੀ ਭੇਜੀ ਜਾਵੇ। ਖਬਰਾਂ, ਲੇਖ ਜਾਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨੀਆਂ ਸੰਪਾਦਕੀ ਬੋਰਡ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹਨ, ਜੋ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਲੇਖਕ ਅਤੇ ਪੱਤਰਕਾਰ ਆਪਣੀ ਰਚਨਾ ਸਾਫ–ਸਾਫ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਲਿਖ ਕੇ ਜਾਂ ਟਾਈਪ ਕਰਕੇ ਸਿਰਫ ਈ-ਮੇਲ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਸਾਨੂੰ ਹਰੇਕ ਹਫਤੇ ਐਤਵਾਰ ਰਾਤ ਤੱਕ ਭੇਜ ਦੇਣ।

E-mail : deshdoaba@yahoo.com
(ਸੰਪਰਕ) 1-916-947-8920,
(ਫੈਕਸ) 1-916-238-1393
www.deshdoaba.com
www.ambedkartimes.com

ਸੰਪਾਦਕੀ ਮੰਡਲ ਦਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਚਨਾ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ। ਮੈਟਰ ਵਿਚ ਵਾਧਾ–ਘਾਟਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਅਦਾਰਾ 'ਦੇਸ਼ ਦੁਆਬਾ' ਨੂੰ ਹੋਵੇਗਾ। ਪੇਪਰ ਵਿਚ ਛਪੀ ਹਰ ਲਿਖਤ ਜਾਂ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਸਬੰਧੀ ਲੇਖਕ ਅਤੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਦਾਤਾ ਹੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਾਰੇ ਲੇਖਕ/ ਪੱਤਰਕਾਰ ਵੀਰਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੇ ਲੇਖ ਜਾਂ ਖਬਰ ਦੇ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਨਾਂ, ਫੋਨ ਨੰਬਰ ਅਤੇ ਐਡਰੈਸ ਤੇ ਤਸਵੀਰ ਭੇਜਿਆ ਕਰਨ। ਅਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਲੇਖ ਦੇ ਨਾਲ ਲਗਾਵਾਂਗੇ। ਸਾਰੇ ਲੇਖਕ/ ਪੱਤਰਕਾਰ ਆਨਰੇਰੀ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਤ ਬਦਲੇ ਕੋਈ ਅਦਾਇਗੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। –ਸੰਪਾਦਕ

ਲਤਾੜੀ ਹੋਈ ਕੌਮ ਲਈ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਨੇ ਬਰਾਬਰਤਾ, ਸਮਾਨਤਾ ਅਤੇ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦਾ ਨਾਅਰਾ ਮਾਰਿਆ -ਸੰਤ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਨਾਥ ਜੀ

ਗਾਇਕ ਪੰਮਾ ਲਧਾਣਾ, ਵਿਜੈ ਸਫਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਗਾਇਕਾਂ ਨੇ ਕੀਤਾ ਸਤਿਗੁਰ ਰਵਿਦਾਸ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦੀ ਮਹਿੰਮਾ ਦਾ ਗੁਣਗਾਣ

ਰੋਮ (ਇਟਲੀ) (ਟੇਕ ਚੰਦ ਜਗਤਪੁਰ)– ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਦੱਬੀ, ਕੁਚਲੀ ਅਤੇ ਲਤਾੜੀ ਹੋਈ ਕੌਮ ਲਈ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਨੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਬਰਾਬਰਤਾ, ਸਮਾਨਤਾ ਅਤੇ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦਾ ਨਾਅਰਾ ਮਾਰਿਆ, ਜਦੋਂ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਅੱਤਿਆਚਾਰ, ਜਾਤ ਪਾਤ, ਛੂਆ ਛਾਤ ਅਤੇ ਪਾਖੰਡਵਾਦ ਦਾ ਬੋਲ ਬਾਲਾ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਟੈਂਪਲ ਪਾਰਮਾ ਪਿਚੈਂਸਾ ਵੱਲੋਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦੇ 648 ਮਨਾਏ ਗਏ ਆਗਮਨ ਪੁਰਬ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਚ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਸੰਤ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਨਾਥ ਜੀ ਚਹੇੜੂ ਵਾਲਿਆ ਨੇ ਕੀਤਾ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦੀ ਇਨਕਲਾਬੀ ਸੋਚ ਨੇ ਲਤਾੜੀ ਹੋਈ ਮਾਨਵਤਾ ਦੇ ਵਿੱਚ ਨਵੀਂ ਚੇਤਨਤਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਹਾਕਮਾਂ ਨਾਲ ਬਗਾਵਤ ਕਰਕੇ ਇਨਕਲਾਬੀ ਕਦਮ ਪੁੱਟੇ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਾਣੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਅਖੰਡ ਜਾਪ ਉਪਰੰਤ ਵਿਜੇ ਸਫਰੀ, ਪੰਮਾ ਲਧਾਣਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਗਾਇਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਗੁਰਪੁਰਬ ਦੀਆਂ ਵਧਾਈਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਕਸ਼ਮੀਰ ਲਾਲ ਮਹਿੰਮੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਧਰਮ ਅਸਥਾਨ ਰਿਜੋ ਮਿਲੀਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿ ਅੱਜ ਰਵਿਦਾਸੀਆ ਕੌਮ ਨੂੰ ਡਾ ਭੀਮ ਰਾ ਅੰਬੇਦਕਰ ਜੀ ਪ੍ਰਤੀ ਮਾੜੀ ਸੋਚ ਰੱਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸਮੁੱਚੀ ਕੌਮ ਨੂੰ ਲਾਮਬੰਦ ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਚੰਦੜ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਟੈਂਪਲ ਪਾਰਮਾਂ ਨੇ ਆਈਆਂ ਸਮੁੱਚੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਦਾ ਦਿਲੋਂ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਆਈਆਂ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰੋਪਾਉ ਅਤੇ ਯਾਦ ਨਿਸ਼ਾਨੀਆਂ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਵੰਨ-ਸਵੰਨੇ ਖਾਣਿਆਂ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਲੱਗੇ ਸਟਾਲਾਂ ਦਾ ਵੀ ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਅਨੰਦ ਮਾਣਿਆ। ਵੱਖ ਵੱਖ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਨੇ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਇਸ ਕਾਰਜ ਪ੍ਰਤੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸ੍ਰੀ ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਪ੍ਰਚਾਰ ਸਭਾ ਕਰੇਮੋਨਾ, ਜਸਵਿੰਦਰ ਚੁੰਬਰ, ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਬਖਲੌਰ, ਵਿਜੇ ਬਖਲੌਰ, ਗੁਰਨਾਮ ਚੰਦ ਰੰਧਾਵਾ, ਸ਼ਿੰਗਾਰਾ ਸਿੰਘ ਮੱਲ, ਸ਼ਿੰਦਾ ਮੱਲਪੁਰੀਆ ਰਾਜਕੁਮਾਰ ਪੱਪੂ, ਚਰਨਜੀਤ ਲੱਖਪੁਰ, ਮਾਣੀ ਫਗਵਾੜੇ ਵਾਲਾ, ਬੱਬੂ ਜਲੰਧਰੀਆ, ਸਰਜੀਤ ਬਹੀਦਪੁਰ, ਪਿਆਰਾ ਲਾਲ, ਸਤਨਾਮ ਮੱਲ, ਬਲਵੀਰ ਬੰਗੜ, ਨਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਪ੍ਰੇਮ ਭਾਰਤੀ, ਬਿੱਟੂ ਮਾਹਲ, ਬਲਦੇਵ ਮਹਿੰਮੀ, ਅਸ਼ਵਨੀ , ਸੁਰਜੀਤ ਕੁਮਾਰ, ਗੋਪਾਲ, ਬਲਜੀਤ ਮਾਸਟਰ, ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਦੇਵਕੀ ਨੰਦਨ, ਕਮਲ ਕਲਸੀ, ਪਰਮਜੀਤ ਪੰਮਾ ਆਦਿ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਫੌਸਦੋਨਦੋ ਦੀ ਕਰੇਜੋ ਵਿਖੇ ਮਨਾਇਆ ਭਾਰਤ ਰਤਨ ਡਾਕਟਰ ਬੀ ਆਰ ਅੰਬੇਡਕਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਜਨਮ ਦਿਨ

ਰੋਮ (ਇਟਲੀ), (ਟੇਕ ਚੰਦ ਜਗਤਪੁਰ)– ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾ, ਦੇਸ਼ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਮੰਤਰੀ, ਭਾਰਤ ਰਤਨ ਡਾਕਟਰ ਬੀ ਆਰ ਅੰਬੇਡਕਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ 134 ਵਾਂ ਜਨਮ ਦਿਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਧਰਮ ਅਸਥਾਨ ਰਿਜੋਮਿਲੀਆ ਵਲੋ ਫੌਸਦੌਨਦੋ ਦੀ ਕਰੇਜੋ ਵਿਖੇ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ ।ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਆਵਾਜ਼ -ਏ-ਕੌਮ ਸੰਤ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਨਾਥ ਜੀ ਚਹੇੜੂ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਸੰਗਤਾਂ ਹੁੰਮ-ਹੁੰਮਾ ਕੇ ਪਹੁੰਚੀਆਂ। ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਾਣੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਭੋਗ ਉਪਰੰਤ ਗਾਇਕ ਪੰਮਾ ਲਧਾਣਾ, ਸੰਦੀਪ ਲੋਈ, ਰਜਤ ਮੱਲ, ਸੰਤੋਖ ਕੁਮਾਰ ਸੁਖਾ, ਸੌਧੀ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਹੋਰ ਗਾਇਕਾਂ ਨੇ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਅਤੇ ਇਨਕਲਾਬੀ ਰਚਨਾਵਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ। ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਚ ਸੰਗਤਾਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਵਚਨਾਂ ਸਾਂਝੇ ਕਰਦਿਆਂ ਸੰਤ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਨਾਥ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਡਾਕਟਰ ਅੰਬੇਡਕਰ ਸਾਡੀ ਕੌਮ ਦੇ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਮਹਾਂਨਾਇਕ ਸਨ, ਜਿਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਦੱਬੀ, ਕੁਚਲੀ ਅਤੇ ਲਤਾੜੀ ਹੋਈ ਕੌਮ ਨੂੰ ਉੱਚਾ ਚੁੱਕਣ ਦੇ ਲਈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਬਣਦੇ ਹੱਕ ਲੈ ਕੇ ਦਿੱਤੇ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹਰ ਵਰਗ ਨੂੰ ਵਣਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਦੇ ਕੇ ਨਿਵਾਜਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਤਕਰੇਬਾਜੀ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਉੱਠ ਕੇ ਹਰ ਜਾਤ, ਹਰ ਧਰਮ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕੀਤਾ ।ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਉਸ ਮਹਾਨ ਰਹਿਬਰ ਦੀ ਬਦੌਲਤ ਹੀ ਉਚ ਅਹੁਦਿਆਂ ਤੇ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਹਾਂ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਚੰਗੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਸਥਾਪਤ ਹਨ। ਸਮਾਜ ਪ੍ਰਤੀ ਉਨਾਂ ਦੀ ਕੀਤੀ ਇਸ ਕੁਰਬਾਨੀ ਨੂੰ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਭੁਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕਸ਼ਮੀਰ ਲਾਲ ਮਹਿੰਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਬਾਵਾ ਸਾਹਿਬ ਬਾਰੇ ਮਾੜਾ ਬੋਲਣ ਵਾਲਿਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਪ੍ਰਲਾਦ ਬਖਲੌਰ, ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਲੋਦੀਪੁਰ, ਰੇਸ਼ਮ ਬੱਧਣ, ਮਨਦੀਪ ਮਹੇ, ਮਹਿੰਦਰ ਨਵਲਾਰਾ, ਅਮਰਜੀਤ ਸੁੰਡ, ਬਲਰਾਜ ਕੌਰ ਆਦਿ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

NSB Insurance

NIRMAL SINGH BADHAN

for Insurance Call:
NIRMAL SINGH BADHAN
707-228-2020

Lic #0144676

HEALTH INSURANCE | RETIREMENT
LIFE INSURANCE | COLLEGE PLANNING
LONG TERM CARE INS | AUTO * HOME
FUNERAL EXPENSE | BUSINESS

Call: 707-228-2020,
Fax: 707-260-2813

www.nsbinsures.com

1519 Gary CT., Rohnert Park, CA 94928

Kash FABRICS

ਪੰਜਾਬੀ ਫੈਸ਼ਨ ਦਾ ਨੰਬਰ ਵਨ ਸਟੋਰ

ਸਾਡੀ ਸਪੈਸ਼ਲਟੀ
ਵਿਆਹ ਸ਼ਾਦੀ ਲਈ ਡਿਜ਼ਾਈਨਰ
ਲਹਿੰਗੇ ਤੇ ਸੂਟ ਅਤੇ ਨਾਲ
ਡਿਜ਼ਾਇਨਰ ਮੈਚਿੰਗ ਜਿਊਲਰੀ

ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਕੱਪੜਾ ਵਧੀਆ ਤੋਂ
ਵਧੀਆ ਸਾੜੀਆਂ ਤੇ
ਡਿਜ਼ਾਈਨਰ ਸੂਟ, ਦਰਜਨਾਂ ਰੰਗਾਂ
ਵਿਚ ਪੱਗੜੀਆਂ ਸਾਡੇ ਤੋਂ ਖਰੀਦੋ।

ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਹਿੰਦੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਉਰਦੂ ਦੇ ਸੰਗੀਤ, ਡਰਾਮਿਆਂ ਅਤੇ ਫਿਲਮਾਂ ਦੀਆਂ ਸੀਡੀਆਂ-ਵੀਡੀਓ ਤੇ ਡੀਥ ਵੀਥ ਡੀਥ ਦੀ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਕੁਲੈਕਸ਼ਨ ਹੈ।

ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰਹਿੰਦੇ ਗਾਹਕਾਂ ਲਈ ਸਮਾਨ ਅਸੀਂ ਯੂਥ ਪੀਥ ਐਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਤੁਰੰਤ ਭੇਜ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

KASH FABRICS
ONE STOP SHOPPING CENTRE
29576 Mission Blvd Hayward. Ca 94544
www.kashfabrics.com
Tel: 510-538-1138

ਗਲਾਡਾ ਵੱਲੋਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਨੂੰ ਦੁਕਾਨ ਲਿਖਣ ਦਾ ਬਸਪਾ ਨੇ ਲਿਆ ਸਖਤ ਨੋਟਿਸ

ਹੁਣ ਆਪ ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਢਾਹੁਣ ਦੀ ਰਚ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਸਾਜਿਸ਼ : ਬੰਗਾ

ਲੁਧਿਆਣਾ– ਜਮਲਾਪੁਰ ਦੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਰੋਡ 'ਤੇ ਸਥਿਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਨੂੰ ਗਲਾਡਾ ਜੋਨ ਵੱਲੋਂ ਭੇਜੇ ਨੋਟਿਸ ਦਾ ਬਸਪਾ ਨੇ ਸਖਤ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਪੁੱਜੇ ਸੂਬਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਡਾ: ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਕਰੀਮਪੁਰੀ ਵੱਲੋਂ ਭੇਜੇ ਸੂਬਾ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਤੇ ਲੁਧਿਆਣਾ ਜੋਨ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਪ੍ਰਵੀਨ ਬੰਗਾ ਨੇ ਆਮ ਆਦਮੀਂ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਨੂੰ ਢਾਹੁਣ ਦੀ ਸਾਜਿਸ਼ ਰਚਣ ਦੇ ਇਲਜਾਮ ਲਗਾਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਢਾਹੁਣ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਹੀ ਸਾਜਿਸ਼ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਅਪਣੀ ਸਰਕਾਰ ਵੇਲੇ ਸਾਲ 2019 'ਚ ਰਚੀ ਸੀ। ਉਸ ਸਾਜਿਸ਼ ਨੂੰ ਬਸਪਾ ਦੀ ਤਾਕਤ ਨੇ ਜਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਫੇਲ੍ਹ ਕੀਤਾ ਸੀ ਉਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੁਣ ਆਪ ਦੀ ਰਚੀ ਜਾ ਸਾਜਿਸ਼ ਨੂੰ ਵੀ ਬਸਪਾ ਫੇਲ੍ਹ ਕਰੇਗੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਿਟਾ: ਬੈਂਕ ਮੈਨੇਜਰ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸੂਬਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ੍ਰ ਕਰੀਮਪੁਰੀ ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਸੀ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਲਗਾਈ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤਹਿਤ ਅੱਜ ਸਾਡੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗ ਕਰਕੇ ਹਰ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਬਸਪਾ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵੇਲੇ ਇਸ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਢਾਹੁਣ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਜਿੱਥੇ ਜਮੀਨੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਤਿੱਖਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਚੱਲਦਿਆਂ ਗਲਾਡਾ ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਝੁਕੀ ਸੀ ਅਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਢਾਹੁਣ ਦੀ ਸਾਜਿਸ਼ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋਈ ਸੀ, ਉਥੇ ਹੀ ਉਸ ਵੇਲੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਆਗੂ ਹਰਪਾਲ ਚੀਮਾ ਵਰਗਿਆਂ ਨੇ ਅਪਣੀ ਸਿਆਸਤ ਚਮਕਾਈ ਸੀ। ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਹਰਪਾਲ ਚੀਮਾ ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਅਪਣੀ ਸਰਕਾਰ 'ਚ ਮਤਾ ਪੁਆ ਕੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਨਾਲ 'ਤੇ ਇਸ

ਜਗਾਹ ਨੂੰ ਕਰਕੇ ਇਸ ਕਲੇਸ਼ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਵੱਢਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਹਲਕਾ ਸਾਹਨੇਵਾਨ ਦਾ ਵਿਧਾਇਕ ਏਸੇ ਗਲਾਡਾ ਦਾ ਮੰਤਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਜੇਕਰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਢਾਹੁਣ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਦਲਿਤ ਮਹਾਂਪੁਰਸ਼ਾਂ ਵਿਰੋਧੀ ਚੇਹਰਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਹੋਰ ਕੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗਲਾਡਾ ਕੇਵਲ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਢਾਹੁਣ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਭੇਜ ਰਹੀ ਬਲਕਿ ਸਾਡੇ ਮਹਾਂਪੁਰਸ਼ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਨਾਲ 'ਤੇ 1964 ਤੋਂ ਬਣੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਅਪਣੇ ਨੋਟਿਸ 'ਚ ਦੁਕਾਨ ਵੀ ਲਿਖ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਮਾਜ ਦੀਆਂ ਧਾਰਮਿਕ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਆਹਤ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਜਿੱਥੇ ਅਸੀਂ ਆਪ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਇਸ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਜਮੀਨ ਨਾਮ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਉੱਥੇ ਹੀ ਜਿਸ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਦੁਕਾਨ ਲਿਖਵਾਇਆ ਹੈ ਉਸ ਉੱਤੇ ਪਰਚਾ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸਾਡੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਨਾ ਮੰਨੀਆਂ ਗਈਆਂ ਤਾਂ ਬਸਪਾ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਂਗ ਤਿੱਖਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰੇਗੀ।

ਜੋਨ ਇੰਚਾਰਜ ਬਲਵਿੰਦਰ ਬਿੱਟਾ ਅਤੇ ਜਿਲ੍ਹਾ ਇੰਚਾਰਜ ਜੀਤ ਰਾਮ ਨੇ ਐਸਸੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਨੂੰ ਆੜੇ ਹੱਥੀ ਲੈਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਸਪਾ ਦੇ ਸੂਬਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੋਣ ਸਮੇਂ ਸਾਰਾ ਮਾਮਲਾ ਵਾਪਰਿਆ ਸੀ ਤੇ ਉਹ ਆਪ 'ਚ ਜਾ ਕੇ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਦਲਿਤ ਹਿਤੈਸ਼ੀ ਹੋਣ ਦੇ ਦਮਗੱਜੇ ਮਾਰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਹੁਣ ਕੋਲ ਇਸਨੂੰ ਸਾਬਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਵੀ ਹੈ।

ਉਹ ਚੇਅਰਮੈਨ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਗੰਭੀਰ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦਿਆਂ ਗਲਾਡਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਉੱਤੇ ਪਰਚਾ ਅਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਨਾਮ ਜਗਾਹ ਨੂੰ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਅਮਲੀ ਰੂਪ ਦੇਣ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਾਲ 2019 ਦਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਨਾ ਢਾਹੁਣ ਦੀ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਬਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਹੋਈ ਅਹਿਮ ਮੀਟਿੰਗ 'ਚ ਇੱਕ ਚਿੱਠੀ ਵੀ ਜਾਰੀ ਹੋਈ ਸੀ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਅਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਸਾਡੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ, ਇਸ ਗਲਾਡਾ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਮੰਤਰੀ ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਮੁੰਡੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਸੀ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲੇ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ ਤੋਂ ਮੰਗ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਚਿੱਠੀ ਉੱਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦਿਆਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕੀ ਹੱਕ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਸਪਾ ਦੇ ਸੂਬਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ੍ਰ ਕਰੀਮਪੁਰੀ ਅਤੇ ਆਈ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦਾ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਮੁੜ ਚੁੱਕਣ 'ਤੇ ਜਿੱਥੇ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਉੱਥੇ ਹੀ ਹੋਰਨਾਂ ਬਹੁਜਨ ਸੰਗਠਨਾਂ, ਸੰਸਥਾਵਾਂ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀਆਂ ਤੇ ਵਾਲਮੀਕਿ ਮੰਦਰ ਕਮੇਟੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਥ ਦੇਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਵੀ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸੋਨੂ ਅੰਬੇਡਕਰ, ਡਾ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਭੰਗੂ, ਰਾਮ ਲੋਕ, ਨਾਜਰ ਸਿੰਘ, ਅਰਬਨ ਸਿੰਘ, ਜਗਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੱਗਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਹਾਜਰ ਸਨ।

ਪਿੰਡ ਮਹਿਦੂਦਾਂ 'ਚ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨਿਰਮਾਤਾ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਭੀਮ ਰਾਓ ਅੰਬੇਡਕਰ ਜੀ ਦਾ ਮਨਾਇਆ ਜਨਮ ਦਿਨ

ਬੁੱਤਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪਿੰਡ ਪਿੰਡ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਜਨਮ ਦਿਨ ਮਨਾ ਕੇ ਫਿਰਕਾਪ੍ਰਸਤ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੰਗਾਰਿਆ

ਸਮਰਾਲਾ– ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਡਾ: ਭੀਮ ਰਾਓ ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੂੰ ਲੈਕੇ ਫਿਰਕਾਪ੍ਰਸਤ ਪਨੂੰ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਦਾ ਉਲਟਾ ਅਸਰ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ। ਬੀਤੇ ਸਮੇਂ 'ਚ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਜਨਮ ਦਿਨ ਜਿਆਦਾਤਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੁੱਤਾਂ ਉੱਤੇ ਹੀ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਪਰ ਇਸ ਵਾਰ ਪਨੂੰ ਨੂੰ ਮੂੰਹ ਤੋੜ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਜਨਮ ਦਿਨ ਪਿੰਡ ਪਿੰਡ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ।

ਪਿੰਡ ਮਹਿਦੂਦਾਂ 'ਚ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਜਨਮ ਦਿਨ ਫਿਰਕਾਪ੍ਰਸਤ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੰਗਾਰਦਿਆਂ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਜਮ ਆਗੂ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਮਹਿਦੂਦਾਂ ਅਤੇ ਲੇਖਕ ਹਰਸ਼ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਮਹਿਦੂਦਾਂ ਉਚੇਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੁੱਜੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਿੰਡ ਦੇ ਮੋਹਤਬਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਫੋਟੋ ਉੱਤੇ ਫੁੱਲ ਮਾਲਾਵਾਂ ਭੇਟ ਕਰਦਿਆਂ ਸਰਧਾਂਜਲੀ ਦਿੱਤੀ।

ਆਪਣੇ ਸੰਬੋਧਨ ਰਾਹੀਂ ਰਿਟਾ: ਬੀਪੀਈਓ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ, ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ, ਇੰਜ ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੀਡਬਲਿਊਡੀ, ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਰੇਲਵੇ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੇ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਜੀਵਨੀ ਉੱਤੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਇਆ ਅਤੇ ਜਨਮ ਦਿਨ ਦੀਆਂ ਵਧਾਈਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਮਹਿਦੂਦਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਜਨਮ ਦਿਨ ਪਿੰਡ ਮਹਿਦੂਦਾਂ 'ਚ ਹਰ ਸਾਲ ਲੱਡੂ ਵੰਡ ਕੇ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਪਨੂੰ ਵਰਗੇ ਫਿਰਕਾਪ੍ਰਸਤਾਂ ਨੂੰ ਮੂੰਹ ਤੋੜ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਜਲੇਬੀਆਂ ਦਾ ਲੰਗਰ ਲਗਾ ਕੇ ਜੋਸ਼ ਭਰੇ ਮਾਹੌਲ 'ਚ ਜਨਮ ਦਿਨ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਨੂੰ ਜਿਹੇ ਲੋਕ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਅਤੇ ਦਲਿਤ ਭਾਈਚਾਰੇ 'ਚ ਨਫਰਤ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਜੋ ਕੋਸ਼ਿਸਾਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਨਮ ਦਿਨ ਮਨਾ ਕੇ ਫੇਲ੍ਹ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਿੱਲੂ, ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਗੁਰਮ, ਜੱਥੇਦਾਰ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਮਾਂਗਟ, ਸਕਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਲਾਡੀ ਨਾਫਰੇ, ਬਿੱਟੂ, ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਸਨੀ, ਮਨੀ, ਜੱਗੀ, ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਹਾਜਰ ਸਨ।

IN LOVING MEMORY OF

SMT RAM PIARI

October 02,1934
April 20,2025

You are cordially invited to pay your respect and join us in celebrating the life of Smt. Ram Piari who passed away on April 20,2025. Funeral services will be held on April 29, 2025 from 11 AM to 1 PM at SHANT BHAWAN FUNERAL HOME 4800, E. Clayton Ave. Fowler, CA 93625 followed by services at Shri Guru Ravidass Sabha located at 5025,S. Cherry Ave. Fresno,CA 93706

‘ਮਾਰਟਿਨ ਕੂਪਰ’ ਜਿਸ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਮੋਬਾਇਲ ਫੋਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਰਾਹੀਂ ਦੁਨੀਆ ਬਦਲ ਦਿੱਤੀ

ਔਕਲੈਂਡ (ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਸਿਆਲਾ)– ਦੁਨੀਆ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਉਚਾਈ ਉਤੇ ਜਾ ਕੇ ਅਜਿਹਾ ਮੁਕਾਮ ਹਾਸਿਲ ਕਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਫਿਰ ਉਹ ਲੋਕ ਜਿਹੜੇ ਹੱਦ ਤੋਂ ਜਿਆਦਾ ਹੇਠਾਂ ਖਿਸਕ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਦਰਮਿਆਨੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜੀਅ ਕੇ ਦੁਨੀਆ ਤੋਂ ਤੁਰ ਜਾਣਾ ਪਸ਼ੂ ਪੰਛੀਆਂ ਵਾਂਗ ਹੋਣਾ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਇਕ ਕਮਾਲ ਦੇ ਬੰਦੇ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਿਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਅਜੇ 97 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਨੇ ਮੋਬਾਇਲ ਫੋਨ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਦੁਨੀਆ ਬਦਲ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਨਾਂਅ ਹੈ ਮਾਰਟਿਨ ਕੂਪਰ। 26 ਦਸੰਬਰ 1928 ਨੂੰ ਮਾਰਟਿਨ ਕੂਪਰ ਦਾ ਜਨਮ ਸ਼ਿਕਾਗੋ, ਇਲਿਨੋਇਸ, ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ। ਮਾਰਟਿਨ ਕੂਪਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪੜਾਈ ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਦੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ। ਛੋਟੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਹੀ ਉਹ ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 1950 ਵਿੱਚ ਇਲਿਨੋਇਸ ਇੰਸਟੀਟਿਊਟ ਆਫ਼ ਟੈਕਨੋਲੋਜ ਤੋਂ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਵਿੱਚ ਬੈਚਲਰ ਡਿਗਰੀ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ। ਅਗਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪੜਾਈ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀ ਅਤੇ 1957 ਵਿੱਚ ਆਈ. ਆਈ. ਟੀ. ਵਿਚ ਮਾਸਟਰ ਡਿਗਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਦੀ ਪੜਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੂਪਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਰੀਅਰ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਨਵੇਂ ਅਤੇ ਉੱਨਤ ਸੰਚਾਰ ਤਕਨਾਲੋਜੀਆਂ ਦੀ ਖੋਜ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਉਹ ਮੋਟਰੋਲਾ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਸਾਥੀ ਬਣੇ, ਜੋ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਟੈਲੀਕਮਿਊਨਿਕੇਸ਼ਨ ਕੰਪਨੀ ਸੀ। ਮੋਟਰੋਲਾ ਵਿੱਚ ਕੂਪਰ ਨੇ ਕਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ’ਤੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਯੋਗਦਾਨ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ ਦੀ ਖੋਜ ਸੀ।

ਅਮਰੀਕੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਬਨਣ ਉਪਰੰਤ ਉਸਨੇ ਮੋਬਾਇਲ ਫੋਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਇਕ ਟੀਮ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ। ਸਮੁੱਚੀ ਖੋਜ਼ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਨਿਕਲਿਆ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਮੋਬਾਇਲ ਕਾਲ 3 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1973 ਨੂੰ, ਮਾਰਟਿਨ ਕੂਪਰ ਨੇ ਨਿਊਯਾਰਕ ਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰੈਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿੱਚ ਡਾਇਨਾਟੈਕ ਫੋਨ ਰਾਹੀਂ ਕਰਕੇ ਸਭ ਨੂੰ ਹੈਰਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਪ੍ਰੈਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਕੰਮ ਕਰੇ, ਉਸਨੇ ਵਿਰੋਧੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਮੁਖੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਜੋਏਲ ਏਂਗਲ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾ ਜਨਤਕ ਸੈੱਲ ਫ਼ੋਨ ਕਾਲ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ ਹੋਏ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਪੋਰਟੇਬਲ ਸੈਲੂਲਰ ਫ਼ੋਨ ਤੋਂ ਕਾਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਕਾਲ ਮੋਟੋਰੋਲਾ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਸੈਲ ਫੋਨ ਉਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਕਾਲ ਨੂੰ ਮੈਨਹੈਟਨ ਦੀ ਸੜਕ ਤੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਤਕਨੀਕੀ ਉਪਲਬਧੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਇਸ ਨੇ ਸੰਚਾਰ ਦੇ ਨਵੇਂ ਯੁੱਗ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ। ਪਹਿਲਾ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ ਕਾਫ਼ੀ ਵੱਡਾ ਅਤੇ ਭਾਰੀ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਨੇ ਇਸ ਤਕਨੀਕ ਦੇ ਸੰਭਾਵਨਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਇਆ।

ਇਸੇ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਵਿਚ ਉਹ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਲਈ ਮਨਾਉਣ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਗਏ ਸਨ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਤਕਨੀਕੀ ਅਧਾਰ ਉਤੇ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾ ਨਿੱਜੀ ਸੈਲ ਫੋਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਕਾਮਯਾਬ ਰਿਹਾ। 1970 ਅਤੇ 1980 ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਯਤਨਾਂ ਦੇ ਸਦਕਾ-ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਵਪਾਰਕ

ਹੈਂਡਹੈਲਡ ਸੈੱਲ ਫੋਨ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ-ਇੱਕ ਪੂਰਾ ਉਦਯੋਗ ਉਭਰਿਆ। ਇਕ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਮੁਤਾਬਿਕ 2025 ਦੇ ਵਿਚ ਕੁੱਲ 18 ਬਿਲੀਅਨ ਸੈੱਲ ਫੋਨ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜੁੜੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਸੈਲ ਫੋਨਾਂ ਨੂੰ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਲਈ 10 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵੀ ਮਾਰਟਿਨ ਕੂਪਰ ਨੇ ਕੀਤੀ। ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਫੈਡਰਲ ਕਮਿਊਨਿਕੇਸ਼ਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਮਰੀਕਾ ਵੱਲੋਂ ਜਦੋਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਰੋਨਾਲਡ ਰੀਗਨ ਨੇ ਇਸਦਾ ਸਬੂਤ ਆਪ ਕਾਲ ਕਰਕੇ ਵੇਖਿਆ ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਉਪ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਐਚ. ਡਬਲਯੂ. ਬੁਸ਼ ਨੂੰ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਸ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਪਹਿਲੇ ਮੋਬਾਇਲ ਫੋਨ ਦਾ ਭਾਰ ਅਤੇ ਸਾਈਜ਼: ਇਸਦਾ ਭਾਰ ਲਗਪਗ 1150 ਗ੍ਰਾਮ (ਇਕ ਕਿਲੋ 150 ਗ੍ਰਾਮ ਜਾਂ 2.5 ਪਾਉਂਡਜ਼) ਇਸ ਦਾ ਸਾਈਜ਼ 8.9 ਇੰਚ ਲੰਬਾਈ, 4.9 ਇੰਚ ਚੌੜਾਈ ਅਤੇ 1.5 ਇੰਚ ਮੋਟਾਈ ਸੀ। ਇਸਦੇ ਭਾਰ ਕਰਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਬ੍ਰਿਕ ਫੋਨ (ਇੱਟ ਫੋਨ) ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਮਾਡਲ ਦਾ ਨਾਂਅ ਸੀ ਮੋਟੋਰੋਲੀ ਡਾਇਨਾ ਟੀ. ਏ. ਸੀ 8000 ਐਕਸ। ਇਸ ਨੂੰ 1983 ਦੇ ਵਿਚ ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ 3995 ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ ਦਾ ਮਾਰਕੀਟ ਵਿਚ ਉਤਾਰਿਆ ਗਿਆ। ਅੱਜ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਉਸਦੀ ਕੀਮਤ 10000 ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ ਸੀ। ਪਹਿਲਾਂ-ਪਹਿਲ ਇਹ 10 ਘੰਟੇ ਵਿਚ ਇਹ ਚਾਰਜ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ 30 ਮਿੰਟ ਤੱਕ ਚਲਦਾ ਸੀ।

ਵਰਨਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੋਰਟੇਬਲ (ਚੁੱਕਵਾਂ) ਫੋਨ ਹੋਇਆ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਕਾਰ ਦੇ ਵਿਚ ਹੀ ਚਲਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਦੇ ਲਈ ਵੱਡੀ ਬੈਟਰੀ ਦੀ ਜਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਮਾਰਟਿਨ ਕੂਪਰ ਦੀ ਇਸ ਖੋਜ਼ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ ਦਾ ਪਿਤਾ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ। 1986 ਵਿੱਚ ਮਾਰਟਿਨ ਕੂਪਰ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਅਰਲੀਨ ਹੈਰਿਸ ਨੇ Dyna LL3 ਡਾਇਨਾ ਐਲ. ਐਲ. ਸੀ. ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਕੰਪਨੀ ਨਵੇਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਤੇ ਵਿਕਾਸਤ ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਬੇਸ ਕੇਂਦਰ ਵਜੋਂ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਵੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀਆਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ Subscirber Compuitng inc., Cellular Pay Phone 9nc. (3PP9), SOS iWreless 3ommuincaitons aqy 1ccesisble iWreless. ies ivwcoN SOS iWreless 3ommuincaitons aqy 1ccesisble iWreless ਨੇ ਮਿਲ ਕੇ 7reat3all ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦਾ ਅਧਾਰ ਬਣਾਇਆ, ਜੋ ਸਾਰੀਆਂ ਹੀ Dyna LL3 ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈਆਂ। ਕਈ ਕੰਪਨੀਆਂ ਉਸਨੇ ਬਣਾ ਕੇ ਮਹਿੰਗੇ ਭਾਅ ਵੇਚੀਆਂ ਵੀ।

ਆਪਣੇ Dyna ਕੇਂਦਰ ਤੋਂ, ਕੂਪਰ ਹਾਲੇ ਵੀ ਵਾਇਰਲੈਸ ਸੰਚਾਰ, ਤਕਨੀਕੀ ਨਵੀਨਤਾ, ਇੰਟਰਨੈਟ ਅਤੇ ਖੋਜ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ’ਤੇ ਲਿਖਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਵਿਖਿਆਨ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਉਦਯੋਗ, ਸਿਵਿਕ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਰਕਾਰੀ ਸਮੂਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਵਪਾਰ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਸਪੈਕਟਰਮ ਐਡਵਾਇਜ਼ਰੀ ਕਮੇਟੀ (ਸਕੱਤਰ ਨੂੰ ਸਪੈਕਟਰਮ ਨੀਤੀ ਬਾਰੇ ਸਲਾਹ ਦੇਣ ਲਈ) ਅਤੇ Federal Commuincaitons Comimsison (633) ਦੀ ਤਕਨੀਕੀ ਸਲਾਹਕਾਰ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵੀ ਹਨ।

ਇਨਾਮ ਅਤੇ ਮਾਨਤਾ:-

-1984 ਤੋਂ ਆਪ ਨੂੰ ਐਵਾਰਡ ਮਿਲਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਏ। ਪਹਿਲਾ ਆਈ ਈ ਈ ਈ ਸੈਂਟੇਨਰੀਲ ਮੈਡਲ ਅਤੇ ਫੈਲੋ
-1995 – ਵਾਰਟਨ ਇੰਫੋਸਿਸ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਤਬਦੀਲੀ ਇਨਾਮ
-1996 – ਰੇਡੀ ਕਲਬ ਆਫ ਅਮਰੀਕਾ ਫਰੈਡ ਲਿੰਕ ਇਨਾਮ ਅਤੇ ਆਇਕ ਕੌਮੀ ਵੱਲੋਂ ਜੀਵਨ ਫੈਲੋ
- 2000 – ਰੇਡ ਹੇਰਿੰਗ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਟਾਪ-10 ਉਦਯੋਗਪਤੀ
-2000 – ਆਰਸੀਆਰ ਵਾਇਰਲੈਸ ਨਿਊਜ਼ ਵਾਇਰਲੈਸ ਹਾਲ ਆਫ ਫੇਮ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਮੈਂਬਰਤਾ
-2002 – ਅਮਰੀਕੀ ਕੰਪਿਊਟਰ ਮਿਊਜ਼ੀਅਮ ਜਾਰਜ ਸਟਿਬਿਟਜ਼ ਕੰਪਿਊਟਰ ਅਤੇ ਸੰਚਾਰ ਪਾਇਨੀਅਰ ਇਨਾਮ
-2002 – ਵਾਇਰਲੈਸ ਸਿਸਟਮ ਡਿਜ਼ਾਇਨ ਇੰਡਸਟਰੀ ਲੀਡਰ ਇਨਾਮ
-2006 – ਸੀਆਈਟੀਏ ਇਮਰਜਿੰਗ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀਜ਼ ਇਨਾਮ
-2007 – ਵਾਇਰਲੈਸ ਵਰਲਡ ਰਿਸਰਚ ਫੋਰਮ ਫੈਲੋ
-2007 – ਗਲੋਬਲ ਸਪੈਂਕ ਗ੍ਰੇਟ ਮੋਮੈਂਟਸ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਇਨਾਮ
-2008 – ਸੀਈ ਕਨਜ਼ਿਊਮਰ ਇਲੈਕਟਰਾਨਿਕਸ ਹਾਲ ਆਫ ਫੇਮ ਇਨਾਮ
-2008 – ਸਰਵਉੱਤਮ ਅਮਰੀਕੀ ਵਾਇਰਲੈਸ ਇਨੋਵੇਟਰਨਸ
-2009 – ਵਿਗਿਆਨਕ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਖੋਜ ਲਈ ਪ੍ਰਿੰਸ ਆਫ ਅਸਟੂਰੀਅਸ ਇਨਾਮ
-2009 – ਜੀਵਨ ਟਰਸਟੀ, ਇਲਿਨੋਇਸ ਟੈਕਨੋਲੋਜ ਦੇ ਅੰਸਟੀਟਿਊਟ
-2010 – ਰੇਡੀ ਕਲੱਬ ਆਫ ਅਮਰੀਕਾ, ਜੀਵਨ ਉਪਲਬਧੀ ਇਨਾਮ
-2010 – ਮੈਂਬਰ, ਨੇਸ਼ਨਲ ਅਕੈਡਮੀ ਆਫ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ
-2011 – ਪਹਿਲਾ ਮਿਖਾਇਲ ਗੋਰਬਾਚੋਵ: ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਵਾਲਾ ਮਨੁੱਖ ਇਨਾਮ ਲਈ ਨਾਮਜ਼ਦ
-2011 – ਵੈਬੀ ਉਪਲਬਧੀ ਲਈ ਜੀਵਨ ਵਾਰ ਇਨਾਮ
-2012 – ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ ਸਟੇਟੀ, ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਇਨਾਮ
-2013 – ਚਾਰਲਸ ਸਟਾਰਕ ਡਰੈਪਰ ਇਨਾਮ, ਨੈਸ਼ਨਲ ਅਕੈਡਮੀ ਆਫ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ
-2013 – ਮਾਰਕੋਨੀ ਪ੍ਰਾਈਜ਼
-2013 – ਹਾਸਲਟ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ 40ਵੇਂ ਜਨਮ ਦਿਨ ਦੇ ਮੌਕੇ ’ਤੇ ਆਦਰਸ਼ ਡਾਕਟਰ ਦੀ ਡਿਗਰੀ
-2014 – ਆਈਈਈ-ਇਟਾ ਕਾਪਾ ਨੂ ਇਮੀਨੈਂਟ ਮੈਂਬਰ
-2019 – ਐਨਰਜੋਸ ਬੋਰਡ ਦੀ ਮੈਂਬਰਤਾ ਛੱਡੀ
-2025 – ਰਾਸ਼ਟਰ ਸਮਾਣ ਤਕਨੀਕੀ ਅਤੇ ਨਵੀਨਤਾ ਲਈ ਮੈਡਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕੂਪਰ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਸਾਨੂੰ ਸਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸੁਪਨੇ ਦੇਖਣਾ, ਨਵੇਂਪਨ ਅਤੇ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਅਸੰਭਵ ਨੂੰ ਸੰਭਵ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਹਮਿਲਟਨ ਵਿਖੇ ਤਿਕੋਣੇ ਪ੍ਰੇਮ ਸਬੰਧਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ’ਚ ‘ਕੌਰ’ ਨਾਂ ਦੀ ਕੁੜੀ ਨੂੰ 2 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਹੋਵੇਗੀ ਸਜ਼ਾ

ਔਕਲੈਂਡ (ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਸਿਆਲਾ)– ਹਮਿਲਟਨ ਵਿਖੇ ਇਕ 40 ਸਾਲਾ ‘ਕੌਰ’ ਨਾਂਅ ਦੀ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਇਕ ਤਿਕੋਣੀ ਪ੍ਰੇਮ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਚੱਲੇ ਕੇਸ ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਚ ਇਕ ਬੇਕਸੂਰ ਜ਼ੇਲ੍ਹ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅਫਸਰ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਨੂੰ ਹੁਣ 2 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਹ ਸਜ਼ਾ 10 ਸਾਲ ਦੀ ਕੈਦ ਜਾਂ ਫਿਰ 20,000 ਡਾਲਰ ਜ਼ੁਰਮਾਨਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

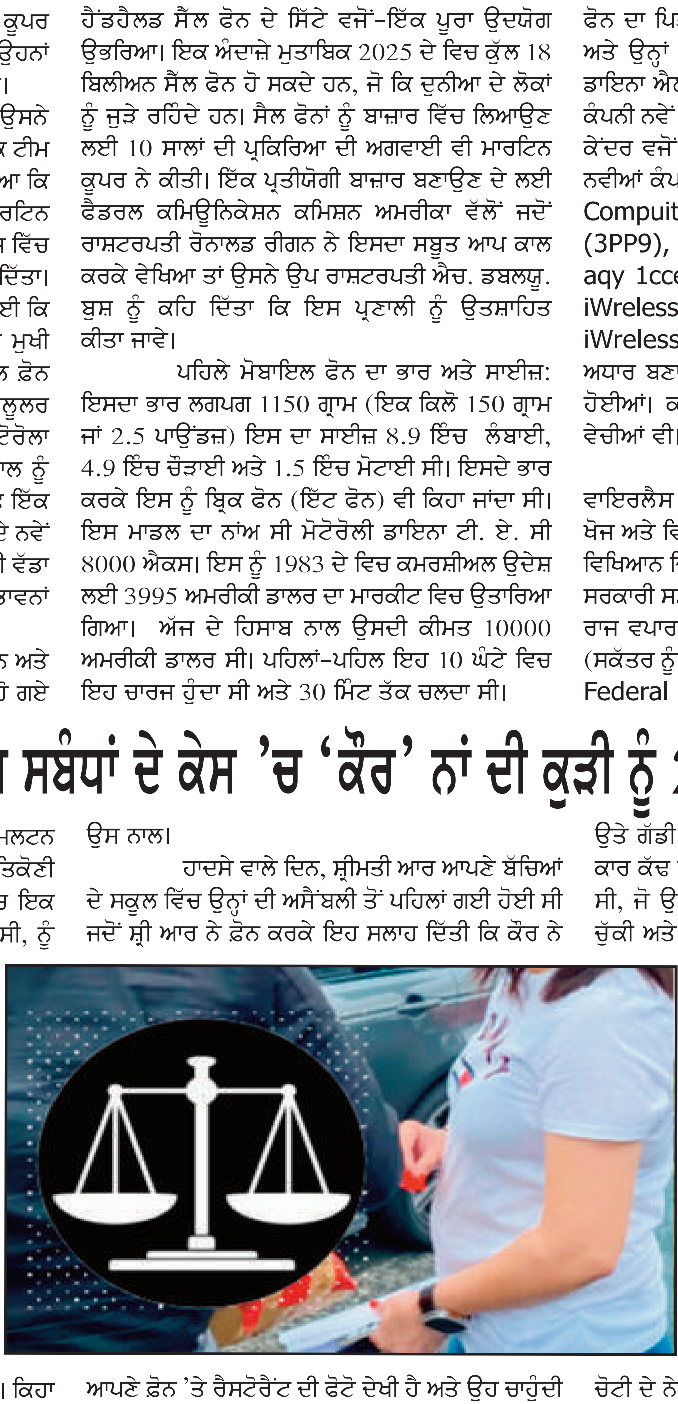

ਕੀ ਸੀ ਚੱਕਰ:? ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ 27 ਜੂਨ ਨੂੰ ਹਮਿਲਟਨ ਦੇ ਬਾਹਰਵਾਰ ਬੋਇਡ ਰੋਡ ’ਤੇ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋਨਾਥਨ ਬੇਕਰ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋਈ ਸੀ। ‘ਕੌਰ’ ਨੂੰ ਹਮਿਲਟਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਨਾਲ ਗੱਡੀ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਮੰਨਿਆ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਬੇਕਰ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋਈ ਸੀ। ਉਹ ਜ਼ੇਲ੍ਹ (ਸੁਧਾਰ) ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਟੀਮ ਲੀਡਰ ਸੀ। ਲਗਭਗ ਸਿੱਧੀ ਟੱਕਰ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਦੇ ਮੌਕੇ ’ਤੇ ਹੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਮਾਸੂਮ ਵਾਹਨ ਚਾਲਕ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਆ ਰਹੀ ਇਕ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰ ਨਾਲ ਟਕਰਾਇਆ ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰੇਮ ਸਬੰਧਾਂ ਦੇ ਚਲਦਿਆਂ ਕਿਸੇ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੌਰ ਪਿਛਲੇ ਚਾਰ-ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀ ਜਿਸਦਾ ਨਾਮ ਅਦਾਲਤੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ‘ਮਿਸਟਰ ਆਰ’ ਵਜੋਂ ਦਰਜ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਆਰ ਦਾ ਵਿਆਹ ਮੁੱਖ ਸਰਕਾਰੀ ਗਵਾਹ (ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਆਰ) ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਕੌਰ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਆਰ ਭਾਰਤੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਪਰ ਇਕੱਠੇ ਨਹੀਂ ਸਨ ਹੁੰਦੇ। ਇਸ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਚੰਗਿਆੜੀ ਹਾਦਸੇ ਤੋਂ ਕਈ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਉਤਪੰਨ ਹੋਈ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਸ਼੍ਰੀ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਆਰ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਇਕ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਵਿੱਚ ਖਾਣੇ ਲਈ ਗਏ ਸਨ, ਜਿੱਥੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਇੱਕ ਫੋਟੋ ਖਿੱਚੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਆਰ ਦਾ ਹੱਥ ਸ਼੍ਰੀ ਆਰ ਦੇ ਮੋਢੇ ’ਤੇ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਵਿਆਹ ਦੀ ਅੰਗੂਠੀ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੀ ਸੀ। ਖਾਣੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਿਸਟਰ ਆਰ। ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਕੌਰ ਵੱਲ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਉਸਨੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਖਾਣੇ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੀਤੀ ਉਸ ਨਾਲ।

ਹਾਦਸੇ ਵਾਲੇ ਦਿਨ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਆਰ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਸੈਂਬਲੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਗਈ ਹੋਈ ਸੀ ਜਦੋਂ ਸ਼੍ਰੀ ਆਰ ਨੇ ਫ਼ੋਨ ਕਰਕੇ ਇਹ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਕੌਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫ਼ੋਨ ’ਤੇ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਦੀ ਫੋਟੋ ਦੇਖੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਆਰ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰੇ ਕਿ ਫੋਟੋ ਪੁਰਾਣੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਆਰ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਫੋਟੋ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਲਈ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਗੁੱਸੇ ਨਾਲ ਚੀਕਣ ਲੱਗੀ ਜੋ ਕਿ ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਆਰ ਨੇ ਸੁਣਿਆ। ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਆਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੈਂਬਲੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਲ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਹ ਸਕੂਲ ਬੱਚੇ ਛੱਡ ਕੇ ਚਲੀ ਗਈ। ਜਦੋਂ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਆਰ ਰੈਜ਼ੋਲਿਊਸ਼ਨ ਡਰਾਈਵ ਤੋਂ ਲੰਘ ਰਹੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਵਾਹਨ ਦੇਖਿਆ ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ‘ਕੌਰ’ ਦਾ ਨਿਕਲਿਆ, ਜੋ ਚੌਰਾਹੇ ਦੇ ਨੇੜੇ ਸੜਕ ਕਿਨਾਰੇ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ। ਕੌਰ ਫਿਰ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਆਰ ਦੇ ਪਿੱਛੇ-ਪਿੱਛੇ ਗਈ, ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੀ ਕਾਰ ਸੜਕ ਦੇ ਵਿਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੋਕੀ ਕਿ ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਆਰ ਨੂੰ ਰੁਕਣਾ ਪਿਆ। ਕੌਰ ਫਿਰ ਆਪਣੀ ਗੱਡੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲੀ, ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਆਰ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਆਪਣੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਤੋਂ ਡਰਦੇ ਹੋਏ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਆਰ ਨੇ ਭੱਜਣ ਲਈ ਘਾਹ ਉਤੇ ਗੱਡੀ ਲਿਜਾ ਕੇ ਅਤੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੇ ਵਾਹਨ ਦੇ ਪਾਸੇ ਰਾਹੀਂ ਕਾਰ ਕੱਢ ਲਈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਕੌਰ ਦਾ ਕੰਮ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਜੋ ਉਹ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਵੀ ਆਪਣੀ ਗੱਡੀ ਚੁੱਕੀ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਆਰ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਆਰ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਕੌਰ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਲਗਭਗ 120 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਪ੍ਰਤੀ ਘੰਟਾ ਦੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਨਾਲ ਯਾਤਰਾ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਦੋਵੇਂ ਕਾਰਾਂ ਬੋਇਡ ਰੋਡ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਵੱਲ ਵਧ ਰਹੀਆਂ ਸਨ, ਕੌਰ ਨੇ ਓਵਰਟੇਕ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਗੱਡੀ ਚਲਾਈ। ਕੌਰ ਅਜੇ ਵੀ ਸੜਕ ਦੇ ਗਲਤ ਪਾਸੇ ’ਤੇ ਬੋਇਡ ਰੋਡ ਦੇ ਉੱਪਰਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ, ਜਿਸਦੀ ਗਤੀ ਉਸਦੇ ਵਾਹਨ ਦੇ ਏਅਰਬੈਗ ਕੰਟਰੋਲ ਮੋਡੀਊਲ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਟੱਕਰ ਤੋਂ ਪੰਜ ਸਕਿੰਟਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੱਕ 125 ਤੋਂ 136 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਪ੍ਰਤੀ ਘੰਟਾ ਤੱਕ ਸੀ। ਉਸੇ ਸਮੇਂ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਬੇਕਰ ਬੋਇਡ ਰੋਡ ’ਤੇ ਢਲਾਣ ਦੀ ਚੋਟੀ ਦੇ ਨੇੜੇ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਲੇਨ ਵਿੱਚ ਆ ਰਹੇ ਵਾਹਨ ਨੂੰ ਦੇਖ ਨਹੀਂ ਸਕਿਆ।

ਇਸ ਕੋਲ ਕੋਈ ਸਮਾਂ ਜਾਂ ਦੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਲੇਨ ਵਿੱਚ ਆ ਰਹੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੇ ਤੇਜ਼ ਰਫ਼ਤਾਰ ਨਾਲ ਆ ਰਹੇ ਵਾਹਨ ਦਾ ਬਚਾਅ ਕਰ ਸਕਦਾ ਜਿਸ ਦੇ ਚਲਦਿਆਂ ਇਹ ਆਹਮਣੇ-ਸਾਹਮਣੇ ਟਕਰਾ ਗਏ। ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੌਰ ਦੀ ਗੱਡੀ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਬ੍ਰੇਕ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਟੱਕਰ ਦੇ ਸਮੇਂ 109 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਪ੍ਰਤੀ ਘੰਟਾ ਦੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਨਾਲ ਚੱਲ ਰਹੀ ਸੀ। ਬੇਕਰ ਦੀ ਮੌਕੇ ’ਤੇ ਹੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਕੌਰ ਨੂੰ ਮਾਮੂਲੀ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਅਤੇ ਉਹ ਕਈ ਦਿਨਾਂ ਤੱਕ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਰਹੀ। ਹੁਣ ਇਸ ਕੁੜੀ ਨੂੰ 2 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਹੈਮਿਲਟਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਸੋ ਪ੍ਰੇਮ-ਪਿਆਰ ਦੇ ਵਿਚ ਕੈਸੀ ਭਾਵਨਾ ਉਤਪੰਨ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਨਸਾਨ ਗਲਤੀ ਕਰਨ ਲੱਗਾ ਇਕ ਵਾਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੋਚਦਾ।

.ਗਜ਼ਲ

ਛੱਡ ਪਰ੍ਹਾਂ ਤੂੰ ਕੁਝ ਨਾ ਆਖੀਂ ਰਹਿਣ ਦੇ।
ਜੇ ਜ਼ਮਾਨਾ ਝੂਠ ਕਹਿੰਦਾ ਕਹਿਣ ਦੇ।
ਗਰਮੀ ਨੇ ਤਾਂ ਧੁਰ ਅੰਦਰ ਤਕ ਵਢ ਦਿੱਤਾ,
ਲਹਿ ਰਿਹਾ ਸੂਰਜ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਲਹਿਣ ਦੇ।
ਸਾਫ਼ ਪਾਣੀ ਵੇਖੀਂ ਨਿੱਤਰ ਆਵੇਗਾ,
ਰੇਤ ਦੇ ਕਿਣਕੇ ਨੇ ਕਿਣਕੇ ਬਹਿਣ ਦੇ।
ਸਿਤਮ ਉਤੇ ਸਿਤਮ ਬੇਸ਼ਕ ਹੋਰ ਕਰ,
ਹੋ ਗਏ ਆਪਾਂ ਵੀਂ ਆਦੀ ਸਹਿਣ ਦੇ।
ਪੰਛੀਆਂ ਨੇ ਹੁਣ ਟਿਕਾਣੇ ਬਦਲ ਲਏ,
ਢਹਿ ਰਹੇ ਨੇ ਆਲ੍ਹਣੇਂ ਤਾਂ ਢਹਿਣ ਦੇ।
ਬਾਗ਼ ਦੀ ਭਰਪੂਰਤਾ ਦਾ ਅਸਰ ਹੈ,
ਟਹਿਣੀਆਂ ਨੂੰ ਟਹਿਣੀਆਂ ਨਾਲ ਖਹਿਣ ਦੇ।
ਅਗਰ ਖ਼ੁਸ਼ਹਾਲੀ ਹਰਿਆਲੀ ਵੇਖਣੀਂ,
ਪਾਣੀਆਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਤੀਕਰ ਵਹਿਣ ਦੇ।
ਬਜ਼ਮ ਦੇ ਦਸਤੂਰ ਇੱਕੋ-ਜਿੱਕੋ ਰਖ,
ਗ਼ੈਰ ਨੂੰ ਵੀਂ ਬਾਲਮਾ ਕੁਝ ਕਹਿਣ ਦੇ।

ਬਲਵਿੰਦਰ ‘ਬਾਲਮ’ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ
91-98156-25409

ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇੱਕ ਲੋਕ-ਪੱਖੀ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤ ਪੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਮਾਡਲ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ- ਮਾਣਕ

ਫਗਵਾੜਾ–ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਲਮਨਵੀਸ ਪੱਤਰਕਾਰ ਮੰਚ ਨੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਅਤੇ ਕਾਲਮਨਵੀਸ ਡਾ. ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗੁਮਟਾਲਾ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਭਰ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦਾ ਪੁਰਸਕਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ। ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਇਥੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾ ਨੂੰ ਮੰਮੰਟੋ, ਸਨਮਾਨ ਪੱਤਰ ਅਤੇ ਦੁਸ਼ਾਲਾ ਭੇਟ ਕੀਤਾ। 14 ਪੁਸਤਕਾਂ ਅਤੇ 300 ਲੇਖਾਂ ਦੇ ਰਿਚੇਤਾ ਗੁਮਟਾਲਾ ਜੀ ਨੂੰ ਇਹ ਸਨਮਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਪੱਤਰਕਾਰ ਅਤੇ ਲੇਖਕ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਮਾਣਕ, ਮੰਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪ੍ਰਿੰ. ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਪਲਾਹੀ, ਪ੍ਰੋ. ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਗੰਡਮ, ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ, ਡਾ। ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਦੀਦਾਰ ਸਿੰਘ ਸ਼ੇਤਰਾ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਸੰਬੰਧੀ ਇੱਕ ਖੁਲ੍ਹਾ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਕੁੰਜੀਵਤ ਸੰਬੋਧਨ ਵਿਚ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਮਾਣਕ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸੰਕਟ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਖੇਤੀ ਸੰਕਟ ਦਾ ਹੀ ਵਿਸਥਾਰ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਖੇਤੀ ਮਾਡਲ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਵਾਲਾ ਸੀ, ਪਰ ਹੁਣ ਇਸ ਪੁਰਾਣੇ ਮਾਡਲ ਉਤੇ ਪੁਨਰ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਉਹਨਾ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਵੇਲੇ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਾਨੂੰ ਇੱਕ ਲੋਕ-ਪੱਖੀ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤ ਪੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਮਾਡਲ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚਲੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਸੰਕਟ ਬਾਰੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਚੇਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਅਸੀਂ ਇਸ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣ ਦੇ ਫੌਰੀ ਢੰਗ ਤਰੀਕੇ ਨਾ ਅਪਨਾਏ ਤਾਂ ਲੋਕ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ ਲਈ ਵੀ ਲੜਾਈਆਂ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਇਹ ਨੇੜਲੇ ਭਵਿੱਖ 'ਚ ਵਾਪਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ।

ਉਹਨਾ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ੁੱਧ ਖੁਰਾਕ, ਸ਼ੁੱਧ ਹਵਾ, ਸ਼ੁੱਧ ਪਾਣੀ ਹਰ ਬੰਦੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਉਹਨਾ ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਉਹ ਝੋਨੇ ਦੀ ਫ਼ਸਲ ਦੇ ਬਦਲ ਵਜੋਂ ਤੇਲ ਬੀਜਾਂ ਅਤੇ ਦਾਲਾਂ ਉਪਰ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਮਰਥਨ ਕੀਮਤ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ? ਜੇਕਰ ਇਹਨਾ ਤੇ ਸਮਰਥਨ ਮੁੱਲ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਿਸਾਨ ਝੋਨੇ ਦੀ ਫ਼ਸਲ ਵਿੱਚੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਅਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ 70% ਪਾਣੀ ਦੀ ਬਚਤ ਹੋਏਗੀ। ਉਹਨਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਕੱਲੇ ਸਮਰਥਨ ਮੁੱਲ ਦੀ ਨਹੀਂ, ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਖੇਤੀ ਨੀਤੀ ਦੀ ਅਤਿਅੰਤ ਲੋੜ ਹੈ।

ਉਹਨਾ ਨੇ ਖੇਤ ਅਧਾਰਤ ਸਨਅਤਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਇਕਾਈਆਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਜੂਨ ਤੋਂ ਝੋਨਾ ਲਾਉਣਾ ਪਾਣੀ ਦੇ ਸੰਕਟ ਨੂੰ ਡਰਾਉਣੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਵਧਾਉਣ ਬਰੋਬਰ ਹੈ। ਉਹਨਾ ਨੇ ਇਹ ਮਿਤੀ 15 ਤੋਂ 20 ਜੂਨ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ। ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ ਉਪਰ ਉਹਨਾ ਧਰਮ ਅਧਾਰਤ ਹਿੰਦੂ ਸਟੇਟ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਿਆਂ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ, ਸੰਘੀ, ਲੋਕਤੰਤਰਿਕ, ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ। ਉਹਨਾ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੁਣ ਤਾਂ ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ ਦਾ ਸੀਨੀਅਰ ਨੇਤਾ ਸੰਜੈ ਰਾ ਤ ਵੀ ਇਹ ਕਹਿਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਹਨਾ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੋ ਸੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਉਸਨੂੰ ਸੱਚ ਬਣਾਕੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਗਿਆਨੀ ਡਾ। ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਜੂਨ ਤੋਂ ਝੋਨਾ ਲਗਵਾਉਣਾ ਆਤਮਘਾਤੀ ਹੈ। ਉਹਨਾ ਨੇ ਵੀ 15 ਜੂਨ ਤੋਂ ਝੋਨਾ ਲਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਵਕਾਲਤ ਕੀਤੀ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਮੁਫ਼ਤਖੋਰੀ ਦੀ ਸਿਆਸੀ ਨੀਤੀ ਦੀ ਅਲੋਚਨਾ ਕਰਦਿਆਂ ਉਹਨਾ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਬਸਿਡੀਆਂ ਸਿਰਫ਼ ਲੋੜਬੰਦਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰੋ. ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਗੰਡਮ ਨੇ ਫਾਸ਼ੀਵਾਦੀ ਤਾਕਤਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸੰ-ਘਰਸ਼ਸ਼ੀਲ ਜਮਾਤਾਂ ਨੂੰ ਲਾਮਬੰਦ ਅਤੇ ਇੱਕਮੁੱਠ ਹੋਣਾ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ। ਸਨਮਾਨ ਸੰਬੋਧਨ ਵਿੱਚ ਡਾਕਟਰ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗੁਮਟਾਲਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਤੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ 'ਚ ਪੁਸਤਕ ਸਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਫੁੱਲਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆਂ ਖੋਹਲਣ ਉਪਰ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ।

ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਵਿੱਚ ਦੀਦਾਰ ਸਿੰਘ ਸ਼ੇਤਰਾ, ਸੁਖਦੇਵ ਮਾਧੋਪੁਰੀਮ ਮਾਸਟਰ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਕਮਲੇਸ਼ ਸੰਧੂ, ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਰਿਆੜ, ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਮਾਣਕ, ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ, ਰਵਿੰਦਰ ਚੋਟ, ਪ੍ਰਿੰ. ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਪਲਾਹੀ , ਪ੍ਰਿੰ. ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਸੂ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ।

ਇਸ ਸਮੇਂ ਡਾ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪੁਸਤਕ "ਪੰਜਾਬ , ਸਮਾਜਿਕ, ਆਰਥਿਕ, ਸਭਿਆਚਰਾਕ ਬਦਲਾਅ ਤੇ ਰੋਝਾਨ" ਅਤੇ ਜਸਬੀਰ ਕੌਰ ਦੀ ਪੁਸਤਕ "ਯਾਦਗਾਰੀ ਪਿੰਡ" ਅਤੇ ਪਰਵਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਬਣਾਈ ਵੈਬਸਾਈਟ "ਸਿੱਖ ਪਲੇਸਿਜ਼" ਦਾ ਲੋਕ ਅਰਪਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਡਾ. ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗੁਮਟਾਲਾ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਪੱਤਰ ਦੀਦਾਰ ਸਿੰਘ ਸ਼ੇਤਰਾ ਨੇ ਪੜ੍ਹਿਆ। ਸਟੇਜ ਸਕੱਤਰ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਰਵਿੰਦਰ ਚੋਟ ਨੇ ਬਾ-ਖ਼ੂਬੀ ਨਿਭਾਈ।

ਇਸ ਸਮੇਂ ਪੱਤਰਕਾਰ ਟੀ.ਡੀ. ਚਾਵਲਾ, ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਿੱਕੇ ਘੁੰਮਣ, ਰਕੇਸ਼ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੂਤ, ਪਰਵਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਬਲਦੇਵ ਰਾਜ ਕੋਮਲ, ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ, ਜਸਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਫਗਵਾੜਾ, ਗੁਰਬਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਣਕ, ਸੋਹਣ ਸਹਿਜਲ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਪ੍ਰਿੰ. ਪਵਨਦੀਪ ਕੌਰ, ਮੈਡਮ ਚਰਨਜੀਤ ਕੌਰ, ਉਰਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਅਸ਼ੋਕ ਸ਼ਰਮਾ ਪੱਤਰਕਾਰ, ਸੁਖਦੇਵ ਗੰਡਮਾ, ਬਲਵੀਰ ਕੌਰ, ਬੱਬੂ ਸੈਣੀ, ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨਿਆਣਾ, ਸੀਤਲ ਬੰਗਾ, ਗੁਰਮੀਤ ਰੱਤੂ, ਦਵਿੰਦਰ ਜੱਸਲ, ਸੋਹਣ ਸਹਿਜਲ ਅਤੇ ਸਾਹਿਬਾ ਜੀਟਨ ਕੌਰ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੇਖਕ ਸਰੋਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਇੰਡਿਕ ਆਰਟਸ ਵੈਲਫੇਅਰ ਕੌਂਸਲ ਵੱਲੋਂ ਇੰਜੀ. ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਮੱਟੂ ਸਾਹਿਤ 'ਚ ਸਟੇਟ ਐਵਾਰਡ ਲਈ ਨਾਮਜ਼ਦ

ਪਟਿਆਲਾ– ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਜਗਤ, ਵਿਰਾਸਤੀ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿਚ ਵਡਮੁੱਲਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ, ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ, ਕਲਾਕਾਰਾਂ, ਗੀਤਕਾਰਾਂ, ਗਾਇਕਾਂ, ਸੰਗੀਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਲੋਕ ਭਲਾਈ ਲਈ ਕਾਰਜ ਕਰ ਰਹੀ ਸੰਸਥਾ ਇੰਡਿਕ ਆਰਟਸ ਵੈਲਫੇਅਰ ਕੌਂਸਲ ਵੱਲੋਂ ਪੱਤਰਕਾਰੀ, ਗੀਤਕਾਰੀ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸੰਸਾਯੋਗ ਕੀਤੇ ਕੰਮਾਂ ਕਰਕੇ ਉੱਘੇ ਲੇਖਕ ਇੰਜੀ. ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਮੱਟੂ ਨੂੰ 18ਵੇਂ ਸਟੇਟ ਸਨਮਾਨ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸਟੇਟ ਅਵਾਰਡ ਲਈ ਚੁਣੇ ਜਾਣਾ ਇੱਕ ਇੱਕ ਇਨਸਾਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਹੀ ਵੱਡੀ ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਉਪਲਬਧੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜਲ ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਸੈਨੀਟੇਸ਼ਨ ਵਿਭਾਗ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਬਤੌਰ ਉੱਪ ਮੰਡਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਿਭਾ ਰਹੇ ਇੰਜੀ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਮੱਟੂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਮਾਲਵੇ ਦੇ ਜ਼ਿਲੇ ਸੰਗਰੂਰ ਚੜਦੇ ਵੱਲ੍ਹ ਮਾਰੂਥਲ ਵਰਗੇ ਰੇਤੀਲੇ ਟਿੱਬਿਆਂ ਚ ਵਸੇ ਪਿੰਡ ਬੀਂਬੜ , ਨੇੜੇ ਭਵਾਨੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਇੱਕ ਗਰੀਬ ਪਰਿਵਾਰ 'ਚ ਪਿਤਾ ਸ੍ਰ ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਬਲਵੀਰ ਕੌਰ ਦੇ ਘਰ 25.02.1970 ਜਨਮਿਆ ਹੈ। ਥਾਪਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਕਾਲਜ ਪਟਿਆਲਾ ਤੋਂ ਸਿਵਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਇੰਜੀ ਮੱਟੂ ਨੇ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਲੰਮੀਆਂ ਪੁਲਾਂਘਾਂ ਪੁੱਟੀਆਂ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਨਮਾਨਿਤ ਇੰਜੀ ਮੱਟੂ ਨੇ ਯਖ਼ ਰਾਤਾਂ ਪੋਹ ਦੀਆਂ ਅਤੇ ਹੇਮਕੁੰਟ ਪਰਬਤ ਹੈ ਜਹਾਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਝੋਲੀ ਪਾਈਆਂ ਹਨ। ਪੰਜਾਬੀ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਅਤੇ ਰਸਾਲਿਆਂ ਵਿਚ ਖੋਜ਼ ਭਰਪੂਰ ਲੇਖ ਲਿਖੇ ਹਨ ।ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਂਝੀ ਕਰਦਿਆਂ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਭੋਲਾ ਯਮਲਾ ਅਤੇ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਸਹੋਤਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਸ਼ਾ ਇਕਾਈ ਨੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਂਝੀ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਇਹ ਅਵਾਰਡ ਜਲਦੀ ਸਮਾਗਮ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਟੇਟ ਪੱਧਰ ਦੇ ਸਨਮਾਨ ਲਈ ਨਾਮਜ਼ਦ ਹੋਣ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਜੱਦੀ ਪਿੰਡ ਅਤੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਦੀ ਲਹਿਰ ਫੈਲ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਸਨਮਾਨ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਸ੍ਰ ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ,ਭਰਾ ਪ੍ਰਗਟ ਸਿੰਘ, ਸਮੂਹ ਪਰਿਵਾਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਸਰਪੰਚ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਪੰਚਾਇਤ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਦਰਸ਼ਨ ਬੁੱਟਰ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਬਾਲ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਡਾ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਆਸ਼ਟ, ਲੋਕ ਗਾਇਕ ਹਾਕਮ ਬਖਤੜੀਵਾਲਾ,ਪਵਨ ਹਰਚੰਦਪੁਰੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕੇਂਦਰੀ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਸਭਾ (ਸੇਖੋਂ), ਲੇਖਕ ਦਵਿੰਦਰ ਪਟਿਆਲਵੀ, ਸ਼ਾਇਰ ਅਤੇ ਗਾਇਕ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ, ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ, ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ, ਗਾਇਕ ਦੀਪ ਬੀਂਬੜ੍ਹ ਆਦਿ ਨੇ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਨਗਰ ਸੁਧਾਰ ਟਰੱਸਟ ਪਠਾਨਕੋਟ ਵੱਲੋਂ ਆਯੋਜਿਤ ਸਮਾਰੋਹ ਵਿੱਚ ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਨਵ ਨਿਯੁਕਤ ਟਰਸਟੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਵਧਾਈ

ਪਠਾਨਕੋਟ (ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਜਨ) ਨਗਰ ਸੁਧਾਰ ਟਰੱਸਟ ਪਠਾਨਕੋਟ ਵਿਖੇ ਸ੍ਰੀ ਵਿਭੂਤੀ ਸ਼ਰਮਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਨਗਰ ਸੁਧਾਰ ਟਰੱਸਟ ਪਠਾਨਕੋਟ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮਾਰੋਹ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਲਾਲ ਚੰਦ ਕਟਾਰੂਚੱਕ ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਪੰਜਾਬ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਵਜੋਂ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਏ ਅਤੇ ਸ। ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਲਾਖਣਾ ਸਕੱਤਰ ਪੰਜਾਬ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਏ । ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸ੍ਰੀ ਅਮਿਤ ਮਿੰਟੂ ਹਲਕਾ ਇੰਚਾਰਜ ਸੁਜਾਨਪੁਰ-ਕਮ- ਜਿਲਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਪਠਾਨਕੋਟ ਅਤੇ ਹੋਰ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਸ੍ਰੀ ਲਾਲ ਚੰਦ ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੱਜ ਹੀ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਦਿਨ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਸਿਟੀ ਪਠਾਨਕੋਟ ਦੇ ਸ੍ਰੀ ਨਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨਾਗਰਾ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਨਗਰ ਸੁਧਾਰ ਟਰੱਸਟ ਪਠਾਨਕੋਟ ਦੇ ਟ੍ਰਸਟੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਹਾਜ਼ਰ ਸਾਰੇ ਹੀ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਦੋਨੋ ਟਰਸਟੀਆਂ ਦੇ ਤਾਜਪੋਸ਼ੀ ਸਮਾਰੋਹ ਵਿੱਚ ਸਾਮਲ ਸਾਰੇ ਹੀ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਕਾਰਜਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸੁਭ ਕਾਮਨਾਵਾਂ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਵਿਭੂਤੀ ਸ਼ਰਮਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਨਗਰ ਸੁਧਾਰ ਟਰੱਸਟ ਪਠਾਨਕੋਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੱਜ ਦੋ ਟਰਸਟੀਆਂ ਦੇ ਨਗਰ ਸੁਧਾਰ ਟਰੱਸਟ ਪਰਿਵਾਰ ਅੰਦਰ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਣ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ੀ ਹੈ ਅਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜ ਹੋਰ ਨਵੇਂ ਟਰਸਟੀਆਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ । ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਨਵ ਨਿਯੁਕਤ ਟਰਸਟੀ ਨਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨਾਗਰਾ ਅਤੇ ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸੰਯੁਕਤ ਤੌਰ ਤੇ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਲਾਲ ਚੰਦ ਕਟਾਰੂ ਚੱਕ ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਤਹਿ ਦਿਲ ਤੋਂ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਅੱਜ ਦੇ ਸਮਾਰੋਹ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਮਾਣ ਵਧਾਇਆ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਸਿਟੀ ਪਠਾਨਕੋਟ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉਹ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜ ਜੋ ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਤੋਂ ਪੈਂਡਿੰਗ ਪਏ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਿਆ ਕਰਾਂਗੇ ਅਤੇ ਸਿਟੀ ਪਠਾਨਕੋਟ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉਂਣ ਲਈ ਉਪਰਾਲੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।

ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵੱਲੋਂ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਯਾਦਗਾਰ ਲਈ 11 ਲੱਖ ਦਾ ਚੈੱਕ ਭੇਟ

ਮੰਡੀ ਗੋਬਿੰਦਗੜ੍ਹ– ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਲੋਹਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਯਾਦਗਾਰ ਦੇ ਉਦਘਾਟਨ ਦੇ ਸ਼ੁਭ ਮੌਕੇ 'ਤੇ, ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੇ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਯਾਦਗਾਰੀ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਟਰੱਸਟ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਇਸ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ। ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ 11 ਲੱਖ ਦੇ ਉਦਾਰ ਯੋਗਦਾਨ ਨਾਲ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਯਾਦਗਾਰ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਟਰੱਸਟ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਇਸ ਯਾਦਗਾਰ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਦੀ ਬੇਮਿਸਾਲ ਬਹਾਦਰੀ ਅਤੇ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਸਿੱਖ ਯੋਧਾ ਅਤੇ ਨੇਤਾ ਜਿਸਨੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਸੰਪੰਨ ਸਿੱਖ ਰਾਜ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ। ਟਰੱਸਟ ਇਸ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਯਾਦਗਾਰ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਪ੍ਰਤੀਕ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦੀ ਵਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਅਤੇ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਹੈ। ਇਸ ਨੇਕ ਕਾਰਜ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਚਾਂਸਲਰ ਡਾ. ਜ਼ੋਰਾ ਸਿੰਘ; ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਟ ਡਾ. (ਇੰਜ) ਸੰਦੀਪ ਸਿੰਘ; ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸ਼੍ਰੀ ਅਰੁਣ ਮਲਿਕ ਅਤੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਸਹਾਇਕ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਡਾ। ਬਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੇ 11 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਚੈੱਕ ਭੇਟ ਕੀਤਾ।

ਇਹ ਚੈੱਕ ਰਸਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਬਿਜਲੀ, ਰਿਹਾਇਸ਼ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਮਨੋਹਰ ਲਾਲ ਖੱਟਰ ਨੂੰ ਹਰਿਆਣਾ ਨਿਵਾਸ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਡਿਊਟੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਡਾ।

ਪ੍ਰਭਲੀਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ, ਜੋ ਮੈਮੋਰੀਅਲ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਟਰੱਸਟ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਸਮਾਰੋਹ ਦੌਰਾਨ, ਸ਼੍ਰੀ ਮਨੋਹਰ ਲਾਲ ਖੱਟਰ ਨੇ ਯੋਗਦਾਨ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਉੱਨਤੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸੇਵਾ ਲਈ ਡਾ. ਜ਼ੋਰਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਅਮੀਰ ਇਤਿਹਾਸਕ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਵਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਲਈ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਦੀ ਵੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ। ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦਾ ਇਹ ਕਦਮ ਸੇਵਾ, ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਮੁੱਲਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਮਾਣ ਹੈ - ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੁੱਖ ਭਾਈਵਾਲ ਵਜੋਂ ਇਸਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਲੋਕ ਗਾਇਕ ਕੁਲਦੀਪ ਚੁੰਬਰ ਅਤੇ ਐਸ ਰਿਸ਼ੀ ਅਮਰੀਕਾ ਟੂਰ 'ਤੇ- ਰਾਮ ਭੋਗਪੁਰੀਆ

ਨਿਊਯਾਰਕ– ਪੰਜਾਬੀ ਸੰਗੀਤ ਜਗਤ ਨਾਲ ਇੱਕ ਵਿਲੱਖਣ ਰਿਸ਼ਤਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਗਾਇਕ ਕੁਲਦੀਪ ਚੁੰਬਰ ਅਤੇ ਐਸ ਰਿਸ਼ੀ ਅੱਜਕੱਲ੍ਹ ਅਮਰੀਕਾ (ਨਿਊਯਾਰਕ) ਟੂਰ ਤੇ ਗਏ ਹੋਏ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਭਰਵਾਂ ਸਵਾਗਤ ਆਰ ਜੇ ਬੀਟਸ ਕੰਪਨੀ ਅਤੇ ਕੌਲ ਮਿਊਜਿਕ ਕੰਪਨੀ ਵਲੋਂ ਨਿਊਯਾਰਕ ਏਅਰਪੋਰਟ ਤੇ ਫੁੱਲਾਂ ਦੇ ਗੁਲਦਸਤੇ ਦੇ ਕੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਆਰ ਜੇ ਬੀਟਸ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਐਮ ਡੀ ਰਾਮ ਭੋਗਪੁਰੀਆ ਅਤੇ ਕੌਲ ਮਿਊਜਿਕ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਐਮ ਡੀ ਸਰਬਜੀਤ ਕੌਲ, ਜਸਵੀਰ ਮਿੰਟੂ ਕੌਲ, ਸੈਂਡੀ ਕੌਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਕਲਾਕਾਰ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਧਰਤੀ ਤੇ ਇਸ ਫੇਰੀ ਦੌਰਾਨ ਆਪਣੇ ਰਹਿਬਰਾਂ ਦੇ ਧਰਮ ਅਸਥਾਨਾਂ ਤੇ ਨਤਮਸਤਕ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਸਮੁੱਚੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦਾ ਪਿਆਰ ਦੇ ਕੇ ਨਿਵਾਜਣਗੇ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਆਰ ਜੇ ਬੀਟਸ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਐਮ ਡੀ ਰਾਮ ਭੋਗਪੁਰੀਆ ਤੇ ਕੌਲ ਮਿਊਜਿਕ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਕੌਲ ਭਰਾਵਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਵਲੋਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਧਰਤੀ ਤੇ ਆਉਣ ਬਦਲੇ ਨਿੱਘਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਆਪਣੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਬੁਲੰਦ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਰਹਿਬਰਾਂ ਦੇ ਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਹੋਕਾ ਦੇ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਿਆਰ, ਸਦਭਾਵਨਾ ਤੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਨ । ਇਸ ਮੌਕੇ ਉਕਤ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਮਾਜ ਦੀਆਂ ਅਹਿਮ ਸ਼ਖਸ਼ੀਅਤਾਂ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕਰਕੇ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਇਜ਼ਹਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਸੱਚਮੁੱਚ ਹੀ ਮਹਾਂਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਪਾਵਨ ਪਵਿੱਤਰ ਬਚਨ ਬੇਗਮਪੁਰਾ ਨੂੰ ਇਸ ਧਰਤੀ ਦੇ ਦੇਖ ਰਹੇ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬ ਭਰ ਵਿੱਚ ਦਿੜ੍ਹਬਾ ਕਲਾਂ ਦੇ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਨੇ ਜ਼ੀਰੋ ਪੈਂਡੰਸੀ ਇੰਤਕਾਲ ਨਾਲ ਨੰਬਰ ਇੱਕ ਸਥਾਨ ਕੀਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ

ਦਿੜ੍ਹਬਾ ਕਲਾਂ– ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਰਦਾਰ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਜੀ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਈ ਗਈ ਮੁਹਿੰਮ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਮਾਲ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਪੈਂਡਿੰਗ ਪਏ ਇੰਤਕਾਲਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਜਲਦੀ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਹੋਏ ਸਨ, ਮਾਨਯੋਗ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪੰਜਾਬ ਸਰਦਾਰ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਜੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸੰਗਰੂਰ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਸ੍ਰੀ ਸੰਦੀਪ ਰਿਸ਼ੀ ਜੀ ਯੋਗ ਅਗਵਾਈ ਅਤੇ ਸਬ ਡਵੀਜ਼ਨ ਦਿੜ੍ਹਬਾ ਦੇ ਐਸ ਡੀ ਐਮ ਸ੍ਰੀ ਰਾਜੇਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ ਜੀ ਦੀ ਰਹਿਨੁਮਾਈ ਹੇਠ, ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਦਿੜ੍ਹਬਾ ਵੱਲੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਇੰਤਕਾਲਾਂ ਦੀ ਪੈਂਡੰਸੀ ਖ਼ਤਮ ਕਰਕੇ ਪੂਰੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚੋਂ ਪਹਿਲਾ ਸਥਾਨ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਇਸ ਸਭ ਲਈ ਜਿੱਥੇ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਨੂੰ ਵਧਾਈਆਂ ਮਿਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਉਥੇ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਨੇ ਤਹਿਸੀਲ ਦਿੜ੍ਹਬਾ ਦੇ ਸਾਰੇ ਹੀ ਪਟਵਾਰੀ ਸਹਿਬਾਨ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਹੀ ਕਾਨੂੰਗੋ ਸਹਿਬਾਨ, ਸਾਰੇ ਹੀ ਕੰਮਪਿਊਟਰ ਅਪਰੇਟਰਜ, ਏ ਐਸ ਐਮ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦਾ ਬਹੁਤ ਬਹੁਤ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ, ਜਿੰਹਨਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਪੂਰੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚੋਂ ਨੰਬਰ ਇੱਕ ਤੇ ਆਉਣ ਦਾ ਮਾਣ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਹੀਰੋ ਹਰ ਕੰਮ ਨੂੰ ਜਿਹੜਾ ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਹੋਏ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮਾਲ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅਫ਼ਸਰ ਸਬ ਰਜਿਸਟਰਾਰ, ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਤੇ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਦਿੜ੍ਹਬਾ ਕਲਾਂ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕਾਰਨਾਮਾ ਕਰ ਦਿਖਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ

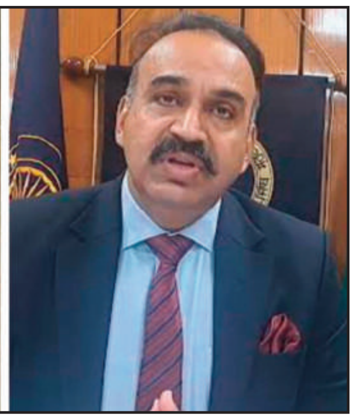

ਕਿ ਸਮੁੱਚੀ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਮਾਲ ਵਿਭਾਗ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਤੇ ਮਾਣ ਹਨ ਇਹ ਹਨ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਦਿੜ੍ਹਬਾ ਕਲਾਂ ਜਿਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਪਿਛਲੇ ਇੰਤਕਾਲ ਕਰ ਇੰਤਕਾਲਾਂ ਦੀ ਪੇਡਨਸੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਦਿੜ੍ਹਬਾ ਕਲਾਂ ਵਿਖੇ ਜ਼ੀਰੋ ਕਰ ਰਿਕਾਰਡ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਭਰ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਨੰਬਰ ਤੇ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਬਣ ਗਏ ਹਨ । ਕੌਣ ਆਖਦਾ ਅਫ਼ਸਰ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ,ਪਿੰਡੋਂ ਆਪਣੇ ਤੋਂ 240 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਚਲ ਕਿ ਵੀ ਦਿੜ੍ਹਬਾ ਕਲਾਂ ਵਿਖੇ ਮਨ ਲਾ ਕੀਤੇ ਕੰਮ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਹੀਰਾ ਅਫ਼ਸਰ, ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਨੰਬਰ ਵੰਨ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਮੋਹਾਲੀ ਤਹਿਸੀਲ ਵਿੱਚ 688 ਇੰਤਕਾਲ ਬਕਾਇਆ ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਜਿਆਦਾ ਤੇ ਦਿੜ੍ਹਬਾ ਕਲਾਂ ਸਾਰੇ ਪੂਰੇ ਜ਼ੀਰੋ ਬਕਾਇਆ ਹੈ।ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਕੁੱਲ 180 ਤਹਿਸੀਲਾਂ ਵਿੱਚ 18485 ਇੰਤਕਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਹਨ ਤੇ ਦਿੜ੍ਹਬਾ ਕਲਾਂ ਸਾਰੇ ਮੁਕੰਮਲ ਤੇ ਕੋਈ ਬਾਕੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਦਿੜ੍ਹਬਾ ਕਲਾਂ ਮਾਲ ਵਿਭਾਗ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਨਾਮ ਪਹਿਲਾਂ ਹੜ੍ਹਾਂ ਦੌਰਾਨ ਸੇਵਾ, ਫਿਰ ਪਰਾਲੀ ਤੇ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਲਈ ਡੀ ਸੀ ਐਵਾਰਡ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਬਾਅਦ ਹੋਲੇ ਮੁਹੱਲੇ ਤੇ ਡਿਊਟੀ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਕਿ ਚਰਚਿਤ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਤੇ ਇਸ ਵਾਰ 15 ਅਗਸਤ ਤੇ ਰਾਜ ਪੱਧਰੀ ਐਵਾਰਡ ਦੇ ਉਹ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣ ਗਏ ਹਨ।

ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਗਲੋਬਲ ਸਕੂਲ ਵੱਲੋਂ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿਰਾਸਤ ਦਿਵਸ

ਮੰਡੀ ਗੋਬਿੰਦਗੜ੍ਹ– ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਗਲੋਬਲ ਸਕੂਲ, ਮੰਡੀ ਗੋਬਿੰਦਗੜ੍ਹ ਨੇ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿਰਾਸਤ ਦਿਵਸ ਬਹੁਤ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਤਾਂ ਜੋ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਾਡੀਆਂ ਵਿਰਾਸਤੀ ਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਬਾਰੇ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਵਿਰਾਸਤ ਦੇ ਮੁੱਲ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਯਤਨਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨਾ ਹੈ। 'ਸਾਡੀ ਵਿਰਾਸਤ, ਸਾਡਾ ਮਾਣ' ਥੀਮ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਪੋਸਟਰ ਬਣਾਉਣਾ, ਰੰਗ ਕਰਨਾ, ਇਤਿਹਾਸਕ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਚਰਚਾਵਾਂ ਸਮੇਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਸੀਨੀਅਰ

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਇੱਕ ਅੰਤਰ-ਹਾਊਸ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਕੁਇਜ਼ ਮੁਕਾਬਲਾ ਵੀ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਛੇਵੀਂ ਤੋਂ ਅੱਠਵੀਂ ਜਮਾਤ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਰਚਨਾਤਮਕ ਪੋਸਟਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਵਿਰਾਸਤ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੀ ਚਿੰਤਾ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਤੀਜੀ ਤੋਂ ਪੰਜਵੀਂ ਜਮਾਤ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਦਿਨ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਭਰਪੂਰ ਭਾਸ਼ਣ ਸਾਂਝੇ ਕੀਤੇ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਕੂਲ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਇੰਦੂ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮਾਰਕਾਂ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸੰਭਾਲਣ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਅਤੀਤ ਨਾਲ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕੜੀ ਦੱਸਿਆ।

ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਉਲੰਪਿਕ ਖੇਡਾਂ ਸਿਡਨੀ ਵਿੱਖੇ, ਅਗਲੇ ਵਰ੍ਹੇ ਮੈਲਬੌਰਨ ਵਿੱਚ ਮਿਲਣ ਦੇ ਵਾਅਦੇ ਨਾਲ ਹੋਈਆਂ ਸਮਾਪਤ

ਜਗਰੂਪ ਸਿੰਘ ਜਰਖੜ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਿਪੋਰਟ

ਸਿਡਨੀ ਵਿੱਚ ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ ਦੇ ਮਾਹੌਲ ਵਿੱਚ ਹਰ ਪਾਸੇ ਗਹਿਮਾ ਗਹਿਮੀ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਉਲੰਪਿਕ ਖੇਡਾਂ ਪੂਰੇ ਜਾਹੋ ਜਲਾਲ ਤੇ ਸਮਾਪਤੀ ਵੱਲ ਵੱਧ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਆਖਿਰ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਉਲੰਪਿਕ ਖੇਡਾਂ ਅਗਲੇ ਵਰ੍ਹੇ ਮੈਲਬੌਰਨ ਵਿੱਚ ਮਿਲਣ ਦੇ ਵਾਅਦੇ ਨਾਲ ਖੱਟੀਆਂ ਮਿੱਠੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਛੱਡਦਾ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਖੇਡ ਮਹਾਕੁੰਭ ਸਮਾਪਤ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਸਿਡਨੀ ਵਾਲਿਆ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੇ ਮੈਲਬੌਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਫਲੈਗ ਦੇਕੇ ਅੱਗਲੇ ਵਰ੍ਹੇ ਦੀ ਮੇਜ਼ਬਾਨੀ ਸੋਂਪੀ।

ਹਾਕੀ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਯੂਨਾਈਟਡ ਕਲੱਬ ਮੈਲਬੌਰਨ ਵਾਲਿਆ ਦੀ ਝੰਡੀ ਰਹੀ। ਸੀਨੀਅਰ ਵਰਗ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਯੂਨਾਈਟਡ ਕਲੱਬ ਨੇ ਸਿਡਨੀ ਲੋਇੰਜ਼ ਕਲੱਬ ਨੂੰ 2-1 ਗੋਲਾਂ ਨਾਲ ਹਰਾਕੇ ਖਿਤਾਬੀ ਜਿੱਤ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ। ਜੂਨੀਅਰ ਵਰਗ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਿੱਖ ਯੂਨਾਈਟਡ ਕਲੱਬ ਮੈਲਬੌਰਨ ਨੇ ਸਿਡਨੀ ਲੋਇੰਸ ਨੂੰ 1-1 ਦੀ ਬਰਾਬਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼ੂਟ ਆਊਟ ਵਿੱਚ 2-1 ਨਾਲ ਹਰਾਇਆ। ਸੀਨੀਅਰ ਵਰਗ ਵਿੱਚ ਸਿਡਨੀ ਦਾ ਕੀਰਤਿ ਸਿੰਘ ਹੀਰੋ ਆਫ ਦਾ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ, ਮੈਲਬੌਰਨ ਦਾ ਗੋਲਕੀਪਰ ਕਿਰਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਮੈਨ ਆਫ਼ ਦਾ ਮੈਚ ਬਣਿਆ। ਜੂਨੀਅਰ ਵਰਗ ਵਿੱਚ ਗੁਰਸਿਵਤੇਜ ਸਿੰਘ ਬਸਰਾ ਹੀਰੋ ਆਫ ਦਿ ਸਿੱਖ ਖੇਡਾਂ ਬਣਿਆਂ। ਕਬੱਡੀ ਵਿੱਚ ਵੇਸਟਰਨਸ ਖਾਲਸਾ ਕਲੱਬ ਸਿਡਨੀ ਚੜ੍ਹਤ ਰਹੀ। ਫਾਈਨਲ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਸਿਡਨੀ ਨੇ ਮੀਰੀ ਪੀਰੀ ਕਲੱਬ ਨੂੰ 48-25 ਅੰਕਾਂ ਨਾਲ ਹਰਾਇਆ। ਮਹੇਸ਼ੀ ਹਰਖੋਵਾਲ ਸਰਵੋਤਮ ਧਾਵੀ, ਜੱਗਾ ਚਿੱਟੀ ਵਧੀਆ ਜਾਫੀ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ। ਬਾਸਕਟਬਾਲ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਿਡਨੀ ਵਾਲਿਆ ਦਾ ਬੋਲਬਾਲਾ ਰਿਹਾ। ਫੁੱਟਬਾਲ ਵਿਚ ਰਿਕਾਰਡ ਖਿਡਾਰੀ 3000 ਦੇ ਕਰੀਬ, 183 ਟੀਮਾਂ, ਬੇਹਿਸਾਬਾ ਇਕੱਠ ਇੰਝ ਲੱਗਦਾ ਸੀ ,ਕਿ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਹੀ ਸਟੇਟਾ ਦੇ ਖਿਡਾਰੀ, ਖਿਡਾਰਨਾਂ ਹੀ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਚੈਂਪੀਅਨ ਵੀ ਬਣੇ ਅਤੇ ਹਾਰੇ ਵੀ ਅਤੇ ਪੂਰਾ ਮੇਲਾ ਫੁੱਟਬਾਲ ਵਾਲੇ ਲੁੱਟ ਕੇ ਲੈ ਗਏ। ਮਿਲਡ੍ਹਰਾ ਦੀ ਹਰਮਨ ਗਰੇਵਾਲ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੀ ਵਧੀਆ ਖੇਡ ਸਦਕਾ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦੀ ਹੀਰੋ ਬਣੀ ਰਹੀ। ਅਥਲੈਟਿਕਸ ਵਿੱਚ 1 ਹਜ਼ਾਰ ਦੇ ਕਰੀਬ ਅਥਲੀਟਾਂ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਅਸਲੈਟਿਕਸ ਮੁਕਾਬਲਿਆ ਦਾ ਵੱਖਰਾ ਹੀ ਨਜ਼ਾਰਾ ਸੀ। ਸਿੱਖ ਖੇਡਾਂ ਦੀ ਖਾਸੀਅਤ ਇਹ ਸੀ ਇਥੇ ਇਕ 5 ਸਾਲ ਦਾ ਬੱਚਾ ਵੀ ਦੌੜਿਆ ਅਤੇ 62 ਸਾਲ ਦੀ ਹਾਕੀ ਲੰਪਿਅਨ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਸ਼ੇਰਗਿਲ ਮੈਚ ਖੇਡ ਰਹੀ ਸੀ।

ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਲੰਪਿਕ ਖੇਡਾਂ ਵਿੱਚ ਹਾਕੀ ਦਾ ਲਹਿੰਦੇ ਅਤੇ ਚੜਦੇ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਵੀ ਮੈਚ ਹੋਇਆ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਚਾਰ ਲੰਪੀਅਨ ਪੱਧਰ ਦੇ ਖਿਡਾਰੀ ਉਮਰ ਭੁੱਟਾ, ਅਬਦੁੱਲਾ ਬਾਬਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਆਪਣੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਨਾਮੀ ਖਿਡਾਰੀ ਹਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਡਿੰਪੀ ਹੁਣ ਦਾ ਮੌਜੂਦਾ ਐਸ ਪੀ ਵੀ ਖੇਡਿਆ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲਹਿੰਦਾ ਪੰਜਾਬ 5-2 ਨਾਲ ਜੇਤੂ ਰਿਹਾ। ਹਰ ਖੇਡ ਮੈਦਾਨ ਚ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦਾ, ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਆਪਣਾ ਹੀ ਨਜ਼ਾਰਾ ਵਿਝਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਹਰ ਕੋਈ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਮਾਣ ਲਈ, ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਲਈ ਖੇਡ ਰਿਹਾ ਸੀ ਹਰ ਪਾਸੇ ਲੰਗਰ ਪਾਣੀ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਸੀ , ਗੱਡੀਆਂ ਲਈ ਪਰਕਿੰਗ ਬਾਕਮਾਲ ਸੀ।

ਹਾਕੀ ਦੇ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਵੱਡੀ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਵਤੇਜ ਸਿੰਘ ਤੇਜਾ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਸਿਰ ਤੇ ਸੀ, ਉੱਥੇ ਰਘਬੀਰ ਬੱਲ ਜਗਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਛੀਨਾ, ਰਾਜਨਦੀਪ ਬੱਲ, ਰਣਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬੁਤਾਲਾ, ਆਪਣੀ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਬਾਖੂਬੀ ਨਿਭਾ ਰਹੇ ਸਨ। 1980 ਮਾਸਕੋ ਲੰਪਿਕ ਦੇ ਗੋਲਡ ਮੈਡਲ ਜੇਤੂ ਸਟਾਰ ਓਲੰਪੀਅਨ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੋਢੀ, ਹਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਡਿੰਪੀ, ਖੇਡ ਪ੍ਰਮੋਟਰ ਜਗਰੂਪ ਸਿੰਘ ਜਰਖੜ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਵਜੋਂ ਹਾਕੀ ਮੈਚਾ ਦੌਰਾਨ ਆਪਣੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਵਧੀਆ ਗੱਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਸਰਦਾਰ ਮਹਾਵੀਰ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ ਜੋ ਲੁਧਿਆਣਾ ਜਿਲਾ ਦੇ ਪਿੰਡ ਗੁਜਰਵਾਲ ਦੇ ਵਾਸੀ ਹਨ। ਜਿਨਾਂ ਨੇ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਵਿੱਚ ਸਾਲ 1986 ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਖੇਡਾਂ ਦਾ ਜਾਗ ਲਾਇਆ ਉਹ ਵੀ ਬਜ਼ੁਰਗ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਹਾਕੀ ਮੈਚਾਂ ਦਾ ਆਨੰਦ ਲੈ ਰਹੇ ਸਨ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵੱਡਾ ਮਾਣ ਸਤਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਬੜੇ ਨਵੇਂ, ਪੁਰਾਣੇ ਦੋਸਤਾਂ ਮਿੱਤਰਾਂ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਹੋਏ ਜਿਨਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਮਨ ਬਾਗੋ ਬਾਗ ਹੋ ਗਿਆ।

ਕਬੱਡੀ ਮੈਚਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਕਬੱਡੀ ਕਮੈਂਟੇਟਰ ਰੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜਲਾਲ, ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ ਹਕੀਮਪੁਰ ਆਪਣੇ ਬੋਲਾਂ ਨਾਲ ਕਬੱਡੀ ਮੈਚਾਂ ਨੂੰ ਖਿੱਚ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਬਣਾ ਰਹੇ ਸਨ । ਉਥੇ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਵੱਸਦਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਖੈੜਾ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਨਾਮੀ ਕਮੈਂਟੇਟਰ ਜਸਦੇਵ ਸਿੰਘ ਵਾਂਗ ਆਪਣੀ ਕਮੈਂਟਰੀ ਨਾਲ ਹਰ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਵੱਖਰਾ ਅੰਦਾਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਬਾਈ ਸਵਰਨ ਟਹਿਣਾ, ਹਰਮਨ ਥਿੰਦ, ਪਰਮਵੀਰ ਬਾਠ ਆਏ ਤਾਂ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਸਿੱਖ ਖੇਡਾਂ ਦੀ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਕਰਨ ਸਨ ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਤਿਕਾਰ ਫਿਲਮੀ ਹੀਰੋਆਂ ਵਾਂਗ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਥ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿਰਸੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਦੇ ਮੁੰਡੇ ਕੁੜੀਆਂ ਨੇ ਬੜੀਆਂ ਵਧੀਆਂ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਵੰਨਗੀਆਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ, ਉਹ ਵੀ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਖਿੱਚਦਾ ਕੇਂਦਰ ਰਹੀਆਂ। ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਵੱਸਦਾ ਸਮੂਹ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈਚਾਰਾ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਸਿਡਨੀ ਸਿੱਖ ਖੇਡਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਮੇਟੀ ਵਧਾਈ ਦਾ ਵਧਾਈ ਦੀ ਪਾਤਰ ਹੈ, ਜਿਨਾਂ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਵੱਡਾ ਖੇਡਾਂ ਦਾ ਮਹਾਂਕੁੰਭ ਜੋੜਿਆ ਫਿਰ ਸਫਲ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਪੰਨਾ ਰਚਿਆ, ਜੋ ਅਗਲੇ ਵਰੇ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮੈਲਬੌਰਨ ਸਿੱਖ ਉਲੰਪਿਕ ਖੇਡਾਂ ਲਈ ਇਕ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਸਰੋਤ ਬਣੇਗਾ। ਪਰਮਾਤਮਾ ਕਰੇ ਸਿੱਖ ਉਲੰਪਿਕ ਖੇਡਾਂ ਦੀ ਰੀਤ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਤੋਂ ਉੱਠ ਕੇ ਪੂਰੀ ਉਸ ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਫੈਲੇ ਜਿੱਥੇ ਜਿੱਥੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵੱਸਦੇ ਹਨ।

ਮੇਰੀ ਤਾਂ ਰੱਬ ਅੱਗੇ ਇਹੋ ਦੁਆ ਹੈ। ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਵੱਸਦੇ ਪੰਜਾਬੀਓ, ਰੱਬ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦਿਨੇ ਦੁੱਗਣੀਆਂ, ਰਾਤ ਚੌਗਣੀਆਂ ਤਰੱਕੀਆਂ ਬਖਸ਼ੇ।

ਪ੍ਰੋ: ਦਿੱਤ ਰਾਮ ਉਰਫ ਪ੍ਰੋ: ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ

ਸੀ. ਐਲ. ਚੁੰਬਰ

ਅੱਜ ਤੋਂ 157 ਵਰ੍ਹੇ ਪਹਿਲਾਂ 21 ਅਪ੍ਰੈਲ 1850 ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪਿੰਡ ਕਲੌੜ ਦੇ ਸ. ਦੀਵਾਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਮਾਤਾ ਰਾਮ ਕੌਰ ਦੀ ਸੁਲੱਖਣੀ ਕੁੱਖੋਂ ਇਕ ਬਾਲਕ ਨੇ ਜਨਮ ਲਿਆ। ਜਿਸ ਦਾ ਨਾਂ ਮਾਪਿਆਂ ਨੇ ਦਿੱਤ ਰਾਮ ਰੱਖਿਆ ਜੋ ਦਿੱਤਾ ਰਾਮ ਜਾਂ ਰਾਮ ਦਿੱਤ ਨਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਸ. ਦੀਵਾਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪਿਤਾ ਪੁਰਖੀ ਚਮੜੇ ਰੰਗਣ ਦਾ ਕੰਮ ਛੱਡ ਕੇ ਕੱਪੜੇ ਬੁਣਨ ਦਾ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਮਿ: ਐਚ. ਏ. ਰੋਜ਼. ਏ ਗਲੋਸਰੀ ਆਫ਼ ਦਾ ਟਰਾਈਬਜ਼ ਐਂਡ ਕਾਸਟਸ ਆਫ ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਐਂਡ ਨੌਰਥ ਵੈਸਟ ਫਰੰਟੀਅਰ ਪ੍ਰਾਵਿੰਸ ਹਿੱਸਾ ਤੀਜਾ ਸਫ਼ਾ 307 ਤੇ ਲਿਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਚਮਾਰਾਂ ਨੇ ਚਮੜੇ ਦਾ ਕੰਮ ਛੱਡ ਕੇ ਕੱਪੜੇ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਐਡਵੋਕੇਟ ਭਗਵਾਨ ਦਾਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸੰਪਾਦਕ ਪੁਸਤਕ 'ਦਸ਼ ਸਪੋਕ ਅੰਬੇਦਕਰ' ਹਿੱਸਾ ਚਾਰ ਸਫ਼ਾ 183 ਤੇ ਪ੍ਰੋ: ਜੀ ਨੂੰ ਮਜ਼੍ਹਬੀ ਸਿੱਖ ਲਿਖਿਆ ਹੈ। ਜੋ ਕਿ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਹੈ। (ਦੇਖੋ ਸ਼੍ਰੀ ਫਰਹਾਦ ਕ੍ਰਿਤ ਸੰਤ ਦਿੱਤਾ ਰਾਮ ਉਰਫ ਗਿਆਨੀ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਸੰਪਾਦਕ ਸ. ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਅਸ਼ੋਕ, ਸਫ਼ਾ 3, ਪੰਜਵੀ ਐਡੀਸ਼ਨ, ਸਾਲ 1970 ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ, ਲੁਧਿਆਣਾ)।

ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਪਿਤਾ ਨੇ ਬਾਲਕ ਦਿੱਤ ਰਾਮ ਨੂੰ ਘਰੇ ਪੜ੍ਹਾਇਆ। ਜਦੋਂ ਦਿੱਤ ਰਾਮ 9 ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦਾ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਤਿਉੜ ਤੋਂ ਦੋ ਮੀਲ ਦੀ ਵਿੱਥ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹਦੇ ਬੰਨੇ ਸਥਿਤ ਸੰਤ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਗੁਲਾਬ ਦਾਸੀਏ ਦੇ ਡੇਰੇ ਪੜ੍ਹਨ ਪਾ ਦਿੱਤਾ।ਦਿੱਤ ਰਾਮ ਦੀ ਤੀਖਣ ਬੁੱਧੀ ਜੀ ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਧਾਰਮਿਕ ਕਿਤਾਬਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਿੰਗਲ, ਵੈਦਿਕ, ਰਾਜਨੀਤੀ ਆਦਿ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਰੰਗਾਂ ਦਾ ਬੜਾ ਡੂੰਘਾ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ। ਦਿੱਤ ਰਾਮ ਵੱਲੋਂ ਉਰਦੂ ਫਾਰਸੀ ਤੇ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਪੜ੍ਹਨ ਦਾ ਵੀ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਇਸ ਡੂੰਘੇ ਅਧਿਐਨ ਨੇ ਨੌਜਵਾਨ ਦਿੱਤ ਰਾਮ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਵਿਦਵਾਨ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਗੁਲਾਬ ਦਾਸੀਏ ਮਤ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ ਦਿੱਤ ਰਾਮ ਨੇ ਵੀ ਮਾੜੀ, ਮਸਾਣੀ, ਦੇਵੀ, ਦੁਰਗਾ ਪੂਜਾ, ਜਾਤਪਾਤ, ਅੰਧ ਵਿਸ਼ਵਾਸ਼ਾਂ ਖਿਲਾਫ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਸੰਤ ਰਾਮ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਣ ਲੱਗਾ। ਸੰਤ ਦਿੱਤ ਰਾਮ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਹਿਲੀ ਰਚਨਾ ਸ਼੍ਰੀ ਫਰਹਾਦ ਆਪਣੇ ਗੁਰੂ ਗੁਲਾਬ ਦਾਸ ਨੂੰ ਧਿਆ ਕੇ ਇਉਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ:

(ਮੰਗਲਾਚਰਣ)
ਅੱਵਲ ਹਮਦ ਗੁਲਾਬ ਤਾਈਂ,
ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤਾਰਿਆ ਕੁਲ ਪੰਜਾਬ ਆਹਾ।
ਸਾਰੇ ਜੱਗ ਦੇ ਵਿਚ ਵਾ ਨਸ਼ਰ ਹੋਏ,
ਗੋਯਾ ਹੋਰ ਦੂਜਾ ਆਫ਼ਤਾਬ ਆਹਾ।
ਲੁਤਫ਼ ਕਰਮ ਦਾ ਪਾਏ ਅਮੀਰ ਖੁਸਰੋ,
ਸਾਰੇ ਜੱਗ ਤੇ ਆਹ ਦਨਾਵ ਆਹਾ।
ਕਰੋ ਮਿਹਰ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਨਿਮਾਣਿਆਂ ਤੇ,
'ਦਿੱਤਾ ਰਾਮ' ਗੁਲਾਬ ਜਨਾਬ ਆਹਾ।

ਨੌਜਵਾਨ ਸੰਤ ਦਿੱਤਾ ਰਾਮ ਗੁਲਾਬਦਾਸੀਏ ਦੇ ਡੇਰੇ ਚੱਠਿਆਂਵਾਲੀ ਨਜ਼ਦੀਕ ਕਸੂਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਲਾਹੌਰ ਚਲੇ ਗਏ। ਗੁਲਾਬਦਾਸੀ ਮੱਤ ਵਿਚ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਦੇ ਬਹਿਸ ਮੁਬਾਹਸਿਆਂ ਅਤੇ ਇਕ ਅਛੂਤ ਦਾ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਗੁਲਾਬਦਾਸੀ ਮੱਤ ਦੇ ਬਾਨੀ ਸਾਧੂ ਗੁਲਾਬ ਦਾਸ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੋਣਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪੁੱਤਰ, ਪੋਤਰੇ ਦਾ ਵਿੱਦਿਅਕ ਗੁਰੂ ਹੋਣਾ ਇਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਸੀ। ਜੂਨ 1872 ਵਿਚ ਸੰਤ ਦਿੱਤ ਰਾਮ ਦਾ ਵਿਆਹ ਸੰਤ ਭਾਗ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਪਿੰਡ ਬਡਾਲਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਰੋਪੜ ਦੀ ਸਪੁੱਤਰੀ ਬੀਬੀ ਬਿਸ਼ਨ ਦੇਵੀ ਨਾਲ ਹੋ ਗਿਆ। ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਦਿੱਤ ਰਾਮ ਵਾਪਸ ਚੱਠਿਆਂ ਵਾਲੀ ਆ ਗਏ।

ਗੁਲਾਬਦਾਸੀ ਤੋਂ ਆਰੀਆ ਸਮਾਜੀ

ਕਾਠੀਆਵਾੜ (ਗੁਜਰਾਤ) ਦੇ ਜੰਮਪਲ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਜਾਤੀ ਦੇ ਸੁਆਮੀ ਮੂਲ ਸ਼ੰਕਰ ਨੇ 1875 ਈਸਵੀ ਵਿਚ ਬੰਬਈ ਵਿਖੇ ਆਰੀਆ ਸਮਾਜ ਨਾਂ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਬਣਾਈ। ਇਹ ਮੂਲ ਸ਼ੰਕਰ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਸੁਆਮੀ ਦਇਆ ਨੰਦ ਦੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੋਏ। ਮਹਾਂਗੋਬਿੰਦ ਰਾਨਾਡੇ, ਦੇਸ਼ਮੁੱਖ, ਸੇਵਕ ਲਾਲ, ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਦਾਸ, ਪਾਨ ਚੰਦ, ਆਨੰਦ ਜੀ ਪਾਰੇਖ, ਗਿਰਧਰ ਲਾਲ, ਦਿਆਲ ਦਾਸ ਕੋਠਾਰੀ ਆਦਿ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਵਿਅਕਤੀ ਆਰੀਆ ਸਮਾਜ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ ਸਹਾਇਕ ਸਨ। ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਆਰੀਆ ਸਮਾਜ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ ਨੂੰ 28 ਨਿਯਮਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡਿਆ ਸੀ ਜੋ ਹੁਣ 10 ਨਿਯਮਾਂ ਵਿਚ ਹਨ।

ਇੱਧਰ ਸੰਤ ਦਿੱਤ ਰਾਮ ਦੇ ਗੁਲਾਬਦਾਸੀ ਗੁਰਭਾਈ ਭਾਈ ਜਵਾਹਰ ਸਿੰਘ ਕਪੂਰ ਦਾ ਮਨ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂ ਗੁਲਾਬਦਾਸੀ ਮੱਤ ਤੋਂ ਫਿਰ ਗਿਆ ਅਤੇ ਆਰੀਆ ਸਮਾਜੀ ਬਣ ਕੇ ਆਰੀਆ ਸਮਾਜ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਬਣ ਗਏ। ਸੰਤ ਦਿੱਤ ਰਾਮ ਭਾਈ ਜਵਾਹਰ ਸਿੰਘ ਕਪੂਰ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਨਾਲ ਆਰੀਆ ਸਮਾਜੀ ਬਣ ਗਏ।

ਆਰੀਆ ਸਮਾਜੀ ਤੋਂ ਸਿੰਘ ਸਭੀਏ

19 ਅਪ੍ਰੈਲ 1887 ਈ. ਨੂੰ ਸੰਤ ਦਿੱਤ ਰਾਮ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਸ. ਅਤਰ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਰੌਡੂ ਰਾਮ ਅਤੇ ਸ. ਜਵਾਹਰ ਸਿੰਘ ਕਪੂਰ ਨਾਲ ਸੁਆਮੀ ਦਇਆ ਨੰਦ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣ ਸੁਣਨ ਗਏ। ਸੰਤ ਦਿੱਤ ਰਾਮ ਜੋ ਬਹਿਸ ਮੁਬਹਿਸਿਆਂ ਦੇ ਚੰਗੇ ਘੁਲਾਟੀਏ ਸਨ ਨੇ ਸੁਆਮੀ ਜੀ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਬਹਿਸਾਂ ਵਿਚ ਜਗਤ ਕਰਤਾ ਕੌਣ ਹੈ? ਵੇਦ ਈਸ਼ਵਰੀ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਮੁਕਤੀ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਤੇ ਹਰਾ ਕੇ ਲਾਹੌਰ ਵਿਚ ਤਰਥੱਲ ਮਚਾ ਦਿੱਤੀ। ਭਗਤੀ ਲਹਿਰ ਦੇ ਅਛੂਤ ਰਹਿਨੁਮਾ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ, ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਮਦੇਵ ਅਤੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਕਬੀਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਬਹਿਸ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਕ ਅਛੂਤ ਵਿਦਵਾਨ ਨੇ ਵਿੱਦਿਆ ਦੇ ਖਾਨਦਾਨੀ ਠੇਕੇਦਾਰ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਵਿਦਵਾਨ ਨੂੰ ਭੁਆਂਟਣੀਆਂ ਦੁਆ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਇਸ ਬਹਿਸ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਸੰਤ ਦਿੱਤ ਰਾਮ ਨੇ 'ਸਾਧੂ ਦਯਾ ਨੰਦ ਤੇ ਮੇਰਾ ਸੰਵਾਦ' ਨਾਂ ਦੀ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ ਵੇਰਵੇ ਸਹਿਤ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਬਹਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੰਤ ਦਿੱਤ ਰਾਮ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਧਿਆਨ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਬਣੇ। ਸੁਆਮੀ ਦਇਆ ਨੰਦ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖ ਗੁਰੂਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ 'ਸਤਿਆਰਥ ਪ੍ਰਕਾਸ਼' 'ਚ ਲਿਖਤ ਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਸੱਤੀਂ ਕੱਪੜੀਂ ਅੱਗ ਲਾਈ ਹੋਈ ਸੀ।

ਅਛੂਤਾਂ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ

ਪ੍ਰੋ: ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਓਰੀਐਂਟਲ ਕਾਲਜ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਸਨ, ਨੇ ਦਿੱਤ ਰਾਮ ਨੂੰ ਓਰੀਐਂਟਲ ਕਾਲਜ ਵਿਚ ਗਿਆਨੀ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਆ। ਸੰਤ ਜੀ ਨੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਇਸੇ ਕਾਲਜ ਵਿਚ ਅਗਲੇ ਸਾਲ 1878 ਈਸਵੀ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਲੱਗ ਗਏ। ਬਿਨਾ ਸ਼ੱਕ ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਅਛੂਤਾਂ 'ਚੋਂ ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਬਣੇ।

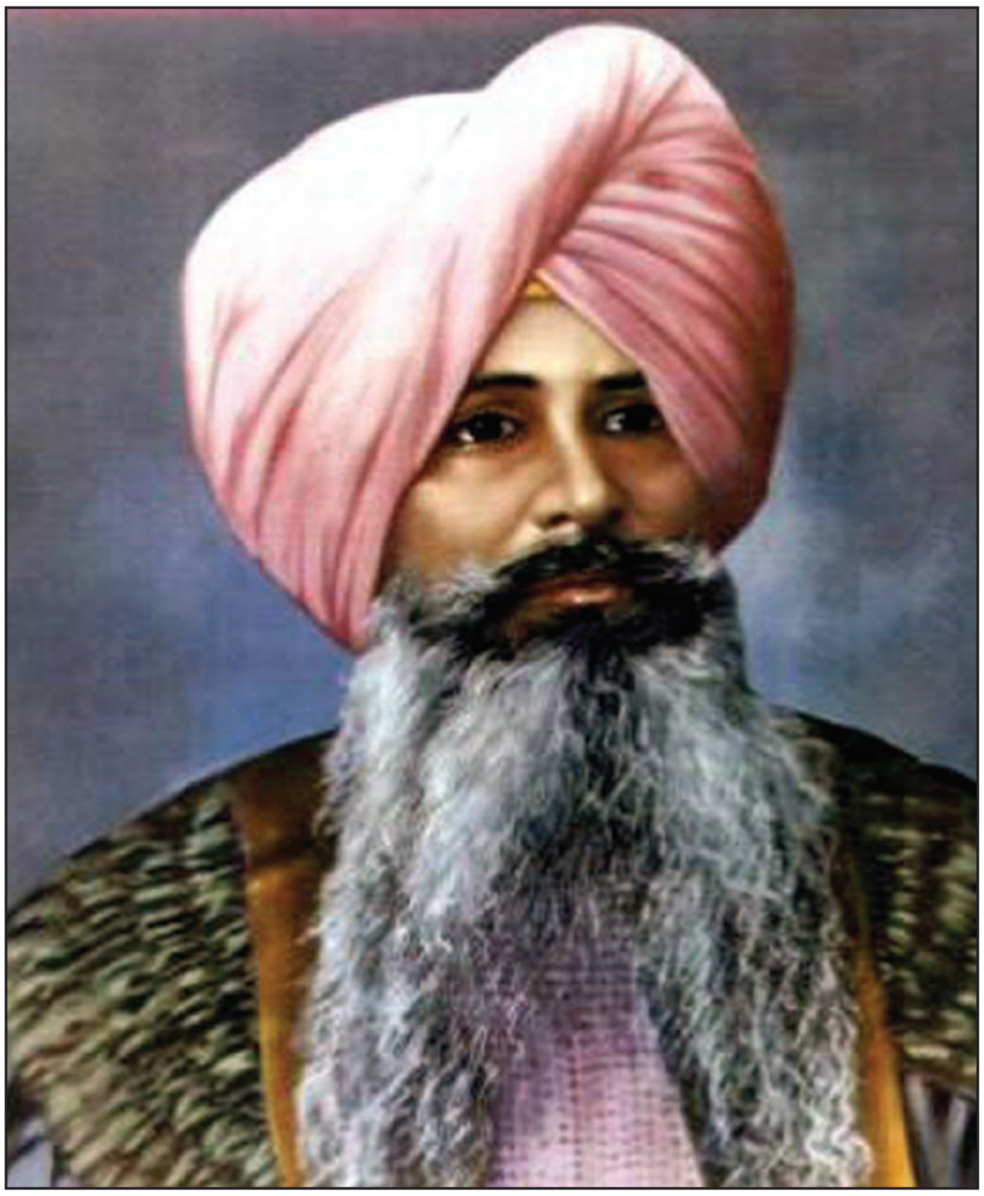

ਪ੍ਰੋ: ਦਿੱਤ ਰਾਮ ਤੋਂ ਪ੍ਰੋ. ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ

ਪ੍ਰੋ: ਦਿੱਤ ਰਾਮ ਆਰੀਆ ਸਮਾਜ ਤੋਂ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਵੱਲ ਝੁਕ ਗਏ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋ: ਦਿੱਤ ਰਾਮ ਤੋਂ ਪ੍ਰੋ: ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਬਣ ਗਏ। ਕੈਪਟਨ ਧਰਮ ਸਿੰਘ 1882 ਈਸਵੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਾਨ ਦਾਸ 1888 ਈਸਵੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਇਹ ਘਟਨਾ ਦੱਸਦੇ ਹਨ।

ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਦੇ ਆਗੂ ਅਤੇ ਖਾਲਸਾ ਅਖ਼ਬਾਰ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ

ਆਰੀਆ ਸਮਾਜ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦਾ ਟਾਕਰਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚ ਸਮਾਜ ਸੁਧਾਰ ਲਈ 1873 ਈ: ਵਿਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਬਣੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਬਰਾਂਚ 1879 ਈ: ਵਿਚ ਲਾਹੌਰ ਵਿਚ ਖੋਲ੍ਹੀ। ਲਾਹੌਰ ਤੋਂ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਨੇ 1880 ਈ: ਵਿਚ ਖਾਲਸਾ ਅਖ਼ਬਾਰ ਛਾਪਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸੰਪਾਦਕ ਬਣੇ ਅਤੇ ਸਦੀਵੀਂ ਵਿਛੋੜੇ ਤੱਕ ਰਹੇ। ਗਰੀਬ ਅਤੇ ਦੱਬੇ ਕੁਚਲੇ ਸਮਾਜ ਦਾ ਸ਼ਖ਼ਸ ਜੇ ਬਾਗੀ ਹੋ ਜਾਣ ਤਾਂ ਫਿਰ ਕੀ ਕਹਿਣਾ? ਪ੍ਰੋ: ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਬੇਦੀਆਂ ਸੋਢੀਆਂ ਦੇ ਗੁਰੂ ਡੰਮ ਖਿਲਾਫ ਅਖ਼ਬਾਰ ਵਿਚ ਧੂੰਆਂ ਧਾਰ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਬੇਦੀ ਉਦੇ ਸਿੰਘ ਨੇ 1887 ਵਿਚ ਹੱਤਕ ਇੱਜ਼ਤ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ। ਅਖ਼ਬਾਰ ਬੰਦ ਹੋ ਗਿਆ। ਫਿਰ 1890 ਈਸਵੀ ਵਿਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰੋ: ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਾਥੀ ਪ੍ਰੋ: ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੇ ਕਾਬਜ਼ ਮਸੰਦਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖੀ ਤੋਂ ਖਾਰਜ ਕਰਨਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ 16 ਅਪ੍ਰੈਲ 1887 ਨੂੰ ਪ੍ਰੋ: ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਨੇ 'ਖਾਲਸਾ ਅਖ਼ਬਾਰ' ਵਿਚ 'ਸੁਪਨ ਨਾਟਕ' ਦਾ ਇਕ ਹਿੱਸਾ ਛਾਪਿਆ ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਾਬਾ ਖੇਮ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ ਅਤੇ ਰਾਜਾ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਫਰੀਦਕੋਟ ਨੇ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਸਮਝ ਕੇ ਪ੍ਰੋ: ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਹੱਤਕ ਇੱਜ਼ਤ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਪ੍ਰੋ: ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 51 ਰੁਪਏ ਜੁਰਮਾਨਾ ਹੋਇਆ ਜੋ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਹੋ ਗਿਆ। ਪ੍ਰੋ: ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿਚਲੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦ ਖਿਲਾਫ ਲੜਨ ਵਜੋਂ ਬਾਖੂਬੀ ਨਾਲ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰੋ: ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਲੇਖਕ ਵਜੋਂ

ਪ੍ਰੋ: ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਜਿੰਨੀਆਂ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਅਤੇ ਮਿਆਰੀ ਪੁਸਤਕਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕਿਸੇ ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਖੀਆਂ ਹੋਣ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਤਿੰਨ ਦਰਜਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੁਸਤਕਾਂ ਲਿਖੀਆਂ। ਪ੍ਰੋ: ਜੀ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਪੁਸਤਕਾਂ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਕਮੇਟੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਛਾਪੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਇਕ ਅਨਮੋਲ ਖਜ਼ਾਨਾ ਹਨ।

ਪ੍ਰੋ: ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਣਗੌਲਿਆ ਸਿੱਖ ਵਿਦਵਾਨ

ਪ੍ਰੋ: ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਆਖਰੀ ਵੀਹ ਵਰ੍ਹੇ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਵਿਚ ਅਰਪਣ ਕੀਤੇ ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚ ਕੀ ਕਦਰ ਸੀ, ਇਹ ਅਸੀਂ ਸ. ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੀ. ਏ., ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਖਾਲਸਾ ਬਰਾਦਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਲਿਖਤ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਦਾ ਮੋਢੀ ਅਰਥਾਤ ਜੀਵਨ ਗਿਆਨੀ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਸਫ਼ਾ 55 ਸੰਨ 1951 ਈ: ਤੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। 'ਜਾਤ ਅਭਿਮਾਨੀ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚ ਹਮੇਸ਼ਾ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਅਛੂਤਾਂ ਜਿਹਾ ਹੀ ਸਲੂਕ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਸਬੰਧੀ ਜਿਹੜੇ ਹਾਲਾਤ ਅਸੀਂ ਇਕੱਤਰ ਕਰ ਸਕੇ ਹਾਂ, ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਦੇ ਪੰਗਤ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਬੈਠਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਹ ਲੈਕਚਰ ਜਾਂ ਕਥਾ ਕਰਦੇ ਸਨ ਤਦ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਥਾਂ ਬਿਠਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਜਿਸ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅਛੂਤਪੁਣੇ ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਆਪਦੇ-ਆਪ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।'' ਪੰਜਾਬੀ ਪਾਠ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਕਵੀਆਂ ਜਾਂ ਵਾਰਤਾਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪ੍ਰੋ: ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦੀ ਸਿੱਖ ਵਿਦਵਾਨ ਐਂਖੋਂ ਪਰੋਖੇ ਕਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਪ੍ਰੋ: ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਚਮਾਰ ਨਾ ਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖੀ ਲਈ ਮਹਾਨ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਸਦਕੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦਾ ਪੁਨਰ ਸਥਾਪਕ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ।

ਨਹੀਓਂ ਲੱਭਣੇ ਲਾਲ ਗੁਆਚੇ

ਕੌਮੀ ਆਗੂਆਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵੀ ਕੌਮ ਦੀ ਅਮਾਨਤ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਤੇ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਭਰਪੂਰ ਯਤਨਾਂ ਉੱਤੇ ਕੌਮਾਂ ਅਤੇ ਲਹਿਰਾਂ ਦੀ ਰਵਾਨਗੀ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਨਿਰਭਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰੋ: ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੀ ਪੁਨਰ ਸਥਾਪਨਾ ਵਿਚ ਲੱਗਿਆਂ ਜੋ ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਆਈਆਂ ਉਹ ਹਮ ਖਿਆਲ ਸਾਥੀਆਂ ਦੇ ਸਾਥ ਕਾਰਨ ਅਣਗੌਲੀਆ ਸਨ। ਕਈ ਵੇਰਾਂ ਆਦਮੀ ਦਾ ਹੱਦੋਂ ਵੱਧ ਕਿਸੇ ਜੀਵ ਜਾਂ ਵਸਤੂ ਨਾਲ ਲਗਾਓ ਘਾਤਕ ਵੀ ਸਿੱਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰੋ: ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਕੁਝ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਹੀ ਵਾਪਰਿਆ।

ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕੁਝ ਹਮ ਖਿਆਲ ਜੋਟੀਦਾਰ ਜਿਵੇਂ ਕੰਵਰ ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ, 1887 ਈ: ਸ. ਅਤਰ ਸਿੰਘ ਭਦੌੜ ਪ੍ਰਧਾਨ ਲਾਹੌਰ ਖਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ 1896 ਈ: ਅਤੇ ਪ੍ਰੋ: ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ 1898 ਈਸਵੀ ਵਿਚ ਸਦੀਵੀ ਵਿਛੋੜਾ ਦੇ ਗਏ। 17 ਜੂਨ 1901 ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਲਾਡਲੀ ਪੁੱਤਰੀ ਵਿਦਿਆਵੰਤੀ ਵੀ ਸਦੀਵੀ ਵਿਛੋੜਾ ਦੇ ਗਈ। ਇਸ ਆਖਰੀ ਸੱਟ ਨੇ ਪ੍ਰੋ: ਜੀ ਨੂੰ ਚਿੱਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਹ ਬਿਮਾਰ ਪੈ ਗਏ।

ਪ੍ਰੋ: ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਇਕ ਗੁੰਮਨਾਮੀ ਤੇ ਬਿਮਾਰੀ ਦਾ ਜੀਵਨ ਜੀਣ ਲੱਗੇ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਹਾਲਾਤ ਸ: ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ (ਸਫ਼ਾ 110-111) ਅਨੁਸਾਰ ਇਉਂ ਸਨ ''ਗਿਆਨੀ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਬਿਮਾਰੀ ਦੇ ਦਿਨ ਬੜੇ ਦੁਖਦਾਈ ਸਨ। ਆਹ ਬੇਕਦਰ ਸਿੱਖ ਪੰਥ! ਤੇਰਾ ਮਹਾਂ ਪੰਡਤ ਮੌਤ ਦੇ ਬਿਸਤਰੇ 'ਤੇ ਪਿਆ ਸੀ। ਇਲਾਜ ਲਈ ਉਸ ਪਾਸ ਕੋਈ ਪੈਸਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਤੈਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਉਸ ਦੀ ਸਾਰ ਲੈਂਦਾ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਉਸ ਵੱਲ ਅੱਖ ਚੁੱਕ ਕੇ ਵੀ ਵੇਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸਮਝੀ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਮਹਾਨ ਪੰਡਤ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਜ਼੍ਹਬ ਵਿਚ ਹੁੰਦਾ ਤਦ ਉਸ ਨੂੰ ਅੰਤ ਸਮੇਂ ਇਹ ਦੁੱਖ ਕਦੇ ਨਾ ਦੇਖਣਾ ਪੈਂਦਾ। ਪ੍ਰੋ: ਜੀ ਦਾ ਖਿਆਲ ਨਾ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੇ ਤੇ ਨਾ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਕੀਤਾ। ਸਗੋਂ ਇਕ ਮੁਸਲਮਾਨ ਡਾ: ਰਹੀਮ ਖਾਂ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਪ੍ਰੋ: ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਵਰਗਾ ਮਹਾਨ ਵਿਦਵਾਨ ਇਲਾਜ ਖੁਣੋ ਪਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਪ੍ਰੋ: ਜੀ ਦਾ ਇਲਾਜ ਮੁਫ਼ਤ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਪਰ ਪ੍ਰੋ: ਜੀ ਦਾ ਤਨ ਅਤੇ ਮਨ ਸਾਥੀਆਂ, ਧੀ ਦੇ ਵਿਛੋੜੇ ਅਤੇ ਆਪਣਿਆਂ ਦੀ ਬੇਰੁਖੀ ਨਾਲ ਵਿੰਨ੍ਹਿਆ ਪਿਆ ਸੀ। ਕਿਰਪਾਨ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕਲਮ ਦੀ ਤਾਕਤ ਦਾ ਜੌਹਰ ਦਿਖਾਉਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰੋ: ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ 6 ਸਤੰਬਰ 1901 ਈਸਵੀ ਦੀ ਸਵੇਰ ਆਪਣੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਤੇ ਸਦਾ ਸਦਾ ਲਈ ਵਿਛੜ ਗਏ। ਪ੍ਰੋ: ਜੀ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਂਟ ਕਰਦਿਆਂ ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਜਿਹੇ ਕਵੀ ਨੇ ਪ੍ਰੋ: ਜੀ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਪ੍ਰਤੀ ਘਾਲਣਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਟ ਬਸਿੱਟ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਇਉਂ ਲਿਖਿਆ ਹੈ:

ਸੁੱਤਾ ਪੰਥ ਜਗਾ ਗਿਆ ਕਲਮ ਦੁਹਾਈ ਫੇਰ
ਹਾ ਹਾ ਪੰਥ ਵਿਸਾਰਿਆ, ਐਸਾ ਦੂਲਾ ਸ਼ੇਰ।

ਪ੍ਰੋ: ਜੀ ਦਾ ਇਕ ਲੜਕਾ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬਚਿਆ ਸੀ ਜੋ 1905 ਵਿਚ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਿਪੁਦਮਨ ਸਿੰਘ (ਸ: ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ) ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਇੰਗਲੈਂਡ ਤੋਂ ਐਮ. ਡੀ. ਕਰਨ ਗਏ। ਵਾਪਸੀ ਤੇ ਛੂਆ ਛਾਤ ਕਾਰਨ ਡਾ: ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜੋ ਅਛੂਤਾਂ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਡਾਕਟਰ ਸਨ, ਛੂਆ ਛਾਤ ਕਾਰਨ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਨਾ ਕਰ ਸਕੇ। ਇੰਨੀ ਵੱਡੀ ਡਾਕਟਰੀ ਡਿਗਰੀ ਉਹ ਵੀ ਇੰਗਲੈਂਡ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੇ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜਾਤ ਪਾਤ ਕਾਰਨ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਹੈਲਥ ਅਫਸਰ ਦੀ ਆਸਾਮੀ ਵੀ ਨਾ ਮਿਲੀ। ਅੰਤ ਨਾਭੇ ਦੇ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਿਪੁਦਮਨ ਸਿੰਘ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ, ਡਾ: ਅੰਬੇਦਕਰ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਮਦਦ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮਹਾਰਾਜਾ ਬੜੌਦਾ ਵਾਂਗ ਸਤਿਕਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਨੇ ਡਾਕਟਰ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਨਾਭੇ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ ਹੈਲਥ ਅਫਸਰ ਦੀ ਆਸਾਮੀ ਤੇ ਲੁਆ ਦਿੱਤਾ ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਵੀ ਛੂਆ-ਛੂਤ ਕਾਰਨ ਡਾ: ਅੰਬੇਦਕਰ ਵਾਂਗ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਹੱਥ ਧੋਣਾ ਪਿਆ। ਡਾ: ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਦਾ ਜੀਵਨ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਪੁੱਤਰ ਮਹਾਰਾਜਾ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਵਾਂਗ ਦੁਖਦਾਈ ਸੀ। ਫਰਕ ਇੰਨਾ ਸੀ ਕਿ ਮਹਾਰਾਜਾ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਇਸਾਈ ਹਕੂਮਤ ਹੱਥੋਂ ਦੁਖੀ ਸੀ ਪਰ ਡਾ: ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚਲੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਸੀ। ਦੋਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮਾਵਾਂ ਨੇ ਬੜੀ ਮੰਦਹਾਲੀ ਦਾ ਜੀਵਨ ਬਿਤਾਇਆ। ਜੇ ਮਹਾਰਾਜਾ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਇਸਾਈ ਸਾਮਰਾਜਵਾਦ ਦੀ ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਕਾਰਨ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚਲੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ ਇਸਾਈ ਬਣ ਗਿਆ। ਇਤਿਹਾਸਕਾਰਾਂ ਜਦੋਂ ਗਿਆਨੀ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸਿੱਖਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਬੇਹੁਰਮਤੀ, ਡਾ: ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਛੱਡ ਕੇ ਇਸਾਈ ਬਣਨ, ਡਾ: ਅੰਬੇਦਕਰ ਵੱਲੋਂ ਬੁੱਧ ਧਰਮ ਅਪਣਾਉਣ ਅਤੇ ਬਾਬੂ ਜੋਗਿੰਦਰਨਾਥ ਮੰਡਲ (ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਮੰਤਰੀ) ਨਾਲ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਦੁਰ ਵਰਤਾਓ ਦੇ ਕਾਰਨ ਲੱਭਣਗੇ ਤਾਂ ਇਹ ਗੱਲ ਨਿੱਖਰ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਵੇਗੀ ਕਿ ਧਰਮ ਪਰਿਵਰਤਨ ਦਲਿਤ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਹੱਲ ਨਹੀਂ। ਮਨ ਪਰਿਵਰਤਨ ਦਲਿਤ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਹੱਲ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਜਾਤਾਂ, ਧਰਮਾਂ, ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ, ਇਲਾਕਿਆਂ, ਰੰਗਾਂ ਦੀਆਂ ਸੋਨੇ ਦੀਆਂ ਦੀਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਤੋੜ ਕੇ ਮੋਢੇ ਨਾਲ ਮੋਢਾ ਮਿਲਾ ਕੇ ਚੱਲਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਅਸੀਂ ਗੁਲਾਮ ਹਾਂ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਘਟੀਆ ਗੁਲਾਮ। ਗੁਲਾਮ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਧਰਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਗੁਲਾਮੀ ਦੀਆਂ ਜ਼ੰਜੀਰਾਂ ਨੂੰ ਪਿਘਲਾ ਕੇ ਅਜਿਹਾ ਰੂਪ ਦੇਣਾ ਕਿ ਜ਼ੰਜੀਰਾਂ ਦੇ ਲੋਹੇ ਨੂੰ ਜ਼ਾਲਮ ਮੁੜ ਜ਼ੰਜੀਰਾਂ ਨਾ ਬਣਾ ਸਕਣ। ਸਾਨੂੰ ਡਾ: ਅੰਬੇਦਕਰ ਦੇ ਇਹ ਬੋਲ ਯਾਦ ਰੱਖਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ 'ਗੁਲਾਮਾਂ ਨੂੰ ਗੁਲਾਮੀ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਵਾ ਦਿਓ ਫਿਰ ਉਹ ਬਗ਼ਾਵਤ ਕਰ ਦੇਣਗੇ।''

ਆਓ ਅੱਜ ਮਿੱਟੀ ਵਿਚ ਗੁਆਚੇ ਆਪਣੇ ਲਾਲਾਂ ਨੂੰ ਲੱਭੀਏ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਪੰਨਿਆਂ ਦਾ ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਬਣਾਈਏ।

('ਕੌਮੀ ਉਡਾਰੀਆਂ' ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਧੰਨਵਾਦ ਸਹਿਤ)

ਸੱਚਮੁੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦੀ ਲੋੜ

ਗੁਰਮੀਤ ਪਲਾਹੀ
91-98158-02070

ਅੱਜ ਜਿਵੇਂ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਇੱਕ-ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਇੱਕ-ਦੂਜੇ ਬਾਰੇ ਬੋਲਦੇ, ਤਾਹਨੇ-ਮੇਹਨੇ ਦਿੰਦੇ, ਇੱਕ-ਦੂਜੇ ਦੇ ਪੋਤੜੇ ਫੋਲਦੇ, ਇੱਕ-ਦੂਜੇ ਤੇ ਊਜਾਂ ਲਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਕੀ ਇਹ ਕਿਸੇ ਸਿਖਿਅਤ ਸਖ਼ਸ਼ੀਅਤ ਦਾ ਵਿਵਹਾਰ ਹੈ? ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਨਾ ਸਮਝਣਾ, ਕੁਰਸੀ ਯੁੱਧ ਨੂੰ ਅਹਿਮੀਅਤ ਦੇਣੀ, ਨੈਤਿਕਤਾ ਦਾ ਪੱਲਾ ਹੱਥੋਂ ਛੱਡ ਦੇਣਾ, ਕਿਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਹੈ? ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ ਕਿੰਨੇ ਸਿਆਸਤਦਾਨ, ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਦਰਦ ਪਛਾਣਦੇ ਹਨ, ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹੱਲ ਲੱਭਣ ਲਈ ਡੂੰਘਾਈ 'ਚ ਅਧਿਐਨ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਆਪਣੇ ਸੂਬੇ ਦਾ ਕੇਸ ਉਪਰਲੀ ਅਦਾਲਤ, ਜਾਂ ਉਪਰਲੀ ਸਰਕਾਰ ਤੱਕ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ?

ਕੀ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਆਪਣੀ ਖੇਤੀ ਨੀਤੀ ਬਣਾ ਸਕੇ ਜਾਂ ਵਿਦਵਾਨਾਂ, ਪੜਾਕੂਆਂ, ਪਾਰਖੂਆਂ ਤੋਂ ਬਣਵਾ ਸਕੇ? ਕੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨੀਤੀ ਬਣਵਾ ਸਕੇ? ਜਿਸ ਦੀ ਲੋੜ ਅੱਜ ਦੇ ਸਮੇਂ 'ਚ ਵਧੇਰੇ ਹੈ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ । ਕੀ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਘਾਟ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਨਹੀਂ ਹੈ?

ਗੱਲ ਇਕੱਲੀ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਦੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਗੱਲ ਧਾਰਮਿਕ ਸਖ਼ਸ਼ੀਅਤਾਂ ਅਤੇ ਸਮਾਜਕ ਸੇਵਕਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਗੱਲ ਸੂਬੇ ਦੇ ਵਿਚਾਰਵਾਨਾਂ, ਲੇਖਕਾਂ, ਬੁੱਧੀਜੀਵੀਆਂ ਨਾਲ ਵੀ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਜਿਹੜੇ ਆਪਣਾ ਬਣਦਾ-ਸਰਦਾ ਰੋਲ ਨਿਭਾਉਣ ਤੋਂ ਅੱਖਾਂ ਮੀਟਕੇ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣੇ ''ਰੋਟੀ ਪਾਣੀ'' ਦੇ ਚੱਕਰ 'ਚ ਅੱਖਾਂ ਮੀਟੀ ਬੈਠੇ ਰਹੇ? ਕਿੰਨੇ ਕੁ ਨੀਤੀਵਾਨ, ਵਿਚਾਰਵਾਨ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਹਨ, ਜਿਹੜੇ ਗਰਕ ਹੋ ਰਹੇ, ਉਜੜ ਰਹੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਸਾਹਵੇਂ ਲਿਆ ਰਹੇ ਹਨ? ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਉਹਨਾ ਦਾ ਫ਼ਰਜ਼ ਹੈ। ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਸੁੱਤੀਆਂ ਪਈਆਂ ਹਨ। ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੋਕ ਸਿਰਫ਼ ਖੋਜ਼ ਦੇ ਨਾਅ 'ਤੇ ਪੀ।ਐਚ।ਡੀ। ਕਰਦੇ ਹਨ, ਆਪਣਾ ਕਰੀਅਰ ਬਨਾਉਣ ਲਈ, ਪੈਸੇ ਕਮਾਉਣ ਲਈ ਅਤੇ ਬੱਸ ਸਰਖ਼ਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਭੁੱਲ ਹੀ ਗਏ ਹਨ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਅਰਥ! ਭੁੱਲ ਹੀ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨਾਂ, ਖੋਜ਼ੀਆਂ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਚਾਨਣਾ ਦੇਣਾ ਹੈ, ਸਿਰਫ਼ ਵਾਹ ਵਾਹ ਖੱਟਣਾ ਜਾਂ ਚੇਲਿਆਂ, ਬਾਲਕਿਆਂ ਤੋਂ ਵਾਹ-ਵਾਹ ਕਰਵਾਉਣਾ ਨਹੀਂ।

ਆਜ਼ਾਦੀ ਉਪਰੰਤ ਪੰਜਾਬ ਦੋ ਹਿੱਸਿਆਂ 'ਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ। ਲੱਖਾਂ ਬੱਚੇ, ਸਕੂਲਾਂ ਤੋਂ ਬਾਂਝੇ ਹੋ ਗਏ। ਗਰਮ-ਸਰਦ ਸਮਿਆਂ 'ਚ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਮਧੋਲੀ ਗਈ। ਸਮਾਂ ਬੀਤਣ 'ਤੇ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਵਧੀ। ਪ੍ਰਵਾਸ ਵਧਿਆ। ਆਇਲਿਟਸ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਰੋਲ ਦਿੱਤੀਆਂ, ਬੰਦ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਕਿਹੜੀ ਸਰਕਾਰ ਕਾਰਨ ਜਾਣ ਸਕੀ ਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰਵਾਸ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਕਿਉਂ ਬਣ ਰਿਹਾ ਹੈ?

ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ, ਨਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਵਗਦਾ ਦਰਿਆ, ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਘਾਟ ਦਾ ਹੀ ਤਾਂ ਸਿੱਟਾ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਆ ਹੋਏਗੀ, ਚੰਗੀ ਖੇਤੀ ਹੋਏਗੀ। ਸਿੱਖਿਆ ਹੋਏਗੀ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਹੋਏਗਾ, ਕਾਰੋਬਾਰ ਹੋਏਗਾ। ਪਰ ਜੇਕਰ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਮੁੱਢਲੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰਾਂ ਭੁੱਲਕੇ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲਾਂ ਰਾਹੀਂ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਪੈਸਾ ਬਟੋਰਨ ਦੇ ਚੱਕਰ 'ਚ ਆਪਣਾ ਫ਼ਰਜ਼ ਹੀ ਭੁੱਲ ਜਾਣਗੀਆਂ ਤਾਂ ਉਸ ਖਿੱਤੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਆਖ਼ਰ ਹਾਲ ਕੀ ਹੋ ਜਾਏਗਾ? ਉਹੋ ਹਾਲ ਹੋਏਗਾ, ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਇਸ ਵੇਲੇ ਹੋਇਆ ਪਿਆ ਹੈ। ਲੱਖ ਸਰਕਾਰ ਇਹ ਕਹੇ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਰਾਕਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਦਾ ਢਾਂਚਾ ਸੁਧਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਇਸਨੂੰ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਹਾਣ ਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਹਿਣ ਨੂੰ ਇਹ ਸਿੱਖਿਆ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਹੈ ਪਰ ਅੱਜ ਵੀ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲ ਆਮ ਆਦਮੀ ਦੀ ਆਖ਼ਰੀ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਜਿਥੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਲਈ ਮਨੋ ਨਹੀਂ, ਬੇਬਸੀ 'ਚ ਭੇਜਦਾ ਹੈ। ਹਾਲ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲਾਂ ਦਾ ਵੀ ਇਹੋ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੀ, ਵੇਚੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹਾਲ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਤੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਕਾਲਜਾਂ ਦਾ ਵੀ ਇਹੋ ਹੈ। ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਕੋਈ ਵੇਚਣ ਵਾਲੀ ਚੀਜ਼ ਹੈ?

ਪੰਜਾਬ 'ਚ 17 ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਸਰਕਾਰੀ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹਨ। 14 ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਹਨ। 8 ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਹਨ। ਦਰਜਨਾਂ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਟੈਕਨੌਲੌਜੀ ਕਾਲਜ ਹਨ। ਆਰਟਸ ਕਾਲਜਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਸੈਂਕੜਿਆਂ ਵਿਚ ਹੈ। ਪਬਲਿਕ ਮਾਡਲ ਸਕੂਲ ਥਾਂ-ਥਾਂ ਖੁਲ੍ਹੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਪਰ ਇਹਨਾ ਸਾਰਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਅਤੇ ਗ਼ੈਰ-ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਆਇਲਿਟਸ ਸੈਂਟਰ ਹਨ। ਪਰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਪੀ.ਸੀ.ਐਸ., ਆਈ.ਏ.ਐਸ., ਆਈ.ਪੀ.ਐਸ., ਕੰਪੀਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸੈਂਟਰ ਹਨ।

ਲਗਭਗ ਹਰ ਪਿੰਡ ਅਤੇ ਹਰ ਸ਼ਹਿਰ 'ਚ ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲ ਹੈ, ਤੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਮਿਡਲ, ਹਾਈ, ਹਾਇਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਹਨ। ਉਸ ਸੂਬੇ 'ਚ ਜਿਥੇ ਸਕੂਲਾਂ, ਕਾਲਜਾਂ, ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਕਾਲਜਾਂ ਦੀ ਭਰਮਾਰ ਹੋਵੇ ਉਥੇ ਇਹਨਾ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ 'ਚ ਜਦੋਂ ਅਸਲ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਘਾਟ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਸਵਾਲ ਚੁੱਕਣਾ ਤਾਂ ਬਣਦਾ ਹੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਿੱਖਿਆ ਅਦਾਰੇ ਆਖ਼ਰ ਖੋਲ੍ਹੇ ਹੀ ਕਿਉਂ ਗਏ ਹੋਏ ਹਨ? ਕੀ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਖੋਲ੍ਹਣ ਪਿੱਛੇ ਸੇਵਾ ਭਾਵਨਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਭਾਵਨਾ? ਕਦੇ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਆਰੀਆ, ਖ਼ਾਲਸਾ, ਕ੍ਰਿਸੀਚੀਅਨ ਸਕੂਲ ਖੋਲ੍ਹੇ ਸਨ। ਪਰ ਸਰਕਾਰੀ ਨੀਤੀਆਂ ਨੇ ਇਹਨਾ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਹੱਥੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲਾਂ, ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਨੇ ਇਹ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਧੱਕ ਕੇ, ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ, ਕਾਲਜਾਂ ਦੀ ਫੱਟੀ-ਵਸਤਾ ਵੀ ਪੋਚ ਦਿੱਤਾ।

ਅੱਜ ਸੂਬੇ ਦੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪੱਖੋਂ ਹਾਲਾਤ ਮਾੜੇ ਹਨ। ਬਾਵਜੂਦ ਇਸ ਸਭ ਕੁਝ ਦੇ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਸਿੱਖਿਆ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਕੂਲਾਂ 'ਚ ਟੀਚਰਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ। ਸਕੂਲਾਂ 'ਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ। ਸਕੂਲਾਂ 'ਚ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਕਮੀ ਹੈ। ਹੈਰਾਨੀ ਤਾਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕੱਚੇ, ਪੱਕੇ ਠੇਕੇ 'ਤੇ, ਕਮੇਟੀ ਵਾਲੇ ਟੀਚਰ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਵਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਕਮੇਟੀ ਵਾਲੇ ਟੀਚਰਾਂ ਦੀ ਤਨਖ਼ਾਹ 2000 ਰੁਪਏ ਮਹੀਨਾ ਜਾਂ ਤਿੰਨ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਮਹੀਨਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਪਰੋਸੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ? ਕਈ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸਕੂਲ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਹਨ ਜਿਥੇ ਖਾਤਿਆਂ 'ਚ ਤਨਖ਼ਾਹਾਂ ਦੇਣ ਸਮੇਂ ਪੂਰਾ ਗ੍ਰੇਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਤਨਖ਼ਾਹਾਂ ਵਾਪਿਸ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਅਧਿਆਪਕ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣਗੇ? ਨਵੇਂ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਲਜ ਖੋਲ੍ਹੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਟੀਚਰ ਇਥੇ ਵੀ ਠੇਕੇ 'ਤੇ ਹਨ।

ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਹਾਲ ਕੀ ਹੈ? ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ, ਮਿਡਲ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ 'ਚ ਟੀਚਰਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ। ਪੰਜ -ਪੰਜ ਕਲਾਸਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਅਧਿਆਪਕ। ਬੀਤੇ ਸਮਿਆਂ 'ਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਤੱਪੜ 'ਤੇ ਬੈਠਦੇ ਸੀ, ਚੰਗੇ ਗਿਆਨਵਾਨ ਟੀਚਰਾਂ ਤੋਂ ਪੜ੍ਹਦੇ ਸੀ। ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਨੂੰ ਵੇਖਦੇ ਸੀ, ਚੰਗੀ ਸੋਚ ਬਣਦੀ ਸੀ। ਹੁਣ ਸੋਚ ਉਤੇ ਪਰਦਾ ਪੈ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਹੇਜ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਮਾਪੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰਵੀਂ ਪਾਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿੱਧਾ ਆਇਲਿਟਸ ਕਰਵਾਕੇ ਬੇਗਾਨੇ ਮੁਲਕਾਂ 'ਚ ਭੇਜ ਰਹੇ ਹਨ। ਬਰੇਨ ਡਰੇਨ ਹੋ ਰਿਹਾ, ਧੰਨ ਦੀ ਇਥੋਂ ਨਿਕਾਸੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਥੇ ਖੋਲ੍ਹੇ ਆਰਟਸ ਕਾਲਜ, ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਕਾਲਜ ਬੰਦ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ, ਸੀਟਾਂ ਨਹੀਂ ਭਰੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ। ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਜਿਹਨਾਂ ਵਿਚਾਰਵਾਨ ਪੈਦਾ ਕਰਨੇ ਹਨ, ਪ੍ਰੋਫੈਸਰਾਂ, ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਤੋਂ ਸੱਖਣੀਆਂ ਹਨ। ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ, ਸਿੱਖਿਆ ਸਿਸਟਮ ਨੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਚੁੱਪ-ਚਾਪ ਦੁੱਖ ਸਹਿਣ ਵਾਲੇ ਮਜ਼ਦੂਰ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਸੱਚੀਂ-ਮੁੱਚੀ ਸਿੱਖਿਆ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ''ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਖੇਤਰ'' 'ਚ ਸੰਕਟ 'ਚ ਹੈ। ਉਸੇ ਕਿਸਮ ਦੇ ਸੰਕਟ 'ਚ ਜਿਵੇਂ ਦੇ ਸੰਕਟ 'ਚ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਸਭਿਆਚਾਰ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਧਰਤੀ ਹੈ, ਜੋ ਪਾਣੀ ਦੀ ਥੁੜੋਂ ਕਾਰਨ ਮਾਰੂਥਲ ਹੋਣ ਵੱਲ ਅੱਗੇ ਵੱਧ ਰਹੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਾ, ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਧਰਤੀ ਦਾ ਮੂਲ ਸਿਧਾਂਤ ਪੰਚਾਇਤੀ ਸੱਥ ਟੁਟ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਫ਼ੈਸਲੇ ਹੁਣ ਪਰਿਆ 'ਚ ਨਹੀਂ, ਅਦਾਲਤੀ, ਥਾਣਿਆਂ ਜਾਂ ਸਿਆਸੀ ਢੁੱਠਾ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦਰਾਂ 'ਤੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਆਪਸੀ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਸੱਥਾਂ 'ਚੋਂ ਗਾਇਬ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਤਾਕਤ ਪੈਸਿਆਂ ਵਾਲਿਆਂ ਹੱਥ ਫੜਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਦੀ ਤਰਜੀਹ ਹੁਣ ਜਨ ਕਲਿਆਣ ਜਾਂ ਲੋਕ ਸਰੋਕਰ ਨਹੀਂ, ਸਿਰਫ਼ ਚੋਣ ਸਮੀਕਰਣ ਰਹਿ ਗਈ ਹੈ। ਉਹਨਾ ਦੀ ਤਰਜੀਹ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਿਕੰਮੇ,ਅਸਿਖਿਅਤ ਰੱਖਣ ਵੱਲ ਵਧੇਰੇ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਹੀ ਨਾ ਉਠੇ ਪਰ ਸਿੱਖਿਆ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਚਾਰ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਕਿਤਾਬ ਮਨ ਅਤੇ ਤਨ ਨੂੰ ਤਾਕਤਵਰ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਵਿਰਸਾ, ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਬੋਲੀ ਬਹੁਤ ਅਮੀਰ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਅੰਨ ਦਾਤਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਵੱਖਰੀ ਪਛਾਣ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਕਦੇ ਪੰਜ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਸੀ। ਇਹ ਖਿੱਤੇ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਸਿਆਣਾ ਇਲਾਕਾ ਸੀ, ਜਿਥੇ ਸਿਆਣੇ ਲੋਕ ਵਸਦੇ ਸਨ, ਜਿਥੇ ਰੂਹਾਨੀ ਰੂਹਾਂ ਨੇ ਜਨਮ ਲਿਆ। ਲਿਖਣਾ-ਪੜ੍ਹਨਾ, ਵਿਚਾਰਨਾ ਜਿਹਨਾ ਦੇ ਲਹੂ 'ਚ ਸੀ ਅਤੇ ਲਹੂ 'ਚ ਸੀ ਆਪਣੀ ਅਣਖ ਲਈ ਖੜਨਾ, ਮਰਨਾ। ਚੰਗਾ ਵਾਤਾਵਰਨ, ਵਸਦੇ ਦਰਿਆ, ਜਰਖੇਜ਼ ਜ਼ਮੀਨ ਜਿਹਨਾ ਦਾ ਧੰਨ ਸੀ। ਸਿਆਸੀ ਖੇਡਾਂ ਇਸਦਾ ਲੱਕ ਤੋੜਿਆ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਢਾਈ ਦਰਿਆਵਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਵੱਢ-ਵਢਾਂਗਾ, ਭਾਈ-ਮਾਰ, ਸਾਜਿਸ਼ਾਂ, ਸਵਾਰਥੀ ਸੋਚ ਪਿੱਠ-ਛੁਰਾ ਇਹਨਾ ਦੇ ਪੱਲੇ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਗਿਆਨ ਤੋਂ ਦੂਰ ਕਰਕੇ ਸਿਆਣਿਆਂ 'ਤੇ ਯੋਧਿਆਂ ਨੂੰ ਐਸਾ ਲਪੇਟਿਆ ਸੰਕੀਰਨ ਸੋਚ ਨਾਲ ਕਿ ਅੱਜ ਸੋਚੋਂ ਹਰਿਆ-ਭਰਿਆ ਪੰਜਾਬ, ਪੰਜਾਬ ਹੀ ਨਹੀਂ ਦਿਸਦਾ। ਸਿਉਂਕ ਨਾਲ ਭੰਨਿਆ, ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਖਾਧਾ ਨਰਕੀ ਪੰਜਾਬ ਦਿਸਦਾ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਨਸ਼ੇ ਹਨ। ਜਿਥੇ ਮਾਰ-ਧਾੜ ਹੈ। ਜਿਥੇ ਧਰਤੀ ਨਾਲੋਂ ਟੁਟਿਆਂ ਕੁਨਬਾ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਆਪਣੀ ਧਰਤ ਛੱਡ ਬੇਗਾਨੀ ਧਰਤੀ ਦੀ ਬੁੱਕਲ ਲੱਭਦਾ ਹੈ।

ਕਾਰਨ ਇਕੋ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਵੱਡਾ ਹੈ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆ-ਸੋਚ ਨਾਲੋਂ ਮੋਹ ਤੋੜ ਲਿਆ ਹੈ। ਅਕਲ 'ਤੇ ਪੱਲਾ ਪਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਸੋਚ ਨਿਰੀ ਪੁਰੀ ਵਿਵਹਾਰਿਕ ਕਰ ਲਈ ਹੈ। ਜੰਮਦੇ ਹੀ, ਮਰਨ ਤੱਕ ਚੰਗੀ ਖੱਬੀ ਖਾਨ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਗੁਜਾਰਨ ਲਈ ਸਾਧਨ ਜੁਟਾਉਣ ਦੇ ਰਾਹ ਪੈ ਗਏ ਹਾਂ। ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਸਸਕਾਰ ਦੇ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਵੱਡਾ ਕਮਾਓ, ਮੌਜਾਂ ਕਰੋ। ਜੇਕਰ ਇਥੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਲੱਭਦਾ ਇਥੋਂ ਤੁਰ ਜਾ , ਪ੍ਰਵਾਸ ਦੇ ਰਾਹ ਪੈ ਜਾਓ, ਉਥੇ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀ ਕਿਰਤ ਕਰੋ ਅਤੇ ਬੱਸ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਗੁਜ਼ਾਰ ਦਿਓ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸੋਚ ਕਿਥੇ ਗਈ? ਵਿਚਾਰ ਕਿਥੇ ਗਏ? ਨੈਤਿਕ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਕਿਥੇ ਰਹਿ ਗਈਆਂ?

ਕਿੰਨੀ ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਖਿੱਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ, ਹੋਰ ਹੀ ਵਹਿਣਾ 'ਚ ਰੁੜ ਗਏ। ਆਪਣੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨੀਤੀ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਘੜ ਸਕੇ।

ਸੂਬਾ ''ਦਾਨ-ਪੁੰਨ'' ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਸੋਚ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਦਯਾ ਕਰਨ ਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨਾਂ, ਡੇਰਿਆਂ 'ਤੇ ਰੋਣਕਾਂ ਹਨ। ਸ਼ਰਧਾ ਹੈ। ਦਿਖਾਵਾ ਹੈ। ਸੁੰਦਰ ਸਥਾਨ ਹਨ, ਪਰ ਜਿਹਨਾ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੇ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਇਨਸਾਨ ਬਨਾਉਣਾ ਹੈ, ਉਹਦੀ ਕਮੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਦਾਨ-ਪੁੰਨ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਸਾਡੇ ਲਈ ਲੰਗਰ ਸੇਵਾ ਵੱਡੀ ਹੈ। ਪਰ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈਚਾਰਾ ਕਿੰਨੇ ਕੁ ਸਕੂਲ, ਕਾਲਜ ਖੋਹਲਦਾ ਹੈ? ਇਸ ਲਈ ਕਿੰਨਾ ਕੁ ਦਾਨ ਦਿੰਦਾ ਹੈ? ਕਿੰਨਾ ਖਰਚਾ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ 'ਤੇ ਕਰਦਾ ਹੈ? ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਤੋਂ ਸੱਖਣਾ ਕਿਤਾਬ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਆਤੁਰ ਹੈ, ਨਸ਼ਾ ਤੇ ਹੋਰ ਵਸਤਾਂ ਖਰੀਦਦਾ ਹੈ, ਕਿਤਾਬ ਨਹੀਂ ਖਰੀਦਦਾ। ਪਿੰਡਾਂ , ਸ਼ਹਿਰਾਂ 'ਚ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆਂ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ। ਪੀਰਾਂ, ਫ਼ਕੀਰਾਂ, ਬਾਬਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਜੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਮਾਂ ਨਸ਼ਟ ਕਰੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰਾਂ ਵੀ ਇਸੇ ਰਸਤੇ ਤੁਰੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਸਿੱਖਿਆ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦੇ ਨਾਂਅ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਇਸ ਵੇਲੇ ''ਪ੍ਰਚਾਰੀ ਚਰਚਾ'' 'ਚ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏਗਾ?

ਕੀ ਸਿਰਫ਼ ਬਣਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਕਮਰੇ, ਪਖ਼ਾਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਬੌਧਿਕ ਲੋੜ ਪੂਰੀ ਕਰ ਸਕਣਗੇ? ਕੀ ਅਮੈਰੀਟਸ ਸਕੂਲ, ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਸਰਬ ਪੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਹਾਣ ਦੇ ਹਨ? ਕੀ ਇਹ ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਸਧਾਰਨ ਪੇਂਡੂ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੇ ਪੱਧਰ ਦਾ ਪਾੜਾ ਵੱਡਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਿਹਾ? ਇਸ ਸਭ ਕੁਝ ਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚਾਰਵਾਨਾਂ ਦੀ ਕਮੀ ਹੈ। ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ 'ਚ ਸਿਆਣੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਬੋਲ ਬਾਲਾ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ 'ਚ ਚੰਗੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਹਨ, ਸਾਇੰਸਦਾਨ ਹਨ, ਸਿੱਖਿਆ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਹਨ, ਉਥੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾਨੀ ਪੁਰਖਾਂ ਦੀ ਵੀ ਕਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਲੋੜ ਹੈ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਬਾਕੀ ਦਿਖਾਵੇ ਛੱਡਕੇ ਸਿੱਖਿਆ ਖੇਤਰ 'ਚ ਅੱਗੋਂ ਪੁਲਾਂਘਾਂ ਭਰਨ। ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨਾਂ ਦੇ ਥਾਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ, ਸਕੂਲ, ਕਾਲਜ, ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆਂ ਖੋਲ੍ਹਣ, ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਵੱਲ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣ। ਇਹੀ ਅਸਲ ਅਰਥਾਂ 'ਚ ਸਿੱਖਿਆ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦੀ ਨੀਂਹ ਹੋ ਸਕੇਗੀ।

ਉਦਾਸੀ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਨ 'ਤੇ

ਉੱਠ ਉਦਾਸੀ ਪਾ ਲਈ ਫੇਰਾ ,
ਮੁੜ ਤਕ ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਦੇਸ਼ ।

ਕਮੀਆਂ ਦਾ ਉਹ ਸੂਰਜ ਲਈ ਗਏ ,
ਹੱਥ ਫੜਾਗੇ ਰਾਮ , ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ , ਗਨੇਸ਼ ।

ਉੱਠ ਉਦਾਸੀ ਪਾ ਲਈ ਫੇਰਾ ,
ਮੁੜ ਤਕ ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਦੇਸ਼ ।

ਵੇਖ ਤੂੰ ਚਤੁਰਾਈ ਇਨਹਾਂ ਦੀ ,
ਪਹਿਲੇਂ ਫਰੀ ਸਲੈਂਡਰ ਦਿੱਤਾ ।

ਵੋਟਾਂ ਲੰਘੀਆਂ ਮੂੰਹ ਮੋੜਰੀਆ
ਰੇਟ ਚੁਕ ਦੁੱਗਣਾ ਕੀਟਾ ।

ਪੈਸੇ ਨਹੀਂ ਗਰੀਬ ਦੇ ਪਲੈ ,
ਘਰ ਛਿਡਿਆ ਨਵੇਂ ਕਲਾਸ ।

ਉੱਠ ਉਦਾਸੀ ਪਾ ਲਈ ਫੇਰਾ ,
ਮੁੜ ਤਕ ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਦੇਸ਼ ।

ਬਾਬੇ , ਸਾਧ , ਨਜੂਮੀ ਅੱਗੇ ,
ਪਾ ਰੌਲਾ ਅਕਲ ਘੁੰਮਾਈ ।

ਲੋਕ ਕੀਤੇ ਇੱਕ ਦੂਜਾ ਦੇ ਵੈਰੀ ,
ਥਾਂ - ਥਾਂ ਨਫਰਤ ਫਾਈਲਾਈ ।

ਸੰਭ ਕੇ ਸੰਤ ਜਹਿਰ ਘੋਲਦੇ ,
ਜਾ ਮਾਨਵ ਨੂਨ ਗਲਤ ਸੰਦੇਸ਼ ।

ਉੱਠ ਉਦਾਸੀ ਪਾ ਲਈ ਫੇਰਾ ,
ਮੁੜ ਤਕ ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਦੇਸ਼ ।

ਲੋੜ ਹਾਂ ਲਲਕਾਰ ਦੀ ਹੈ ,
ਝੂਠੇ ਲੀਡਰ ਮੋਹਰੇ ਆਏ ।

ਮੁਫ਼ਤ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਲੋਕ ਲਗ ਕੇ
ਸਭ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਗੁਆਏ ।

ਕਿਸਮਤ ਨੂਨ ਇਹ ਬੈਠੇ ਕੋਸ਼ਣ ,
ਹੋਇਆ ਵਫਾਦਾਰ ਮਨ ਆਦੇਸ਼ ।

ਉੱਠ ਉਦਾਸੀ ਪਾ ਲਈ ਫੇਰਾ ,
ਮੁੜ ਤਕ ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਦੇਸ਼ ।

ਹਾਕਮ ਤਾਂ ਮਗਰੂਰ ਹੋਇਆ ਨੇ ,
ਕੰਮੇ ਵੀ ਮਜਬੂਰ ਹੋਇਆ ਨੇ ।

ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਨਾ ਇੱਥੇ ਮਿਲਦਾ ,
ਦਿਲ ਦੇ ਚਕਨਾਚੂਰ ਹੋਇਆ ਨੇ ।

ਆਖਰ , ਸਾਰੀ ਫਾਈਲੀ ਜੰਡਾ ,
ਸਚ ਤੇ ਯੂਏਪੀਏ ਕੇਸ ।

ਉੱਠ ਉਦਾਸੀ ਪਾ ਲਈ ਫੇਰਾ ,
ਮੁੜ ਤਕ ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਦੇਸ਼ ।

ਸੋਚ ਤੇਰੀ ਦੀ ਲੋੜ ਬੜੀ ਹੈ ,
ਵਾਜ਼ੋਂ ਤੇਰੇ ਥੋੜ ਬੜੀ ਹੈ ।

ਲਹੂ ਨਾਸਾਂ ' ਚ ਉਬਲੀ ਜੰਡਾ ,
ਜੁਲਮ ਅੱਗੇ ਤੇਰੀ ਸੋਚ ਖੜੀ ਹੈ ।

ਛਪਲੂਸਾਂ ਦੀ ਛੜਹਤ ਹੈ ਹੋਈ ,
ਝੱਟ ਬਦਲਨ ਰੰਗ ਤੇ ਭੇਸ ।

ਉੱਠ ਉਦਾਸੀ ਪਾ ਲਈ ਫੇਰਾ ,
ਮੁੜ ਤਕ ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਦੇਸ਼ ।

ਰਬਿੰਦਰ ਸ਼ਰਮਾ
919814667682

"ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਸਬੰਧ ਧਰਮ ਨਾਲ ਨਹੀਂ, ਸਭਿਆਚਾਰ ਨਾਲ ਹੈ-ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ"

ਪ੍ਰੋ. ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਗੰਡਮ 91-98766-55055

ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਰਬਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਬੜੇ ਹੀ ਸਪਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰੀਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। 15 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਇਕ ਕੇਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਾਫ ਕਿਹੈ ਕਿ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਸਬੰਧ ਧਰਮ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਸਭਿਆਚਾਰ ਨਾਲ ਹੈ"। ਨਾਲ ਹੀ ਸਿਖਰਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਰਦੂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਪਰਾਈ ਜ਼ੁਬਾਨ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਭਾਸ਼ਾਂਵਾਂ ਵਾਂਗ 'ਇੰਡੋ-ਆਰੀਅਨ' ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦਾ ਹਿਸਾ ਦਸਿਐ।

ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਜਸਟਿਸ ਸੁਧਾਂਸ਼ੂ ਧੂਲੀਆ ਅਤੇ ਜਸਟਿਸ ਕੇ.ਵਿਨੋਦ ਚੰਦਰਨ ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਬੈਂਚ ਨੇ ਸੁਣਾਇਆ। ਜਸਟਿਸ ਧੂਲੀਆ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲਾ ਇਹ ਬੈਂਚ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰਾ ਦੇ ਅਕੋਲਾ ਜ਼ਿਲੇ ਦੇ ਪਾਤੂਰ ਇਲਾਕੇ ਦੀ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕੌਂਸਲ ਦੀ ਇਮਾਰਤ ਉਪਰ ਲੱਗੇ ਇਕ ਸਾਈਨ ਬੋਰਡ ਤੇ ਮਰਾਠੀ ਨਾਲ ਉਰਦੂ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਨੂੰ ਇਕ ਸਾਬਕਾ ਕੌਂਸਲਰ ਵਰਸ਼ਾਤਾਈ ਸੰਜੇ ਬਾਗੜੇ ਵਲੋਂ ਦਿਤੀ ਚੁਣੌਤੀ ਸਬੰਧੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਉਪਰ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਬੰਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਖਾਰਿਜ ਕਰ ਚੁਕੀ ਹੈ ਪਰ ਮਹਿਲਾ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਚੈਲੇਂਜ ਕਰ ਦਿਤਾ, ਜਿਸ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਉਲੱਦਣੋ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿਤੀ।

ਬੈਂਚ ਨੇ ਭਾਸ਼ਾ ਬਾਰੇ ਬੜੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, "ਭਾਸ਼ਾ ਧਰਮ ਨਹੀਂ। ਭਾਸ਼ਾ ਧਰਮ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਭਾਸ਼ਾ ਸਮੁਦਾਇ, ਖਿਤੇ, ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਧਰਮ ਨਾਲ। ਭਾਸ਼ਾ ਸਭਿਆਚਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਇਕ ਸਮੁਦਾਇ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਭਿਅਤਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਫਰ ਨੂੰ ਮਾਪਣ ਦਾ ਇਕ ਪੈਮਾਨਾ ਹੈ। ਉਰਦੂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਇਹ ਗੱਲ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ 'ਗੰਗਾ-ਜਮੁਨੀ ਤਹਿਜ਼ੀਬ' ਜਾਂ 'ਹਿੰਦੁਸਤਾਨੀ ਤਹਿਜ਼ੀਬ' ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਨਮੂਨਾ ਹੈ, ਜੋ ਉੱਤਰੀ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਮੈਦਾਨਾਂ ਦੀ ਸੰਯੁਕਤ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਸੁਭਾਵਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਹੈ। ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਮੁਢਲਾ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾ ਮੰਤਵ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਅਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਹੈ, ਇਹ ਸਿਖਣ ਦਾ 'ਟੂਲ'(ਸੰਦ/ਸਾਧਨ) ਬਾਅਦ 'ਚ ਬਣੀ"।

ਇਸ ਪੱਖਪਾਤੀ ਧਾਰਨਾ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿ ਉਰਦੂ ਬਦੇਸ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾ ਹੈ, ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ," ਉਰਦੂ ਵਿਰੁਧ ਇਹ ਪੱਖਪਾਤੀ ਧਾਰਨਾ ਇਸ ਗਲਤ ਗਲ ਤੋਂ ਉਤਪੰਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਰਦੂ ਬੇਗਾਨੀ ਬੋਲੀ ਹੈ।ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਗਲਤ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਰਦੂ ਵੀ ਮਰਾਠੀ ਅਤੇ ਹਿੰਦੀ ਵਾਂਗ ਇਕ ਇੰਡੋ-ਆਰੀਅਨ ਭਾਸ਼ਾ ਹੈ। ਇਹ ਭਾਸ਼ਾ ਇਸੇ ਧਰਤੀ ਉਪਰ ਜਨਮੀ ਹੈ।ੜਅੱਜ ਵੀ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬੋਲੀ ਜਾਂਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਉਰਦੂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਨਾ ਪਤਾ ਹੋਵੇ। ਹੋਰ ਤਾਂ ਹੋਰ, ਸ਼ਬਦ 'ਹਿੰਦੀ' ਵੀ ਪਰਸ਼ੀਅਨ ਦੇ 'ਹਿੰਦਵੀ' 'ਚੋਂ ਆਇਐ। ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਦੇ ਇਸ ਆਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਦਾ ਵਹਾ ਦੋਵੇਂ ਬੰਨੇ ਹੁੰਦੈ ਅਤੇ ਉਰਦੂ ਨੇ ਵੀ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਸਮੇਤ ਦੂਸਰੀਆਂ ਭਾਰਤੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਤੋਂ ਸ਼ਬਦ ਉਧਾਰੇ ਲਏ ਹਨ"।

ਹਿੰਦੀ ਅਤੇ ਮਰਾਠੀ ਵਾਂਗ ਉਰਦੂ ਵੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ 8ਵੀਂ ਸੂਚੀ ਵਿਚ ਦਰਜ 22 ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ। ਇਹ ਕਈ ਪ੍ਰਾਂਤਾ ਵਿਚ ਹੋਰਨਾਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਨਾਲ ਵਰਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਇਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਜੋਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ।

ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਭਾਸ਼ਾ(ਪਾਰਲੈਂਸ) ਵਿਚ ਵੀ ਉਰਦੂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ,"ਉਰਦੂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ 'ਪਾਰਲੈਂਸ' ਵਿਚ ਭਾਰੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ, ਫੌਜਦਾਰੀ 'ਚ ਵੀ ਅਤੇ ਸਿਵਿਲ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਚ ਵੀ। 'ਅਦਾਲਤ' ਤੇ 'ਹਲਫਨਾਮਾ' ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 'ਪੇਸ਼ੀ' ਸ਼ਬਦਾਂ ਤਕ ਭਾਰਤੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਅੰਦਰ ਉਰਦੂ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕੰਧ ਉੱਪਰ ਲਿਖੇ ਵਾਂਗ ਸਾਫ ਦਿਸਦੈ। ਬੇਸ਼ਕ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 348 ਤਹਿਤ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੀ ਆਫੀਸ਼ੀਅਲ ਭਾਸ਼ਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਹੈ ਪਰ ਅੱਜ ਤਕ ਉਰਦੂ ਸ਼ਬਦ ਇਹਨਾਂ ਕੋਰਟਾਂ ਵਿਚ ਵਰਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਵਿਚ 'ਵਕਾਲਤਨਾਮਾ', 'ਦਸਤੀ' ਆਦਿ ਸ਼ਬਦ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ"।

ਅਨੇਕਤਾ ਵਿਚ ਏਕਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਦ੍ਰਿੜ ਕਰਵਾਉਂਦਿਆਂ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ," ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਵੰਡੀਆਂ ਪਾਉਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਵਰਤਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਸਾਡੇ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਵਾਸਤਵਿਕਤਾ ਇਸ ਦੀ ਮਹਾਨ ਵਿਭਿੰਨਤਾ 'ਚ ਹੈ: ਸਾਡੀ ਤਾਕਤ ਕਦੀ ਵੀ ਸਾਡੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦੀ। ਆਉ ਉਰਦੂ ਸਣੇ ਹਰ ਭਾਸ਼ਾ ਨਾਲ ਮਿੱਤਰਤਾ ਬਣਾਈਏ"।

ਬੈਂਚ ਨੇ ਉਰਦੂ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਂਦਿਆਂ ਇਸ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਲਤ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਇਕ ਬਾ-ਕਮਾਲ ਨਜ਼ਮ ਕੋਟ ਕੀਤੀ-

"ਉਰਦੂ ਹੈ ਮੇਰਾ ਨਾਮ, ਮੈਂ ਖੁਸਰੋ ਕੀ ਪਹੇਲੀ
ਮੈਂ 'ਮੀਰ' ਕੀ ਹਮਰਾਜ਼ ਹੂੰ 'ਗਾਲਿਬ' ਕੀ ਸਹੇਲੀੜ
ਕਿਉਂ ਮੁਝ ਕੋ ਬਨਾਤੇ ਹੋ ਤੁਅੱਸੁਬ ਕਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ
ਮੈਂ ਨੇ ਕਭੀ ਖੁਦ ਕੋ ਮੁਸਲਮਾਨ ਨਹੀਂ ਮਾਨਾ
ਦੇਖਾ ਥਾ ਕਭੀ ਮੈਂ ਨੇ ਭੀ ਖੁਸ਼ੀਉਂ ਕਾ ਜ਼ਮਾਨਾ
ਅਪਨੇ ਹੀ ਵਤਨ ਮੇਂ ਹੂੰ ਮਗਰ ਆਜ ਅਕੇਲੀ
(ਇਕਬਾਲ ਅਜ਼ਹਰ)

ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ,"ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਸਥਾਨਕ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਰੋਜ਼-ਮਰਾ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਸੇਵਾਵਾਂ ਹਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਕੁਝ ਲੋਕ ਜਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਗਰੁਪ ਉਸ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਉਰਦੂ ਜਾਣਦੈ ਤਾਂ ਇਸ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਉਜਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜੇ ਕਰ ਸਰਕਾਰੀ ਭਾਸ਼ਾ ਮਰਾਠੀ ਦੇ ਨਾਲ ਉਰਦੂ ਵੀ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦੈ, ਕਮ-ਜ਼-ਕਮ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਸਾਈਨਬੋਰਡ ਤੇ। ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚਾਰਾ ਦੇ ਆਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਦਾ ਮਾਧਿਅਮ ਹੈ ਜੋ ਵਖ ਵਖ ਵਿਚਾਰਾਂ ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਨੇੜੇ ਲਿਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ 'ਚ ਵੰਡੀਆਂ ਪਾਉਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਬਣਨਾ ਚਾਹੀਦਾ"।

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਦਲੀਲ ਪਹਿਲਾਂ ਸਬੰਧਤ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਵਲੋਂ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਰਦ ਕਰ ਦਿਤੀ ਗਈ ਕਿ ਸਾਈਨ ਬੋਰਡ ਉਪਰ ਉਰਦੂ ਭਾਸ਼ਾ 1956 ਤੋਂ ਲਿਖੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ,ਫਿਰ ਉਸ ਦੇ ਰਾਜਭਾਸ਼ਾ ਮਰਾਠੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ 100 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਮਰਾਠੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਅਰਜ਼ੀ, ਫਿਰ ਅਮਰਾਵਤੀ ਦੇ ਡਿਵਿਯਨਲ ਕਮਸ਼ਿਨਰ ਅਤੇ ਫਿਰ ਬੰਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਲੋਂ ਕੇਸ ਖਾਰਿਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪਰ ਸਾਬਕਾ ਮਹਿਲਾ ਕੌਂਸਲਰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਪੁਜ ਗਈ। ਇਹਨਾਂ ਵਖ ਵਖ ਪੜਾਵਾਂ ਤੇ ਪੰਜ ਸਾਲ ਕੇਸ ਚਲਦਾ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਆਖਿਰ ਵਿਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿਤਾ!

ਅਜਿਹਾ ਕਰਕੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਧਰਮ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡੀਆਂ ਪਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਮੂੰਹ ਤੇ ਕਰਾਰੀ ਚਪੇੜ ਮਾਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਨਾ ਬਣਦਾ ਹੈ।

ਬੈਂਚ ਨੇ ਤਾਂ ਇਥੋਂ ਤਕ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਰਦੂ ਨੇ ਸਦੀਆਂ ਦੇ ਸਫਰ ਦੌਰਾਨ ਹੋਰ ਨਿਖਾਰ ਹਾਸਲ ਕੀਤੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਈ ਨਾਮੀ-ਕਰਾਮੀ ਕਵੀਆਂ ਦੀ ਮਨਪਸੰਦ ਭਾਸ਼ਾ ਬਣ ਗਈ ਹੈ।

ਬੈਂਚ ਦੀ ਇਸ ਗਲ ਤੋਂ ਸਾਨੂੰ ਖੁਦ 2016 ਵਿਚ ਤਤਕਾਲੀ ਮੁਖ ਨਿਆਇਧੀਸ਼ ਟੀ.ਐਸ.ਠਾਕੁਰ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੁਆਰਾ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਸਬੰਧੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਸਾਧੀ ਗਈ ਚੁੱਪੀ ਉਪਰ ਤਨਜ਼ ਕਸਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸ਼ੇਅਰ ਯਾਦ ਆ ਗਿਐ-

"ਗੁਲ ਫੈਂਕੇ ਹੈ ਔਰੋਂ ਕੀ ਤਰਫ ਬਲਕਿ ਸਮਰ ਭੀ
ਐ ਖਾਨਾ-ਬਰ-ਅੰਦਾਜ਼-ਏ-ਚਮਨ ਕੁਛ ਤੋ ਇਧਰ ਭੀ"।

ਆਪਣੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਸਿਰਕਢ ਆਗੂ ਅਤੇ ਤਤਕਾਲੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਅਟਲ ਬਿਹਾਰੀ ਵਾਜਪਈ ਤਾਂ ਖੁਦ ਹੀ ਸ਼ਾਇਰ ਸਨ।ਉਹ ਆਪਣੇ ਮੰਤਰ-ਮੁਗਧ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਭਾਸ਼ਨ ਵਿਚ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦੀ ਚਾਸ਼ਨੀ ਦੀ ਮਿਠਾਸ ਘੋਲਦੇ ਰਿਹੰਦੇ ਸਨ।

ਹੋਰ ਤਾਂ ਹੋਰ, ਬਹੁਤ ਚੁੱਪ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਤਤਕਾਲੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਕੋਇਲਾ ਘੁਟਾਲੇ ਬਾਰੇ ਖਾਮੋਸ਼ ਰਹਿਣ ਦੀ ਆਪਣੀ ਹੁੰਦੀ ਅਲੋਚਨਾ ਸਬੰਧੀ ਉਹਨਾਂ ਬਹੁ-ਚਰਚਿਤ ਸ਼ੇਅਰ ਬੋਲਿਆ ਸੀ-

"ਹਜ਼ਾਰੋਂ ਜਵਾਬੋਂ ਸੇ ਅੱਛੀ ਹੈ ਮੇਰੀ ਖਾਮੋਸ਼ੀ
ਨ ਜਾਨੇ ਕਿਤਨੇ ਸਵਾਲੋਂ ਕੀ ਆਬਰੂ ਰਖੀ"।

ਸਭ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਕੇਂਦਰੀ ਬਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਸੁਸ਼ਮਾ ਸਵਰਾਜ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਸਮੇਤ ਕਈ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੀ ਮਾਹਿਰ ਸੀ। ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸੁਸ਼ਮਾ ਸਵਰਾਜ ਦਰਮਿਆਨ ਸੰਸਦ ਵਿਚ ਅਕਸਰ ਉਰਦੂ ਸ਼ੇਅਰ-ਓ-ਸ਼ਾਇਰੀ ਰਾਹੀਂ ਨੋਕ-ਝੋਂਕ ਚਲਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ। ਜਦ ਸੁਸ਼ਮਾ ਜੀ ਨੇ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਵਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਕੇ ਇਹ ਸ਼ੇਅਰ ਬੋਲਿਆ ਕਿ"ਤੂ ਇਧਰ ਉਧਰ ਕੀ ਨ ਬਾਤ ਕਰ ਯੇ ਬਤਾ ਕਿ ਕਾਰਵਾਂ ਕੈਸੇ ਲੁਟਾ/ਹਮੇਂ ਰਾਹਜ਼ਨੋਂ ਸੇ ਗਰਜ਼ ਨਹੀਂ ਤੇਰੀ ਰਹਿਬਰੀ ਕਾ ਸਵਾਲ ਹੈ" ਤਾਂ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਜਬਾਬੀ ਸ਼ੇਅਰ ਸੁਣ ਕੇ ਮੈਡਮ ਸਵਰਾਜ ਵੀ ਮੁਸਕਾਏ ਬਿਨਾਂ ਨਾਂ ਰਹਿ ਸਕੀ-"ਮਾਨਾ ਕਿ ਤੇਰੀ ਦੀਦ ਕੇ ਕਾਬਿਲ ਨਹੀਂ ਹੂੰ ਮੈਂ/ਤੂ ਮੇਰਾ ਸ਼ੌਕ ਦੇਖ ਮੇਰਾ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਦੇਖ"।

ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਅਲਾਮਾ ਇਕਬਾਲ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਕੋਟ ਕਰਦੇ ਸਨ।ਉਹਨਾਂ ਇਕ ਵਾਰ ਇਕਬਾਲ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਪ੍ਰਸਿਧ ਲਾਈਨਾਂ ਬੋਲੀਆਂ ਸਨ-

"ਯੂਨਾਨ-ਓ-ਮਿਸਰ-ਓ ਰੂਮਾ ਸਭ ਮਿਟ ਗਏ ਜਹਾਂ ਸੇ
ਅਬ ਤਕ ਮਗਰ ਹੈ ਬਾਕੀ ਨਾਮ-ਓ-ਨਿਸ਼ਾਂ ਹਮਾਰਾ।
ਕੁਛ ਬਾਤ ਹੈ ਕਿ ਹਸਤੀ ਮਿਟਤੀ ਨਹੀਂ ਹਮਾਰੀ
ਸਦੀਉਂ ਰਹਾ ਹੈ ਦੁਸ਼ਮਨ ਦੌਰ-ਏ-ਜ਼ਮਾਂ ਹਮਾਰਾ"।

ਆਹ ਹੁਣੇ ਜਿਹੇ ਜਦ ਵਕਫ ਬਿੱਲ ਸੰਸਦ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਨ ਰਿਜਿਜੂ,ਜੋ ਸ਼ੇਅਰ ਘਟ ਵਧ ਹੀ ਬੋਲਦੈ, ਨੇ ਵੀ ਉਰਦੂ ਸ਼ੇਅਰ ਬੋਲਿਆ-"ਕਿਸੀ ਕੀ ਬਾਤ ਕੋ ਕੋਈ ਬਦਗੁਮਾਂ ਨ ਸਮਝੇਗਾ/ਜ਼ਮੀਂ ਕਾ ਦਰਦ ਕਭੀ ਆਸਮਾਂ ਨ ਸਮਝੇਗਾ"।

ਪਰ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਸ਼ਾਇਰੀ ਬਿੱਲ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਿਆਂ ਪ੍ਰਸਿਧ ਵਕੀਲ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਭਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਅਭੀਸ਼ੇਕ ਸਿੰਘਵੀ ਨੇ ਕੀਤੀ। ਕੁਝ ਕੁ ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਪੇਸ਼ ਹਨ-

-ਐ ਕਾਫਿਲੋ ਵਾਲੋ ਤੁਮ ਇਤਨਾ ਭੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝੇ
ਲੂਟਾ ਹੈ ਤੁਮਹੇ ਰਹਿਜ਼ਨ ਨੇ ਰਹਿਬਰ ਕੇ ਇਸ਼ਾਰੇ ਪਰ"
-ਤੁਮ ਸੇ ਪਹਿਲੇ ਭੀ ਜੋ ਸ਼ਖਸ ਤਖਤ ਨਸ਼ੀਂ ਥਾ
ਉਸ ਕੋ ਭੀ ਅਪਨੇ ਖੁਦਾ ਹੋਨੇ ਕਾ ਇਤਨਾ ਯਕੀਂ ਥਾ"।

ਸਿੰਘਵੀ ਨੇ ਤਾਂ ਸੱਤਾਧਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਂਦਿਆਂ ਬਸ਼ੀਰ ਬਦਰ ਦਾ ਮਸ਼ਹੂਰ ਸ਼ੇਅਰ ਵੀ ਬੋਲਿਆ-

"ਸ਼ੁਹਰਤ ਕੀ ਬੁਲੰਦੀ ਭੀ ਪਲ ਭਰ ਕਾ ਤਮਾਸ਼ਾ ਹੈ
ਜਿਸ ਡਾਲ ਪੇ ਬੈਠੇ ਹੋ ਵੋ ਟੂਟ ਭੀ ਸਕਤੀ ਹੈ"।

ਸਾਡਾ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਭਾਵ ਇਹੀ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੀ ਗਲ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਜਾਂ ਰੌਚਕ ਬਨਾਉਣ ਲਈ ਉਰਦੂ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਸ਼ੇਅਰ ਬੋਲਣ ਦਾ ਵਰਤਾਰਾ ਆਮ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਬਹੁਤ ਲੱਛੇਦਾਰ ਭਾਸ਼ਨ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਹਿਰ ਹਨ ਪਰ ਉਹ ਉਰਦੂ ਸ਼ੇਅਰ ਘਟ ਹੀ ਬੋਲਦੇ ਹਨ।

ਪਰ ਇਕ ਭਾਸ਼ਨ ਦੌਰਾਨ ਉਹਨਾਂ ਵੀ ਨਿਦਾ ਫਾਜ਼ਲੀ ਦਾ ਇਹ ਸ਼ੇਅਰ ਬੋਲਿਆ-

"ਸਫਰ ਮੇਂ ਧੂਪ ਤੋ ਹੋਗੀ ਜੋ ਚਲ ਸਕੋ ਤੋ ਚਲੋ"।

ਸੋ, ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਸਬੰਧ ਧਰਮ ਨਾਲ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ। ਪੰਜਾਬੀ, ਹਿੰਦੀ ਜਾਂ ਉਰਦੂ ਸਿਰਫ ਸਿੱਖਾਂ, ਮੁਸਲਾਮਾਨਾਂ ਜਾਂ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੀਆਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ਵਾਸੀਆਂ/ਉਹਨਾਂ ਖਿਤਿਆਂ ਦੀਆਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਹਨ ਜਿਥੇ ਉਹ ਬੋਲੀਆਂ/ਸਮਝੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਭਲਾ ਕਿੰਨਿਆਂ ਕੁ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜੋਕੇ ਹਰਦਿਲ ਅਜ਼ੀਜ਼ ਉਰਦੂ ਸ਼ਾਇਰ/ਗੀਤਕਾਰ ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਦਾ ਅਸਲੀ ਨਾਮ ਸੰਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਕਾਲੜਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਪੰਜਾਬੀ ਹੈ? ਜਾਂ ਰਘੂਪਤੀ ਸਹਾਇ 'ਫਿਰਾਕ', ਅਨੇਕ ਹੋਰਨਾਂ ਵਾਂਗ, ਗੈਰ-ਮੁਸਲਿਮ ਸੀ ਪਰ ਨਾਮਵਰ ਉਰਦੂ ਸ਼ਾਇਰ ਸੀ।

ਹੋਰ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਾਂਗ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਤਾਂ ਅਨੇਕਾਂ ਸ਼ਬਦ ਅਰਬੀ, ਫਾਰਸੀ, ਉਰਦੂ, ਹਿੰਦੀ, ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਤੇ ਹੋਰ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਰਚ ਮਿਚ ਗਏ ਹਨ। ਬਾਕੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵੀ ਦੂਸਰੀਆਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਤੋਂ ਸ਼ਬਦ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਆਉ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਦਾ ਜਸ਼ਨ ਮਨਾਈਏ ਅਤੇ ਉਰਦੂ ਸਮੇਤ ਹਰ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰੀਏ।

ਅਲਤਾਫ ਹੁਸੈਨ (ਮੌਲਾਨਾ) 'ਹਾਲੀ' ਨੇ ਬੜਾ ਖੁਬਸੂਰਤ ਕਿਹੈ-
"ਸ਼ਹਿਦ-ਵ-ਸ਼ਕਰ ਸੇ ਸ਼ੀਰੀਂ ਉਰਦੂ ਜ਼ੁਬਾਂ ਹਮਾਰੀ
ਹੋਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਕੇ ਬੋਲੇ ਮੀਠੀ ਜ਼ੁਬਾਂ ਹਮਾਰੀ"!

ਦਾਗ ਦੇਹਲਵੀ ਨੇ ਤਾਂ ਸਿਰਾ ਈ ਲਾ'ਤਾ-
"ਉਰਦੂ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾ ਨਾਮ ਹਮੀਂ ਜਾਨਤੇ ਹੈਂ 'ਦਾਗ',
ਹਿੰਦੋਸਤਾਂ ਮੇਂ ਧੂਮ ਹਮਾਰੀ ਜ਼ੁਬਾਂ ਕੀ ਹੈ"!

ਨੀਟ ਯੂਜੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ-ਮਈ 2025 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਰਣਨੀਤੀ

ਵਿਜੈ ਗਰਗ

ਨੀਟ ਯੂਜੀ ਜਾਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਯੋਗਤਾ-ਕਮ-ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਪ੍ਰੀਖਿਆ (ਨੀਟ ਯੂਜੀ) ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲੱਖਾਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਨੀਟ ਯੂਜੀ 2025 ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਭੌਤਿਕ ਵਿਗਿਆਨ, ਰਸਾਇਣ ਵਿਗਿਆਨ, ਜੀਵ ਵਿਗਿਆਨ (ਬੋਟਨੀ ਅਤੇ ਜੀਵ ਵਿਗਿਆਨ) ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਣਨੀਤੀ ਹੋਣ ਨਾਲ ਤੁਸੀਂ 180 ਮਿੰਟਾਂ ਵਿੱਚ 180 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੱਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੈਰਾਨੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਫਾਰਮੈਟ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਕਿਹੜੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੱਲ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਹੜੇ ਨੂੰ ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵਧੀਆ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਲਈ ਨੀਟ 2025 ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਿਨ ਦੀ ਰਣਨੀਤੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਆਤਮਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਨਾਲ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਦਬਾਅ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਅਤੇ ਗਤੀ ਨੂੰ ਵੀ ਵਧਾਏਗਾ। ਅਸੀਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਲਈ ਨੀਟ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਲੱਖਣ ਰਣਨੀਤੀ ਹੇਠਾਂ ਸੰਕਲਿਤ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਨੀਟ ਯੂਜੀ 2025 ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ 4 ਮਈ, 2025 ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕੇਂਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਦਾਖਲਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਨੇੜੇ ਆ ਰਹੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਤਿਆਰੀ ਦਾ ਪੱਧਰ ਵਧਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਨਾਲ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਨੀਟ 2025 ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਿਨ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਰਣਨੀਤੀ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਨੀਟ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁਝ ਰਣਨੀਤੀਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ: ਜੀਵ ਵਿਗਿਆਨ ਭਾਗ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿਓ ਨੀਟ ਜੀਵ ਵਿਗਿਆਨ ਭਾਗ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਹੱਤਵ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ 360 ਅੰਕਾਂ ਲਈ 90 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਸਿਲੇਬਸ ਦਾ 50% ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੀ ਤਿਆਰੀ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਅਸਲ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਹੱਲ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਜੀਵ ਵਿਗਿਆਨ ਭਾਗ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਸ ਭਾਗ ਲਈ ਸਮਾਂ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਮਰਪਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸਮਾਂ ਮਿਲੇ।

ਸਾਰੇ ਸਵਾਲ ਸਮਝੋ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਔਖੇ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸੰਕਲਪਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰੇਗਾ। ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਜਲਦਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਗਲਤੀਆਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਗਲਤ ਵਿਕਲਪਾਂ ਲਈ ਜੁਰਮਾਨਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸੰਤੁਲਨ ਗਤੀ ਅਤੇ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਨੀਟ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦਿੰਦੇ ਸਮੇਂ ਗਤੀ ਅਤੇ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਵਿਚਕਾਰ ਸਹੀ ਸੰਤੁਲਨ ਤੁਹਾਡੇ ਸਕੋਰ ਨੂੰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸੰਕਲਪਿਕ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਅਸੀਮਤ ਮੌਕ ਟੈਸਟ ਅਭਿਆਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਸਮਝਣ ਦੀ ਤੁਹਾਡੀ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਿਨਾਰਾ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉੱਚ ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਆਪਣੇ ਨਿਸ਼ਾਨਬੱਧ ਜਵਾਬਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰੋ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਨੀਟ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਸਹੀ ਵਿਕਲਪ ਚੁਣਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਉੱਤਰਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਨਿਸ਼ਾਨਬੱਧ ਉੱਤਰਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਰਣਨੀਤੀ ਨਾਲ ਸਹੀ ਉੱਤਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵੱਧ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰਤੀ ਸਵਾਲ ਆਪਣਾ ਸਮਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਕਰੋ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨੀਟ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਲਗਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਸਮਾਂ ਸੀਮਤ ਹੈ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਮਾਂ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਅਗਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 'ਤੇ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪੂਰਾ ਪੇਪਰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਤੁਸੀਂ ਬਾਕੀ ਬਚੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਬੇਤਰਤੀਬ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਗਲਤ ਉੱਤਰਾਂ ਲਈ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਮਾਰਕਿੰਗ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤ ਰਹੋ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨੀਟ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੌਰਾਨ ਸ਼ਾਂਤ ਅਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਮੇਂ ਦੀ ਕਮੀ ਦੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾ ਦਬਾਅ ਤਣਾਅ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਟਾਲਣਯੋਗ ਗਲਤੀਆਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਗਲਤੀ ਵੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਅਤੇ ਅੰਤਮ ਸਕੋਰ ਨੂੰ ਕਾਫ਼ੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਨੀਟ 2025 ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਿਨ ਦੀਆਂ ਰਣਨੀਤੀਆਂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਨੀਟ ਯੂਜੀ 2025 ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਰਣਨੀਤੀਆਂ ਯਾਦ ਰੱਖਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਮਾਹਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ ਕੀਤੇ ਕੁਝ ਸੁਝਾਅ ਹੇਠਾਂ ਸਾਂਝੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ:

ਔਖੇ ਸਵਾਲਾਂ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਆਸਾਨ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦਿ । ਇਹ ਨੀਟ ਯੂਜੀ ਟੈਸਟ-ਲੈਣ ਦੀ ਰਣਨੀਤੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦਾਖਲਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਭਾਗ ਲਈ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਮਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰੋ, ਅਤੇ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾ ਕਿ ਸਾਰੇ ਚਿੰਨ੍ਹਿਤ ਜਵਾਬਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮਾਂ ਬਚੇ। ਨੀਟ ਯੂਜੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਜਵਾਬ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹਿਤ ਕਰੋ। ਜੇਕਰ ਸਵਾਲ ਸਮਾਂ ਲੈਣ ਵਾਲਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਜਾ । ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਅੰਤ 'ਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਤਣਾਅ ਦੇ ਚੁਣੌਤੀਪੂਰਨ ਸਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰੋ। ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਅਤੇ ਆਤਮਵਿਸ਼ਵਾਸ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਆਖਰੀ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਚੋ।

ਲਿਟਲ ਫਲਾਵਰ ਪਬਲਿਕ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਖੇ ਹਾਸ-ਵਿਅੰਗ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ

ਬਾਰੂ ਰਾਮ ਮੈਮੋਰੀਅਲ ਸ਼ਬਦ ਤ੍ਰਿੰਜਣ ਵੈਲਫ਼ੇਅਰ ਐਂਡ ਕਲਚਰਲ ਸੁਸਾਇਟੀ ਰਜਿ. ਬਠਿੰਡਾ ਅਤੇ ਹਾਸ-ਵਿਅੰਗ ਅਕਾਡਮੀ ਪੰਜਾਬ (ਮੋਗਾ) ਵੱਲੋਂ ਲਿਟਲ ਫਲਾਵਰ ਪਬਲਿਕ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਬਠਿੰਡਾ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਸਕੂਲ ਦੇ ਹਾਲ ਵਿੱਚ ਅਪਰੈਲ 21,2025 ਨੂੰ, ਹਾਸ-ਵਿਅੰਗ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਅਤੇ ਪੁਸਤਕ ਰਿਲੀਜ਼ ਸਮਾਰੋਹ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ।

ਸ਼੍ਰੀ ਕੇ. ਐਲ. ਗਰਗ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪੰਜਾਬੀ ਹਾਸ ਵਿਅੰਗ ਅਕਾਦਮੀ ਪੰਜਾਬ, ਸ੍ਰ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਚੇਅਰਮੈਨ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕੁਲਦੀਪ ਕੌਰ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਲਿਟਲ ਫਲਾਵਰ ਪਬਲਿਕ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਬਠਿੰਡਾ,ਬਹੁ-ਵਿਧਾਵੀ ਵਿਦਵਾਨ ਲੇਖਕ ਬਿਕਰਮਜੀਤ ਨੂਰ, ਸੁਖਦਰਸ਼ਨ ਗਰਗ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪੇਂਡੂ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਬਾਲਿਆਂ ਵਾਲੀ, ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ ਅਨੁਵਾਦ-ਪੁਰਸਕਾਰ ਵਿਜੇਤਾ ਜਗਦੀਸ਼ ਰਾਏ ਕੁਲਰੀਆਂ, ਵਿਦਵਾਨ ਲੇਖਕ ਪ੍ਰਿੰ. ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਬਰੇਟਾ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ 'ਚ ਚੱਲੇ ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਦਾ ਆਗਾਜ਼ ਬੱਚਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਬਦ ਗਾਇਨ ਨਾਲ ਹੋਇਆ। ਪ੍ਰਿੰ. ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਮਨਦੀਪ ਕੌਰ ਜੀ, ਨੇ ਆਏ ਹੋਏ ਮਹਿਮਾਨਾਂ : ਵਿਦਵਾਨਾਂ, ਵਿਅੰਗਕਾਰਾਂ, ਕਵੀਆਂ ਨੂੰ ਖ਼ੂਬਸੂਰਤ ਸ਼ਬਦਾਂ 'ਚ 'ਜੀ ਆਇਆਂ' ਕਿਹਾ। ਸਟੇਜ ਸੰਚਾਲਨ ਕਰਦਿਆਂ ਵਿਅੰਗਕਾਰ ਮੰਗਤ ਕੁਲਜਿੰਦ ਨੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਰੂਪ ਰੇਖਾ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕੋਨੇ ਕੋਨੇ ਤੋਂ ਆਏ ਹਾਸ ਵਿਅੰਗ ਕਵੀਆਂ ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਦੇ ਕਦਮਾਂ ਨੂੰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੇਂਟਰ ਨੇ ਰੰਗ ਭਰੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਸਿਰ ਮੱਥੇ ਮੰਨਿਆ। ਮੈਡਮ ਸੁਖਵੀਰ ਕੌਰ ਦੀ ਰਹਿਨੁਮਾਈ 'ਚ ਵਿਦਿਆਰਥਣਾਂ ਵੱਲੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗੀਤ-ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਨੂੰ- ਖੁਸ਼ਬੋ, ਹਰਮੀਤ, ਵਿਪਨਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ, ਜਪਨਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ, ਸਮਰੀਤ ਕੌਰ, ਨਵਦੀਪ ਕੌਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਿਠਾਸ ਭਰੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ।

ਸ਼੍ਰੀ ਕੇ। ਐਲ। ਗਰਗ ਜੀ ਦੀ ਹੌਸਲਾ-ਅਫਜ਼ਾਈ ਸਦਕਾ ਮੰਗਤ ਕੁਲਜਿੰਦ ਅਤੇ ਜਗਦੀਸ਼ ਰਾਏ ਕੁਲਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸੰਪਾਦਿਤ, 2023 ਦੇ ਚੋਣਵੇਂ ਹਾਸ-ਵਿਅੰਗ ਦੇ ਸਾਂਝੇ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ 'ਗਰਾਰੀ ਅੜ ਗਈ' ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਮੰਡਲ ਵੱਲੋਂ ਲੋਕ-ਅਰਪਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪੰਜਾਬੀ ਹਾਸ ਵਿਅੰਗ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾ ਅਤੇ ਕਲਾ ਪੱਖ ਉਪਰ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਾ ਪਰਚਾ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਆਲੋਚਕ ਡਾ. ਜਸਪਾਲਜੀਤ ਵੱਲੋਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ, ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਰ ਦਿੰਦਿਆਂ ਬਿਕਰਮਜੀਤ ਨੂਰ, ਰਮੇਸ਼ ਗਰਗ, ਜਗਦੀਸ਼ ਰਾਏ ਕੁਲਰੀਆਂ, ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਬਰੇਟਾ ਆਦਿ ਨੇ ਇਸ ਉਪਰ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ। ਹਾਸ-ਵਿਅੰਗ ਕਾਵਿ ਅਤੇ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਫੁੱਲਤ ਕਰਨ ਹਿੱਤ ਚੱਲੇ ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਨਵਰਾਹੀ ਘੁਗਿਆਣਵੀ ਫਰੀਦਕੋਟ, ਡਾ. ਸਾਧੂ ਰਾਮ ਲੰਗੇਆਣਾ, ਕੰਵਲਜੀਤ ਭੋਲਾ ਬਾਘਾਪੁਰਾਣਾ, ਸਤੀਸ਼ ਧਵਨ ਭਲੂਰ, ਜਸਵੀਰ ਸ਼ਰਮਾ ਦੱਦਾਹੂਰ ਮੁਕਤਸਰ, ਬਿਕਰ ਮਾਣਕ ਗਿਦੜਬਾਹਾ, ਸੁੰਦਰਪਾਲ ਪ੍ਰੇਮੀ ਜੈਤੋ, ਸੇਵਕ ਸ਼ਮੀਰੀਆ ਬਠਿੰਡਾ, ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ ਬਠਿੰਡਾ, ਗੁਰਸੇਵਕ ਬੀੜ ਪਿੰਡ ਬੀੜ, ਲਖਵੀਰ ਸਿੰਘ ਭੱਟੀ ਲੁਧਿਆਣਾ, ਗੁਰਬਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜ। ਸਕੱਤਰ ਜਾਗ੍ਰਿਤੀ ਸਭਾ ਬਠਿੰਡਾ, ਪਰਿੰਦਰ ਸਿੰਗਲਾ ਬਠਿੰਡਾ, ਰਮੇਸ਼ ਗਰਗ ਬਠਿੰਡਾ, ਬਲਜਿੰਦਰ ਸ਼ਰਮਾ, ਰਾਜਨ ਸ਼ਰਮਾ ਬਠਿੰਡਾ, ਮੰਗਤ ਕੁਲਜਿੰਦ, ਸੁਖਦਰਸ਼ਨ ਗਰਗ ਅਤੇ ਸਰਬਜੀਤ ਕੌਰ ਅਧਿਆਪਿਕਾ ਆਦਿ ਨੇ ਕਾਵਿ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਰੂਪ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਿਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖੋ ਵੱਖਰੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਹੁੰਦਿਆਂ ਵੀ ਬਹੁਤੇ ਹਾਸ-ਵਿਅੰਗ ਭਰਪੂਰ ਸਨ।

ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਸ਼ਬਦ ਤ੍ਰਿੰਜਣ' (ਤ੍ਰੈਮਾਸਿਕ ਮੈਗਜ਼ੀਨ), 'ਮਿੰਨੀ' ਤ੍ਰੈ-ਮਾਸਿਕ ਮੈਗਜ਼ੀਨ, 'ਛੜਯੰਤਰ' ਹਿੰਦੀ ਅਨੁਵਾਦਿਤ ਵਿਅੰਗ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ (ਮੂਲ ਲੇਖਕ ਮੰਗਤ ਕੁਲਜਿੰਦ ਅਨੁਵਾਦਕ ਵਿਵੇਕ ਕੋਟ ਈਸੇ ਖਾਂ),'ਮੰਮੀ ਨਾਲ ਗਏ ਨਾਨਕੀਂ' ਬਾਲ ਕਾਵਿ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਲੇਖਕ ਬਿਕਰ ਮਾਣਕ, 'ਸੰਦਲੀ ਪੈੜਾਂ' ਕਾਵਿ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਲੇਖਕ ਸੁੰਦਰਪਾਲ ਪ੍ਰੇਮੀ, 'ਨੂਰ ਦੇ ਨੇੜੇ' ਲਘੂ ਲੇਖ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਬਿਕਰਮ ਜੀਤ ਨੂਰ, 'ਤਲ ਤੋਂ ਅਕਾਸ਼ ਤੱਕ' (ਲੇਖ ਸੰਗ੍ਰਹਿ) ਲੇਖਕ ਲਖਵੀਰ ਸਿੰਘ ਭੱਟੀ, ਪੁਸਤਕਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਮੰਡਲ ਵੱਲੋਂ ਰੀਲੀਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਕੂਲ ਵੱਲੋਂ ਆਏ ਹੋਏ ਕਵੀਆਂ-ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨ-ਚਿੰਨ੍ਹ ਦੇ ਕੇ ਨਿਵਾਜਿਆ ਗਿਆ। ਸੁਸਾਇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਮੰਡਲ ਅਤੇ ਸਕੂਲ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨ-ਚਿੰਨ੍ਹ ਭੇਂਟ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਪੱਤਰਕਾਰ ਗੁਰਬਾਜ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਟੀਮ ਵੱਲੋਂ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਏ ਦੇ ਵਿਹੜੇ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ। ਅੰਤ ਤੱਕ ਸਟੇਜ ਸੰਚਾਲਨ ਵਿੱਚ ਰੌਚਕਤਾ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖੀ ਗਈ। ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਾਲ ਸ੍ਰ. ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਕਰਕੇ ਇਹ ਸਮਾਗਮ ਸਫ਼ਲਤਾ ਦੀ ਪੌੜੀ ਚੜਿਆ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਸ੍ਰ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਸਫਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਆਏ ਸਾਰੇ ਸੱਜਣਾਂ ਅਤੇ ਸਟਾਫ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਮੰਗਤ ਕੁਲਜਿੰਦ ਪ੍ਰੈ. ਸਕੱਤਰ +1 425 286 0163
ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਖਾਰੀ ਸਭਾ ਸਿਆਟਲ (ਰਜਿ.)

ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਦੇ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਚੱਲਿਆ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦਾ ਦੌਰ

ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ– ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵੱਲੋਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਭਾਸ਼ਾ ਦਫ਼ਤਰ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਡਿਜੀਟਲ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਿਖੇ ਸਾਹਿਤਕ ਸਮਾਗਮ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਜਿਸਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਤ੍ਰਿਪਤਾ ਕੇ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੀਤੀ। ਸਮਾਗਮ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਭਾ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਅਤੇ ਖੋਜ ਅਫ਼ਸਰ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ ਡਾ. ਜਸਵੰਤ ਰਾਏ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਵਿਛੋੜਾ ਦੇ ਗਏ ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਹਿੰਦੀ ਦੇ ਪ੍ਰਬੁਧ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਡਾ. ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਟਵਾਲ, ਆਦਿਵਾਸੀ ਕਹਾਣੀਕਾਰਾ ਡਾ. ਰਾਜ ਕੇਰਕੇਟਾ, ਨਦੀਮ ਪਰਮਾਰ, ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਭਨੋਟ ਹੁਰਾਂ ਦੀ ਨਿੱਘੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਸ਼ੋਕ ਮਤਾ ਪੜ੍ਹਿਆ ਅਤੇ ਸਭਾ ਵੱਲੋਂ ਦੋ ਮਿੰਟ ਦਾ ਮੌਨ ਰੱਖ ਕੇ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਂਟ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਉਪਰੰਤ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦੇ ਚੱਲੇ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ ਡਾ. ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਮਦਨ ਵੀਰਾ, ਡਾ. ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਮੋਹੀ, ਡਾ. ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਸੋਮਦੱਤ ਦਿਲਗੀਰ, ਡਾ.

ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਘਾਸੀਪੁਰੀਆ, ਰਬਿੰਦਰ ਸ਼ਰਮਾ, ਬਲਜੀਤ ਕੌਰ ਝੂਟੀ, ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਚਰਨ ਸਿੰਘ, ਹਰਬਿੰਦਰ ਸਾਹਬੀ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਸੱਲ੍ਹਣ, ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਦਾਸ ਭਾਰਤੀ, ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਫੁਲ, ਡਾ. ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਦਰਸ਼ਨ, ਸਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਡਾ. ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੱਬਲ, ਪ੍ਰਭਜੋਤ ਕੌਰ, ਤੀਰਥ ਚੰਦ ਸਰੋਆ ਅਤੇ ਰਜਿੰਦਰ ਸੱਚਦੇਵਾ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਸੱਜਰੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ, ਗ਼ਜ਼ਲਾਂ, ਗੀਤ, ਕਹਾਣੀਆਂ ਸੁਣਾ ਕੇ ਸ਼ਹਿਬਰ ਲਾ ਦਿੱਤੀ।ਸਮਾਗਮ ਦੇ ਦੂਜੇ ਸੈਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸਭਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀਆਂ ਛਪੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਰਵ ਪ੍ਰਵਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿ ਸਭਾ ਦੇ ਜਿਸ ਵੀ ਮੈਂਬਰ ਦੀ ਨਵੀਂ ਕਿਤਾਬ ਛਪ ਕੇ ਆਵੇਗੀ, ਸਭਾ ਪਹਿਲ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਨੂੰ ਲੋਕ ਅਰਪਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਗੋਸ਼ਟੀ ਸਮਾਗਮ ਵੀ ਕਰਵਾਏਗੀ। ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿੱਚ ਤ੍ਰਿਪਤਾ ਕੇ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਈਆ ਰਚਨਾਵਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਸਾਰਥਕ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦਿੰਦਿਆਂ ਰਚਨਾਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਈਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਧੰਨਵਾਦੀ ਸ਼ਬਦ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਅਨ ਵਿਜੇ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਆਖੇ। ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਸਟੇਜ ਦੀ ਸਮੁਚੀ ਕਾਰਵਾਈ ਡਾ. ਜਸਵੰਤ ਰਾਏ ਨੇ ਬਾਖ਼ੂਬੀ ਨਿਭਾਈ।

ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ "ਸਲੋਚਨਾ" ਦੇ ਲੋਕ ਅਰਪਣ ਦਾ ਸਮਾਗਮ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹੋ ਗਿਆ

ਮਾਲਵਾ ਰਿਸਰਚ ਸੈਂਟਰ ਪਟਿਆਲਾ (ਰਜਿ:) ਵੱਲੋਂ ਗਰੀਨ ਵੁੱਡ ਪਬ. ਸੀਨੀ. ਸੈਕੰ. ਸਕੂਲ ਧੂਰੀ ਵਿੱਚ ਆਯੋਜਿਤ ਸਾਹਿਤਕ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਅਮਰ ਗਰਗ ਕਲਮਦਾਨ ਦੁਆਰਾ ਰਚਿਤ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ "ਸਲੋਚਨਾ" ਦਾ ਲੋਕ ਅਰਪਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਕਤਾਰ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵ ਚਿੰਤਕ ਡਾ। ਸਵਰਾਜ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਲਖਵਿੰਦਰ ਜੋਹਲ, ਸਾਹਿਤ ਰਤਨ ਡਾ. ਤੇਜਵੰਤ ਮਾਨ, ਬਾਲ ਲੇਖਕ ਡਾ। ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਆਸ਼ਟ, ਕੇਂਦਰੀ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਸਭਾ (ਸੇਖੋਂ) ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼੍ਰੀ ਪਵਨ ਹਰਚੰਦਪੁਰੀ , ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਰਿੰਦਰ ਨਾਗਰਾ ਅਤੇ ਡਾ। ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਸੁਸ਼ੋਭਿਤ ਸਨ।

ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਸਲੋਚਨਾ ਉੱਪਰ ਪਹਿਲਾ ਪੇਪਰ, ਪੇਸ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਡਾ. ਜਗਦੀਪ ਕੌਰ ਅਹੂਜਾ ਨੇ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚਲੀਆਂ ਔਰਤ ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰੂਪਮਾਨ ਕਰਦੀਆਂ ਪੰਜ ਕਹਾਣੀਆਂ ਤੇ ਵਿਸਥਾਰ ਪੂਰਵਕ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ। ਦੂਜਾ ਪੇਪਰ ਜੋਗਿੰਦਰ ਕੌਰ ਅਗਨੀਹੋਤਰੀ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਤੀਜਾ ਪੇਪਰ ਡਾ. ਕਮਲਜੀਤ ਟਿੱਬਾ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, ਪੁਸਤਕ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵ ਪੂਰਨ ਕਹਾਣੀ "ਸਲੋਚਨਾ" ਭਾਰਤੀ ਵੈਦਿਕ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਤੇ ਪਹਿਰਾ ਦਿੰਦੀ ਹੋਈ ਬੇਲੋੜੇ ਅਤੇ ਗੈਰ ਮਨੁੱਖੀ ਕਰਮ ਕਾਂਡ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਮੰਗਲੀਕ ਗੈਰ ਮੰਗਲੀਕ ਦੇ ਆਡੰਬਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਬੀਰਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਨਭੌਰੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੇਪਰ ਰਾਹੀਂ ਪੁਸਤਕ ਦੀਆਂ ਉਹ ਕਹਾਣੀਆਂ ਚੁਣੀਆਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਮਨੁੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਕੱਟੜਤਾ ਤੇ ਚੋਟ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਸੁਖਦੇਵ ਔਲਖ, ਡਾ। ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ, ਗੁਲਜਾਰ ਸਿੰਘ ਸ਼ੌਂਕੀ, ਮੇਘ ਰਾਜ ਸ਼ਰਮਾ, ਮੀਤ ਸਕਰੌਦੀ, ਨਾਹਰ ਸਿੰਘ ਮੁਬਾਰਕਪੁਰੀ, ਮਨਜੀਤ ਕੌਰ ਸੰਧੂ, ਦੇਸ਼ ਭੂਸ਼ਨ, ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਬੇਨੜਾ ਨੇ ਚਰਚਾ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲਿਆ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਵਿਚਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ।

ਇਸ ਅਵਸਰ ਤੇ ਮਾਲਵਾ ਰਿਸਰਚ ਸੈਂਟਰ ਵੱਲੋਂ ਅਨੋਖ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ, ਬਲਵਿੰਦਰ ਭੱਟੀ, ਜੋਗਾ ਸਿੰਘ ਧਨੌਲਾ, ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਕਾਨੂੰਗੋ, ਜੋਰਾ ਸਿੰਘ ਮੰਡੇਰ, ਪੁਆਧੀ ਲੇਖਕ, ਸਤੀਸ਼ ਵਿਦਰੋਹੀ, ਭੁਪਿੰਦਰ ਰਿਸ਼ੀ, ਗੁਰਦਿਆਲ ਨਿਰਮਾਣ, ਨਿਰਮਲਾ ਗਰਗ ਤੇ ਪ੍ਰੇਮ ਲਤਾ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਖਾਸ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਝਲਕੀਆਂ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲੀਆਂ। ਸਮਾਗਮ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਹੀ ਮੀਰ ਬਰਾਦਰੀ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਆ ਪਹੁੰਚੀਆਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਗਿੱਧੇ ਨਾਲ਼ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਖ਼ੁਸ਼ਬੋ ਖਿਲਾਰ ਦਿੱਤੀ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਵਧਾਈ ਦੇ ਕੇ ਵਿਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਨਿਰਮਲਾ ਗਰਗ, ਪ੍ਰੇਮਲਤਾ ਪ੍ਰਿੰ. ਅਤੇ ਅਨੀਤਾ ਗਰਗ ਭੈਣਾਂ ਦੀ ਤਿੱਕੜੀ ਨੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਬੋਲੀਆਂ ਦੀ ਕਲਾ ਵਿਖੇਰਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਨਸੀਬ ਚੰਦ ਦੀ ਕਵਿਸ਼ਰੀ ਨੂੰ ਜਿਉਂਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਲਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੌਹਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੱਜ ਦਾ ਸਮਾਗਮ ਬਹੁ ਵਿਧਾਈ ਹੈ, ਕਲਮਦਾਨ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਕਹਾਣੀ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਵੈਦਿਕ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਦੇ ਕੁਦਰਤ ਪੱਖ ਨੂੰ ਉਭਾਰਦਿਆਂ ਬੇਲੋੜੇ ਗੈਰ ਮਨੁੱਖੀ ਕਰਮਕਾਂਡਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਡਾ। ਤੇਜਵੰਤ ਮਾਨ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਸੀ ਕਿ ਕਲਮਦਾਨ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਲੋਕ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਲਾਵੇ ਵਿੱਚ ਲੈਂਦਿਆਂ ਲੋਕਾਈ ਨੂੰ ਨਿੱਗਰ ਸੇਧ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਡਾ. ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਆਸ਼ਟ ਨੇ ਸਲੋਚਨਾ ਨਾਮ ਕਰਨ ਨੂੰ ਵੈਦਿਕ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਨਾ਼ਲ ਜੋੜਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਾਲਵਾ ਰਿਸਰਚ ਸੈਂਟਰ ਵੱਲੋਂ ਰਚਾਏ ਸਾਹਿਤਕ ਸੰਮੇਲਨ ਨੂੰ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਦੱਸਿਆ। ਡਾ. ਸਵਰਾਜ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੱਜ ਲੋਕ ਕੁਦਰਤ, ਸਮਾਜ ਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨਾਲੋਂ ਟੁੱਟ ਰਹੇ ਹਨ, ਪਰ ਕਲਮਦਾਨ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਮਿੱਟੀ ਨਾ਼ਲ ਜੋੜਦੀਆਂ ਹਨ।

ਅਮਰ ਗਰਗ ਕਲਮਦਾਨ ਨੇ ਇਸ ਸਾਹਿਤਕ ਸਮਾਗਮ ਨੂੰ ਰਾਜਾ ਜਨਕ ਵੱਲੋਂ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਾਹਿਤਕ ਯੱਗਾਂ ਦੀ ਰੇਖਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਯਤਨ ਦੱਸਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਹੁੰਚੇ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਦੇਵਤੇ ਕਹਿ ਕੇ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਮਾਗਮ ਦੇ ਸੰਚਾਲਕ ਡਾ. ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ।

ਡਾ. ਭਗੰਵਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਮਾਗਮ ਦੀ ਰੂਪ ਰੇਖਾ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਾਲਵਾ ਰਿਸਰਚ ਸੈਂਟਰ ਤੇ ਜਾਗੋ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਅਣਗੌਲੇ ਸਹਿਤਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਵਿਧਾਵਾਂ ਦੀ ਪੁਨਰ ਸੁਰਜੀਤੀ ਅਤੇ ਮਾਤ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਸੰਪੂਰਨ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਹਨ। ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਕਾਨੂੰਗੋ ਨੇ ਮੰਚ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਬਾਖ਼ੂਬੀ ਨਿਭਾਇਆ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਜਗਦੀਪ ਸਿੰਘ ਗੰਧਾਰਾ ਨੇ ਸਭ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ।

ਜਾਰੀ ਕਰਤਾ – ਡਾ. ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ
ਮੋਬ – 98148–51500
ਮੋਬ – 98143–41746

ਗਦਰੀ ਆਗੂ ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਮੂਗੋਵਾਲੀਆ ਦੀ ਬਰਸੀ ਸਬੰਧੀ

ਕੁਲਦੀਪ ਚੰਦ
91-9417563054

ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵਰਣ ਵਿਵਸਥਾ ਅਤੇ ਜਾਤ ਕੁਪ੍ਰਥਾ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਸਮਾਜ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਹੇਠਲੇ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਸਦੀਆਂ ਤੱਕ ਤਰਸਯੋਗ ਹੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਤਿਹਾਸ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਗਵਾਹ ਹੈ ਕਿ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਤੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਲਿਤਾੜ੍ਹੇ ਵਰਗਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਇਸ ਧਰਤੀ ਤੇ ਮਹਾਂਪੁਰਖਾਂ ਨੇ ਜਨਮ ਲਿਆ ਅਤੇ ਮਨੁਖਤਾ ਦੇ ਭਲੇ ਲਈ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਾਮ ਗਦਰੀ ਆਗੂ ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਮੂਗੋਵਾਲੀਆ ਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਧਰਤੀ ਤੇ ਜਨਮ ਲੈਕੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਲਿਤਾੜ੍ਹੇ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਦਾ ਜਨਮ 14 ਜਨਵਰੀ, 1886 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਿੰਡ ਮੂਗੋਵਾਲ ਤਹਿਸੀਲ ਮਾਹਿਲਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਛੂਤ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਮਾਤਾ ਅਤਰੀ ਅਤੇ ਪਿਤਾ ਹਰਨਾਮ ਦਾਸ ਦੇ ਘਰ ਹੋਇਆ। ਅਖੌਤੀ ਵਰਣ ਵਿਵਸਥਾ ਕਾਰਨ ਆਪ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਬਾਕੀ ਅਛੂਤਾਂ ਵਾਂਗ ਸਮਾਜਿਕ, ਆਰਥਿਕ, ਰਾਜਨੀਤਿਕ, ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਤਕਰੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਣਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ। ਬਾਬੂ ਜੀ ਦੀ ਉਮਰ ਲੱਗਭੱਗ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਦੀ ਹੀ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਤਾ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਆਪ ਦੇ ਪਿਤਾ ਚਮੜੇ ਦਾ ਧੰਦਾ ਕਰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਅੰਗਰੇਜੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਆਏ ਚਿੱਠੀ ਪੱਤਰ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਲਈ ਦੂਜੇ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਆਪ ਦੇ ਪਿਤਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਅੰਗਰੇਜੀ ਪੜਕੇ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਹ ਸਮੱਸਿਆ ਦੂਰ ਕਰ ਦੇਵੇ। ਆਪ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਅਪਣੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਹੀ ਇੱਕ ਡੇਰੇ ਦੇ ਸਾਧੂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਬਾਦ ਵਿੱਚ ਬਜਵਾੜਾ ਨੇੜੇ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਦੇਹਰਾਦੂਨ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹੇ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜੀ ਵਿੱਚ ਗਿਆਨ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ। ਬਾਬੂ ਜੀ ਬਹੁਤੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਪਹਿਲੇ ਅਤੇ ਇਕੱਲੇ ਦਲਿਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਈ ਵਾਰ ਕਲਾਸ ਦੇ ਕਮਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੀ ਬੈਠਕੇ ਪੜ੍ਹਨਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ। ਪੜ੍ਹਾਈ ਵਿੱਚ ਹੁਸ਼ਿਆਰ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੇ ਜਾਤ ਅਧਾਰਿਤ ਵਿਤਕਰੇ ਕਾਰਨ ਆਪ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਈ ਛੱਡਕੇ ਅਪਣੇ ਪਿਤਾ ਨਾਲ ਚਮੜੇ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਆਪ 1909 ਵਿੱਚ ਯੂ ਐਸ ਏ ਚਲੇ ਗਏ। ਇੱਥੇ ਆਪ ਨੇ ਕੁੱਝ ਸਾਲ ਵੱਖ ਵੱਖ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿਮੀਂਦਾਰਾਂ ਕੋਲ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਪਰੰਤੂ ਇੱਥੇ ਵੀ ਜਾਤ ਅਧਾਰਿਤ ਵਿਤਕਰੇ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਨਾਂ ਛੱਡਿਆ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਹੀ ਨਵੰਬਰ 1913 ਵਿੱਚ ਗਦਰ ਲਹਿਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਇਹ ਲਹਿਰ ਅੰਗਰੇਜੀ ਹਕੂਮਤ ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਅਜ਼ਾਦ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਗਦਰ ਲਹਿਰ ਵਿੱਚ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਦਲਿਤ ਹੀ ਸਾਮਲ ਸਨ ਪਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਵੀ ਜਾਤ ਅਧਾਰਿਤ ਵਿਤਕਰਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਲਾਲਾ ਹਰਦਿਆਲ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਸਦਕਾ ਆਪ ਗ਼ਦਰ ਪਾਰਟੀ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਏ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਪਹਿਲਾ ਸੰਸਾਰ ਯੁੱਧ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸੰਨ 1915 ਵਿਚ ਗਦਰ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਨੁਸਾਰ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਲੜਾਈ ਲਈਂ ਅਸਲਾ ਸਮੁੰਦਰੀ ਜਹਾਜ਼ ਰਾਹੀਂ ਦੇ ਕੇ ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ 4 ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵੱਲ ਰਵਾਨਾ ਕੀਤਾ। ਆਪ ਨੇ ਪਹਿਚਾਣ ਗੁੱਪਤ ਰੱਖਣ ਲਈ ਆਪਣਾ ਨਾਮ ਨਿਜ਼ਾਮੁਦੀਨ ਰੱਖਿਆ ਪਰ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਰਵਾਨਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਹੁਕਮ ਹੋਇਆ। ਫਾਂਸੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਰਾਤ ਜਰਮਨੀ ਦੀ ਮੱਦਦ ਨਾਲ ਇਹ ਗ਼ਦਰੀ ਯੋਧਾ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚੋਂ ਭੱਜਣ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਗਿਆ। ਆਪ ਨੂੰ ਸਾਥੀਆਂ ਸਮੇਤ ਮਨੀਲਾ ਰਵਾਨਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਪਰੰਤੂ ਤੂਫ਼ਾਨ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਮੁੰਦਰੀ ਜਹਾਜ਼ ਰਸਤਾ ਭਟਕ ਗਿਆ ਅਤੇ ਗ਼ਲਤੀ ਨਾਲ ਸਿੰਘਾਪੁਰ ਦੀ ਹੱਦ ਵਿਚ ਜਾ ਪੁੱਜਿਆ ਜਿੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਗ਼ਦਾਰਾਂ ਨੇ ਪਛਾਣ ਲਿਆ ਅਤੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਹੋਣਾ ਪਿਆ। ਇਨ੍ਹੀਂ ਦਿਨੀਂ ਮਨੀਲਾ ਟਾਈਮਜ਼ ਨਾਂ ਦੀ ਅਖ਼ਬਾਰ ਵੱਲੋਂ ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਨੂੰ ਤੋਪਾਂ ਨਾਲ ਉਡਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਮੁੱਖ ਪੰਨੇ ਤੇ ਛਪੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਥੋਂ ਵੀ ਜਰਮਨੀ ਨੇ ਜੋਖਮ ਭਰੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿਚ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚੋਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੱਢ ਲਿਆ। ਸੰਨ 1922 ਵਿਚ ਪ੍ਰਿੰਸ ਆਫ ਵੇਲਜ਼ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਦੌਰੇ ਦੌਰਾਨ ਮਨੀਲਾ ਪੁੱਜੇ। ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਉਦੋਂ ਮਨੀਲਾ ਵਿਚ ਸਨ। ਪ੍ਰਿੰਸ ਆਫ ਵੇਲਜ਼ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਾਨੀ ਨੁਕਸਾਨ ਨਾ ਹੋਵੇ ਇਸ ਮਕਸਦ ਨਾਲ ਆਪ ਨੂੰ ਮੁੜ 6 ਮਹੀਨੇ ਲਈ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਆਦਿ ਧਰਮੀਆਂ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਲੜਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਾਨਫਰਾਂਸਿਸਕੋ ਵਿਖੇ ਸਥਿਤ ਹੈੱਡਕੁਆਰਟਰ ਵੱਲੋਂ ਮੰਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਆਖਰ ਸੋਲ੍ਹਾਂ ਸਾਲ ਬਅਦ 1925 ਵਿੱਚ ਆਪ ਸ੍ਰੀ ਲੰਕਾ ਤੋਂ ਦੱਖਣੀ ਭਾਰਤ ਬੰਬੇ ਰਾਹੀਂ ਪੰਜਾਬ ਅਪਣੇ ਪਿੰਡ ਪਹੁੰਚੇ। ਆਪ ਨੇ ਦੇਸ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਦਲਿਤਾਂ ਨਾਲ ਹੋ ਰਹੇ ਵਿਤਕਰੇ ਅਤੇ ਅਨਿਆਂ ਨੂੰ ਅਪਣੇ ਅੱਖੀਂ ਵੇਖਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਤਕਰੇ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਬਾਬੂ ਜੀ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਖਬਰ ਨਾਂ ਮਿਲਣ ਕਾਰਨ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਬਾਬੂ ਜੀ ਵੀ ਮਾਰੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾ ਦੀ ਪਤਨੀ ਬੀਬੀ ਪ੍ਰੇਮੀ ਨੂੰ ਵਿਧਵਾ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਦੂਜੇ ਭਰਾ ਗੰਗਾ ਰਾਮ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਦਿਤਾ ਸੀ। ਆਪ ਦਾ ਦੂਜਾ ਵਿਆਹ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫਰੀਦਕੋਟ ਦੇ ਪਿੰਡ ਵਾਂਦਰ ਜਟਾਣਾ ਦੀ ਬੀਬੀ ਬਿਸ਼ਨ ਕੌਰ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਆਕੇ ਵੇਖਿਆ ਕਿ ਬੇਸ਼ੱਕ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਅੰਗਰੇਜਾਂ ਤੋਂ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅਜ਼ਾਦ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਲੜਾਈ ਲੜੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ ਪਰੰਤੂ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਗੁਲਾਮੀ ਸਹਿ ਰਹੇ ਅਛੂਤਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਅਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਕੋਈ ਕੁੱਝ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਦਲਿਤਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਆਪਣੀ ਪਹਿਚਾਣ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਹੀ ਆਰਿਆ ਸਮਾਜ ਦੇ ਕੁੱਝ ਆਗੂਆਂ ਵਲੋਂ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਫੈਲੀਆਂ ਕੁੱਝ ਕੁਰੀਤੀਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅੰਦੋਲਨ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। 1925 ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਬਾਬੂ ਜੀ ਨੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾ ਆਦਿ ਧਰਮ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲ ਖੋਲਿਆ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੜਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤਾ। ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ 11-12 ਜੂਨ 1926 ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਮੂਗੋਵਾਲ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਭਾਗਾਂ ਪੰਜਾਬ, ਰਾਜਸਥਾਨ, ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ, ਦਿੱਲੀ, ਕਲਕੱਤਾ ਆਦਿ ਤੋਂ 36 ਜਾਤਾਂ ਦੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੋਕਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਛੂਤ ਮੰਨਿਆਂ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਦਾ ਭਾਰੀ ਇਕੱਠ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜਾਤਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਲੋਕ ਆਦ ਧਰਮ ਅਪਣਾਉਣਗੇ। ਇਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ

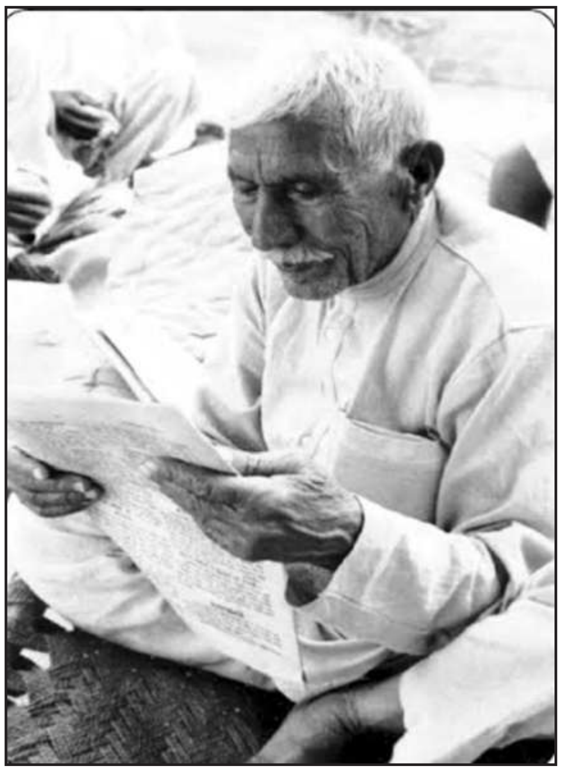

ਕੁੱਝ ਆਰਿਆ ਸਮਾਜੀ ਆਗੂਆਂ ਅਤੇ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਜਾਤ ਦੇ ਹੰਕਾਰੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਲੜਾਈ ਝਗੜਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਪੂਰਾ ਜੋਰ ਲਾਇਆ ਪਰ ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਦੀ ਦੂਰ ਅੰਦੇਸ਼ੀ ਨਾਲ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਨੇ ਇਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਨੂੰ ਨਿਰਵਿਘਨ ਚਲਾਉਣ ਲਈ 03 ਠਾਣੇਦਾਰ ਅਤੇ 12 ਸਿਪਾਹੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਲਗਾ ਦਿੱਤੇ। ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿੱਚ ਗੜਬੜ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਆਰਿਆ ਸਮਾਜੀ ਆਗੂ ਸਵਾਮੀ ਅਛੂਤਾ ਨੰਦ ਅਤੇ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਜੈਲਦਾਰ ਪੁੰਨੂ ਰਾਮ ਨੂੰ ਮੁਆਫੀ ਮੰਗਣੀ ਪਈ। ਇਸਤੋਂ ਬਾਦ ਆਦਿ ਧਰਮ ਮੰਡਲ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਹੰਸ ਰਾਜ ਪ੍ਰੇਮਗੜ੍ਹ ਨੂੰ ਉੱਪ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਠਾਕਰ ਦਾਸ ਕੰਧੋਲਾ ਨੂੰ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਨਿਯੁੱਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਹਜਾਰਾ ਰਾਮ ਪਿਪਲਾਂਵਾਲਾ, ਪੰਡਤ ਹਰੀਰਾਮ, ਸੰਤ ਰਾਮ, ਰਾਮ ਚੰਦ, ਹਰਦਿੱਤ ਮੱਲ, ਰੇਸ਼ਮ ਲਾਲ ਬਾਲਮੀਕਿ, ਬਿਹਾਰੀ ਲਾਲ, ਰਾਮ ਸਿੰਘ, ਚਮਨ ਰਾਮ ਆਦਿ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਨਵੰਬਰ, 1926 ਵਿੱਚ ਜਲੰਧਰ ਵਿੱਚ ਆਦ ਧਰਮ ਸੰਗਠਨ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਦਫਤਰ ਕਿਰਾਏ ਤੇ ਲੈਕੇ ਖੋਲਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਫਿਰ ਅਪਣੀ ਜਮੀਨ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਜਿਸਦੀ ਰਜਿਸਟਰੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਅਸਥਾਨ ਆਦਿ ਧਰਮ ਮੰਡਲ ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਨਾਮ ਕਰਵਾਈ ਗਈ। 1927 ਵਿੱਚ ਆਦਿ ਡੰਕਾ ਨਾਂ ਦਾ ਸਪਤਾਹਿਕ ਅਖਬਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ 1928 ਵਿੱਚ ਇਹ ਉਰਦੂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਆਦ ਧਰਮ ਜਾਗਰੁਕਤਾ ਮੁਹਿੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ। 1928 ਵਿੱਚ ਇੰਗਲੈਂਡ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਦਲਿਤਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਜਾਇਜਾ ਲੈਣ ਲਈ ਸਰ ਜੋਹਨ ਸਾਇਮਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਿਸਨੂੰ ਸਾਇਮਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕਈ ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਇਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ। ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਲੱਗਭੱਗ ਪੰਜ ਹਜਾਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਇਸਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਸਾਇਮਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅੱਗੇ ਅਪਣਾ ਪੱਖ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਨਾਂ ਹਿੰਦੂ, ਨਾ ਮੁਸਲਿਮ, ਨਾਂ ਸਿੱਖ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸਾਈ ਹਾਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਬੂਤਾ ਸਮੇਤ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਆਦ ਧਰਮੀ ਹਨ ਜੋਕਿ ਕਿਸੇ ਵੇਲੇ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸ਼ਾਸ਼ਕ ਰਹੇ ਹਨ। ਲੰਬੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਅਤੇ ਬਹਿਸ ਤੋਂ ਬਾਦ ਦਲਿਤਾਂ ਨੂੰ ਆਦ ਧਰਮ ਦਾ ਨਾਮ ਮਿਲਿਆ। ਆਦ ਧਰਮ ਆਗੂਆਂ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਾਰਨ ਅਛੂਤਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਣ ਲਿਖਣ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ, ਵੋਟ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ, ਬੇਗਾਰ ਪ੍ਰਥਾ ਬੰਦ ਕਰਵਾਈ, ਫੌਜ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ, ਰਜਤਨਾਮੇ ਖਤਮ ਕਰਕੇ ਘਰਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ, 1900 ਵਿੱਚ ਬਣਿਆ ਇੰਤਕਾਲ ਇਰਾਜ਼ੀ ਐਕਟ ਜਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿਰਫ 12 ਜਾਤਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਅਹੀਰ, ਅਰਾਈ, ਅਵਾਣ, ਗੁੱਜਰ, ਜੱਟ, ਕੰਬੋਜ਼, ਮੀਏ, ਪਠਾਣ, ਕਨੈਤ, ਰਾਜਪੂਤ, ਰਾਠੀ, ਸੈਣੀ ਹੀ ਜਮੀਨ ਖਰੀਦ ਸਕਦੇ ਸਨ ਖਤਮ ਕਰਵਾਇਆ ਜਿਸ ਨਾਲ ਗੈਰ ਮਾਰੂਸੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ ਖ੍ਰੀਦਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਮਿਲਿਆ। ਆਦ ਧਰਮ ਮੰਡਲ ਨੇ ਹਰੀਜਨ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਖੁੱਲਕੇ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ। 1930 ਵਿੱਚ ਗਵਰਨਰ ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਆਰਡਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਕਿ ਆਦ ਧਰਮੀ ਬੱਚੇ ਜੋ ਦਸਵੀਂ ਪਾਸ ਹਨ ਨੂੰ ਅਧਿਆਪਕ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇਣ ਲਈ ਸਪੈਸ਼ਲ ਕਲਾਸਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ। ਚੌਧਰੀ ਸਦਰੁਦੀਨ ਖਾਨ ਨੇ ਆਦ ਧਰਮ ਮੰਡਲ ਦੀ ਇਮਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਲਾਸਾਂ ਲਗਾਈਆਂ ਅਤੇ 80 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਜੇ ਬੀ ਟੀ ਦਾ ਕੋਰਸ ਕਰਵਾਕੇ ਮਾਸਟਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ। 26 ਫਰਵਰੀ 1930 ਨੂੰ ਆਦ ਧਰਮ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹੋਇਆ ਅਤੇ 1931 ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਜਨਗਣਨਾ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰੇਟਰ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਕੁੱਲ ਅਬਾਦੀ ਲੱਗਭੱਗ 28491000 ਸੀ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਆਦ ਧਰਮ ਨੂੰ ਜੋੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਵੇਲੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਲੱਗਭੱਗ 418789 ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਜੋਕਿ ਕੁੱਲ ਅਬਾਦੀ ਦਾ ਲੱਗਭੱਗ 1.5 ਫਿਸਦੀ ਸੀ ਨੇ ਅਪਣਾ ਧਰਮ ਆਦ ਧਰਮ ਲਿਖਾਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਜਨਗਣਨਾ ਵੇਲੇ ਕਈ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਲੜਾਈ ਝਗੜੇ ਹੋਏ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰਲਾ ਰਾਮ ਰਵਿਦਾਸੀਆ ਅਤੇ ਝਗੜੂ ਰਾਮ ਬਾਲਮਿਕੀ ਮਾਰੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਈ ਜਖਮੀ ਹੋਏ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਇਸਨੂੰ ਖੂਨੀ ਮਰਦਮਸ਼ੁਮਾਰੀ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕਈ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਅਛੂਤਾਂ ਨੂੰ ਜਬਰਦਸਤੀ ਹਿੰਦੂ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ। ਵਰਣਨਯੋਗ ਹੈ ਕਿ 1911 ਦੀ ਜਨਗਣਨਾ ਵੇਲੇ ਅਛੂਤਾਂ ਦੀ ਜਿਹੜੀ ਜਨਸੰਖਿਆ ਲੱਗਭੱਗ 28 ਲੱਖ ਸੀ ਉਹ 1931 ਵਿੱਚ ਘਟਾਕੇ ਲੱਗਭੱਗ 13 ਲੱਖ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। 1930,31,32 ਵਿੱਚ ਲੰਡਨ ਵਿੱਚ ਹੋਈਆ ਗੋਲਮੇਜ਼ ਕਾਨਫਰੰਸਾ ਵਿੱਚ ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਛੂਤਾਂ ਦਾ ਵੀ ਉਹ ਹੀ ਲੀਡਰ ਹੈ ਅਤੇ ਡਾਕਟਰ ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੂੰ ਇਸਤੋਂ ਬਾਹਰ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਦਲਿਤਾਂ ਦੇ ਅਸਲੀ ਆਗੂ ਡਾਕਟਰ ਅੰਬੇਡਕਰ ਹਨ ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੂਬਿਆਂ ਤੋਂ ਦਲਿਤ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਤਾਰਾਂ ਲੰਡਨ ਭੇਜੀਆਂ ਅਤੇ ਡਾਕਟਰ ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੂੰ ਅਛੂਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਮਿਲਿਆ। ਇਸਤੋਂ ਬਾਦ ਇੰਗਲੈਂਡ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਲੋਥੀਅਨ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਭੇਜਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਡਾਕਟਰ ਅੰਬੇਡਕਰ ਅਛੂਤਾਂ ਦਾ ਨੁਮਾਇੰਦਾ ਬਣਕੇ ਨਾਲ ਆਇਆ। ਇਹ ਕਮੇਟੀ ਜਦੋਂ ਲਹੌਰ ਆਈ ਤਾਂ ਆਦ ਧਰਮ ਮੰਡਲ ਦੇ ਆਗੂ ਲੱਗਭੱਗ 10 ਹਜਾਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਲੈਕੇ ਪਹੁੰਚੇ ਅਤੇ ਅਪਣੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਇਸ ਕਮੇਟੀ ਅੱਗੇ ਰੱਖੀਆਂ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਕੁੱਝ ਆਰਿਆ ਸਮਾਜੀ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਅਛੂਤ ਗਦਾਰਾਂ ਦੀ ਮੱਦਦ ਨਾਲ ਆਦ ਧਰਮ ਮੰਡਲ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਪਰੰਤੂ ਮੀਟਿੰਗ ਹਾਲ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਬੈਠੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿਅੱਕਤੀਆਂ ਨੇ ਜਦੋਂ ਇੱਕਸੁਰ ਵਿੱਚ ਨਾਹਰੇ ਲਗਾਏ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਰਿਆ ਸਮਾਜੀ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਨਾਮੋਸ਼ੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਆਦ ਧਰਮ ਮੰਡਲ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਮੰਗ ਰੱਖੀ ਕਿ ਸਾਡੀ ਗਿਣਤੀ ਅਤੇ ਵਸੋਂ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਅਲੱਗ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇ। ਲਾਰਡ ਲੋਥੀਅਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਤੋਂ ਬਾਦ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅਛੂਤਾਂ ਲਈ ਅਲੱਗ ਚੋਣ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਮੰਨਜੂਰੀ ਦੇ ਦਿਤੀ ਜਿਸਨੂੰ ਕਮਿਊਨਲ ਐਵਾਰਡ ਦਾ ਨਾਮ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਜੋਕਿ 17 ਅਗੱਸਤ 1932 ਨੂੰ ਛਾਪਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਅਛੂਤਾਂ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂਆਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰੇ ਮੰਨਕੇ ਅਲੱਗ ਹੱਕ ਦਿੱਤੇ ਗਏ, ਅਛੂਤਾਂ ਨੂੰ ਰਾਖਵਾਂਕਰਣ ਦਿਤਾ ਗਿਆ, ਦੋਹਰੀ ਵੋਟ ਦਾ ਹੱਕ ਦਿਤਾ ਗਿਆ, ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੀ ਕੌਂਸਲ ਵਿੱਚ 73 ਸੀਟਾਂ ਹਿੰਦੂਆਂ ਤੋਂ ਅਲੱਗ ਅਛੂਤਾਂ ਨੂੰ ਦਿਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਇਸ ਕਮਿਊਨਲ ਐਵਾਰਡ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਯਰਵਦਾ ਜੇਲ ਵਿੱਚ 20 ਸਤੰਬਰ, 1932 ਨੂੰ ਮਰਨ ਵਰਤ ਰੱਖ ਲਿਆ ਅਤੇ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਆਦ ਧਰਮ ਮੰਡਲ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਵੀ ਮਰਨ ਵਰਤ ਰੱਖ ਲਿਆ। 24 ਸਤੰਬਰ 1932 ਨੂੰ ਡਾਕਟਰ ਅੰਬੇਡਕਰ ਅਤੇ ਗਾਂਧੀ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋਇਆ ਜਿਸਨੂੰ ਪੂਨਾ ਪੈਕਟ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਛੂਤਾਂ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ 26 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਕਨੂੰਨ ਬਣਨ ਤੋਂ ਬਾਦ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਅਪਣਾ ਮਰਨ ਵਰਤ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿਤਾ ਪਰੰਤੂ ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਆਦ ਧਰਮ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਅਪਣਾ ਮਰਨ ਵਰਤ ਲਗਾਤਾਰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ 12ਵੇਂ ਦਿਨ ਸੰਤ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਬੱਲਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਅਤੇ ਸੇਠ ਕਿਸ਼ਨ ਦਾਸ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਜੂਸ ਪੀਕੇ ਮਰਨ ਵਰਤ ਖਤਮ ਕੀਤਾ। ਪੂਨਾ ਪੈਕਟ ਅਨੁਸਾਰ ਪੂਰੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਐਮ ਐਲ ਏ ਦੀਆਂ ਕੁੱਲ 1585 ਸੀਟਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 151 ਸੀਟਾਂ ਅਛੂਤਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵੀਆਂ ਰੱਖੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ 175 ਵਿੱਚੋਂ 08 ਸੀਟਾਂ ਰਾਖਵੀਆਂ ਰੱਖੀਆਂ ਗਈਆਂ। 1937 ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਹੋਈਆ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਆਦ ਧਰਮ ਮੰਡਲ ਨੇ ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਮੂਗੋਵਾਲੀਆ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਯੂਨੀਅਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਰਲਕੇ ਚੋਣ ਲੜ੍ਹੀ ਅਤੇ ਰਾਖਵੀਆਂ 8 ਸੀਟਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 7 ਤੇ ਜਿੱਤ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਅਤੇ 8ਵੀਂ ਸੀਟ ਜੋਕਿ ਸਿਰਫ 07 ਵੋਟਾਂ ਨਾਲ ਹਾਰੀ ਸੀ ਜਿੱਤਣ ਵਾਲਾ ਮੂਲਾ ਸਿੰਘ ਬਲਾਚੌਰ ਵੀ ਬਾਦ ਵਿੱਚ ਆਦਿ ਧਰਮ ਮੰਡਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। 1942 ਵਿੱਚ ਦੂਜੀ ਸੰਸਾਰਿਕ ਜੰਗ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਚੋਣਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋਈਆਂ। 1946 ਵਿੱਚ ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਆਪਣੇ 04 ਹੋਰ ਸਾਥੀਆਂ ਨਾਲ ਵਿਧਾਇਕ ਬਣੇ। 1947 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੀ ਵੰਡ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਿਸਟਰ ਮੁਹੰਮਦ ਅਲੀ ਜਿਨਾਹ ਦਾ ਸਕੱਤਰ ਅਪਣੇ ਨਾਲ ਚੌਧਰੀ ਸੁੰਦਰ ਦਾਸ, ਮਾਸਟਰ ਗੁਰਬੰਤਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਕਈ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈਕੇ ਪਿੰਡ ਮੂਗੋਵਾਲ ਪਹੁੰਚਿਆ ਅਤੇ ਮੰਗ ਰੱਖੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਹ ਮੁਸਲਿਮ ਲੀਗ ਦੀ ਗੱਲ ਮੰਨਕੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨਾਲ ਮਿਲ ਜਾਣ ਤਾਂ 50 ਮੁਰੱਬੇ ਜਮੀਨ ਅਤੇ 50 ਹਜਾਰ ਰੁਪਏ ਦੇਣਗੇ ਜਿਸਨੂੰ ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਅਤੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੇ ਠੁਕਰਾ ਦਿਤਾ। ਦੇਸ਼ ਅਜਾਦ ਹੋਣ ਬਾਦ ਭਾਰਤ ਦਾ ਅਪਣਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬਣਾਕੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ 1951 ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਜਨਗਣਨਾ ਵਿੱਚ ਆਦ ਧਰਮ ਦਾ ਖਾਨਾ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ। ਅਜਾਦ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਵੀ ਬਾਬੂ ਜੀ ਨੇ ਆਦ ਧਰਮ ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਲਗਾਤਾਰ ਸੰਘਰਸ਼ ਕੀਤਾ। 15 ਅਗਸਤ 1972 ਵਿੱਚ ਆਪ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨ ਲਗਾਈ। ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਆਪ ਨੂੰ ਗੜ੍ਹਸ਼ੰਕਰ ਨੇੜੇ ਕੁੱਝ ਜਮੀਨ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਸਾਲ 1977 ਵਿੱਚ ਆਦ ਧਰਮ ਮੁਹਿੰਮ ਦੀ ਮੁੜ੍ਹ ਸਥਾਪਨਾ ਤੋਂ ਬਾਦ ਬਾਬੂ ਜੀ ਨੂੰ ਹੀ ਇਸਦਾ ਆਗੂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਆਪਦੇ ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ ਨੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗ੍ਰੇਟ ਬਰਤਾਨੀਆ ਦੇ ਦੌਰੇ ਤੇ ਭੇਜਿਆ। 22 ਅਪ੍ਰੈਲ 1980 ਨੂੰ ਗਦਰ ਲਹਿਰ ਅਤੇ ਆਦਿ ਧਰਮ ਅੰਦੋਲਨ ਦਾ ਇਹ ਆਗੂ ਪੀਜੀਆਈ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਸਾਨੂੰ ਸਦੀਵੀ ਵਿਛੋੜਾ ਦੇ ਗਿਆ। ਅੱਜ ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਬੇਸ਼ੱਕ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹਨ ਪਰ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੰਘਰਸ਼ ਅਤੇ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਲਿਤਾੜ੍ਹੇ ਵਰਗਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਕਦਮਾਂ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਯਾਦ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਲੋਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਤੋਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸੇਧ ਲੈਂਦੇ ਰਹਿਣਗੇ।

ਬੜੀ ਐ ਖਰਾਬ, ਚੰਨਾ ਛੱਡਦੇ ਸ਼ਰਾਬ

ਬੜੀ ਐ ਖਰਾਬ, ਚੰਨਾ ਛੱਡਦੇ ਸ਼ਰਾਬ,
ਮੈਨੂੰ ਬੜਾ ਚੰਗਾ ਲੱਗਦੈਂ ਇਊਂ ਵੇ।
ਨਛੱਤਰਾ ਪੀਆ ਨਾ ਕਰ,
ਪੀਆ ਨਾ ਕਰ, ਤੂੰ ਵੇ।

ਲਾਲ ਪਰੀ ਮੂੰਹ ਲਾਕੇ ਮਹਿਰਮਾ
ਕੋਈ ਨਾ ਖੱਟੀ ਖੱਟੇ।
ਵੇ ਸੋਹਣਿਆਂ ਕਦੇ ਤਾਬ ਨਾ ਆਉਂਦੇ
ਘਰ ਦਾਰੂ ਦੇ ਪੱਟੇ।
ਜਿਸ ਘਰ ਵੜਦੀ, ਬਦਲੇ ਚੰਦਰੀ
ਵਸਦੇ ਘਰਾਂ ਦਾ ਮੂੰਹ ਵੇ।
ਨਛੱਤਰਾ ------

ਕੱਖੋਂ ਹੌਲੀ ਕਰ ਦੇਵੇ
ਇਹ ਚੰਦਰੀ ਕੁੰਦਨ ਦੇਹੀ।
ਇਕ ਦਿਨ ਪਾਸਾ ਵੱਟ ਜਾਂਦੇ
ਸੱਭ ਸੱਜਣ ਸਾਕ ਸਨੇਹੀ।
ਡੀਕ ਲਊ ਇਹ ਘਰ ਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ
ਕਿਉਂ ਕਰਦੈਂ ਫੂੰ ਫੂੰ ਵੇ।
ਨਛੱਤਰਾ ------

ਕਲ੍ਹਾ ਕਲੇਸ਼ ਵਸੇ ਉਸ ਵਿਹੜੇ
ਜਿਸ ਘਰ ਦਾਰੂ ਵੜਦੀ।
ਆਪਣੇ ਸਭ ਪਰਾਏ ਜਾਪਣ
ਜਦ ਇਹ ਸਿਰ ਨੂੰ ਚੜ੍ਹਦੀ।
ਤਨ ਮਨ ਰੋਗੀ ਕਰਦੀ ਇਹ,
ਤੜਫਾਉਂਦੀ ਫਿਰ ਲੂੰ ਲੂੰ ਵੇ।
ਨਛੱਤਰਾ ----

ਨਵੇਂ ਪੁਆੜੇ ਪਾਉਂਦੀ ਸੌਂਕਣ
ਇਹ ਜੁਰਮਾਂ ਦੀ ਦਾਦੀ।
ਜੰਗਾਂ ਯੁਧਾਂ ਤੋਂ ਵਧ ਸੱਜਣਾਂ
ਇਹ ਕਰਦੀ ਬਰਬਾਦੀ।
ਸੱਚੀਆਂ ਸੁਣ ਕੇ ਵੀ ਨਾ ਤੇਰੇ
ਕੰਨ ਤੇ ਸਰਕਦੀ ਜੂੰ ਵੇ।
ਨਛੱਤਰਾ ------

ਡੀਕਾਂ ਲਾ ਲਾ ਡੱਫਦੈਂ ਚੰਦਰਿਆ
ਜੀਹਨੂੰ ਸਮਝਕੇ ਦਾਰੂ।
ਇਕ ਦਿਨ ਘਰ ਨੂੰ ਰੱਖਦੂ ਰੋਲਕੇ
ਐਸਾ ਪਟਕਾ ਮਾਰੂ।
ਬੋਤਲ ਤੈਨੂੰ ਰੱਖ ਦਿਊਂ ਪਿੰਜ ਕੇ
ਜਿਉਂ ਤਾੜੇ ਵਿਚ ਰੂੰ ਵੇ।
ਨਛੱਤਰਾ -------

ਸੱਭ ਐਬਾਂ ਦੀ ਮਾਂ 'ਲਾਲ' ਵੇ
ਇਹ ਰੰਗੀਲਾ ਪਾਣੀ।
ਨਸ਼ਿਆਂ ਵਿਚ ਗਰਕਣ ਤੋਂ ਡੱਕੀਏ
ਘੁੱਗ ਵਸਦੀ ਸੁਲਹਾਣੀ।
ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਵਿਚ ਰੋਲ ਨਾ ਦੇਵੀਂ
ਵੱਡਿਆਂ ਘਰਾਂ ਦੀ ਨੂੰਹ ਵੇ।
ਨਛੱਤਰਾ ------

ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਸੁਲਹਾਣੀ
91-98721-55120

ਦਸਵੀਂ ਜਮਾਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਈਏਐਸ ਅਫਸਰ (ਯੂਪੀਐਸਸੀ) ਕਿਵੇਂ ਬਣੀਏ

ਵਿਜੈ ਗਰਗ (ਪੀ.ਈ.ਐਸ.)
ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ

ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਸੇਵਾ (ਆਈਏਐਸ) ਅਧਿਕਾਰੀ ਬਣਨ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਦੇਖਣਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਨੌਜਵਾਨ ਮਨਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਆਮ ਇੱਛਾ ਹੈ। ਜਲਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰਨ ਨਾਲ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਫਲ ਕਰੀਅਰ ਲਈ ਰਾਹ ਪੱਧਰਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਆਪਕ ਗਾਈਡ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦਸਵੀਂ ਜਮਾਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਈਏਐਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਬਣਨ ਦੇ ਤੁਹਾਡੇ ਸੁਪਨੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਦਮਾਂ, ਰਣਨੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਬ ਾਰੇ ਦੱਸਾਂਗੇ।

ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਸੇਵਾ (ਆਈਏਐਸ) ਅਧਿਕਾਰੀ ਬਣਨਾ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਸੁਪਨਾ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਵੱਕਾਰੀ ਅਹੁਦਾ ਹੈ ਜੋ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਮਾਜ 'ਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਆਮ ਮਾਰਗ ਵਿੱਚ ਬੈਚਲਰ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਪੂਰੀ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਤਰੀਕਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਗਾਈਡ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਖੋਜ ਕਰਾਂਗੇ ਕਿ ਦਸਵੀਂ ਜਮਾਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਈਏਐਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਬਣਨ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਕਿਵੇਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਆਈਏਐਸ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਸਵੀਂ ਜਮਾਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਈਏਐਸ ਅਫਸਰ ਬਣਨ ਵੱਲ ਪਹਿਲਾ ਕਦਮ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਹੈ। ਯੂਨੀਅਨ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ (ਯੂਪੀਐਸਸੀ) ਸਿਵਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਆਈਏਐਸ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਪੜਾਅ ਹੁੰਦੇ ਹਨ: ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ, ਮੁੱਖ ਪ੍ਰੀਖਿਆ, ਅਤੇ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਟੈਸਟ (ਇੰਟਰਵਿਊ)। ਹੋਰ ਡੂੰਘਾਈ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆ ਯੂਪੀਐਸਸੀ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਪੈਟਰਨ ਨੂੰ ਯੂਪੀਐਸਸੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਤਸਵੀਰ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸੰਖੇਪ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਜੋਂ ਸਮਝੀਏ। ਯੂਪੀਐਸਸੀ ਆਈਏਐਸ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਪੜਾਅ ਹੁੰਦੇ ਹਨ: ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ, ਮੁੱਖ ਅਤੇ ਇੰਟਰਵਿਊ।

ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ, ਜਿਸਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰੀਲਿਮਜ਼ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਸੀਐਸਈ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਪੜਾਅ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਦੋ ਉਦੇਸ਼-ਕਿਸਮ ਦੇ ਪੇਪਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ: ਜਨਰਲ ਸਟੱਡੀਜ਼ ਪੇਪਰ-ੀ ਅਤੇ ਜਨਰਲ ਸਟੱਡੀਜ਼ ਪੇਪਰ-II (ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਐਪਟੀਟਿਊਡ ਟੈਸਟ ਜਾਂ ਸੀਸੈਟ)। ਪ੍ਰੀਲਿਮਜ਼ ਇੱਕ ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਟੈਸਟ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਉਹੀ ਲੋਕ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਯੋਗਤਾ ਪੂਰੀ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਮੁੱਖ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਸੀਐਸਈ ਦਾ ਦੂਜਾ ਪੜਾਅ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਟੈਸਟ (ਇੰਟਰਵਿਊ) ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਨੌਂ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਪੇਪਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਜਨਰਲ ਸਟੱਡੀਜ਼ ਪੇਪਰ, ਦੋ ਵਿਕਲਪਿਕ ਪੇਪਰ (ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣੇ ਗਏ), ਇੱਕ ਲੇਖ ਪੇਪਰ, ਅਤੇ ਦੋ ਭਾਸ਼ਾ ਪੇਪਰ (ਇੱਕ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਤੇ ਇੱਕ ਰੈਂਕਿੰਗ ਲਈ ਨਹੀਂ ਗਿਣਿਆ ਜਾਂਦਾ) ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਮੁੱਖ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਇੱਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਸਮਝ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਸੀਐਸਈ ਦਾ ਆਖਰੀ ਪੜਾਅ ਪਰਸਨੈਲਿਟੀ ਟੈਸਟ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੰਟਰਵਿਊ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਯੂਪੀਐਸਸੀ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਗੁਣਾਂ, ਸੰਚਾਰ ਹੁਨਰਾਂ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੰਟਰਵਿਊ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਪੈਨਲ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਵਿਵਹਾਰ, ਰਵੱਈਏ ਅਤੇ ਚੁਣੌਤੀਪੂਰਨ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇੰਟਰਵਿਊ ਦੌਰ ਵੱਕਾਰੀ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਅਹੁਦਿਆਂ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਚੋਣ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਦਸਵੀਂ ਜਮਾਤ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਨੀਂਹ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਲਾਭ ਆਈਏਐਸ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਯੂਪੀਐਸਸੀ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਯੂਪੀਐਸਸੀ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜੋ ਕਿ ਆਈਏਐਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਬਣਨ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਤਰੀਕਾ ਹੈ, ਇਸ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਯੋਗਤਾ ਗ੍ਰੈਜੂਏਸ਼ਨ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। 10ਵੀਂ ਜਮਾਤ ਤੋਂ ਤਿਆਰੀ ਕਰਨ ਨਾਲ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਲਾਭ ਮਿਲਦੇ ਹਨ:

ਕਾਫ਼ੀ ਸਮਾਂ: 10ਵੀਂ ਜਮਾਤ ਤੋਂ ਤਿਆਰੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਆਈਏਐਸ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੀ ਨੀਂਹ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਵਾਧੂ ਸਮਾਂ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਮਜ਼ਬੂਤ ਨੀਂਹ: 10ਵੀਂ ਜਮਾਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਤਿਹਾਸ, ਭੂਗੋਲ, ਰਾਜਨੀਤੀ ਅਤੇ ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ ਵਰਗੇ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਨੀਂਹ ਬਣਾਉਣਾ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਆਦਤਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ: ਚੰਗੀਆਂ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਅਤੇ ਸਮਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੇ ਹੁਨਰਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਨਾਲ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਦੀ ਇਸ ਔਖੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣਾ ਆਸਾਨ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੰਕਲਪ ਸਪਸ਼ਟਤਾ: ਇਹਨਾਂ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨਾਲ ਜਲਦੀ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ ਨਾਲ ਯੂਪੀਐਸਸੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਪਰਖੇ ਗਏ ਸੰਕਲਪਾਂ ਦੀ ਡੂੰਘੀ ਸਮਝ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਕਈ ਵਿਕਲਪ- ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰੀਲਿਮ ਅਤੇ ਮੇਨਜ਼ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਜਨਰਲ ਸਟੱਡੀਜ਼ ਅਤੇ ਵਿਕਲਪਿਕ ਦੋਵੇਂ ਵਿਸ਼ੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਕੋਲ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਅਜ਼ਮਾਉਣ ਅਤੇ ਇੱਕ ਆਰਾਮਦਾਇਕ ਵਿਸ਼ਾ ਚੁਣਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਟ੍ਰੀਮ ਚੋਣ ਲਚਕਤਾ- 10ਵੀਂ ਜਮਾਤ ਤੋਂ ਤਿਆਰੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰ 11ਵੀਂ ਜਮਾਤ ਤੋਂ ਆਪਣਾ ਸਟ੍ਰੀਮ ਚੁਣ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਗ੍ਰੈਜੂਏਸ਼ਨ ਤੱਕ ਲੈ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਯੂਪੀਐਸਸੀ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੌਰਾਨ,

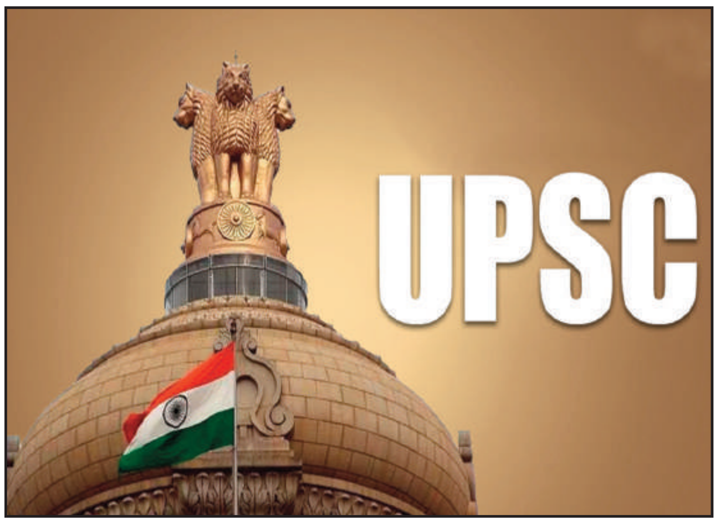

ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵਾਧੂ ਉਤਸ਼ਾਹ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਦਸਵੀਂ ਜਮਾਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਈਏਐਸ ਕਰਨ ਦਾ ਰਸਤਾ ਭਾਵੇਂ ਉਮੀਦਵਾਰ 10ਵੀਂ ਜਮਾਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਈਏਐਸ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ 12ਵੀਂ ਜਮਾਤ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਪੂਰੀ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਭਿੰਨ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਅਤੇ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਸੋਚ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣਾਤਮਕ ਹੁਨਰ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਵਿਦਿਅਕ ਨੀਂਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਦਸਵੀਂ ਜਮਾਤ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪਾਸ ਕਰਨਾ: ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਤਰਜੀਹ ਦਸਵੀਂ ਜਮਾਤ ਪੂਰੀ ਕਰਨਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਦਸਵੀਂ ਜਮਾਤ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਗਿਆਰਵੀਂ ਜਮਾਤ ਲਈ ਕੋਈ ਧਾਰਾ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇ ਚੁਣਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਟ੍ਰੀਮ ਦੀ ਚੋਣ: ਆਪਣੀ 11ਵੀਂ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਸਟ੍ਰੀਮ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਆਈਏਐਸ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਸਿਲੇਬਸ ਅਤੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੀ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਜੇਕਰ ਉਸਦੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਇਤਿਹਾਸ, ਭੂਗੋਲ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਮਨੁੱਖਤਾ ਨਾਲ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਉਸਦੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਗਣਿਤ ਵਿੱਚ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਵਿਗਿਆਨ ਸਟ੍ਰੀਮ ਨਾਲ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਰੁਚੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸਟ੍ਰੀਮ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨਾ 10ਵੀਂ ਜਮਾਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਹਿਲਾ ਕਦਮ ਹੈ। 12ਵੀਂ ਜਮਾਤ ਪਾਸ ਕਰਨਾ: ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਉਮੀਦਵਾਰ 12ਵੀਂ ਜਮਾਤ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਪਾਸ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਕਾਲਜ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ ਤੋਂ ਗ੍ਰੈਜੂਏਸ਼ਨ (ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਟ੍ਰੀਮ ਵਿੱਚ) ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਗ੍ਰੈਜੂਏਸ਼ਨ ਦੌਰਾਨ ਤਿਆਰੀ: ਆਪਣੀ ਸਕੂਲੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਜਾਂ ਗ੍ਰੈਜੂਏਸ਼ਨ ਦੌਰਾਨ, ਆਈਏਐਸ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਕੁਝ ਬੁਨਿਆਦੀ ਕੋਰਸ ਲੈਣ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ, ਜੋ ਤੁਹਾਡੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੀ ਆਈਏਐਸ ਤਿਆਰੀ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਲਾਭ ਪਹੁੰਚਾਉਣਗੇ। ਆਪਣੀ ਗ੍ਰੈਜੂਏਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ 3-4 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ, ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੋਵੇਗਾ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਲਈ ਫੁੱਲ-ਟਾਈਮ ਆਈਏਐਸ ਕੋਚਿੰਗ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ, ਜਾਂ ਤੁਸੀਂ ਸਵੈ-ਅਧਿਐਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਯੂਪੀਐਸਸੀ ਸੀ ਐਸ ਈ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ: ਕੋਚਿੰਗ ਪੀਰੀਅਡ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਂ ਕਾਫ਼ੀ ਤਿਆਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਮੀਦਵਾਰ ਯੂਪੀਐਸਸੀ ਸੀਐਸਈ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀਲਿਮ ਅਤੇ ਮੇਨਜ਼ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸੀ ਐਸ ਈ ਮੇਨਜ਼ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਪਾਸ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਇੰਟਰਵਿਊ ਲਈ ਸੱਦਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਯੂਪੀਐਸਸੀ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਮੈਰਿਟ ਸੂਚੀ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਅਤੇ ਇੰਟਰਵਿਊ ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੋਵੇਗੀ। ਦਸਵੀਂ ਜਮਾਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਚਾਹਵਾਨ ਆਈਏਐਸ ਅਫਸਰਾਂ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਵਿਕਲਪਿਕ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਫੈਸਲਾ ਜੋ ਚਾਹਵਾਨ ਆਈਏਐਸ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਲੈਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਕਲਪਿਕ ਵਿਸ਼ਾ ਚੁਣਨਾ। ਚੁਣਨ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਵਿਸ਼ਾ ਚੁਣੋ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਤੁਸੀਂ ਭਾਵੁਕ ਹੋ ਅਤੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਦੇ ਹੋ। ਡੂੰਘੀ ਸਮਝ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ 12ਵੀਂ ਜਮਾਤ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਵਿਕਲਪਿਕ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

10ਵੀਂ ਜਮਾਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਆਈਏਐਸ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਕਰੀਅਰ ਦੇ ਰਸਤੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ 10ਵੀਂ ਜਮਾਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹਨਾਂ ਤਿੰਨ ਮੁੱਖ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਚੋਣ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ:

ਸਾਇੰਸ ਸਟ੍ਰੀਮ ਇਹ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਗਣਿਤ ਦੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਭੌਤਿਕ ਵਿਗਿਆਨ, ਰਸਾਇਣ ਵਿਗਿਆਨ, ਜੀਵ ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਗਣਿਤ 'ਤੇ ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਹੈ।

ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਲਈ ਯੋਗਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ, ਦਵਾਈ, ਖੋਜ ਅਤੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਵਰਗੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਹੈ।

ਕਾਮਰਸ ਸਟ੍ਰੀਮ ਇਹ ਧਾਰਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਅਤੇ ਵਣਜ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਸ਼ਿਆਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲੇਖਾਕਾਰੀ, ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ, ਵਪਾਰ ਅਧਿਐਨ ਅਤੇ ਗਣਿਤ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਅਨੁਕੂਲ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣਾਤਮਕ ਸੋਚ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰ, ਵਿੱਤ, ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਲੇਖਾਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਕਰੀਅਰ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਹੈ।

ਕਲਾ/ਮਾਨਵਤਾ ਧਾਰਾ ਇਹ ਧਾਰਾ ਇਤਿਹਾਸ, ਭੂਗੋਲ, ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਗਿਆਨ, ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ, ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਰਗੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਦੀ ਹੈ।

ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਅਨੁਕੂਲ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸੰਚਾਰ ਅਤੇ ਰਚਨਾਤਮਕ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਹਨ, ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ, ਸਾਹਿਤ, ਡਿਜ਼ਾਈਨ, ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਗਿਆਨ, ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਮੀਡੀਆ ਵਰਗੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਯੂਪੀਐਸਸੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਲਈ ਸਹੀ ਵਿਦਿਅਕ ਮਾਰਗ ਦੀ ਚੋਣ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਰੁਚੀਆਂ, ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਕਰੀਅਰ ਦੇ ਟੀਚਿਆਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਗਿਆਨ, ਇਤਿਹਾਸ, ਲੋਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ, ਸਮਾਜ ਸ਼ਾਸਤਰ, ਭੂਗੋਲ, ਮਾਨਵ ਸ਼ਾਸਤਰ, ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ, ਹਿੰਦੀ ਸਾਹਿਤ (ਹਿੰਦੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ) ਵਰਗੇ ਵਿਸ਼ੇ ਯੂਪੀਐਸਸੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਵਿਕਲਪ ਹਨ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਕੋਈ ਖਾਸ ਡਿਗਰੀ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸਮਝ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਸੋਚ, ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣਾਤਮਕ ਅਤੇ ਲਿਖਣ ਦੇ ਹੁਨਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਖਾਰਨ ਬਾਰੇ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਖੇਤਰ ਚੁਣੋ ਜਿਸਦਾ ਤੁਸੀਂ ਆਨੰਦ ਮਾਣਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਤੁਸੀਂ ਅਕਾਦਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉੱਤਮਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਫੰਛ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਤਿਆਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਵੀ ਸਮਰਪਿਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਦਸਵੀਂ ਜਮਾਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਈਏਐਸ ਤਿਆਰੀ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸੁਝਾਅ ਆਈਏਐਸ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ, ਜਲਦੀ ਤਿਆਰੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਤਿਹਾਸ, ਭੂਗੋਲ, ਰਾਜਨੀਤੀ, ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ ਅਤੇ ਵਰਤਮਾਨ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਰਗੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਨੀਂਹ ਵਿਕਸਤ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਤਿਆਰੀ 10ਵੀਂ ਜਮਾਤ ਤੋਂ ਹੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰੋ। ਆਪਣੇ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਸਮਝ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਨਿਯਮਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ, ਰਸਾਲਿਆਂ ਅਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਸ਼ਿਆਂ 'ਤੇ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਾਲੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਪੜ੍ਹੋ।

ਦਸਵੀਂ ਜਮਾਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੋਚਿੰਗ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਵੈ-ਅਧਿਐਨ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ, ਨਾਮਵਰ ਕੋਚਿੰਗ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਲਈ ਕੀਮਤੀ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਅਤੇ ਸਰੋਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕੋਚਿੰਗ ਸੰਸਥਾਨ ਆਈਏਐਸ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਢਾਂਚਾਗਤ ਅਧਿਐਨ ਸਮੱਗਰੀ, ਮੌਕ ਟੈਸਟ ਅਤੇ ਮਾਹਰ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਤਿਆਰੀ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਵਧਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਦਸਵੀਂ ਜਮਾਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਈਏਐਸ ਅਫਸਰ ਬਣਨ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਆਈਏਐਸ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਵਿੱਚ, ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਖ਼ਬਰਾਂ, ਸਰਕਾਰੀ ਨੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ-ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਅਪਡੇਟ ਰਹਿਣ ਦੀ ਆਦਤ ਪਾ । ਨਿਯਮਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਖ਼ਬਾਰ ਪੜ੍ਹੋ, ਨਿਊਜ਼ ਚੈਨਲ ਦੇਖੋ, ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲਿਆਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਰਹਿਣ ਲਈ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਔਨਲਾਈਨ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰੋ।

ਦਸਵੀਂ ਜਮਾਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਈਏਐਸ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਲਈ ਲਿਖਣ ਅਤੇ ਸੰਚਾਰ ਹੁਨਰਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਓ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਅਤੇ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਸਫਲਤਾ ਲਈ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਸੰਚਾਰ ਹੁਨਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ। ਨਿਯਮਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੇਖ ਲਿਖਣ, ਉੱਤਰ ਲਿਖਣ ਅਤੇ ਸਟੀਕ ਲਿਖਣ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਕੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਲਿਖਣ ਦੇ ਹੁਨਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਤ ਕਰੋ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸੰਚਾਰ ਹੁਨਰ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਮੂਹ ਚਰਚਾਵਾਂ, ਬਹਿਸਾਂ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਭਾਸ਼ਣ ਸਮਾਗਮਾਂ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲਓ।

ਦਸਵੀਂ ਜਮਾਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਈਏਐਸ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਲਈ ਸਮਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਸੁਝਾਅ ਆਈਏਐਸ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੌਰਾਨ ਸਮਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਈ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਨੌਂ ਪੇਪਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸਮਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਤਕਨੀਕਾਂ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰੋ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪੂਰੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਸਮਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਹੁਨਰਾਂ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰਾਂ ਅਤੇ ਮੌਕ ਟੈਸਟਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਰਗੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹੱਲ ਕਰੋ।

ਦਸਵੀਂ ਜਮਾਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਈਏਐਸ ਅਫਸਰ ਬਣਨ ਦੇ ਰਾਹ 'ਤੇ ਲਗਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਆਈਏਐਸ ਅਫਸਰ ਬਣਨ ਦਾ ਸਫ਼ਰ ਲੰਮਾ ਅਤੇ ਚੁਣੌਤੀਪੂਰਨ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮਰਪਣ ਅਤੇ ਲਗਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਅਤੇ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਰਹਿਣਾ ਅਤੇ ਅੰਤਮ ਟੀਚੇ 'ਤੇ ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਰਹਿਣਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਰਵੱਈਆ ਬਣਾਈ ਰੱਖੋ, ਸਾਥੀਆਂ ਅਤੇ ਸਲਾਹਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਸਹਾਇਤਾ ਲ , ਅਤੇ ਅਸਫਲਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਸਿੱਖੋ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਨਿਰੰਤਰ ਬਣੇ ਰਹਿਣਾ ਹੈ।

ਸਿੱਟਾ ਦਸਵੀਂ ਜਮਾਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਈਏਐਸ ਅਫ਼ਸਰ ਬਣਨਾ ਸੱਚਮੁੱਚ ਇੱਕ ਔਖਾ ਕੰਮ ਹੈ, ਪਰ ਸਹੀ ਪਹੁੰਚ, ਸਮਰਪਣ ਅਤੇ ਸਖ਼ਤ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ, ਇਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਪੈਟਰਨ ਨੂੰ ਸਮਝ ਕੇ, ਜਲਦੀ ਤਿਆਰੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਕੇ, ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਅਪਡੇਟ ਰਹਿ ਕੇ, ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁਨਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਖਾਰ ਕੇ, ਉਮੀਦਵਾਰ ਆਪਣੀ ਸਫਲਤਾ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਵਧਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਯਾਦ ਰੱਖੋ, ਆਈਏਐਸ ਅਫ਼ਸਰ ਬਣਨ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਵੱਕਾਰੀ ਅਹੁਦਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਅਤੇ ਸਮਰਪਣ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਵੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇੱਛਾ ਰੱਖਦੇ ਰਹੋ, ਸਿੱਖਦੇ ਰਹੋ, ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਨਾ ਛੱਡੋ!

.ਗ਼ਜ਼ਲ

ਵਿਦਿਆਲੇ ਦਾ ਟੂਰ ਗਿਆ ਸੀ।
ਕਈ ਸੌ ਮੀਲਾਂ ਦੂਰ ਗਿਆ ਸੀ।
ਬੈਠੇ ਜਾ ਕੇ ਝੀਲ ਕਿਨਾਰੇ।
ਜਿੱਥੇ ਸੁੰਦਰ ਅਜ਼ਬ ਨਜ਼ਾਰੇ।
ਬਾਗ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਰਿਆਲੀ ਵੇਖੀ।
ਚਹੁੰ ਪਾਸੇ ਖ਼ੁਸ਼ਹਾਲੀ ਵੇਖੀ।
ਹੱਸ-ਹੱਸ ਜਿੱਥੇ ਵਕਤ ਗੁਜ਼ਾਰੇ।
ਜਾ ਕੇ ਬੈਠੇ ਝੀਲ ਕਿਨਾਰੇ।
ਖ਼ੁਸ਼ਬੂਆਂ ਦੀ ਹਸਤੀ ਵੇਖੀ।
ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਮਸਤੀ ਵੇਖੀ।
ਫੁੱਲ ਖਿੜ੍ਹੇ ਸੀ ਪਿਆਰੇ-ਪਿਆਰੇ।
ਜਾ ਕੇ ਬੈਠੇ ਝੀਲ ਕਿਨਾਰੇ।
ਰਾਤੀਂ ਪਾਣੀ ਜਗ ਮਗ ਜਗਦਾ।
ਬੇੜੀ ਹੇਠਾਂ ਕਿੰਨਾ ਫਬਦਾ।
ਪਾਣੀ ਦੇ ਵਿਚ ਚੰਨ ਸਿਤਾਰੇ।
ਬੈਠੇ ਜਾ ਕੇ ਝੀਲ ਕਿਨਾਰੇ।
ਚੰਗੇ ਲਗਦੇ ਪੰਛੀ ਤਰਦੇ।
ਕਿਣ-ਮਿਣ, ਕਿਣ-ਮਿਣ ਬੱਦਲ ਵਰ੍ਹਦੇ।
ਕੁਦਰਤ ਲੱਖ ਸਵਰਗ ਉਤਾਰੇ।
ਬੈਠੇ ਜਾ ਕੇ ਝੀਲ ਕਿਨਾਰੇ।
ਵੇਖ ਕਰੂਜ਼ ਕਿਵੇਂ ਨੇ ਤਰਦੇ।
ਨਾ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਜਿੱਤਦੇ ਹਰਦੇ।
ਪਾਣੀ ਦੇ ਫ਼ਿਰ ਅੱਧ ਵਿਚਕਾਰੇ।
ਬੈਠੇ ਜਾ ਕੇ ਝੀਲ ਕਿਨਾਰੇ।
ਬਾਲਮ ਲਹਿਰਾਂ ਸ਼ੋਰ ਪਚਾਵਣ।
ਏਧਰੋਂ- ੁਧਰੋਂ ਨੱਚ-ਨੱਚ ਆਵਣ।
ਫੂਹਾਰ ਪਵੇ ਤਨ ਮਨ ਠਾਰੇ।
ਬੈਠੇ ਜਾ ਕੇ ਝੀਲ ਕਿਨਾਰੇ।
ਵਿਦਿਆਲੇ ਦਾ ਟੂਰ ਗਿਆ ਸੀ।
ਕਈ ਸੌ ਮੀਲਾਂ ਦੂਰ ਗਿਆ ਸੀ।

- ਬਲਵਿੰਦਰ ਬਾਲਮ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ
91-98156-25409

ਆਦਿ ਧਰਮ ਅਤੇ ਗ਼ਦਰ ਲਹਿਰ ਦਾ ਮਘਦਾ ਸੂਰਜ: ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਮੁਗੋਵਾਲੀਆ

ਡਾ. ਜਸਵੰਤ ਰਾਏ ਸਾਹਰੀ
(91-98158-25999)

ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਮੁਖਧਾਰਾ ਵਿਚੋਂ ਜਾਣ-ਬੁਝ ਕੇ ਅਣਗੌਲ਼ੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਮੁਗੋਵਾਲੀਆ ਦਾ ਗ਼ਦਰ ਪਾਰਟੀ ਅਤੇ ਆਦਿ ਧਰਮ ਲਹਿਰ ਵਿਚ ਕੰਮ ਲਾਸਾਨੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਾਮਰਾਜ ਦੀ ਗ਼ੁਲਾਮੀ ਦੀਆਂ ਜੰਜ਼ੀਰਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਧਰਤੀ ਤੇ ਉਸਰੀ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਜੱਥੇਬੰਦੀ 'ਗ਼ਦਰ ਪਾਰਟੀ' ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਹੈ।ਗ਼ਦਰ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਅੰਜ਼ਾਮ ਦੇਣ ਲਈ ਜਦੋਂ ਗ਼ਦਰੀ ਬਾਬਾ ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਮੁਗੋਵਾਲੀਆ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਚਾਰ ਸਾਥੀਆਂ ਨਾਲ ਗ਼ਦਰ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਸੌਂਪੇ ਮਿਸ਼ਨ ਤਹਿਤ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਜ਼ਖ਼ੀਰਾ ਮੈਵਰਿਕ ਜਹਾਜ਼ ਰਾਹੀਂ ਭਾਰਤ ਲਿਆਉਣ ਬਾਰੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਤਾਂ ਮੈਂ ਠਠੰਬਰ ਗਿਆ। ਇਹ ਸੋਚ ਕੇ ਕਿ ਯਾਰ ਇੱਡਾ ਵੱਡਾ ਕੰਮ! ਮੱਥਾ ਹੋਰ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣੀ ਠਣਕਿਆ ਜਦੋਂ ਜਾਨ ਤਲੀ ਤੇ ਧਰ ਕੇ ਇੱਡੇ ਵੱਡੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਸਿਰੇ ਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਬੰਦੇ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਸਿਰਫ਼ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ 'ਮੰਗੂ ਰਾਮ' ਤੱਕ ਸਿਮਟ ਕੇ ਇੱਕਾ ਦੁੱਕਾ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਰਹਿ ਗਈ ਹੋਵੇ।ਹਾਲਾਂ ਕਿ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਫਾਇਲਾਂ ਵਿਚ 'ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਅਪਰਾਧੀ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਚਮਾਰ' ਜ਼ਰੂਰ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਵਿਸਤਾਰ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ।ਵਿਸਤਾਰ ਭਾਵੇਂ 'ਅਪਰਾਧੀ' ਅਤੇ 'ਜਾਤ' ਸ਼ਬਦਾਂ ਕਰਕੇ ਹੀ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇ। ਅਸਲ 'ਚ ਇਤਿਹਾਸ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਸ਼ਕਤੀ ਸੀ।ਫਿਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤਾਂ ਸੱਤੀਂ ਵੀਹੀਂ ਸੌ ਕਰਨਾ ਹੀ ਸੀ। ਉਂਝ ਵੀ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਉਸਦੀ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਉਸਦੀ ਚਮੜੀ ਦੇ ਰੰਗ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਾਲਾ ਪੈਮਾਨਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਅਕਸਰ ਹੀਰੋ ਨੂੰ ਜ਼ੀਰੋ ਅਤੇ ਜ਼ੀਰੋ ਨੂੰ ਹੀਰੋ ਬਣਾ ਦਿੰਦਾ ਸੀ। ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਮੁਗੋਵਾਲੀਆ ਵੀ ਇਸੇ ਨਿਜ਼ਾਮ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਏ।

ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਮੁਗੋਵਾਲੀਆ ਨੇ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਰਾਜਨੀਤਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਜੰਗ ਲੜੀ।ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਸ਼ਹੀਦੇ ਆਜ਼ਮ ਸਰਦਾਰ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨੇ 'ਅਛੂਤ ਦਾ ਸਵਾਲ' ਲੇਖ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਈ ਗਈ ਆਦਿ ਧਰਮ ਲਹਿਰ ਦਾ ਨੋਟਸ ਲਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਲਿਖਦੇ ਹਨ "ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ .. (ਜਾਤੀ ਸੂਚਕ ਸ਼ਵਦ) ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਹਾਰ ਪੁਆ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਪਿੱਛੋਂ ਕੱਪੜਿਆਂ ਸਮੇਤ ਸ਼ਨਾਨ ਕੀਤਿਆਂ ਬਿਨਾਂ, ਆਪਦੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਸ਼ੁਧ ਸਮਝਦੇ ਹਨ। ਕਿਆ ਖ਼ੂਬ ਇਹ ਚਾਲ ਹੈ। ਸਭ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਰੱਬ। ਉਸਦੀ ਪੂਜਾ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਜੋ ਮੰਦਰ ਬਣਾਇਆ ਹੈ ਉੱਥੇ ਅਗਰ ਉਹ ਗਰੀਬ ਜਾ ਵੜੇ ਤਾਂ ਮੰਦਰ ਪਲੀਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਰੱਬ ਨਰਾਜ਼ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਘਰ ਦੀ ਇਹ ਹਾਲਤ ਹੋਵੇ ਤੇ ਬਾਹਰ ਅਸੀਂ 'ਇਕੂਅਲਟੀ' ਜਾਂ ਬਰਾਬਰੀ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਝਗੜਦੇ ਚੰਗੇ ਲਗਦੇ ਹਾਂ? ਫੇਰ ਸਾਡੇ ਰਵੱਈਏ ਵਿਚ ਕ੍ਰਿਤਘਣਤਾ ਦੀ ਵੀ ਹੱਦ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜੋ ਸਾਡੇ ਵਾਸਤੇ ਨੀਚ ਤੋਂ ਵੀ ਨੀਚ ਕੰਮ ਕਰਕੇ ਸਾਡੇ ਸੁੱਖਾਂ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਅਸੀਂ ਪਰੇ ਪਰੇ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਪਰ ਇਨਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕੋਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬਿਠਾਲ ਸਕਦੇ।" ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਸੱਚ-ਮੁਚ ਸਮਾਜ ਦੇ ਇਸ ਉਚ-ਨੀਚ ਪੱਖੀ ਰਵੱਈਏ ਤੋਂ ਚਿੰਤਤ ਸਨ। ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਝੂਠੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਤੇ ਵੀ ਉਂਗਲ਼ ਧਰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਤਾਂ ਮੁਕਤੀ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਸਨ ਪਰ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵੀਹ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਅਬਾਦੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਗ਼ੁਲਾਮੀ ਦੇ ਜੂਲ਼ੇ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆਉਣ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ।

ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਵਰਤ ਵਰਤਾਰੇ ਵਿਚ ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਮੁਗੋਵਾਲੀਆ ਦਾ ਜਨਮ 14 ਜਨਵਰੀ, 1886 ਈਸਵੀ ਨੂੰ ਪਿਤਾ ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਨਾਮ ਦਾਸ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਤਰੀ ਦੀ ਕੁਖੋਂ ਪਿੰਡ ਮੁਗੋਵਾਲ, ਤਹਿਸੀਲ ਗੜ੍ਹਸ਼ੰਕਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦੇ ਕੰਢੀ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਹੋਇਆ।ਹਰਨਾਮ ਦਾਸ ਹੁਰੀਂ ਜੱਦੀਂ-ਪੁਸ਼ਤੀ ਮਰੇ ਹੋਏ ਪਸ਼ੂ ਚੁੱਕਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਪਰ ਉਹ ਸਿਗਾ ਬਹੁਤ ਹਿੰਮਤੀ। ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੇ ਮਰੇ ਹੋਏ ਪਸ਼ੂ ਦੀ ਖੱਲ ਉਤਾਰਨ ਨਾਲੋਂ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਚਮੜਾ ਖਰੀਦ ਕੇ ਵੇਚਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।ਘਰਾਂ ਦੇ ਲਾਗੇ ਹੀ ਕੁੰਨ੍ਹਾਂ ਬਣਾ ਲਈਆਂ। ਚਮੜੇ ਨੂੰ ਕੱਚਾ ਕਰਕੇ ਰੰਗ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਵੇਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਵੱਧ ਕੀਮਤ ਮਿਲਦੀ। ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਹੋ ਰਹੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਗੱਡੀ ਉਦੋਂ ਪੱਟਰੀਓਂ ਲਹਿ ਗਈ ਜਦੋਂ ਹਰਨਾਮ ਦਾਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਅਤਰੀ ਦਾ ਦੇਹਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਸੋ, ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਦਾ ਬਚਪਨ ਮਤਰੇਈ ਮਾਂ ਸੰਗ ਬੀ-ਤਿਆ।ਚਮੜੇ ਦੀ ਮੰਗ ਲਈ ਆਈਆਂ ਚਿੱਠੀਆਂ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਲਈ ਜਦੋਂ ਹਰਨਾਮ ਦਾਸ ਨੂੰ ਉਚ ਬਰਾਦਰੀ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਘਰੀਂ ਕਈ ਕਈ ਘੰਟੇ ਵਗਾਰ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਤਾਂ ਇਸਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਅਤੇ ਘਰ ਹੀ ਚਿੱਠੀਆਂ ਪੜ੍ਹਨ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਵਜੋਂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦਾ ਰਾਹ ਖੁਲ੍ਹਿਆ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੇਲਿਆਂ ਤੱਕ ਮਹਾਤਮਾ ਜੋਤੀਬਾ ਰਾਓ ਫੂਲੇ ਦੇ ਉਪਰਾਲਿਆਂ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਸਾਰਥਕ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਸਦਕਾ ਟਾਵੇਂ ਟਾਵੇਂ ਸਕੂਲ ਖੁਲ੍ਹਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਭਾਵੇਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਕੂਲਾਂ ਤੱਕ ਅਛੂਤ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਨਾ ਮਾਤਰ ਹੀ ਸੀ। ਈਸਾਈਮਤ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਠੱਲ੍ਹ ਪਾਉਣ ਲਈ ਅਤੇ ਅੰਦਰ ਖਾਤੇ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਪੱਕੀਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਆਰੀਆ ਸਮਾਜੀਆਂ ਨੇ ਵੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਦਰਵਾਜੇ ਅਛੂਤਾਂ ਲਈ ਖੋਲ੍ਹ ਦਿੱਤੇ ਸਨ ਪਰ ਉਹ ਅਛੂਤਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਭਿੱਟੇ ਜਾਣ ਦੇ ਡਰ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋਣ ਲਈ ਸ਼ੁੱਧੀਕਰਨ ਦੀ ਰਸਮ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦਰੋਣਾਚਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਏਕਲਵਿਆ ਹੱਥ ਧਨੁਸ਼ ਫੜਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅੰਗੂਠਾ ਮੰਗਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਨ।ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮੁਢਲੀ ਸਿੱਖਿਆ ਉਸ ਮਾਹੌਲ ਵਿਚ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਮਾਹੌਲ ਵਿਚ ਸਿਤਾਰਾ 'ਚ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੇ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਦਮਨਕਾਰੀ ਨੀਤੀਆਂ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਦੀ ਕਿਸਾਨੀ ਲਤਾੜੀ ਗਈ ਅਤੇ ਦਸਤਕਾਰੀ ਤਬਾਹ ਹੋ ਗਈ।ਕਿਸਾਨ ਅਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰ ਆਪਣਾ ਦੇਸ਼ ਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਛੱਡ ਕੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਫੌਜ ਵਿਚ ਭਰਤੀ ਹੋਣ ਲੱਗੇ।ਇੱਥੇ ਵੀ ਮਿਲਦੀ ਘੱਟ ਤਨਖ਼ਾਹ ਅਤੇ ਬਸਤੀਆਂ ਨੂੰ ਫ਼ਤਹਿ ਕਰਨ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਾ ਕਰ ਸਕੀ।ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਵੱਲ ਵਹੀਰਾਂ ਘੱਤੀਆਂ।ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਵੀ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਹੀ ਕੁਝ ਨੇਕਦਿਲ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੱਦਦ ਨਾਲ 1909 ਈਸਵੀ ਦੇ ਅਖੀਰ 'ਚ ਅਮਰੀਕਾ ਪਹੁੰਚ ਗਏ।ਇੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਜ਼ਿਮੀਦਾਰਾਂ ਨਾਲ ਫ਼ਲ ਤੋੜਨ ਦਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ।ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਫਰਿਜ਼ਨੋ, ਸਟਾਕਟਨ, ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ ਆਦਿ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਉਹ ਕਮਾਈ ਕਰਦੇ ਰਹੇ।ਥੁੜਾਂ ਤੋਟਾਂ ਦੇ ਮਾਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਕਮਾਈ ਨਾਲ ਲਹਿਰਾਂ ਬਹਿਰਾਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਸਨ।ਇੱਕਾ ਦੁੱਕਾ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਗਏ ਸਾਰੇ ਨੌਜਵਾਨ ਭਰਾਵਾਂ ਵਾਂਗ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ।ਭਾਰਤੀ ਕਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲ ਰਹੇ ਲੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਡਾਲਰਾਂ ਪੌਂਡਾਂ ਦੇ ਗੱਫੇ ਦੇਖ ਕੇ ਗੋਰੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਮੁਰਝਾਉਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਏ।ਆਪਣੇ ਹੱਥੋਂ ਕੰਮ ਖੁਸਦਾ

ਦੇਖ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਨਸਲੀ ਵਿਤਕਰੇ ਪੁੰਗਰਨ ਲੱਗੇ।ਇਸਦੀ ਭਿਣਕ ਭਾਰਤੀ ਕਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਲੱਗ ਚੁੱਕੀ ਸੀ ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵੀ ਜੱਥੇਬੰਦ ਹੋਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।ਦਿਨ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਕਾਮੇ ਮਿੱਲਾਂ, ਫ਼ਲਾਂ ਦੇ ਬਾਗ਼ਾਂ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਰਾਤ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਤੇਜ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਮੀਟੰਗਾਂ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ।ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਵਿਤਕਰੇ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਰਹੇ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਬਾਬੂ ਜੀ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਆਪਣੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਲੱਗਦੀਆਂ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਅਗਾਂਹ ਵਧੂ ਸਾਥੀਆਂ ਨੇ ਇਹ ਗੱਲ ਸ਼ਿੱਦਤ ਨਾਲ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਲਈ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਮਾਈ ਕਰਕੇ ਜਦ ਸਾਡੀ ਹਾਲਤ ਜਾਨਵਰਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਬੱਦਤਰ ਹੈ।ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਵਸਦੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਹੋਵੇਗੀ?ਲਾਹਣਤ ਹੈ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਖੁਣੋਂ।ਇਨਾਂ ਸਾਥੀਆਂ ਨੇ ਇਕੱਠਿਆਂ ਹੋ ਕੇ 1913 ਈਸਵੀ ਵਿਚ 'ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਗ਼ਦਰ ਪਾਰਟੀ' ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ।ਸਰਵ ਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਬਾਬਾ ਸੋਹਨ ਸਿੰਘ ਭਕਨਾ ਇਸਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਲਾਲਾ ਹਰਦਿਆਲ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਚੁਣੇ ਗਏ।

ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਮੁਗੋਵਾਲੀਆ ਬਾਬਾ ਸੋਹਨ ਸਿੰਘ ਭਕਨਾ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਨਾਲ ਗ਼ਦਰ ਪਾਰਟੀ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋ ਗਏ।ਯੁਗਾਂਤਰ ਆਸ਼ਰਮ ਵਿਚ ਕੁਲਵਕਤੀ ਕਾਮੇ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਸੰਭਾਲ ਲਈਆਂ।ਇੱਥੇ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਣਦ-ਾੜੀਆ ਮੁੰਡਾ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸਰਾਭਾ ਦਾ ਸਾਥ ਨਸੀਬ ਹੋਇਆ।ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਛਾਪੇਖਾਨੇ ਦੇ ਹਰ ਛੋਟੇ ਵੱਡੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਾਦਿਲੀ ਨਾਲ ਕਰਦੇ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਗੱਲ ਗ਼ਦਰੀਆਂ ਦੇ ਮੇਲ ਮਿਲਾਪ ਦੀ ਲਗਦੀ ਸੀ।ਸਾਰੇ ਜਣੇ ਮਿਲ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਮਿਲ ਕੇ ਹੀ ਖਾਣਾ ਖਾਂਦੇ।ਨਿੱਤ ਜੁਝਾਰੂ ਸਾਥੀਆਂ ਦਾ ਛਾਪੇਖ਼ਾਨੇ ਵਿਚ ਆਉਣ-ਜਾਣ ਬਣਿਆ ਰਹਿ-ਂਦਾ।ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਗ਼ੁਲਾਮੀ ਤੋਂ ਮੁਕਤੀ ਪਾ ਕੇ ਅਜ਼ਾਦ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਦੀਵਾਰਾਂ ਸਮਤਾ, ਸਮਾਨਤਾ, ਸਾਂਝੀਵਾਲਤਾ ਦੀ ਨੀਂਹ ਤੇ ਉਸਾਰਨ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਚਲਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ।ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਜੋਸ਼ ਭਰਦੀਆਂ।ਉਹ ਮਨੋ ਮਨੀ ਸੋਚਦੇ ਕਿ ਮੇਰੇ ਸਮਾਜ ਲਈ ਤਾਂ ਗ਼ਦਰ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਲੜਾਈ ਦੂਹਰੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਵਾਲੀ ਸਾਬਤ ਹੋਵੇਗੀ।ਇੱਕ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਹੱਥੋਂ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਵਰਨਾਂ ਹੱਥੋਂ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਲੜਾਈ ਇੱਕ ਮਿਸ਼ਨ ਜਾਪਦੀ।

ਗ਼ਦਰ ਪਾਰਟੀ ਵਿਚ ਹਰ ਬਰਾਦਰੀ ਦਾ ਬੰਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਵਿਧਾਨ ਮੁਤਾਵਿਕ ਜਾਤ ਮਜ਼੍ਹਬ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਬਹਿਸ ਦੀ ਮੁਕੰਮਲ ਮਨਾਹੀ ਸੀ। ਗ਼ਦਰ ਪਾਰਟੀ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਅੰਤਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜੱਥੇਬੰਦੀ ਸੀ ਜੋ ਧਰਮ ਦੀਆਂ ਵਲੱਗਣਾਂ ਅਤੇ ਸੰਕੀਰਣ ਸੋਚਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਸੀ।

ਗ਼ਦਰੀਆਂ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਅਜ਼ਾਦ ਕਰਾਉਣ ਦਾ ਚਾਅ ਵਿਆਹ ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜਿਸਨੂੰ ਜਿਹੜੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੌਂਪੀ ਜਾਂਦੀ ਉਹ ਹੱਸ ਕੇ ਕਬੂਲ ਕਰ ਲੈਂਦਾ। 1914 ਈ ਵਿਚ ਦੂਜਾ ਵਿਸ਼ਵ ਯੁਧ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਸਮੇਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿਚ ਉਲਝਿਆ ਦੇਖ ਕੇ ਗ਼ਦਰੀਆਂ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਵੱਲ ਇਸ ਸਹੀ ਮੌਕੇ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਹਿੱਤ ਵਹੀਰਾਂ ਘੱਤ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਬਾਬਾ ਸੋਹਨ ਸਿੰਘ ਭਕਨਾ ਤੇ ਸਰਾਭੇ ਵਰਗੇ ਸਾਥੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਸਨ। ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਲੜਾਈ ਨੂੰ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਸਰ ਕਰਨ ਲਈ ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਆਪਣੇ ਚਾਰ ਸਾਥੀਆਂ ਬਾਬਾ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਉਸਮਾਨ, ਗੰਭੀਰ ਸਿੰਘ, ਹਰਨਾਮ ਚੰਦ ਅਤੇ ਹਰਚਰਨ ਦਾਸ ਨਾਲ ਐਨੀ ਲਾਰਸਨ ਜਹਾਜ਼ ਲੈ ਕੇ 15 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1915 ਈਸਵੀ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਤੁਰੇ। ਨਿਆਂ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਐਨੀ ਲਾਰਸਨ ਵਿਚ ਰਫਲਾਂ ਦੇ 554 ਬਕਸੇ, ਲਗ-ਪਗ 7 ਜਾਂ 8 ਹਜ਼ਾਰ (ਸੰਗੀਨਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਕਾਰਬਾਈਨਾਂ) ਕਾਰਤੂਸਾਂ ਦੇ ਲਗ-ਪਗ 3773 ਬਕਸੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ 3,50,00000 ਗੋਲ਼ੀਆਂ ਸਨ, ਕਾਰਤੂਸ ਪੇਟੀਆਂ ਲਗ-ਪਗ ਦਸ ਬਕਸੇ, ਹਰੇਕ ਬਕਸੇ ਵਿਚ 200 ਜਾਂ 300 ਕਾਰਤੂਸ ਪੇਟੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ 45 ਬੋਰ ਦੇ ਪਿਸਤੌਲ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਗ਼ਦਰ ਲਹਿਰ ਦੀ ਤਰਥੱਲੀ ਮਚਾਉਣ ਵਾਲਾ ਸਾਹਿਤ ਸੀ। ਬਦਕਿਸਮਤ ਨਾਲ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ ਇਹ ਜਹਾਜ਼ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਅੜਿੱਕੇ ਚੜ੍ਹ ਗਿਆ। ਜੇਕਰ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦਾ ਇਹ ਜ਼ਖ਼ੀਰਾ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਹੀ ਕੁਝ ਹੋਰ ਹੋਣੀ ਸੀ। ਪੰਜਾਂ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਹੋ ਗਈ ਪਰ ਜਰਮਨਾਂ ਦੀ ਮੱਦਦ ਨਾਲ ਇਹ ਬਚ ਨਿਕਲੇ ਤੇ ਅੱਡੋ ਅੱਡ ਰਾਹੇ ਪੈ ਗਏ। ਬਾਬੂ ਜੀ ਸਿੰਘਾਪੁਰ ਜਾ ਪੁੱਜੇ। ਇੱਥੇ ਗ਼ਦਾਰ ਬੇਲਾ ਸਿੰਘ ਜਿਆਣ ਦੀ ਗ਼ਦਾਰੀ ਕਰਕੇ ਫੇਰ ਬਾਬੂ ਜੀ ਨੂੰ ਤੋਪ ਦੇ ਗੋ਼ਲੇ ਨਾਲ ਉਡਾਉਣ ਦੀ ਸਜਾ ਮਿਲੀ। ਇੱਥੋਂ ਵੀ ਇੱਕ ਅਣਜਾਣ ਜਰਮਨ ਦੋਸਤ ਦੀ ਮੱਦਦ ਰਾਹੀਂ ਬਚ-ਬਚਾ ਕੇ ਉਹ ਮਨੀਲਾ ਪਹੁੰਚ ਗਏ।ਲਗ-ਪਗ 9 ਸਾਲ ਮਨੀਲਾ ਵਿਚ ਰਹੇ।

ਸੋਲਾਂ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਕੋਲੰਬੋ ਤੋਂ ਦੱਖਣੀ ਭਾਰਤ ਰਾਹੀਂ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਪੈਰ ਪੈਰ ਤੇ ਹੋ ਰਹੀ ਛੂਆ-ਛਾਤ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਜਦ ਘਰ ਪਹੁੰਚੇ ਤਾਂ ਮੱਥੇ ਤੇ ਹੱਥ ਮਾਰ ਕੇ ਸੋਚਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋ ਗਏ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਿਹੜੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਹਵਾ, ਪਾਣੀ, ਧੁੱਪ ਆਦਿ ਕੁਦਰਤੀ ਸਾਧਨ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਅੱਸੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹਨ। ਉਸੇ ਵਕਤ ਕਾਗਜ਼, ਕਲਮ ਚੁੱਕ ਕੇ ਟਾਹਲੀ ਦੀ ਸੰਘਣੀ ਛਾਂਵੇਂ ਬੈਠ ਗ਼ਦਰ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮੁਖ ਦਫ਼ਤਰ ਸਾਨਫਰਾਂਸਿਸਕੋ ਨੂੰ ਚਿੱਠੀ ਵਿਚ ਲਿਖਣ ਲੱਗੇ ਹਨ ਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਰਹਿੰਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਹਾਸ਼ੀਆਗਤ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਮਾਜਿਕ ਅਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਹੱਕੀ ਮੰਗਾਂ ਦੇ ਲੇਖੇ ਲਾਉਣ ਲੱਗਾ ਹਾਂ। ਇਹ ਭਾਵਨਾ ਲੈ ਕੇ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਕੁਦ ਪਏ।

ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਜਾਣਦੇ ਸਨ ਕਿ ਇਹ ਲੜਾਈ 'ਕੱਲੇ ਕਾਰ੍ਹੇ ਦਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਿੰਡ ਮੁਗੋਵਾਲ ਵਿਖੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਆਦਿ ਧਰਮ ਸਕੂਲ ਖੋਲ੍ਹਿਆ।ਇਸ ਉਪਰੰਤ ਉਹ ਆਪਣੀ ਸੋਚ ਨਾਲ ਦੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਲਈ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮਾਂ ਘਰੋਂ ਬਾਹਰ ਰਹਿਣ ਲੱਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਚੌਧਰੀ ਹਜ਼ਾਰਾ ਰਾਮ ਪਿਪਲਾਂਵਾਲਾ, ਪੰਡਤ ਹਰੀ ਰਾਮ ਪੰਡੋਰੀ ਬੀਬੀ, ਹੰਸ ਰਾਜ ਪ੍ਰੇਮ ਗੜ੍ਹ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ, ਸੰਤ ਰਾਮ ਅਜ਼ਾਦ ਨੰਗਲ ਸ਼ਹੀਦਾਂ, ਲੱਭੂ ਰਾਮ ਅਤੇ ਬੱਗੂ ਰਾਮ ਚਿੱਤੋਂ, ਸ਼ੂਦਰਾ ਨੰਦ, ਠਾਕਰ ਚੰਦ, ਸੰਤ ਗੁਪਾਲ ਦਾਸ ਲੰਗੇਰੀ ਆਦਿ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਕੇ 11-12 ਜੂਨ 1926 ਈਸਵੀ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਮੁਗੋਵਾਲ ਦੀ ਧਰਤੀ ਤੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸੰਮੇਲਨ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਸੰਮੇਲਨ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਡੱਟ ਕੇ ਤਿਆਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਵੀ ਛਾਪ ਕੇ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ। ਸੰਮੇਲਨ ਵਿਚ 25 ਮਤੇ ਸਰਵਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸੰਗਠਨ ਦਾ ਨਾਂ 'ਆਦਿ ਧਰਮ ਮੰਡਲ' ਸ਼ੁਭ ਕਾਮਨਾ ਸੰਦੇਸ਼ 'ਜੈ ਗੁਰੂ ਦੇਵ, ਧੰਨ ਗੁਰੂ ਦੇਵ', ਪਵਿੱਤਰ ਸ਼ਬਦ 'ਸੋਹੰ', ਸਾਡੇ ਧਰਮ ਗੁਰੂ 'ਮਹਾਂਰਿਸ਼ੀ ਬਾਲਮੀਕ ਜੀ, ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ, ਗੁਰੂ ਕਬੀਰ ਜੀ, ਗੁਰੂ ਨਾਮਦੇਵ ਜੀ', ਗ੍ਰੰਥ 'ਆਦਿ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਗ੍ਰੰਥ' ਆਦਿ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਵੀ ਰੱਖੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇੱਕ ਮੰਗ 'ਮਨੂੰ ਸਿਮ੍ਰਤੀ' ਗ੍ਰੰਥ ਜਿਸਨੇ ਕਿ ਦਲਿਤ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਗ਼ੁਲਾਮ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਜੁਗਤਾਂ ਘੜੀਆਂ ਸਨ ਤੇ ਪਾਬੰਧੀ ਲਾਉਣ ਅਤੇ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਵੀ ਸੀ। ਜ਼ਾਹਰ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਗ੍ਰੰਥ ਨੂੰ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਅਮਾਨਵਵਾਦੀ ਕਹਿ ਕੇ 1927 ਈਸਵੀ ਵਿਚ ਅੱਗ ਲਗਾਈ ਸੀ ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਆਦਿਧਰਮ ਲਹਿਰ ਦੇ ਆਗੂ ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਇੱਕ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਸਨ।

ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਨੇ ਲਗ-ਪਗ ਡੇਢ ਦਹਾਕਾ ਗ਼ਦਰ ਪਾਰਟੀ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਆਦਿ ਧਰਮ ਮੰਡਲ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਗ਼ਦਰ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਸੰਗਠਨਾਤਮਕ ਢਾਂਚਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਿਲੋ-ਦਿਮਾਗ 'ਚ ਪਿਆ ਸੀ। ਗ਼ਦਰ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਾਨਫਰਾਂਸਿਸਕੋ ਦਫ਼ਤਰ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਜਲੰਧਰ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਦੁਮੋਰੀਆ ਪੁ਼ਲ ਕੋ਼ਲ ਆਦਿ ਧਰਮ ਮੰਡਲ ਦਾ ਚਿੱਠੀ ਪੱਤਰ ਅਤੇ ਬੈਠਕਾਂ ਹਿੱਤ ਦਫ਼ਤਰ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਗਿਆ। ਮਹਾਂ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕਲਕੱਤੇ ਤੱਕ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਦੇਸ਼ ਦੇ 550 ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਟੀਮ, 56 ਆਨਰੇਰੀ ਪ੍ਰਚਾਰਕਾਂ ਦਾ ਜੱਥਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਪ੍ਰਸਾਰ ਹਿੱਤ ਆਦਿਧਰਮ ਮੰਡਲ ਨੇ ਆਪਣਾ ਅਖ਼ਬਾਰ 'ਆਦਿ ਡੰਕਾ' ਕੱਢਿਆ ਜਿਹੜਾ 1927-28 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 1951 ਈਸਵੀ ਤੱਕ ਛਪਦਾ ਰਿਹਾ। ਮੁਖ ਦਫ਼ਤਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਥਾਂਵਾਂ ਤੇ ਅੱਠ ਸਬ-ਦਫ਼ਤਰ ਹੋਰ ਖੋਲ੍ਹੇ ਗਏ। 'ਗ਼ਦਰ ਗੂੰਜ' ਅਖ਼ਬਾਰ ਦੀ ਤਰਜ਼ ਤੇ 'ਆਦਿ ਡੰਕਾ' ਅਖ਼ਬਾਰ ਵਿਚ ਗੁਰਦਾਸ ਰਾਮ ਆਲਮ, ਧੰਨਾ ਸਿੰਘ ਲੰਗੇਰੀ, ਚਾਨਣ ਲਾਲ ਮਾਣਕ, ਪ੍ਰੀਤਮ ਰਮਦਾਸਪੁਰੀ, ਭਗਤ ਰਾਮ ਦੀਵਾਨਾ, ਸੰਤ ਰਾਮ ਪਿਪਲਾਂਵਾਲਾ, ਚਰਨ ਦਾਸ ਨਿਧੜਕ ਆਦਿ ਦਲਿਤ ਕਵੀਆਂ ਦੀਆਂ ਤਿੱਖ਼ੀਆਂ ਨਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਮੰਡਲ ਦੇ ਫ਼ੈਲਾਅ ਵਿਚ ਵੱਡੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ।

ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਹੁਰਾਂ ਦੀ ਟੀਮ ਆਪਣੇ ਸਮਾਜ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਲਈ 1928 ਈਸਵੀ ਵਿਚ ਸਾਈਮਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਿਲੀ। 1931 ਈਸਵੀ ਦੀ ਜਨਗਣਨਾ ਵਿਚ ਆਦਿਧਰਮ ਦਾ ਵੱਖਰਾ ਖ਼ਾਨਾ ਦਰਜ਼ ਕਰਵਾਇਆ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਹੋਰ ਧਾਰਮਿਕ ਲਹਿਰਾਂ ਦੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਆਦਿ ਧਰਮ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਇੰਨੇ ਵਿਉਂਤਬੱਧ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ 1931 ਈਸਵੀ ਵਿਚ 418779 ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਆਦਿਧਰਮੀ ਦਰਜ਼ ਕਰਵਾਇਆ। ਲੰਡਨ ਦੀਆਂ ਗੋਲਮੇਜ਼ ਕਾਨਫਰੰਸਾਂ ਸਮੇਂ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ 'ਸਾਡਾ ਲੀਡਰ ਅੰਬੇਡਕਰ' ਦੱਸਣ ਹਿੱਤ ਤਾਰਾਂ ਘੱਲੀਆਂ, 1932 ਵਿਚ ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਨੇ ਦਲਿਤ ਸਮਾਜ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਖ਼ਾਤਰ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਜਲੰਧਰ 'ਚ ਮਰਨ ਵਰਤ ਰੱਖਿਆ, 1932 'ਚ ਹੀ ਲਾਹੌਰ ਵਿਖੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਲਾਰਡ ਲੋਥੀਅਨ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਗਵਰਨਰ ਨੂੰ ਮੰਗ ਪੱਤਰ, 1937 ਈਸਵੀ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਸੱਤ ਆਦਿਧਰਮੀਆਂ ਨੂੰ ਐੱਮ.ਐੱਲ.ਏ. ਬਣਾਉਣਾ, 1946 'ਚ ਆਪ ਐੱਮ.ਐੱਲ.ਏ ਚੁਣਿਆ ਜਾਣਾ ਮਿਸਾਲੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਹਨ। ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀਆਂ ਸੰਘਰਸ਼ਸ਼ੀਲ ਲਹਿਰਾਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੀਆਂ ਪੂਰਕ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।ਇਸੇ ਲਈ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਆਪਣੇ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਇਸ ਲਹਿਰ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਦੱਬਿਆਂ ਦੁਰਕਾਰਿਆਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਜੰਗ ਲੜਦੇ ਰਹੇ।ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਜਸਪਾਲ ਦੇ ਉਦਮ ਸਦਕਾ ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਮੋਗੋਵਾਲੀਆ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਉਮਰ ਦੇ ਨੌਵੇਂ ਦਹਾਕੇ 13 ਦਸੰਬਰ, 1970 ਨੂੰ ਡੇਰਾ ਬੱਲਾਂ ਵਿਖੇ 'ਆਦਿਧਰਮ ਸ਼ਡਿਊਲਡ ਕਾਸਟ ਫੈੱਡਰੇਸਨ' ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ। ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਸਮੇਂ ਉਹ ਕਾਫ਼ੀ ਬਿਰਧ ਹੋ ਚੁਕੇ ਸਨ ਪਰ ਗੜ੍ਹਕਾ ਤੇ ਸੁਰਤੀ ਪੂਰੀ ਕਾਇਮ ਸੀ। ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਦਲਿਤਾਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਬਾਤ ਪਾਉਣ ਵਾਲਾ ਇਹ ਯੋਧਾ 22 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1980 ਈਸਵੀ ਨੂੰ ਸਦਾ ਲਈ ਅੱਖਾਂ ਤੋਂ ਓਝਲ ਹੋ ਗਿਆ। ਸਮਾਜ ਲਈ ਕੀਤੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਸਦਕਾ ਦੇਸ਼, ਵਿਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਮਰਹੂਮ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਤੋਂ ਤਾਮਰ ਪੱਤਰ ਸਮੇਤ ਅਨੇਕਾਂ ਇਨਾਮ ਸਨਮਾਨ ਝੋ਼ਲੀ ਪਏ।

ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਮੁਗੋਵਾਲੀਆ ਪੜ੍ਹੇ ਭਾਵੇਂ ਥੋੜ੍ਹਾ ਸਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਬਹੁਤਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਗ਼ਦਰ ਪਾਰਟੀ ਨਾਂ ਦੇ ਉਸ ਸੰਗਠਨ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿਸਨੇ ਪੂਰੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਸਾਮਰਾਜ ਦਾ ਝੰਡਾ ਝੁਲਾਉਣ ਵਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਭੁਆਂਟਣੀਆਂ ਦੁਆ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਇੱਥੋਂ ਦੇ ਮੂਲ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੂਲ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਬਹੁਤ ਸੋਚਣ ਸਮਝਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਆਦਿ ਧਰਮੀ' ਨਾਂ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਆਦਿ ਧਰਮ ਮੰਡਲ ਇੱਕ ਸਮਾਜਿਕ ਸੰਗਠਨ ਸੀ। ਸਮਾਜਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਇਸਨੇ ਅਜੇ ਸਥਾਪਿਤ ਹੋਣਾ ਸੀ ਤੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਤੌਰ ਤੇ ਕਦਮ ਰੱਖ ਲਿਆ। ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਵਿਚ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵੀ ਕੀਤੀ ਪਰ ਸਮਾਜਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਪਕੜ ਅਜੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਸ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤਕ ਚਿਰਸਥਿਰਤਾ ਕਾਇਮ ਨਾ ਰਹਿ ਸਕੀ। ਹਾਂ, ਇੰਨਾ ਜ਼ਰੂਰ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸੰਗਠਨ ਨੇ ਦਲਿਤ ਅੰਦੋਲਨ ਲਈ ਇੱਕ ਨੀਂਹ ਜ਼ਰੂਰ ਤਿਆਰ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਜਿਸ ਉਪਰ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਸੰਘਰਸ਼ ਨਾਲ ਉੱਚੀ ਇਮਾਰਤ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇਗੀ।

(ਸ਼ਹਾਦਤ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼)

ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਿਮਰਿਓ......

ਧਾਰਮਿਕ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਬਰਾਬਰੀ ਹਿੱਤ ਆਪਾ ਨਿਛਾਵਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪਹਿਲੀ ਅਪ੍ਰੈਲ 1621 ਈ. ਨੂੰ ਪਿਤਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਜੀ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਨਾਨਕੀ ਜੀ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ।ਆਪ ਆਪਣੇ ਪੰਜ ਭੈਣ-ਭਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਸਨ।ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਹੀ ਆਪ ਸਾਧੂ ਸੁਭਾਅ, ਸੋਚਵਾਨ, ਦਲੇਰ, ਤਿਆਗੀ ਅਤੇ ਪਰਉਪਕਾਰੀ ਤਬੀਅਤ ਦੇ ਮਾਲਕ ਸਨ। ਗੁਰਮਤਿ ਦੇ ਗੁਰ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਆਪ ਨੇ ਯੁੱਧ ਕਲਾ ਦੇ ਦਾਅ ਵੀ ਸਿੱਖ ਲਏ। ਗੁਰਮਤਿ ਦੇ ਗਿਆਤਾ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਆਪ ਜੰਗੀ ਪੈਂਤੜਿਆਂ ਤੋਂ ਵੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਕਾਰ ਹੋ ਗਏ। ਗੁਰੂ ਪਿਤਾ ਵੱਲੋਂ ਬਖਸ਼ਿਆ ਸੰਤ ਤੇ ਸਿਪਾਹੀ ਦਾ ਸੰਕਲਪ (ਗੁਰੂ) ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੀ ਸਖਸ਼ੀਅਤ ਵਿੱਚ ਪੂਰਨ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਜਾਗਰ ਹੋਣ ਲੱਗਾ। ਇਸ ਸੰਕਲਪ ਸਦਕਾ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਜੰਗ ਸਮੇਂ ਸੰਤ (ਤਿਆਗ ਮੱਲ) ਤੋਂ ਸਿਪਾਹੀ (ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ) ਤੱਕ ਦਾ ਸਫਰ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਨਾਲ ਦੋ ਹੱਥ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਸੰਨ 1635 ਦੇ ਜੇਠ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਕੀਰਤਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਆ ਗਏ। ਨੌਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ (ਗੁਰੂ) ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੰਗਤ ਵਿੱਚ ਸਨ।ਸ੍ਰੀ ਕੀਰਤਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਲੱਗਭੱਗ ਇੱਕ ਦਹਾਕੇ ਦਾ ਸਮਾਂ ਗੁਜਾਰਨ ਕਰਕੇ ਨੌਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਉੱਪਰ ਗੁਰ-ਮਰਿਯਾਦਾ ਦਾ ਪੂਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸਦਕਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦਿਲ ਦਰਦਵੰਦਾਂ ਅਤੇ ਲੋੜਵੰਦਾਂ ਲਈ ਧੜਕਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦਾ ਸੀ। ਗਰੀਬ-ਗੁਰਬੇ ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ ਆਪ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਹੀ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਸ ਯਤਨਸ਼ੀਲਤਾ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਜਿੱਥੇ ਗੁਰੂ ਪਿਤਾ ਜੀ ਪ੍ਰਸੰਨ-ਚਿੱਤ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ, ਉੱਥੇ ਨਾਲ ਹੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇ ਘਰ ਦੀ ਵਡੇਰੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ (ਗੁਰਗੱਦੀ) ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਦੇ ਯੋਗ ਵੀ ਸਮਝਦੇ ਸਨ।ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਜੀ ਨੇ 1644 ਈ. ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ (ਮਾਤਾ ਨਾਨਕੀ ਜੀ ਅਤੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ) ਨੂੰ ਬਕਾਲੇ ਨਗਰ ਦੀ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਭਾਗ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ।ਗੁਰੂ ਪਿਤਾ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰਦਿਆਂ ਸ੍ਰੀ (ਗੁਰੂ) ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਆਪਣੀ ਮਾਤਾ ਅਤੇ ਪਤਨੀ (ਮਾਤਾ ਗੁਜਰੀ ਜੀ) ਸਮੇਤ ਬਕਾਲੇ ਆ ਗਏ।ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਾਨਕਾ ਪਿੰਡ ਸੀ।ਬਕਾਲੇ ਪਹੁੰਚਣ ਸਮੇਂ (ਗੁਰੂ) ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਉਮਰ 20 ਕੁ ਸਾਲ ਦੇ ਕਰੀਬ ਸੀ।ਜੋਬਨ ਕਾਲ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਆਪਣੇ ਸੰਸਾਰਿਕਤਾ ਨਾਲੋਂ ਅਧਿਆਤਮਕਤਾ ਵੱਲ ਵਧੇਰੇ ਰੁਚਿਤ ਸਨ। ਸੇਵਾ ਤੇ ਸਿਮਰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਵੀ ਪੂਰੀ ਤਨਦੇਹੀ ਨਾਲ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਸਨ।ਇੱਥੇ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਕਈ ਗੁਰਸਿੱਖ ਸੱਜਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲਾਪ ਲਈ ਵੀ ਆਇਆ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਪ੍ਰਸ਼ਾਦੇ-ਪਾਣੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗੁਰੂ ਕੀਆਂ ਅਕੱਥ ਕਹਾਣੀਆਂ ਛੋਹੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਇੱਕ ਗੁਰਸਿੱਖ ਪਿਆਰੇ ਨੇ (ਗੁਰੂ) ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਤੋਂ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਰੱਬ ਦੇ ਪਿਆਰਿਆਂ-ਭਗਤਾਂ ਨੂੰ ਕਸ਼ਟ ਕਿਉਂ ਆਉਂਦੇ ਹਨ? ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਜਵਾਬ ਸੀ ਕਿ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਦੁੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਜਲਦੀ ਸਮਝ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਦੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਦਾਤ ਹੀ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।ਇੱਕ ਸੇਵਕ ਵੱਲੋਂ ਜਦੋਂ ਭਗਤੀ ਦੇ ਪੜਾਵਾਂ ਬਾਬਤ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਹਿਲਾ ਪੜਾਅ ਹੈ, ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਚਿੱਤ ਹਟਾਉਣਾ, ਜੋ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਵੱਲੋਂ ਚਿੱਤ ਹਟਾਏ।ਦੂਜਾ ਪੜਾਅ ਸਭ ਕੁੱਝ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਭੁਲਾ ਕੇ ਉਸ ਪਰਮ ਪਿਤਾ ਨਾਲ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਤੀਜਾ ਪੜਾਅ ਉੱਠਦਿਆਂ-ਬੈਠਦਿਆਂ ਉਸ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੀ ਯਾਦ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹਿਰਦੇ ਦਾ ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਬਣਾ ਕੇ ਰੱਖਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ (ਗੁਰੂ) ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਬਕਾਲਾ ਨਗਰ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਸਾਲੇ ਭਾਈ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਚੰਦ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲਈ ਕੀਰਤਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਜਾਂਦੇ ਤਾਂ ਉਹ ਸੱਤਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਰਾਏ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਦਰਬਾਰ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵੀ ਭਰਦੇ ਸਨ।ਗੁਰੂ ਘਰ ਪ੍ਰਤੀ ਸਮਰਪਣ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਸੱਤਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਨੇ (ਗੁਰੂ) ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ 1656 ਈ. ਵਿੱਚ ਮਾਲਵਾ, ਹਰਿਆਣਾ, ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਬਿਹਾਰ ਆਦਿ ਪੂਰਬੀ ਪ੍ਰਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਗੁਰਸਿੱਖੀ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰ-ਮੇਵਾਰੀ ਸੰਭਾਲ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰੀਤਵਾਨਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਜੱਥਾ ਤਿਆਰ ਕਰ ਲਿਆ।ਇਸ ਜੱਥੇ ਨੇ ਦੂਰ-ਦੁਰਾਡੇ ਦੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬਾਬੇਕਿਆਂ ਦੇ ਸਾਂਝੀਵਾਲਤਾ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਲਗਨ ਅਤੇ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਪੁੱਜਦਿਆਂ ਕੀਤਾ।

ਅੱਠਵੇਂ ਨਾਨਕ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ ਆਪਣੇ ਜੋਤੀ-ਜੋਤ (30 ਮਾਰਚ 1664 ਈ.) ਸਮਾਉਣ ਤੋਂ ਇੱਕ ਦਿਨ ਪਹਿਲੇ ਗੁਰਤਾ-ਗੱਦੀ ਦੀ ਸੌਂਪਣਾ ਆਦਿ ਆਪਣੇ ਦਾਦਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਨੂੰ ਬਾਬਾ ਬਕਾਲੇ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਕਰ ਗਏ ਸਨ,ਪਰ ਇਸ ਐਲਾਨ ਦਾ ਵੱਡੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਸ ਮੌਕੇ ਦਾ ਲਾਭ ਕਈ ਸਵਾਰਥੀ ਅਤੇ ਭੇਖਧਾਰੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਵੀ ਲੈਣਾ ਚਾਹਿਆ। ਉਹ ਬਾਬਾ ਬਕਾਲਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਆਪੋ-ਆਪਣੀਆਂ ਗੱਦੀਆਂ ਲਗਾ ਕੇ ਬੈਠ ਗਏ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਸੱਚੇ ਵਾਰਸ ਹੋਣ ਦਾ ਢਕਵੰਜ ਕਰਨ ਲੱਗ ਗਏ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਢਕਵੰਜੀਆਂ ਵਿੱਚ ਧੀਰਮੱਲ ਜੋ ਕਿ ਗੁਰੂ ਹਰਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ ਦਾ ਚਾਚਾ ਲੱਗਦਾ ਸੀ, ਸਭ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਕਲਧਾਰੀ ਗੁਰੂਆਂ ਦੀ ਤਾਦਾਦ 22 ਦੇ ਕਰੀਬ ਪਹੁੰਚ ਗਈ। ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਲਈ ਇਹ ਸਮਾਂ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਇਮਤਿਹਾਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਸੀ,ਉੱਥੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸਿਦਕਦਿਲੀ ਅਤੇ ਸਮਝਦਾਰੀ ਤੋਂ ਕੰਮ ਲੈਣ ਦਾ ਵਕਤ ਵੀ ਸੀ। ਇਹ ਸਮਝਦਾਰੀ ਦਾ ਸਬੂਤ ਗੁਰੂ-ਘਰ ਦੇ ਇੱਕ ਧਨੀ ਸਿੱਖ ਭਾਈ ਮੱਖਣ ਸ਼ਾਹ ਲੁਬਾਣਾ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। 1664 ਈ. ਦੀ ਦੀਵਾਲੀ ਮੌਕੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦਰਬਾਰ ਦਾ ਇਹ ਅਨਿਨ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਮਸੰਦ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਸੋਲਜਹੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸਪੁੱਤਰਾਂ ਲਾਲ ਚੰਦ ਅਤੇ ਚੰਦੂ ਲਾਲ ਸਮੇਤ ਬਾਬੇ ਬਕਾਲੇ ਆਇਆ। ਵਪਾਰੀ ਮੱਖਣ ਸ਼ਾਹ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਇੱਥੇ ਕੋਈ ਇੱਕ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ ਦੀ ਗੱਦੀ-ਨਸ਼ੀਨ ਦੱਸ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਸ ਭੰਬਲਭੂਸੇ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣ ਲਈ ਭਾਈ ਮੱਖਣ ਸ਼ਾਹ ਨੇ ਇੱਕ ਵਿਉਂਤਬੰਦੀ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਵਿਉਂਤਬੰਦੀ ਤਹਿਤ ਉਸ ਨੇ ਹਰੇਕ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਅੱਗੇ ਦੋ-ਦੋ ਮੋਹਰਾਂ ਰੱਖ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੋਹਰਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਸਾਰੇ ਗੱਦੀਦਾਰ ਪ੍ਰਸੰਨ ਤਾਂ ਹੋ ਰਹੇ ਸਨ, ਪਰ ਅਸਲ ਦਸਵੰਧ ਦੀ ਮਾਇਆ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਮੰਗ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਨਿਰਾਸ਼ ਹੋਏ ਭਾਈ ਮੱਖਣ ਸ਼ਾਹ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਟਿਕਾਣੇ ਦੀ ਦੱਸ ਪਾ ਦਿੱਤੀ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਉਸ ਟਿਕਾਣੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨਾਮ ਸਿਮਰਨ ਵਿੱਚ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਸਨ।ਜਦੋਂ ਮੱਖਣ ਸ਼ਾਹ ਨੇ ਇੱਥੇ ਵੀ ਦੋ ਮੋਹਰਾਂ ਰੱਖ ਕੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਨਮਸਕਾਰ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਦਿਲਾਂ ਦੀਆਂ ਜਾਣਨ ਵਾਲੇ ਬਾਬੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਰੂ ਘਰ ਵਿੱਚ ਮਾਇਆ ਦਾ ਕੋਈ ਲਾਲਚ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਇਹ ਤਾਂ ਦੱਸੋ ਕਿ ਦਸਵੰਧ ਦੀ ਬਾਕੀ ਮਾਇਆ ਕਿੱਥੇ ਗਈ ਹੈ? ਇਹ ਬਚਨ ਸੁਣ ਕੇ ਮੱਖਣ ਸ਼ਾਹ ਲੁਬਾਣੇ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਉਛਾਲਾ ਮਾਰ ਗਈ ਅਤੇ

ਰਮੇਸ਼ ਬੱਗਾ ਚੋਹਲਾ
91-94631-32719

ਉਹ ਇੱਕ ਛੱਤ ਉੱਪਰ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਬੁਲੰਦ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ ਗੁਰੂ ਲਾਧੋ ਰੇ! ਗੁਰੂ ਲਾਧੋ ਰੇ!!

ਇਸ ਮੌਕੇ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਸੂਰਜ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੇ ਲੇਖਕ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਾਵਿਕ ਕੈਮਰੇ ਨਾਲ ਇੰਜ ਖਿੱਚੀ ਹੈ:-

ਭੁਲੀਏ ਸੰਗਤਿ! ਸੁਨਹੁ ਸੁ ਕਾਨ।
ਸਤਿਗੁਰੁ ਲਧਾ ਮਰਦ ਮਹਾਨ।

ਗੁਰੂ ਕਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਨਵੇਂ ਨਗਰ ਵਸਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਥਾ ਤਹਿਤ ਨੌਵੇਂ ਗੁਰਾਂ ਨੇ ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਜੀ ਦੀ ਅੰਸ਼ ਬਾਬਾ ਗੁਰਦਿੱਤਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤੋਂ ਸੰਨ 1665 ਦੇ ਜੂਨ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਚੱਕ ਨਾਨਕੀ ਨਗਰ ਦੀ ਮੋੜ੍ਹੀ ਗਡਵਾ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਸਥਾਨ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਮਾਖੋਵਾਲ ਆਖਦੇ ਸਨ, ਜਿਹੜਾ ਇੱਕ ਮਾਖੇ ਦੈਂਤ ਕਾਰਨ ਪਿਆ ਸੀ।ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਦੀ ਛੋਹ ਪਾ ਕੇ ਇਹ ਸਥਾਨ ਧਰਮ-ਕਰਮ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦਾ ਗੜ੍ਹ ਬਣ ਗਿਆ। ਇੱਥੇ ਹੁਣ ਇਲਾਹੀ ਬਾਣੀ ਦੇ ਦਿਨ-ਰਾਤ ਗਾਇਨ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਏ।ਇਸ ਗਾਇਨ ਸਦਕਾ ਇਹ ਥਾਂ ਆਨੰਦਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਬਣ ਗਈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅੱਜ ਵੀ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਕਹਿ ਕੇ ਸਤਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੀਆਂ ਪ੍ਰਚਾਰ ਫੇਰੀਆਂ ਦੌਰਾਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਗਏ, ਉੱਥੇ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਰਮਕਾਂਡੀ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਤਿਆਗਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਨਾਂਅ ਨੂੰ ਵਿਆਜਣ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲੋਕਾਈ ਨੂੰ ਨਿਰਭੈ ਰਹਿ ਕੇ ਅਣਖ, ਇੱਜ਼ਤ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਵਾਲਾ ਜੀਵਨ ਜਿਊਣ ਦਾ ਹੋਕਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਮਝ ਵਿੱਚ ਗਿਆਨਵਾਨ ਪੁਰਖ ਉਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਨਾ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਡਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਡਰਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਫੁਰਮਾਨ ਹੈ:-

ਭੈ ਕਾਹੂ ਕਉ ਦੇਤ ਨਾਹਿ ਨਾਹਿ ਭੈ ਮਾਨਤ ਆਨ।।
ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਸੁਨਿ ਰੇ ਮਨਾ ਗਿਆਨੀ ਤਾਹਿ ਬਖਾਨਿ ।।

ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਵੱਲੋਂ ਬੁਲੰਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਹ ਨਾਅਰਾ ਵਕਤ ਦੇ ਹਾਕਮ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਤੱਕ ਵੀ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ। ਮਨੁੱਖੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਤਰਜਮਾਨੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਇਹ ਆਵਾਜ਼ ਮੁਗਲ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਦੇ ਕੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਰੜਕਣ ਲੱਗ ਪਈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਵਿੱਚੋਂ ਬਗਾਵਤ ਦੀ ਬੋਅ ਆਉਣ ਲੱਗ ਪਈ। ਸਿੱਟੇ ਵੱਜੋਂ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਨੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਆਲਮ ਖਾਨ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਆਪਣੀ ਫੌਜ ਲੈ ਕੇ ਆਲਮ ਖਾਨ 8 ਨਵੰਬਰ ਸੰਨ 1665 ਨੂੰ ਧਮਤਾਣ ਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਕੁੱਝ ਮੁੱਖੀ ਸਿੱਖਾਂ/ਸੇਵਕਾਂ ਸਮੇਤ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ। ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਨੇ ਕਈ ਨਰਮ ਢੰਗ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਇਸਲਾਮ ਧਾਰਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਪਰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਦਲੀਲ ਪੂਰਵਕ ਜਵਾਬ ਅੱਗੇ ਉਸ ਦੀ ਕੋਈ ਪੇਸ਼ ਨਾ ਗਈ। ਰਾਜਾ ਜੈ ਸਿੰਘ ਜਿੱਥੇ ਗੁਰੂ ਦਰਬਾਰ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰੇਮ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ, ਉੱਥੇ ਉਸ ਦੀ ਧਰਮ ਪਤਨੀ ਰਾਣੀ ਪੁਸ਼ਪਾ ਵੀ ਬਾਬੇ ਨਾਨਕ ਦੀ ਸੋਚ ਦੀ ਧਾਰਨੀ ਸੀ। ਇਸ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਕੈਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਿਹਾਅ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਅਬੂ-ਜਫਰ ਮਹੁੱਈਉਦੀਨ ਮੁਹੰਮਦ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਇੱਕ ਕੱਟੜ ਸੁੰਨੀ ਮੁਸਲਮਾਨ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਨੀਤੀ 'ਤੇ ਨਕਸ਼ਬੰਦੀ ਸਿਲਸਿਲੇ ਦਾ ਬਹੁਤ ਗਹਿਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਹ ਅਤਿ ਦਰਜੇ ਦਾ ਨਿਰਦਈ ਅਤੇ ਜਨੂੰਨੀ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ।ਉਹ ਡੰਡੇ ਦੇ ਡਰ ਨਾਲ ਇਸਲਾਮ ਦਾ ਬੋਲਬਾਲਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ।ਇਸ ਚਾਹਤ ਨੂੰ ਪੂਰਿਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਨੇ ਸਾਮ, ਦਾਮ ਅਤੇ ਦੰਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਵੀ ਗੁਰੇਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਉੱਤੇ ਜਜੀਆ ਆਦਿ ਟੈਕਸ ਲਗਾ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਜ਼ੁਲਮ ਢਾਹ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁਸਲਮਾਨ ਬਣਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇੱਥੇ ਹੀ ਬੱਸ ਨਹੀਂ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਨੇ ਹਿੰਦੂ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਮਥਰਾ ਅਯੁੱਧਿਆ,ਕਾਸ਼ੀ ਅਤੇ ਬਨਾਰਸ ਆਦਿ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚਲੇ ਕਈ ਪੂਜਣਯੋਗ ਮੰਦਰ ਵੀ ਢਹਿ-ਢੇਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਕਈ ਪਾਠਸ਼ਾਲਾਵਾਂ ਵੀ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੀ ਇਸ ਦਮਨਕਾਰੀ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦਿਆਂ ਸਤੰਬਰ 1671 ਈ. ਵਿੱਚ ਇਫਤਿਖਾਰ ਖਾਨ ਨੂੰ ਸੂਬਾ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦਾ ਸੂਬੇਦਾਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।ਇਸ ਦਾ ਖਿਤਾਬ ਸ਼ੇਰ-ਏ-ਅਫਗਾਨ ਸੀ। ਇਹ ਸੂਬੇਦਾਰ ਵੀ ਤੰਗਦਿਲ, ਕੱਟੜ ਜਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਬੇਰਹਿਮ ਸੁਭਾਅ ਦਾ ਮਾਲਕ ਸੀ।ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਅੱਤਿਆਚਾਰ ਨਹੀਂ ਬਚਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਸੂਬੇਦਾਰ ਨੇ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਪੰਡਿਤਾਂ 'ਤੇ ਨਾ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ। ਇਸੇ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਕੁੱਝ ਵਿਦਵਾਨ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਦਾ ਵੀ ਵਸੇਬਾ ਸੀ,ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਾਰੀ (ਹਿੰਦੂ) ਕੌਮ ਦੇ ਆਗੂ ਸਮਝਦੇ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਸ ਸਮਝ ਦਾ ਲਾਹਾ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦਾ ਰਾਜਪਾਲ ਇਹ ਸੋਚ ਕੇ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਹ (ਆਗੂ ਧਿਰ) ਮੁਸਲਮਾਨ ਬਣ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਬਾਕੀ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਇਸਲਾਮ ਦੇ ਝੰਡੇ ਹੇਠ ਲਿਆਉਣਾ ਸਹਿਜ ਅਤੇ ਸੁਖਾਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਹਿੰਦੂ ਵੀਰਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਲੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਲੱਗੀ। ਜਨੇਊ ਤੋੜ ਕੇ ਟਿੱਕੇ ਸਾਫ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗਾਂ ਦਾ ਮਾਸ ਵੀ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਖਾਣ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਧਰਮ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਧੀਆਂ-ਭੈਣਾਂ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਵੀ ਦਾਅ 'ਤੇ ਲੱਗ ਗਈ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੇ ਇਫਤਿਖਾਰ ਖਾਨ ਅੱਗੇ ਹਾਰ ਮੰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਇਸਲਾਮ ਨੂੰ ਕਬੂਲ ਕਰ ਲਿਆ। ਸਿਰਫ ਕੁੱਝ ਕੁ ਪਰਿਵਾਰ ਬਚੇ ਸਨ, ਜੋ ਕਿਸੇ ਚਮਤਕਾਰ ਦੀ ਆਸ ਲਗਾਈ ਬੈਠੇ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਚਮਤਕਾਰੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਵੀ ਨਾ ਬਹੁੜੀਆਂ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਫਿਕਰਮੰਦੀ ਵੀ ਵੱਧਣ ਲੱਗੀ। ਇਸ ਫਿਕਰਮੰਦੀ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਭਾਵ ਆਪਣੇ ਡੁੱਬਦੇ ਧਰਮ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਮੋਹਤਬਰ ਬੰਦਿਆਂ ਨੇ ਕੁੱਝ ਸੋਚਣਾ ਆਰੰਭ ਕੀਤਾ। ਸੋਚਾਂ ਦੇ ਸਮੁੰਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਗੋਤੇ ਖਾਂਦਿਆਂ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਰਾਹ ਦਿ-ਖਾਈ ਦੇਣ ਲੱਗ ਪਿਆ।ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਪੰਡਿਤ ਇਹ ਗੱਲ ਭਲੀਭਾਂਤ ਸਮਝ ਚੁੱਕੇ ਸਨ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਤਿ ਸੰਕਟਮਈ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਡੀ ਬਾਂਹ ਕੇਵਲ ਸ੍ਰੀ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਵਾਸੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਹੀ ਫੜ੍ਹ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੌਰਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਡਰਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਡਰਾਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਨਿਰਾਸ਼ਾਜਨਕ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ ਦੇ ਭਰਪੂਰ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਯਤਨਾਂ ਦੀ ਬਦੌਲਤ ਕਈ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਵੀ ਗੁਰੂ ਘਰ ਨਾਲ ਜੁੜ ਗਏ ਸਨ।ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਪੰਡਿਤ ਬ੍ਰਹਮਦਾਸ ਦੇ ਖਾਨਦਾਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੰਡਤ ਕ੍ਰਿਪਾ ਰਾਮ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ, ਜੋ ਬਚਪਨ ਕਾਲ ਤੋਂ ਹੀ ਗੁਰੂ ਘਰ ਆਉਂਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। 25 ਮਈ 1675 ਈ. ਨੂੰ ਉਹ 16 ਮੁੱਖੀ ਪੰਡਿਤਾਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਆ ਗਿਆ। ਡਾਹਢੇ ਦੁੱਖੀ ਮਨ ਨਾਲ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਪੰਡਿਤਾਂ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਵਧੀਕੀਆਂ ਦੀ ਦਰਦ ਕਹਾਣੀ ਸੁਣਾਈ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਅੱਤਿਆਚਾਰ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ। ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਪੰਡਿਤਾਂ ਦੀ ਦਰਦਨਾਕ ਵਿਥਿਆ ਸੁਣ ਕੇ ਦਰਬਾਰ ਵਿੱਚ ਜੁੜ ਬੈਠੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਵੀ ਦਿਲ ਪਸੀਜ ਗਏ। ਬਾਲ ਗੋਬਿੰਦ ਰਾਏ ਜੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਮਰ ਉਸ ਸਮੇਂ 9 ਕੁ ਸਾਲ ਦੀ ਸੀ ਗੁਰੂ ਪਿਤਾ ਜੀ ਕੋਲ ਆਏ ਅਤੇ ਉਦਾਸੀ ਭਰੇ ਮਾਹੌਲ ਦਾ ਕਾਰਨ ਪੁੱਛਣ ਲੱਗੇ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਲਾਲ ਨੂੰ ਜਿੱਥੇ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਪੰਡਿਤਾਂ ਦੀ ਦਰਦਨਾਕ ਦਾਸਤਾਨ ਸੁਣਾਈ, ਉੱਥੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਸ ਦਰਦ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ,ਜੋ ਜ਼ਾਲਮਾਂ ਦਾ ਮਨ ਬਦਲ ਦੇਵੇ। ਬਾਲ ਗੋਬਿੰਦ ਰਾਏ ਜੀ ਦੇ ਮੁਖਾਰਬਿੰਦ ਵਿੱਚੋਂ ਸੁਭਾਵਿਕ ਹੀ ਨਿਕਲਿਆ ਕਿ ਉਹ ਪਵਿੱਤਰ ਅਤੇ ਪੂਰਨ ਆਤਮਾ ਆਪ ਜੀ ਤੋਂ ਬਗੈਰ ਹੋਰ ਕੌਣ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਦਾ ਜਵਾਬ ਸੁਣ ਕੇ ਸਾਰੀ ਸੰਗਤ ਵਿੱਚ ਹੈਰਾਨੀ ਛਾ ਗਈ, ਪਰ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਆਪਣੇ ਫਰਜੰਦ ਦੀ ਰਾਏ ਨਾਲ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੋਬਿੰਦ ਰਾਏ ਜੀ ਨੂੰ ਘੁੱਟ ਕੇ ਛਾਤੀ ਨਾਲ ਲਗਾਇਆ ਅਤੇ ਬੋਲੇ ਕਿ ਲਾਲ ਜੀ ਤੁਸਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣ ਕੇ ਮੇਰੀ ਚਿੰਤਾ ਦੂਰ ਹੋ ਗਈ ਹੈ।ਮੇਰੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੁਸੀਂ ਕੌਮ ਨੂੰ ਸਹੀ ਅਤੇ ਸੁਚੱਜੀ ਅਗਵਾਈ ਦੇਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਤੁਸਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਮਿਹਰ ਭਰਿਆ ਹੱਥ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣਗੇ। ਬਾਲ ਗੋਬਿੰਦ ਰਾਏ ਦੇ ਸੰਤੋਖਜਨਕ ਜਵਾਬ ਅਤੇ ਦੂਰਦਰਸ਼ਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਸਦਕਾ ਨੌਵੇਂ ਗੁਰਾਂ ਨੇ ਪੰਡਿਤ ਕ੍ਰਿਪਾ ਰਾਮ ਨੂੰ ਆਖ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਤੱਕ ਮੇਰਾ ਇਹ ਸੰਦੇਸ਼ ਪਹੁੰਚਾ ਦਿਓ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਮੁਸਲਮਾਨ ਬਣਾ ਲਵੇ ਤਾਂ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਾਰੇ ਹਿੰਦੂ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਹੀ ਇਸਲਾਮ ਨੂੰ ਕਬੂਲ ਕਰ ਲੈਣਗੇ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਇਸ ਦਲੇਰਾਨਾ ਐਲਾਨ ਸਦਕਾ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਪੰਡਿਤਾਂ ਦੀ ਜਾਨ ਵਿੱਚ ਜਾਨ ਆ ਗਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੱਕਾ ਯਕੀਨ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਧਰਮ ਹੁਣ ਡੁੱਬਣ ਤੋਂ ਬੱਚ ਜਾਵੇਗਾ। ਹੌਂਸਲੇ ਵਿੱਚ ਆਏ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਪੰਡਿਤ ਸ੍ਰੀ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਚਾਲੇ ਪਾ ਗਏ। 8 ਜੁਲਾਈ 1675 ਈ. ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਗੁਰਿਆਈ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੰਭਾਲ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਤੋਂ ਗਿਆਤ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ। ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਅਣਖ, ਇੱਜ਼ਤ ਅਤੇ ਸਵੈਮਾਣ ਦਾ ਜੀਵਨ ਜਿਊਣ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇ ਕੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ, ਭਾਈ ਮਤੀ ਦਾਸ, ਭਾਈ ਸਤੀ ਦਾਸ ਅਤੇ ਭਾਈ ਦਿਆਲਾ ਜੀ ਸਮੇਤ ਦਿੱਲੀ ਵੱਲ ਨੂੰ ਰਵਾਨਾ ਹੋ ਗਏ। ਇਧਰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਵੰਗਾਰ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਹਾਕਮ ਔਰੰਗਜੇਬ ਤੱਕ ਵੀ ਪਹੁੰਚ ਗਈ।ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਕੱਟੜ ਧਾਰਮਿਕ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਮਾਲਕ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਵੱਲੋਂ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਪੰਡਿਤਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਖਾਈ ਹਮਦਰਦੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਨੋਰਥ ਦੀ ਸਿੱਧੀ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਸਮਝ ਲਿਆ ਅਤੇ ਹਸਨ-ਅਬਦਾਲ ਤੋਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਕੇ ਰੋਪੜ ਦੇ ਕੋਤਵਾਲ ਮਿਰਜ਼ਾ ਨੂਰ ਮੁਹੰਮਦ ਖਾਨ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਦਸਤੇ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਸਰਹਿੰਦ ਦੇ ਸੂਬੇਦਾਰ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।ਕੁੱਝ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਬੱਸੀ ਪਠਾਣਾਂ ਦੀ ਕੇਂਦਰੀ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਕੈਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਵਧੀਕ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਰਹੇ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਕਨਸੋਅ ਹਸਨ-ਅਬਦਾਲ ਵਿੱਚ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਤੱਕ ਵੀ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ।

4 ਨਵੰਬਰ 1675 ਈ. ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਸੂਬੇਦਾਰ ਸਾਫੀਖਾਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਪ੍ਰਤੀ ਨਰਮ ਰਵੱਈਆ ਧਾਰਨ ਕਰਦਿਆਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਮੁਅੱਜ਼ਜਾ (ਕਰਾਮਾਤ) ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ, ਪਰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਰਾਮਾਤ ਦਾ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਭਗਤੀ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ,ਇਹ ਤਾਂ ਕੇਵਲ ਮਨੁੱਖੀ ਹਉਮੈ ਦਾ ਹੀ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਹੈ। 5 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਫਿਰ ਕਰਾਮਾਤ ਵਿਖਾਉਣ ਜਾਂ ਇਸਲਾਮੀ ਮਤ ਨੂੰ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਪਰ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਮੁੜ ਇਸ ਤਜਵੀਜ਼ ਨੂੰ ਠੁਕਰਾ ਦਿੱਤਾ। 6 ਨਵੰਬਰ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਕਾਜ਼ੀ ਕੋਤਵਾਲੀ ਆ ਧਮਕਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਦਰੋਗੇ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਖੌਫ਼ਨਾਕ ਤਸੀਹੇ ਦੇਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਆਪਣੀ ਹਾਰ ਮੰਨ ਕੇ ਇਸਲਾਮੀ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾ ਲੈਣ। ਕਾਜ਼ੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਦਰੋਗੇ ਨੇ ਲਗਾਤਾਰ ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਤਰ੍ਹਾਂ-ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਸੀਹੇ ਦੇ ਕੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਈਨ ਮਨਾਉਣ ਦੀ ਨਾਕਾਮ

(ਬਾਕੀ ਅਗਲੇ ਸਫੇ 'ਤੇ)

ਚੌਥੀ ਬਰਸੀ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼

ਮੇਰੀ ਜੂਹ ਦਾ ਪ੍ਰੇਮ ਗੋਰਖੀ

ਪ੍ਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਵਾਨਾ
510-781-0487

ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕਹਾਣੀਕਾਰ, ਪੱਤਰਕਾਰ, ਕਾਲਮ ਨਵੀਸ ਅਤੇ ਨਾਵਲਕਾਰ ਪ੍ਰੇਮ ਗੋਰਖੀ ਮੇਰੀ ਜੂਹ ਲਾਡੋਵਾਲੀ (ਜਲੰਧਰ) ਦਾ ਸੀ। ਉਮਰ ਵਿਚ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਮੇਰੇ ਬਚਪਨ ਦੇ ਹਾਣੀਆਂ ਵਾਂਗ ਉਸ ਨਾਲ ਬਹੁਤੀ ਸਾਂਝ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਕੱਠੇ ਖੇਡਦੇ ਵੀ ਰਹੇ ਪਰ ਸੀਮਤ ਹਾਲ-ਚਾਲ ਪੁੱਛਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਸੀ। ਗੋਰਖੀ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਹੜੇ ਦਾ ਪ੍ਰੇਮ ਨਾਂ ਕਰਕੇ ਹੀ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਮੇਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਹੀ ਵਿੱਚਰਦਾ ਰਿਹਾ। ਉਸਨੇ ਜਦ ਕੇਸ ਰੱਖਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਤਾਂ ਪੱਟਿਆਂ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰੇਮ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਸਰਦਾਰ ਬਣ ਕੇ ਵਧੀਆ ਕੱਪੜੇ ਪਾ ਕੇ ਸੋਹਣੀ ਦਸਤਾਰ ਸਜਾਉਣ ਲੱਗਾ, ਤਾਂ ਸੋਹਣਾ ਗੱਭਰੂ ਸਰਦਾਰ ਜਚ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਸੋਹਣੇ ਕੱਪੜੇ ਪਾਉਣ ਦਾ ਸ਼ੌਂਕ ਉਸਨੂੰ ਉਮਰ ਭਰ ਰਿਹਾ।

ਪ੍ਰੇਮ ਦਾ ਜਨਮ ਇਕ ਦਲਿਤ ਗਰੀਬ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਨਾਨਕਾ ਪਿੰਡ 'ਬੁਹਾਨੀ'- ਫਗਵਾੜਾ (ਕਪੂਰਥਲਾ ਵਿਖੇ) ਜੂਨ 15, 1947 ਨੂੰ ਹੋਇਆ।ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਨਾਂ ਅਰਜਨ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਦਾ ਨਾਂ ਰੱਖੀ ਸੀ। ਉਹ 6 ਭੈਣ-ਭਰਾ ਸਨ। ਪ੍ਰੇਮ ਹੀ ਕੁਝ ਪੜ੍ਹ ਸਕਿਆ ਸੀ। ਘਰ ਦੀ ਗਰੀਬੀ ਕਰਕੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਿਓ-ਦਾਦਾ ਨਾਲ ਰੋਜ਼ੀ ਕਮਾਉਣ ਲਈ ਹੱਥ ਵਟਾਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ। ਤੰਗੀਆਂ ਤੁਰਸ਼ੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਲੰਘਦਾ ਪਰਿਵਾਰ 'ਡੂੰਨੇ' ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਕਈ ਵਾਰ ਮੌਸਮਾਂ ਦੀ ਮਾਰ ਕਰਕੇ ਕੰਮ ਘਟ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਬਾਪ ਕੋਲੋਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਗੁੱਸੇ 'ਚ ਮਾਰ ਪੈਂਦੀ ਸੀ। ਸੱਠਵਿਆਂ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿਚ ਕੁਝ ਮੋਹਤਬਰਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗਤਬਾਜ਼ੀ ਹੇਠ ਪ੍ਰੇਮ ਨੂੰ ਛੋਟੀਆਂ ਮੋਟੀਆਂ ਚੋਰੀਆਂ ਦੇ ਝੂਠੇ ਜ਼ੁਰਮਾਂ ਵਿਚ ਪੁਲਿਸ ਕੋਲ ਫੜਵਾ ਦਿੱਤਾ। ਉਸਦਾ ਨਾਂ ਨਕਸਲਵਾੜੀ ਲਹਿਰ ਨਾਲ ਵੀ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ। ਪੁਲਿਸ ਤਸ਼ੱਦਦ ਹੇਠ ਉਹ ਪੜ੍ਹਾਈ ਤੋਂ ਪੱਛੜ ਗਿਆ।

ਘਰੇਲੂ ਗਰੀਬੀ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸਨੂੰ ਕਈ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਅਤੇ ਕਸਬਿਆਂ ਵਿਚ ਹੇਠਲੇ ਪੱਧਰ ਦੀ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਕਰਨੀ ਪਈ। ਜਿਵੇਂ ਜਲੰਧਰ ਛਾਉਣੀ ਵਿਚ ਅਫਸਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕੋਠੀਆਂ ਵਿਚ ਰੰਗ ਰੋਗਨ ਦਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਉਥੇ ਹੀ ਕੋਠੀਆਂ ਵਿਚ ਇਕ ਨੇਪਾਲਣ ਕੁੜੀ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਪ੍ਰੇਮ ਦਾ ਉਸ ਤੇ ਇਕ ਤਰਫਾ ਪਿਆਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਸਨੂੰ ਆਉਂਦੀ ਜਾਂਦੀ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਲਈ ਉਸਦੇ ਘਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਬਸ਼ੀਰਪੁਰ ਫਾਟਕ ਦੇ ਕੋਲ ਚਾਹ ਦੇ ਖੋਖੇ ਤੇ ਬੈਠਾ ਪ੍ਰੇਮ ਚਾਹ ਪੀਂਦਾ ਰਹਿੰਦਾ।ਉਸ ਕੁੜੀ ਦੀ ਸੜਕ ਦੁਰਘਟਨਾ ਵਿਚ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਨੇਪਾਲਣਾਂ ਨੂੰ ਗੋਰਖੀ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਪਿਆਰ ਨੂੰ ਦਿਲ ਵਿਚ ਜਿੰਦਾ ਰੱਖਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਮ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਾਂ ਨਾਲ 'ਗੋਰਖੀ' ਜੋੜ ਲਿਆ ਅਰਥਾਤ ਪ੍ਰੇਮ ਗੋਰਖੀ। ਇਹ ਇਕ ਦਰਦਨਾਕ ਅਤੇ ਦਿਲਚਸਪ ਘਟਨਾ ਸੀ ਉਸਦੇ ਜੀਵਨ ਦੀ।

ਉਸਨੇ ਹੋਰ ਵੀ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਦੇ ਕੰਮ ਕੀਤ, ਜਿਵੇਂ ਸਾਈਕਲ ਮੁਰੰਮਤ, ਪੈਟਰੋਲ ਪੰਪ ਤੇ ਕੰਮ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦਿਹਾੜੀਦਾਰ ਕੰਮ ਕੀਤੇ। ਉਸਨੇ ਲਾਇਲਪੁਰ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਜਲੰਧਰ ਦੀ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਵਿਚ ਚਪੜਾਸੀ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਕੀਤੀ। ਇੱਥੇ ਉਸਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ। ਉਸਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਅਤੇ ਗਿਆਨੀ ਤੱਕ ਸੀ। ਉਸਦੀ ਪਹਿਲੀ ਕਹਾਣੀ ਜਦੋਂ ਉਹ ਗਿਆਨੀ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਦਾ ਸੀ, ਤਦ ਛਪੀ ਸੀ।

ਸੰਨ 1972-1978 ਤੱਕ ਉਸਨੇ ਨਵਾਂ ਜ਼ਮਾਨਾ ਅਤੇ ਅਜੀਤ ਅਖਬਾਰਾਂ ਜਲੰਧਰ ਵਿਚ ਨੌਕਰੀ ਕੀਤੀ। ਸੰਨ 1978 ਵਿਚ ਉਹ ਪੰਜਾਬੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ ਵਿਚ ਕੰਮ ਮੁਢਲੇ ਅਮਲੇ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਸੇਵਾ ਮੁਕਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਨੇ ਦੇਸ਼ ਸੇਵਕ ਅਖਬਾਰ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕੀਤਾਅਤੇ ਲੋਕ ਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਉਸਨੇ ਸਿੰਗਾਪੁਰ, ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਦੌਰਾ ਵੀ ਕੀਤਾ।

ਗੋਰਖੀ ਦੀ ਲੇਖਣੀ ਦਾ ਸਰਗਰਮ ਸਫਰ 1969 ਵਿਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਸਨੂੰ ਛੱਤ ਤੇ ਨੰਗੇ ਧੜ ਦੀਵੇ ਦੀ ਲੋਅ ਹੇਠ ਲਿਖਦਿਆਂ ਵੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਉਸਦੀ ਕਹਾਣੀ 'ਇਕ ਭੁੱਲ' 1971 ਵਿਚ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਲੇਖਿਕਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਦੇ ਬਹੁ-ਚਰਚਿਤ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਪੜ੍ਹੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਪਰਚੇ ਨਾਗਮਣੀ 'ਚ ਛਪੀ। ਜਿਸਦਾ ਉਸਨੂੰ ਸਦਾ ਮਾਣ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਨਾਗਮਣੀ ਰਾਹੀਂ ਸਥਾਪਤੀ ਵੱਲ ਵਧਿਆ। ਗੋਰਖੀ ਦਾ ਆਪਣਾ ਮੁਢਲਾ ਜੀਵਨ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿਚ ਬੀਤਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਸੰਗਾਊ ਨਿਮਰਤਾ ਅਤੇ ਸਹਿਜ ਸੁਭਾਅ ਦਾ ਇਕ ਸਾਦਾ ਇਨਸਾਨ ਸੀ। ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਉਹ ਪ੍ਰੇਮ 'ਨਿਮਾਣਾ' ਦੇ ਨਾਂ ਹੇਠ ਛਪਿਆ। ਉਸਨੇ ਗਰੀਬ ਵਰਗ ਦੇ ਦਲਿਤ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਗਰੀਬੀ ਦਾ ਯਥਾਰਥ ਲਿਖਿਆ, ਜੋ ਉਸਨੇ ਆਪ ਵੀ ਹੰਢਾਇਆ ਸੀ। ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਸੁਜਾਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਦਚਿੰਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਚਲਦਿਆਂ ਉਹ ਦਲਿਤ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਬਣਿਆ। ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਹੇਠਲੇ ਜੀਵਨ ਪੱਧਰ ਦੀ ਬਾਤ ਪਾਈ ਹੈ। ਅਣਗੌਲੇ ਲੋਕ ਜੋ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਵੱਲੋਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹਾਸ਼ੀਏ ਵੱਲ ਧੱਕੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕਰੂਰ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਹਾਲਤਾਂ ਤੋਂ ਪਰਦਾ ਚੁੱਕਦਾ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਅਜਿਹੇ ਸਾਹਿਤ ਤੇ ਬੜੀ ਲਿਆਕਤ, ਲਗਨ, ਮਿਹਨਤ ਅਤੇ ਸਿਰੜ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਜੋ ਗਰੀਬੀ, ਮਜ਼ਦੂਰੀ, ਮਜਬੂਰੀ ਵੇਖੀ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਰੱਜੇ-ਪੁਜੇ ਜ਼ਿੰਮੀਦਾਰ ਜਾਂ ਮਿੱਲ ਮਾਲਕ, ਕਾਰਖਾਨੇਦਾਰ ਆਪ ਤਾਂ ਐਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਗਰੀਬ ਮਜ਼ਦੂਰ ਤੇ ਤਸ਼ੱਦਦ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਆਪ ਤਾਂ ਰ ਦੀ ਕੱਢੀ ਪੀ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਐਸ਼ ਵਿਚ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਗਰੀਬ ਮਜ਼ਦੂਰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਖਿਦਮਤ ਵਿਚ ਹੱਥ ਬੰਨੀ ਖੜ੍ਹਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਸਨੂੰ ਐਵੇਂ ਹੀ ਟੌਹਰ ਵਿਚ ਚੌਕੀਦਾਰੇ 'ਤੇ ਬਿਠਾ ਛੱਡਦੇ ਹਨ। ਜੋ ਆਪਣੀਆਂ ਖਾਹਿਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਦਬਾਅ ਕੇ ਬੇਵੱਸ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵੱਲ ਵੇਖਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਗੋਰਖੀ ਨੇ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਅਜਿਹੇ ਵਰਤਾਰੇ ਦੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਉਭਾਰਨ 'ਤੇ ਪਹਿਰਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਕਿਆਸ ਉਸਨੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡੇ 'ਤੇ ਹੰਢਾਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਦਲਿਤ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਉਸਨੇ ਬੜੀ ਦਿਆਨਤਦਾਰੀ ਨਾਲ ਨਿਭਾਉਣ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾਇਆ ਹੈ। ਜੋ ਉਸਦੇ ਸਿਰੜੀ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਹੋਣ ਦਾ ਸਬੂਤ ਹੈ। ਉਸਦੇ ਪਾਤਰ ਉਸਦੇ ਆਪਣੇ ਲੋਕ ਹਨ, ਉਸਦੀ ਜੂਹ ਦੇ ਹਨ ਉਸਦੇ ਆਂਢ-ਗੁਆਂਢ ਦੇ ਹਨ, ਉਸਦੀ ਬਿਰਾਦਰੀ ਦੇ ਹਨ। ਉਸਦੇ ਵਿਹੜੇ ਦੇ ਹਨ। ਉਸਨੇ ਬੜੀ ਬੇਬਾਕੀ ਨਾਲ ਅਸਲੀ ਨਾਂ ਵਰਤੇ ਹਨ। ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮੈਂ ਵੀ ਖੁਦ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ। ਜਿਹਨਾਂ ਨਾਲ ਮੈਂ ਖੇਡਿਆ ਤੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹਾਂ। ਕਈ ਤਾਂ ਸਾਡੀਆਂ ਮੱਝਾਂ ਵੀ ਚਾਰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ।

ਉਸਨੂੰ ਬਰੀਕੀ ਨਾਲ ਗਿਆਨ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤਾਂਘ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ। ਇਸੇ ਲਈ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਵਡੇਰਿਆਂ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਨਾਨਕਾ ਦਾਦਕਾ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਦਾ ਰਹਿੰਦਾ। ਜਿਸਨੂੰ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਲੇਖਣੀ ਵਿਚ ਯਥਾਰਥ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਪਾਤਰਾਂ ਦੇ ਅਸਲੀ ਨਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਵੀ ਅਸਲੀ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਪਿਲਕਣ ਦਾ ਦਰੱਖਤ, ਸੜਕ ਕੰਢੇ ਰੁੱਖ, ਵਿਹੜਾ ਅਤੇ ਵਿਹੜੇ ਦੀਆਂ ਲੜਾਈਆਂ ਆਦਿ, ਜੋ ਉਸਦੀ ਲੇਖਣੀ ਦਾ ਰੋਚਕ ਪੱਖ ਹੈ। ਉਸਦਾ ਬਿਰਤਾਂਤ ਕਮਾਲ ਦਾ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਸ਼ਬਦ ਚਿੱਤਰ ਸਾਹਿਤ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਘਟਨਾਵਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੀ ਵਾਪਰ ਰਹੀਆਂ ਹੋਣ।

ਉਸਦੀ ਸਾਹਿਤਕ ਦੇਣ ਦਾ ਇਕ ਮੀਲ ਪੱਥਰ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਸਮਕਾਲੀ ਲੇਖਕਾਂ ਕਿਰਪਾਲ ਕਾਜਕ ਅਤੇ ਦਲਬੀਰ ਚੇਤਨ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ 'ਦੀਵਾ ਬਲੇ ਸਾਰੀ ਰਾਤ' ਹੇਠ ਕਹਾਣੀ ਗੋਸ਼ਟੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀਆਂ।ਜੋ ਫਗਵਾੜਾ, ਬਿਆਸ, ਬਰਨਾਲਾ, ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ ਸਜਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ। ਪੜ੍ਹੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਤੇ ਉਸਾਰੂ ਆਲੋਚਨਾ ਹੁੰਦੀ, ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ, ਹੋਰ ਲਿਖਣ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਨਵੇਂ ਉਭਰ ਰਹੇ ਲੇਖਕਾਂ ਲਈ ਸੰਦੇਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਲਿਖਣ ਵਿਚ ਕਾਹਲੀ ਨਾ ਕਰੋ, ਥੋੜ੍ਹਾ ਲਿਖੋ, ਚੰਗਾ ਲਿਖੋ। ਜਲਦੀ ਪੁਸਤਕਾਂ ਛਪਵਾਉਣ ਦੀ ਹੋੜ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਾ ਹੋਵੋ ਆਦਿ।

ਗੋਰਖੀ ਦੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਹਨ: ਮਿੱਟੀ ਰੰਗੇ ਲੋਕ, ਜੀਣ ਮਰਨ, ਅਰਜਨ ਸਫੈਦੀ ਵਾਲਾ, ਧਰਤੀ ਪੁੱਤ, ਜਨਰੇਸ਼ਨ ਗੈਪ। ਨਾਵਲੈਟ ਹਨ: ਤਿੱਤਰਖੰਭੀ, ਜੂਹ, ਵਣਵੇਲਾ, ਬੁੱਢੀ ਰਾਤ ਅਤੇ ਸੂਰਜ, ਆਪੋ ਆਪਣਾ ਗੁਨਾਹ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਉਪਰ ਪੁਸਤਕ 'ਗੈਰ ਹਾਜ਼ਰ ਆਦਮੀ' (ਸਵੈ ਜੀਵਨੀ) ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਦੇ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਜੋ ਦੱਬੇ-ਕੁਚਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜੀਵਨ ਗਾਥਾ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿਚ ਬਿਆਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਜੋ ਰੋਚਿਕ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਕ ਪ੍ਰਪੱਕ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਹੋਣ ਦਾ ਸਬੂਤ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਸੰਪਾਦਨਾ ਵੀ ਕੀਤੀ, ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪਾਤਰਾਂ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਬਾਰੇ ਲੜੀਵਾਰ ਕਾਲਮਨਵੀਸੀ ਕੀਤੀ। ਉਸਨੇ 'ਕੁੰਭ' ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਕੱਢਿਆ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਤੇ ਨਟਕ ਵੀ ਖੇਡੇ ਗਏ। ਉਸਨੇ ਆਲੋਚਨਾ ਬਾਰੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਵਿਚ ਮਿਹਨਤ ਦੀ ਕਮੀ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਸਾਹਿਤ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਅਣਥੱਕ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਸਦੇ ਸਮਕਾਲੀਆਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ ਦਾ ਪੁਰਸਕਾਰ ਮਿਲ ਗਿਆ। ਪਰ ਗੋਰਖੀ ਅਣਗੌਲਿਆ ਹੀ ਰਿਹਾ, ਜਿਸ ਦਾ ਉਸਨੂੰ ਅਫਸੋਸ ਸੀ ਪਰ ਉਹ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪਾਠਕ ਵਰਗ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣੀਆਂ ਵਡਮੁੱਲੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਅਮਲ ਰਹੇਗਾ। ਇਹ ਹੀ ਉਸਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੈ। ਇਹੀ ਉਸਦੀ ਵਿਰਾਸਤ ਹੈ।

ਗੋਰਖੀ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ, ਘਰਵਾਲੀ, ਤਿੰਨ ਧੀਆਂ ਅਤੇ ਇਕ ਪੁੱਤਰ ਨਾਲ ਜੀਰਕਪੁਰ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਅੰਤ 25 ਅਪ੍ਰੈਲ 2021 ਨੂੰ ਉਸਦਾ ਦਿਹਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਜੋ ਸਾਹਿਤ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਇਕ ਵੱਡਾ ਘਾਟਾ ਹੈ।

ਗੋਰਖੀ ਨਾਲ ਮੇਰਾ ਸੰਪਰਕ ਕੁਝ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਿਹਾ ਕਿ: ਮੈਂ 1976 ਵਿਚ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦਾ ਕਈ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿਚ ਰਿਹਾ। ਗੋਰਖੀ ਵੀ 1978 ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ ਵਿਚ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਲਾਡੋਵਾਲੀ ਆਉਣਾ ਜਾਣਾ ਵੀ ਘੱਟ ਗਿਆ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਕੋਈ ਖਾਸ ਮੁਲਾਕਾਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਜਾਂ ਮਿਲਣਾ ਹੀ ਘੱਟ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੰਨ 1994 ਅਪ੍ਰੈਲ ਵਿਚ ਮੈਂ ਅਮਰੀਕਾ ਪ੍ਰਵਾਜ਼ ਕੀਤਾ। ਸੰਨ 29 ਮਈ, 1997 ਨੂੰ ਮੇਰੀ ਛੋਟੀ ਧੀ ਗਿੰਨੀ ਦੀ ਇਕ ਸੜਕ ਹਾਦਸੇ ਵਿਚ ਦਰਦਨਾਕ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਉਸਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਮੈਂ 'ਗਿੰਨੀ ਸਿਮ੍ਰਤੀ ਗ੍ਰੰਥ' ਦੀ ਸੰਪਾਦਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ। ਛਪਵਾਉਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਹੇਠ ਮੈਂ ਸੰਨ 2001 ਵਿਚ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਛਪਾਈ ਲਈ ਪ੍ਰੇਮ ਗੋਰਖੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਿਉਂ ਨਾ ਲਈ ਜਾਵੇ, ਜੋ ਅੱਖਰਾਂ ਦਾ ਮਾਹਿਰ ਹੈ। ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ ਦੇ ਦਫਤਰ ਹੀ ਜਾ ਮਿਲਿਆ। ਖਰੜਾ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ। ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਉਹ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਬੜਾ ਦੁਖੀ ਹੋਇਆ ਕਿ ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਕਿਹੜੇ ਕੰਮ ਲਈ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਏਂ। ਬੱਚੀ ਦੇ ਦੁੱਖ ਤੇ ਲਿਖਣਾ ਸੌਖਾ ਨਹੀਂ। ਤੂੰ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਟੁੱਟ ਚੁੱਕਾ ਜਾਪ ਰਿਹਾ ਏਂ। ਫਿਰ ਕੁਝ ਹੌਸਲਾ ਕਰਕੇ ਬੋਲਿਆ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰੀ ਜੂਹ ਲਾਡੋਵਾਲੀ ਦਾ ਪ੍ਰਮਿੰਦਰ ਵੀ ਇਕ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਹੈ।

ਫਿਰ ਮੈਂ ਉਸਦੇ ਘਰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ ਕਾਲੋਨੀ ਵੀ ਗਿਆ। ਫਿਰ ਅਸੀਂ ਕਈ ਵਾਰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਸੈਕਟਰ ਵਿਚ ਇੰਡੀਅਨ ਕੋਫੀ ਹਾਊਸ ਵਿਚ ਬੈਠਦੇ ਰਹੇ। ਫਿਰ ਕਦੇ ਰੇਸਤਰਾਂ ਵਿਚਬੈਠਦੇ ਰਹੇ। ਲਾਡੋਵਾਲੀ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ, ਸਾਹਿਤ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ, ਹੱਡ ਬੀਤੀਆਂ, ਜੱਗ ਬੀਤੀਆਂ ਆਦਿ ਸਾਂਝੀਆਂ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। ਉਸ ਨੇ ਇਕ ਭਾਵੁਕ ਪਰ ਦਿਲਚਸਪ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਹ 1978 ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ ਦੀ ਨੌਕਰੀ 'ਤੇ ਆਇਆ, ਤਾਂ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਚਮਕ ਦਮਕ ਵੇਖ ਕੇ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਸ ਭਾਵੁਕ ਹੋ ਕੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਲਾਡੋਵਾਲੀ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਦੀਵੇ ਦੀ ਲੋਅ ਵੀ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ ਸੀ, ਪਰ ਇੱਥੇ ਤੋਂ ਰੌਸ਼ਨੀਆਂ ਨਿੱਤ ਪੈਰਾਂ ਹੇਠ ਵਿਛੀਆਂ ਪੈਰ ਚੁੰਮਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਸਦੀ ਭਾਵੁਕਤਾ ਵਿਚ ਸੱਚ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਰੰਗ ਸੀ। ਸੰਨ 2001 ਵਿਚ ਹੀ ਮੇਰੀ ਵੱਡੀ ਬੇਟੀ ਦਾ ਵਿਆਹ ਜਲੰਧਰ ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ। ਗੋਰਖੀ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਘਰਵਾਲੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ। ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਗਜ਼ਲਗੋ ਡਾ. ਜਗਤਾਰ ਵੀ ਪਹੁੰਚੇ ਸਨ। ਗੋਰਖੀ ਅਤੇ ਡਾਕਟਰ ਜਗਤਾਰ ਕਾਫੀ ਦੇਰ ਬੈਠੇ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ ਰਹੇ।

ਸੰਨ 2004 ਵਿਚ ਮੈਂ ਫਿਰ 'ਗਿੰਨੀ ਸਿਮ੍ਰਤੀ ਗ੍ਰੰਥ' ਛਪਵਾਉਣ ਲਈ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਗਿਆ। ਗੋਰਖੀ ਨੇ ਪੁਸਤਕ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਵਿਚ ਪੂਰਾ ਸਹਿਯੋਗ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਵੱਡ-ਆਕਾਰੀ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ 35 ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝ ਪਾਈ ਹੈ। ਫਿਰ ਅਸੀਂ ਪੁਸਤਕ ਉਤਮ ਰੈਸਤਰਾ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਚ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਧੀਰ ਜੀ ਪਾਸੋਂ ਲੋਕ ਅਰਪਣ ਕਰਵਾਈ। ਗੋਰਖੀ ਨੇ ਮੁਖ-ਬੰਦ (15 ਅਗਸਤ, 2004) ਲਿਖਿਆ। ਗੋਰਖੀ ਨੇ ਮੁੱਖ ਬੰਦ ਆਪਣੇਪਣ ਦੇ ਅਹਿਸਾਸ ਨਾਲ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਿਆ। ਗੋਰਖੀ ਯਾਰਾਂ ਦਾ ਯਾਰ ਸੀ। ਹਰ ਕਿਸੇ ਦੇ ਕੰਮ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਇਨਸਾਨ ਸੀ। ਸੁਹਿਰਦ ਮਿਹਨਤ ਅਤੇ ਸਥਾਪਤ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਸੀ। ਮੇਰੀ ਜੂਹ ਦਾ ਪ੍ਰੇਮ ਗੋਰਖੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਯਾਦ ਰਹੇਗਾ। (ਗਿੰਨੀ ਸਿਮ੍ਰਤੀ ਗ੍ਰੰਥ) ਦਾ ਉਸਦਾ ਵੱਖਰਾ ਲੇਖ ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਗੋਚਰੇ ਹੋਵੇਗਾ।

ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਿਮਰਿਓ...

(ਸਫਾ 25 ਦੀ ਬਾਕੀ)

ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਨਵੰਬਰ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਦੱਸਵੇਂ ਦਿਨ ਤਾਂ ਮੁਗਲੀਆ ਹਕੂਮਤ ਦੇ ਤਸ਼ੱਦਦ ਵਾਲੀ ਹੱਦ ਹੀ ਹੋ ਗਈ।ਇਸ ਦਿਨ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਤੱਤੇ ਥੰਮ ਨਾਲ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ।ਅਡੋਲ ਚਿੱਤ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਨੇ ਹਕੂਮਤੀ ਜ਼ਬਰ ਨੂੰ ਅਕਾਲ-ਪੁਰਖ ਦੇ ਭਾਣੇ ਵੱਜੋਂ ਖਿੜੇ ਮੱਥੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰ ਲਿਆ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਭਿਆਨਕ ਤੋਂ ਭਿਆਨਕ ਤਸੀਹੇ ਦੇ ਕੇ ਵੀ ਕਾਜ਼ੀ ਦੀ ਕੋਈ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਚੱਲ ਸਕੀ।ਥੱਕ-ਹਾਰ ਕੇ ਉਸ ਨੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਘਟੀਆ ਪੈਂਤੜਾ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਉਸ ਨੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਤਿੰਨ ਸਿਦਕੀ ਸਿੱਖਾਂ ਭਾਈ ਮਤੀ ਦਾਸ, ਭਾਈ ਸਤੀ ਦਾਸ ਅਤੇ ਭਾਈ ਦਿਆਲਾ ਜੀ ਨੂੰ ਘੋਰ ਤਸੀਹੇ ਦੇ ਕੇ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

11 ਨਵੰਬਰ 1675 ਈ. ਨੂੰ ਵੀਰਵਾਰ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਕੋਤਵਾਲੀ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ।ਜੇਕਰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਿੱਖ ਇਨ੍ਹਾਂ ਖੌਫਨਾਕ ਤਸੀਹਿਆਂ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਝੁਕ ਸਕੇ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਝੁਕਣ ਦੀ ਕੋਈ ਉਮੀਦ ਕਰਨੀ ਕਾਜ਼ੀ ਅਬਦੂਲ ਵਹਾਬ ਲਈ ਇੱਕ ਮੂਰਖਤਾ ਦੀ ਨਿਆਂਈ ਹੀ ਕਹੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ।ਝੁੰਝਲਾਹਟ ਵਿੱਚ ਆ ਕੇ ਇਸ ਕਾਜ਼ੀ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਸੀਸ ਧੜ ਤੋਂ ਤਲਵਾਰ ਨਾਲ ਜੁਦਾ ਕਰ ਦੇਣ ਦਾ ਫ਼ਤਵਾ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।ਕਾਜੀ ਅਬਦੂਲ ਵਹਾਬ ਵੂਹਰਾ ਦੇ ਫ਼ਤਵੇ ਮੁਤਾਬਕ ਚਾਂਦਨੀ ਚੌਂਕ ਦੇ ਕੋਤਵਾਲੀ ਵਾਲੇ ਬੋਹੜ ਹੇਠਾਂ ਬੈਠੇ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰਨ ਦਾ ਅਮਲ ਆਰੰਭ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।ਹਾਕਮਾਂ ਦੇ ਇਰਾਦਿਆਂ ਨੂੰ ਭਾਂਪਦੇ ਹੋਏ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਜਪੁਜੀ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਪਾਠ ਕਰਨਾ ਆਰੰਭ ਦਿੱਤਾ।ਪਾਠ ਦੀ ਸੰਪੂਰਨਤਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮਖ਼ਾਰਬਿੰਦ ਵਿਚੋਂ ਵਹਿਗੁਰੂ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਉਚਾਰਣ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਆਪਣਾ ਸੀਸ ਨਿਵਾਅ ਦਿੱਤਾ।ਸੀਸ ਨਿਵਾਉਂਦਿਆਂ ਸਾਰ ਹੀ ਸਮਾਣੇ ਦੇ ਜਲਾਦ ਸੱਯਦ ਜਲਾਲੁਦੀਨ ਨੇ ਤਲਵਾਰ ਦੇ ਜੋਰਦਾਰ ਵਾਰ ਨਾਲ ਗੁਰੂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੇ ਸੀਸ ਨੂੰ ਧੜ ਨਾਲੋਂ ਅਲੱਗ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਗੁਰੁ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਵਿੱਤਰ ਸੀਸ ਅਤੇ ਧੜ ਨੂੰ ਓਥੇ ਹੀ ਪਏ ਰਹਿਣ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਸ-ਪਾਸ ਸਖ਼ਤ ਪਹਿਰੇ ਲਗਾ ਦਿੱਤੇ। ਸਰਕਰੀ ਪਹਿਰੇ ਭਾਵੇਂ ਸਖ਼ਤ ਸਨ ਪਰ ਸੀਸ ਤਲੀ 'ਤੇ ਧਰ ਕੇ ਪ੍ਰੇਮ ਦੀ ਖੇਡ ਖੇਡਣ ਵਾਲੇ ਭਾਈ ਜੈਤਾ (ਬਾਬਾ ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ) ਜੀ ਨੇ ਪੂਰੀ ਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਹੁਸ਼ਿਆਰੀ ਨਾਲ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਸੀਸ ਚੁੱਕ ਲਿਆ। ਸੀਸ ਨੂੰ ਚਾਦਰ ਵਿਚ ਵਲ੍ਹੇਟ ਕੇ ਮੰਜ਼ਿਲਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਦਾ ਹੋਇਆ ਭਾਈ ਜੈਤਾ ਸ੍ਰੀ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਬਾਲ (ਗੁਰੂ) ਗੋਬਿੰਦ ਰਾਏ ਜੀ ਨੂੰ ਭੇਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।ਦਸਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਨੇ ਸੰਗਤ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਗੁਰੂ-ਪਿਤਾ ਦੇ ਸੀਸ ਦਾ ਸਸਕਾਰ ਬੜੇ ਅਦਬ ਨਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਭਾਈ ਲੱਖੀ ਸ਼ਾਹ ਵਣਜਾਰੇ ਨੇ ਵੀ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਹਿੰਮਤ ਕੀਤੀ।ਇਸ ਹਿੰਮਤ ਦੇ ਸਦਕਾ ਉਹ ਨੌਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੇ ਧੜ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਪਾਰਕ ਗੱਡੇ ਵਿਚ ਰੱਖ ਕੇ ਆਪਣੇ ਘਰ ਲੈ ਗਿਆ ਅਤੇ ਘਰ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਗਾ ਕੇ ਧੜ ਦਾ ਸਸਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।ਇਸ ਸਥਾਨ ਉਪਰ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਰਕਾਬ ਗੰਜ ਸਾਹਿਬ ਸੁਸ਼ੋਭਿਤ ਹੈ।

ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਦੁੱਤੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਵੱਜੋਂ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸ਼ਹਾਦਤ ਕੱਟੜਵਾਦੀ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ ਕਰਕੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਬਰਾਬਰੀ ਹਿੱਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।ਜਿਸ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਨਾ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ।

.ਗ਼ਜ਼ਲ

ਇੱਛਾਵਾਂ ਦੇ ਚੌਂਕ 'ਚ ਜਦ ਮੈਂ ਅਪਣਾ ਅੰਦਰ ਵੇਖਾਂ।
ਬਾਂਦਰ ਨਾਲ ਮਦਾਰੀ ਕਰਦਾ ਇੱਕ ਕਲੰਦਰ ਵੇਖਾਂ।
ਝੁੱਗੀਆਂ ਦੇ ਵਿਚ ਰੋਟੀ ਹੈਣੀਂ ਲੋਅ ਨਜ਼ਰੀਂ ਨਾ ਆਵੇ,
ਸੋਨੇ ਚਾਂਦੀ ਦੇ ਨਾਲ ਲੱਧੇ ਰੌਸ਼ਨ ਮੰਦਰ ਵੇਖਾਂ।
ਅਪਣੇ ਮਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਦੇ ਵਿਚ ਸਭ ਕੁਝ ਹੀ ਹੈ ਮੁਮਕਿਨ,
ਤੇਜ਼ ਹਵਾ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਉਪਰ ਤਰਦੇ ਪੱਥਰ ਵੇਖਾਂ।
ਮੇਰੇ ਮਨ ਦਾ ਵਹਿਮ ਜਿਹਾ ਹੈ ਜਾਂ ਫ਼ਿਰ ਇੱਕ ਹਕੀਕਤ,
ਹਰ ਪਾਸੇ ਹੀ ਤੇਰਾ ਚਿਹਰਾ ਜਿੱਧਰ-ਜਿੱਧਰ ਵੇਖਾਂ।
ਹੰਝੂਆਂ ਦੇ ਪਰਨਾਲੇ ਵਿੱਚੋਂ ਯਾਦਾਂ ਖ਼ੂਨ ਵਹਾਵਣ,
ਪਾਕਿਸਤਾਨ 'ਚ ਜਾ ਕੇ ਜਦ ਮੈਂ ਅਪਣਾ ਹੀ ਘਰ ਵੇਖਾਂ।
ਹਿੰਮਤ ਕਰਕੇ ਠੇਲ੍ਹ ਲਈ ਹੈ ਤੂਫਾਨਾਂ ਵਿਚ ਬੇੜੀ,
ਪਾਰ ਨਹੀਂ ਸਾਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਮੈਂ ਜੇਕਰ ਡਰ-ਡਰ ਵੇਖਾਂ।
ਸਿਜਦੇ ਦੇ ਵਿਚ ਝੁਕ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਨਿਮਰ ਅਵਸਥਾ ਅੰਦਰ,
ਅੱਖਾਂ ਕਰਕੇ ਬੰਦ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਤੇਰਾ ਹੀ ਦਰ ਵੇਖਾਂ।
ਧਰਤੀ ਤੇ ਇਕ ਵਾਰੀਂ ਆਉਣਾ ਇਸ ਨੂੰ ਜੰਨਤ ਕਹਿੰਦੇ,
ਕੁਦਰਤ ਵਾਲੇ ਅਜ਼ਬ ਨਜ਼ਾਰੇ ਅੱਖੀਆਂ ਭਰ-ਭਰ ਵੇਖਾਂ।
ਬਾਲਮ ਗ਼ਜ਼ਲ ਅਧੂਰੀ ਰਹਿੰਦੀ ਮਤਲੇ ਤਕ ਹੀ ਸੀਮਤ,
ਅੱਖਰ-ਜਨਨੀ ਦੇ ਵਿਚ ਅੜਦੇ ਜਦ ਮੈਂ ਅੱਖਰ ਵੇਖਾਂ।

ਬਲਵਿੰਦਰ ਬਾਲਮ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ
91-98156-25409

ਨਿਊਯਾਰਕ ਵਿਖੇ ਡਾ. ਅੰਬੇਦਕਰ ਦਾ 134ਵਾਂ ਜਨਮ ਦਿਨ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ

ਚੰਦਰ ਸ਼ੇਖਰ ਅਜ਼ਾਦ ਮੈਂਬਰ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਾਜ਼ਰੀ ਭਰੀ

ਨਿਊਯਾਰਕ (ਬਲਵਿੰਦਰ ਭੌਰਾ)– ਬੀਤੇ ਐਤਵਾਰ 20 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਸਭਾ ਆਫ਼ ਨਿਊਯਾਰਕ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਭਾਰਤ ਰਤਨ,ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਡਾਕਟਰ ਭੀਮ ਰਾ   ਅੰਬੇਦਕਰ ਜੀ ਦਾ 134ਵਾਂ ਜਨਮ ਦਿਵਸ ਬੜੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। ਸਵੇਰ ਤੋਂ ਆਸਾ ਦੀ ਵਾਰ ਦਾ ਕੀਰਤਨ ਗਾਇਨ ਉਪਰੰਤ ਸ੍ਰੀ ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਾਪ ਹੋਏ ਉਪਰੰਤ ਕੀਰਤਨ ਦਰਬਾਰ ਸਜਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਦੂਰ ਦੁਰਾਡੇ ਤੋਂ ਉਚੇਚੇ ਤੌਰ ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਨੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨਾਲ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਇੰਡੀਆ ਤੋਂ ਅਮਰੀਕੀ ਦੌਰੇ ਦੌਰਾਨ ਆਏ ਸ੍ਰੀ ਚੰਦਰ ਸ਼ੇਖਰ ਅਜ਼ਾਦ ਮੈਂਬਰ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਨਗੀਨਾ ਯੂ.ਪੀ. ਨੇ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਾਜ਼ਰੀ ਭਰੀ ਅਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਵਸ ਦੀਆਂ ਵਧਾਈਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਤੇ ਦਲਿਤ ਸਮਾਜ ਦੇ ਹਿਤਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਬਚਨ ਬੰਧਤਾ ਦਿਖਾਈ। ਗੁਰੂ ਘਰ ਵਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨ ਚਿੰਨ੍ਹ ਤੇ ਸਿਰੋਪਾ ਭੇਂਟ ਕੀਤੇ ਗਏ, ਇਸਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵਿਨੋਦ ਚੁੰਬਰ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਸਭਾ ਬੇ-ਏਰੀਆ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਸਭਾ ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਅਤੇ ਉੱਘੇ ਪ੍ਰੋਮੋਟਰ ਜੱਸੀ ਬੰਗਾ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਸਾਂਝੇ ਕੀਤੇ ਉਪਰੰਤ ਕਨੇਡਾ ਤੋਂ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਗਾਇਕ ਕੁਲਦੀਪ ਚੁੰਬਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਗੀਤਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝ ਪਾਈ। ਜਿੱਥੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਕੀਰਤਨੀ ਜੱਥੇ ਭਾਈ ਦਿਲਬਾਗ ਸਿੰਘ ਭਾਈ ਰੂਪ ਸਿੰਘ ਭਾਈ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੀਰਤਨ ਨਾਲ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਿਆ ਉਥੇ ਇੰਡੀਆ ਤੋਂ ਆਏ ਸੰਤ ਜੀਤ ਦਾਸ ਜੀ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਗਿਆਨੀ ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਤੇ ਭਾਈ ਸੰਦੀਪ ਕੁਮਾਰ ਜੀ ਦੇ ਜਥੇ ਨੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਤੇ ਕਥਾ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਨਿਹਾਲ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਲੇਖਕ ਰਾਜੇਸ਼ ਭਬਿਆਣਾ ਦੀ ਨਵਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕਿਤਾਬ "ਸਾਹਿਬ ਕਾਸ਼ੀ ਰਾਮ ਜੀ, ਜੀਵਨੀ ਤੇ ਸੰਘਰਸ਼" ਵੀ ਰੀਲੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪਰਮਜੀਤ ਕਮਾਮ ਨੇ ਸੰਖੇਪ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਆਈਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਸਮਾਗਮ ਆਪ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਹੀ ਵਧੀਆ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਹਾਜ਼ਰੀ ਭਰਨ ਆਏ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਤੇ ਪ੍ਰੀਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰੋਪਾ ਭੇਂਟ ਕੀਤੇ। ਗੁਰੂ ਕੇ ਲੰਗਰ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਅਤੁੱਟ ਵਰਤਾਏ ਗਏ। ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਇਹ ਸਮਾਗਮ ਬਹੁਤ ਹੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਗੁਰੂ ਦਾ ਜੱਸ ਗਾਉਂਦੀਆਂ ਅੱਸ਼ ਅੱਸ਼ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਸਨ।

ਸਮਾਗਮ ਦੀ ਸਟੇਜ ਸੰਚਾਲਨਾਂ ਜੁਆਇੰਟ ਸੈਕਟਰੀ ਬਲਵਿੰਦਰ ਭੌਰਾ ਨੇ ਨਿਭਾਈ। ਸਾਰਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਯੂਟਿਊਬ ਚੈਨਲ ਤੋਂ ਲਾਈਵ ਪ੍ਰਸਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਹਮੇਸ਼ਾ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਰੀਸ਼ ਚੰਦਰ ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫਰ ਨੇ ਵੀ ਤਨਦੇਹੀ ਨਾਲ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਈ ।ਅੰਤ 'ਚ ਬਾਬਾ ਬ੍ਰਹਮ ਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਤੇ ਪ੍ਰਸਾਦ ਵਰਤਾਏ ਗਏ।

ਨਿਊਯਾਰਕ ਵਿਖੇ ਡਾ. ਅੰਬੇਦਕਰ ਦਾ 134ਵਾਂ ਜਨਮ ਦਿਨ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ

ਨਿਊਯਾਰਕ ਵਿਖੇ ਡਾ. ਅੰਬੇਦਕਰ ਦਾ 134ਵਾਂ ਜਨਮ ਦਿਨ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ

ਨਿਊਯਾਰਕ ਵਿਖੇ ਡਾ. ਅੰਬੇਦਕਰ ਦਾ 134ਵਾਂ ਜਨਮ ਦਿਨ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ

ਕਲਾਤਮਕ ਬੰਦਾ ਤਰਸੇਮ ਬੱਧਣ

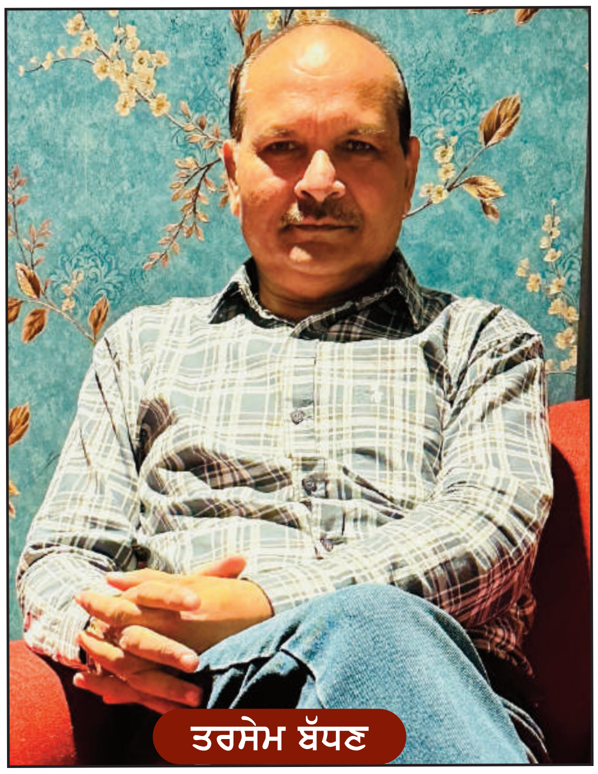

ਤਰਸੇਮ ਬੱਧਣ

ਪਿੰਡ ਪਤਾਰੇ ਦੇ ਜੰਮਪਲ ਤਰਸੇਮ ਬੱਧਣ ਨੇ ਕਦੇ ਸੋਚਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਮੁੰਬਈ ਫ਼ਿਲਮ ਨਗਰੀ 'ਚ ਏਨੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗਾ। ਤਰਸੇਮ ਬੱਧਣ ਫ਼ਿਲਮ ਨਗਰੀ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਪਹਿਲਾ ਫ਼ਿਲਮ ਐਡੀਟਰ ਬਣਿਆ, ਜਿਸ ਨੇ ਦਸ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਫ਼ਿਲਮਾਂ ਐਡਿਟ ਕਰਕੇ ਰਿਕਾਰਡ ਬਣਾਇਆ। ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਕੂਲ 'ਚੋਂ ਦਸਵੀਂ ਕਰਕੇ ਡੀ.ਏ.ਵੀ. ਕਾਲਜ ਜਲੰਧਰ ਤੋਂ ਬੀ.ਏ. ਫਿਰ ਗੌਰਮਿੰਟ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਕਾਲਜ 'ਚੋਂ ਬੀ.ਐਡ ਕੀਤੀ। ਬੀ.ਐਡ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਅਦ ਹੀ ਤਰਸੇਮ ਬੱਧਣ ਮੁੰਬਈ ਚਲੇ ਗਿਆ। ਕਾਲਜ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਅਦ ਤਰਸੇਮ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਲੇਖਕ ਸੁਰਜੀਤ ਜਲੰਧਰੀ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ 'ਚ ਲੱਗਾ, ਜਿੱਥੇ ਇਕਬਾਲ ਚਾਨਾ ਤੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਲੇਖਕ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ ਨਾਲ ਰਾਬਤਾ ਕਾਇਮ ਹੋਇਆ। ਉਸ ਦਾ ਮੁੰਬਈ ਦਾ ਸਫ਼ਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਲੇਖਕ ਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਇਕਬਾਲ ਚਾਨਾ ਤੇ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ ਹਨ।

ਮੁੰਬਈ 'ਚ ਠਹਿਰਣ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਮ ਵੀ ਚਾਨਾ ਜੀ ਤੇ ਬੇਦੀ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਬਾਬੂ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਦੇ ਫਲੈਟ 'ਚ ਕਰਵਾਇਆ। ਮੁੰਬਈ ਦੇ ਮਹਿੰਗੇ ਸ਼ਹਿਰ ਲਈ ਜੇਬ ਖਰਚ ਲਈ ਬੇਦੀ ਸਾਹਿਬ ਨੇ 'ਜੱਗਬਾਣੀ' 'ਚ ਕਾਲਮ 'ਫ਼ਿਲਮ ਦਰਪਣ' ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਵਾਇਆ। ਮੁੰਬਈ 'ਚ ਪਹਿਲਾਂ ਐਡੀਟਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਰਾਣਾ ਜੀ ਨਾਲ ਸਹਾਇਕ ਬਣਿਆ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਿਹਾਂਤ ਦੇ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਫ਼ਿਲਮ ਐਡੀਟਰ ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਮੱਕੜ ਨਾਲ ਸਹਾਇਕ ਬਣਿਆ। ਓਮੀ ਜੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਫ਼ਿਲਮ 'ਐਲਾਨੇ ਜੰਗ' ਐਡਿਟ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਤਰਸੇਮ ਬੱਧਣ ਇਸ ਫ਼ਿਲਮ 'ਚ ਚੌਥਾ ਸਹਾਇਕ ਸੀ ਪਰ ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਇਹ ਫ਼ਿਲਮ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਈ ਤਾਂ ਬੱਧਣ ਚੀਫ਼ ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਸੀ। ਫਿਰ ਅਨਿਲ ਸ਼ਰਮਾ ਨਾਲ 'ਤਹਿਲਕਾ', 'ਫ਼ਰਿਸ਼ਤੇ' ਤੇ 'ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ' ਫ਼ਿਲਮਾਂ ਕੀਤੀਆਂ। 'ਤਹਿਲਕਾ' ਫ਼ਿਲਮ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਫ਼ਿਲਮਾਂ 'ਚ ਬੱਧਣ ਮੁੱਖ ਸਹਾਇਕ ਸੀ। ਐਡੀਟਿੰਗ ਦੀਆਂ ਬਾਰੀਕੀਆਂ ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਮੱਕੜ ਪਾਸੋਂ ਹੀ ਸਿੱਖੀਆਂ। ਅਨਿਲ ਸ਼ਰਮਾ ਨਾਲ ਰਹਿ ਕੇ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਸਿੱਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ। 1991 'ਚ 'ਫ਼ਰਿਸ਼ਤੇ' ਫ਼ਿਲਮ ਦਾ ਸੈਟ ਲੱਗਿਆ ਸੀ, ਸੈਟ ਦੇ ਅਖੀਰਲੇ ਦਿਨ ਅਨਿਲ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਬੱਧਣ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਈ ਫ਼ਿਲਮ ਚੈਕ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਾ। ਫਿਰ ਬੱਧਣ ਨੇ 'ਫ਼ਰਿਸ਼ਤੇ' ਦਾ ਪ੍ਰਿੰਟ ਤਿਆਰ ਹੋਣ 'ਤੇ ਚੈਕ ਕੀਤਾ ਤਦ ਜਾ ਕੇ ਸੈਟ ਤੋੜਿਆ ਗਿਆ। ਅਨਿਲ ਸ਼ਰਮਾ ਬੱਧਣ ਨੂੰ ਵਧੀਆ ਟੈਕਨੀਸ਼ੀਅਨ ਮੰਨਦੇ ਸਨ। 'ਐਲਾਨ-ਏ-ਜੰਗ ਦੀ ਡਬਿੰਗ ਲਈ ਧਰਮਿੰਦਰ ਦੇ 'ਸੰਨੀ ਸੁਪਰ ਸਾਊਂਡ' ਵਿਚ ਜਾਣਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ, ਉਹ ਵੀ ਤੜਕੇ 4 ਵਜੇ। ਕਈ ਦਿਨ ਅਨਿਲ ਸ਼ਰਮਾ ਦੇ ਸਹਾਇਕ ਸ਼ੀਤਲ ਨਾਲ ਜਾ ਕੇ ਡਬਿੰਗ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਵਾਈ। ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਸਈ ਪਰਾਂਜਪੇ ਦੀ ਫ਼ਿਲਮ 'ਦਿਸ਼ਾ' ਲਈ ਨਾਨਾ ਪਾਟੇਕਰ ਤੇ ਸ਼ਬਾਨਾ ਆਜ਼ਮੀ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ। ਦਰਅਸਲ ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ ਤਾਂ ਐਡਿਟ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਲੇਕਿਨ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤਕਨੀਕੀ ਕੰਮ ਤਾਂ ਮੁੱਖ ਸਹਾਇਕ ਨੂੰ ਕਰਨੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਸਈ ਪਰਾਂਜਪੇ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਟੀਮ ਬੱਧਣ ਤੋਂ ਕਾਫੀ ਖੁਸ਼ ਸੀ।

1993 ਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਫ਼ਿਲਮ 'ਕੁੜੀ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ' ਤੋਂ ਤਰਸੇਮ ਬੱਧਣ ਸੰਪਾਦਕ ਪੱਕੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਣ ਗਿਆ। ਇਸ ਫ਼ਿਲਮ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਮੋਹਣ ਸਿੰਘ ਕੰਗ ਨੇ ਕੀਤਾ। ਮੋਹਣ ਸਿੰਘ ਕੰਗ ਨੇ ਕਈ ਵੱਡੀਆਂ-ਵੱਡੀਆਂ ਫ਼ਿਲਮਾਂ 'ਚ ਆਪਣੀ ਕਲਾ ਦਿਖਾਈ। ਰੀਨਾ ਰਾਏ ਦੀ ਭੈਣ ਬਰਖਾ ਰਾਏ ਤੇ ਹੋਰ ਕਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕਾਂ ਨਾਲ ਮੋਹਣ ਜੀ ਦਾ ਤਾਲਮੇਲ ਸੀ। 'ਕੁੜੀ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ' ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਵਿਨੋਦ ਸ਼ਰਮਾ ਤੇ ਹੀਰੋਇਨ ਜਤਿੰਦਰ ਜੀਤੂ ਸੀ। ਇਹ ਫ਼ਿਲਮ ਕਾਫੀ ਵਧੀਆ ਰਹੀ।

ਇਸ ਫ਼ਿਲਮ 'ਚ ਬਤੌਰ ਐਡੀਟਰ ਬਣ ਕੇ ਤਰਸੇਮ ਬੱਧਣ ਕੋਲ ਕਈ ਫ਼ਿਲਮਾਂ ਆਈਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਾਫੀ ਸੂਚੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ: 'ਮੈਂ ਮਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ', ਪੀਂਘਾਂ ਪਿਆਰ ਦੀਆਂ', 'ਅਣਖਾਂ ਦੇ ਵਣਜਾਰੇ', 'ਕੁੜੀ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ', 'ਗਵਾਹੀ ਜੱਟ ਦੀ', 'ਚੜ੍ਹਦਾ ਸੂਰਜ', 'ਪੰਚਾਇਤ', 'ਵਸੀਅਤ', 'ਸ਼ਾਮਲਾਟ', 'ਹਥਿਆਰ', ਆਖ਼ਰੀ ਸਬੂਤ', 'ਰਾਜਨੀਤੀ', 'ਪ੍ਰੀਤਾਂ ਦੇ ਪਹਿਰੇਦਾਰ', 'ਜ਼ਮੀਨ ਜੱਟ ਦੀ ਜਾਨ', 'ਰੱਬ ਕੋਲੋਂ ਡਰ ਸੱਜਣਾ', 'ਕਾਰਗਿਲ ਦਾ ਬਾਰਡਰ', 'ਨੰਗਾ ਸੱਚ', '7 ਅਤੰਕਵਾਦੀ', 'ਖਲਨਾਇਕੋਂ ਕਾ ਖਲਨਾਇਕ', 'ਪ੍ਰੇਮ ਤਪੱਸਿਆ', 'ਡਾਰਕ ਨਾਈਟ', 'ਖ਼ੂਨੀ ਜਲਜਲਾ', 'ਪ੍ਰਤੀਘਾਤ', 'ਸ਼ਬਨਮ', 'ਆਖ਼ਰੀ ਇੰਤਕਾਮ', 'ਕਾਮ ਗ੍ਰੰਥ', 'ਲੇਡੀ ਡਕੈਤ', 'ਡਾਕੂ ਹਿੰਮਤਵਾਲੀ', 'ਮੌਤ ਕੇ ਖਿਲਾੜੀ', 'ਸਿੰਧੂਰ ਮਾਂਗੇ ਖ਼ੂਨ', 'ਪ੍ਰੇਮ ਸਪਰਸ਼', 'ਯੇਹ ਕੈਸੀ ਚਾਹਤ ਹੈ', 'ਹੁਸਨ ਔਰ ਤਲਵਾਰ', 'ਮਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ', 'ਬੇਵਜ੍ਹਾ'। ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਫ਼ਿਲਮ 'ਐਂਟਸ' (1 nts), ਗੜ੍ਹਵਾਲੀ ਫ਼ਿਲਮਾਂ 'ਜੀਤੂ ਬੱਗੜ ਵਾਲਾ', 'ਗੜ੍ਹਰਾਮੀ ਬਹੂਰਾਨੀ, 'ਕਿਸਮਤ ਅਪਨੀ ਅਪਨੀ'। ਹਿਮਾਚਲੀ ਫ਼ਿਲਮ 'ਇਕ ਮਾਲੀ', ਮਰਾਠੀ-ਮਾਝਾ ਪਤੀ ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ'। ਤੇਲਗੂ-'ਕਾਮਾ ਵੇਦਸ' ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਬਤੌਰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਕਈ ਸੀਰੀਅਲ, ਐਲਬਮਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ।

ਡੀ ਡੀ ਵੰਨ, ਸ਼ਰਧਾ ਚੈਨਲ, ਸਾਧਨਾ ਤੇ ਹੋਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਚੈਨਲਾਂ ਲਈ ਅੱਜ ਵੀ ਕਈ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਤਰਸੇਮ ਬੱਧਣ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿੰਦਗੀ 'ਚ ਕੁਝ ਵੀ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕ ਉਦੇਸ਼ ਹੋਣਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਸਹੀ ਦਿਸ਼ਾ 'ਚ ਮਿਹਨਤ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਆਤਮ ਸਮਰਪਣ, ਸਿਹਤ, ਨੋ ਸ਼ਾਰਟਕੱਟ, ਸਮੇਂ ਦੇ ਪਾਬੰਦ, ਸਹੀ ਕਿੱਤਾ ਚੁਣਨਾ, ਆਪਣੇ ਕੰਮ 'ਤੇ ਫੋਕਸ, ਨਵਾਂ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖੋਗੇ ਤਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਹੀ ਸਫ਼ਲ ਹੋਵੋਗੇ। ਤਰਸੇਮ ਬੱਧਣ ਨੇ ਲਗਭਗ 10 ਭਾਸ਼ਾਈ ਫ਼ਿਲਮਾਂ ਦੀ ਐਡੀਟਿੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਹਿੰਦੀ, ਪੰਜਾਬੀ, ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ, ਹਿਮਾਚਲੀ, ਕੰਨੜ, ਕਸ਼ਮੀਰੀ, ਮਰਾਠੀ, ਬੰਗਾਲੀ, ਭੋਜਪੁਰੀ, ਤਾਮਿਲ ਤੇ ਗੜਵਾਲੀ ਆਦਿ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਹਨ। ਫ਼ਿਲਮਾਂ ਦੀ ਐਡੀਟਿੰਗ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਜੱਗਬਾਣੀ, ਪੰਜਾਬ ਕੇਸਰੀ ਲਈ ਬਤੌਰ ਮੁੰਬਈ ਤੋਂ ਫ਼ਿਲਮੀ ਪੱਤਰਕਾਰ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਕਈ ਸਾਲ ਨਿਭਾਈ। ਜੱਗਬਾਣੀ, ਪੰਜਾਬ ਕੇਸਰੀ ਤੇ ਹਿੰਦ ਸਮਾਚਾਰ 'ਚ ਖੋਜ ਕੀਤੇ ਲੇਖਾਂ ਦੀ ਲੰਬੀ ਲੜੀ ਵੀ ਛਪੀ ਜੋ ਫ਼ਿਲਮੀ ਹੀਰੋਇਨਾਂ 'ਤੇ ਸੀ। ਤਰਸੇਮ ਬੱਧਣ ਦੀ ਖੋਜ ਕੀਤੀ ਲੜੀ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਪਸੰਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਸੰਗੀਤ 'ਤੇ ਖੋਜ ਕੀਤੀ। ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਫ਼ਿਲਮਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਕਿਤਾਬ ਤਿਆਰ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਸਾਈਲੈਂਟ ਫ਼ਿਲਮਾਂ (ਬਿਨਾਂ ਆਵਾਜ਼ ਦੇ ਫ਼ਿਲਮਾਂ) ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਅੱਜ ਤੱਕ ਦਾ ਸਫ਼ਰ ਹੈ। ਫ਼ਿਲਮੀ ਦੁਨੀਆ 'ਤੇ ਖੋਜ ਦਾ ਕੰਮ ਬੱਧਣ ਨੇ ਬਹੁਤ ਕੀਤਾ।

ਜੱਗਬਾਣੀ ਦੇ ਬਾਅਦ ਤਰਸੇਮ ਬੱਧਣ 'ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਅਜੀਤ' ਲਈ ਲਿਖਦੇ ਰਹੇ। ਅੱਜ ਵੀ 'ਅਜੀਤ' ਦੇ ਵੈੱਬ ਵਿਭਾਗ 'ਚ ਤਕਨੀਕੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਟੂਡੀਓ 'ਚ ਸੀਨੀਅਰ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਡੀ ਡੀ ਪੰਜਾਬੀ, ਐਮ.ਐਚ. ਵੰਨ, ਸ਼ਰਧਾ, ਆਸਥਾ, ਬੀ ਬੀ ਸੀ, ਤੇ ਕਈ ਵਿਦੇਸ਼ ਦੇ ਪ੍ਰੋਡਕਸ਼ਨ ਹਾਊਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ 'ਦੇਸ਼ ਦੁਆਬਾ' ਪਰਿਵਾਰ ਹੈ। 'ਦੇਸ਼ ਦੁਆਬਾ' ਟੀ.ਵੀ. ਲਈ ਖੋਜ ਭਰਪੂਰ ਵੀਡੀਓ ਤੇ ਮਨੋਰੰਜਨ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵੀਡੀਓ ਤਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। 'ਦੇਸ਼ ਦੁਆਬਾ' ਟੀ.ਵੀ. ਦੇ ਮੁਖੀ ਪ੍ਰੇਮ ਕੁਮਾਰ ਚੁੰਬਰ ਜੀ ਨਾਲ ਵਧੀਆ ਰਿਸ਼ਤੇ ਹਨ, ਜੋ ਕਲਾ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਸਾਲਾਂ 'ਚ ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ 'ਦੇਸ਼ ਦੁਆਬਾ' ਵੀਕਲੀ (ਪੰਜਾਬੀ) ਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵੀਕਲੀ ਪੇਪਰ 'ਅੰਬੇਡਕਰ ਟਾਈਮਜ਼' ਕੱਢਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੇਪਰਾਂ ਦੀ ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ 'ਚ ਕਾਫੀ ਚਰਚਾ ਹੈ।

ਚੈਨਲਾਂ ਦੀ ਦੁਨੀਆ 'ਚ ਪ੍ਰੇਮ ਕੁਮਾਰ ਚੁੰਬਰ ਜੀ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਕੁਝ ਕਰਨ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਤਰਸੇਮ ਬੱਧਣ ਦੀਆਂ ਐਡਿਟ ਫ਼ਿਲਮਾਂ ਨੂੰ ਕਈ ਐਵਾਰਡ ਵੀ ਮਿਲ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬੀ ਫ਼ਿਲਮ 'ਮੈਂ ਮਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ' ਨੂੰ ਨੈਸ਼ਨਲ ਐਵਾਰਡ, ਸੁਨੀਬ ਬੱਬਰ ਦੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਫ਼ਿਲਮਾਂ 'ਐਂਟਸ' (1 ਨਟਸ) ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ''ਯੈਲੋ ਸਟੋਨ ਫ਼ਿਲਮ ਫੈਸਟੀਵਲ'' 'ਚੋਂ ਐਵਾਰਡ ਮਿਲ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਰੇਡੀਓ, ਟੀ.ਵੀ., ਫ਼ਿਲਮਾਂ ਤੇ ਡਾਕੂਮੈਂਟਰੀ ਫ਼ਿਲਮਾਂ ਲਈ ਵੀ ਐਵਾਰਡ ਮਿਲ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਢਾਹਾਂ ਕਲੇਰਾਂ ਹਸਪਤਾਲ 'ਤੇ ਬਣੀ ਡਾਕੂਮੈਂਟਰੀ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਪਸੰਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜੋ ਕਈ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ 'ਚ ਤਿਆਰ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। 'ਢਾਹਾਂ ਕਲੇਰਾਂ ਹਸਪਤਾਲ' ਦੇ 40 ਸਾਲ ਪੂਰੇ ਹੋਣ 'ਤੇ ਤਰਸੇਮ ਬੱਧਣ ਨੇ ਇਸ ਡਾਕੂਮੈਂਟਰੀ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ। ਬਤੌਰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਪਸੰਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਡਾ. ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਟੀਮ ਨੇ ਬੱਧਣ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਵੀ ਕੀਤਾ। ਮੁੰਬਈ ਸਖ਼ਤ ਮਿਹਨਤ ਦਾ ਸ਼ਹਿਰ ਹੈ। ਇਥੇ ਮਿਹਨਤ ਬਹੁਤ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਬੁਲੰਦ ਹੌਸਲੇ ਨਾਲ ਮਿਹਨਤ ਕਰਦੇ ਜਾਓ ਸਫਲਤਾ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਹੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਜਨੂੰਨ, ਲਗਨ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਫ਼ਿਲਮੀ ਦੁਨੀਆ 'ਚ ਐਕਟਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਣਿਆ ਜਾਂਦਾ, ਸਗੋਂ ਹੋਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵਿਭਾਗ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸਾਡੇ ਨੌਜਵਾਨ ਕਿਸਮਤ ਅਜ਼ਮਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਅੱਜ ਦੇ ਡਿਜੀਟਲ ਯੁੱਗ 'ਚ ਮੁੰਬਈ 'ਚ ਬਹੁਤ ਕੰਮ ਹੈ। ਬਸ ਜਨੂੰਨ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਫਲਤਾ ਜ਼ਰੂਰ ਮਿਲਦੀ ਹੈ, ਬੇਸ਼ੱਕ ਲੇਟ ਮਿਲੇ। ਤਰਸੇਮ ਬੱਧਣ ਦੀ ਤਿਆਰ ਡਾਕੂਮੈਂਟਰੀ 'ਫ਼ਿਲਮੋਂ ਮੇਂ ਕੈਸੇ ਆਏਂ (Filmon Mein Kasie 1ayen) ਵੀ ਆ ਰਹੀ ਹੈ, ਜੋ ਭਾਰਤ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅਜਿਹੀ ਡਾਕੂਮੈਂਟਰੀ ਹੈ ਜੋ ਫ਼ਿਲਮ ਮੇਕਿੰਗ 'ਤੇ ਹੈ। ਇਸ ਡਾਕੂਮੈਂਟਰੀ 'ਚ ਐਕਟਿੰਗ, ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ, ਨਿਰਮਾਤਾ, ਗੀਤ-ਸੰਗੀਤ, ਤੇ ਫ਼ਿਲਮੀ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਹਰ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਬਾਰੇ ਡਿਟੇਲ 'ਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਹਰੇਕ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਬਾਰੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫ਼ਿਲਮ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁਲਾਕਾਤਾਂ ਵੀ ਹਨ।

ਤਰਸੇਮ ਬੱਧਣ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪੜ੍ਹਿਆ-ਲਿਖਿਆ ਤਕਨੀਕੀ ਬੰਦਾ ਮੁੰਬਈ 'ਚ ਕਦੇ ਭੁੱਖਾ ਨਹੀਂ ਮਰਦਾ। ਇਥੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕ ਸੁਪਨਿਆਂ ਦੇ ਮਹੱਲਾਂ 'ਚ ਰਹਿ ਕੇ ਫ਼ਿਲਮ ਫੈਸਟੀਵਲਾਂ 'ਚ ਜਾ ਕੇ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀਆਂ ਫ਼ਿਲਮਾਂ ਦੀ ਨੁਕਤਾਚੀਨੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਫ਼ਿਲਮਾਂ ਦੀ ਨੁਕਤਾਚੀਨੀ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਐਵਾਰਡ ਜਿੱਤੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਮੁੰਬਈ ਫ਼ਿਲਮ ਯਾਤਰਾ ਦੌਰਾਨ ਜਿੱਥੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਸਹਿਯੋਗ ਰਿਹਾ, ਉੱਥੇ ਖਾਸ ਦੋਸਤਾਂ ਸਵਾਮੀ ਸਿਕੰਦਰ, ਗੁਰਦੀਪ, ਪ੍ਰੇਮ ਕੁਮਾਰ ਚੁੰਬਰ ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸਹਿਯੋਗ ਡਾ. ਬਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹਮਦਰਦ ਤੇ ਗੁਰਜੋਤ ਕੌਰ ਦਾ, ਜੋ ਅੱਜ ਵੀ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ, ਆਪਣੇ ਦੋਸਤਾਂ ਤੇ ਹਰੇਕ ਨਾਲ ਖਿੜੇ ਮੱਥੇ ਮਿਲੋ ਤਾਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਸਵਰਗ ਹੈ। ਪਰਿਵਾਰ 'ਚ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਆਸ਼ਾ ਬੱਧਣ ਤੇ ਦੋਵੇਂ ਬੇਟਿਆਂ ਮਹੇਸ਼ ਤੇ ਦੇਵਾਂਸ਼ੂ ਦਾ ਅੱਜ ਵੀ ਸਹਿਯੋਗ ਹੈ।

– ਸਤੀਸ਼ ਦਰਦੀ 99153-85801

ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਨਾਲ ਖਿਲਵਾੜ

ਹਰ ਕਸਬੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਆਗਨਵਾੜੀ,ਸਕੂਲ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਬੱਚਿਆ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਖ਼ਰਾਬ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਅੱਜ ਦਾ ਸਮਾਂ ਬਿਨਾਂ ਰੁੱਕੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵੱਲ ਵੱਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹਰ ਸਾਲ ਅਪ੍ਰੈਲ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਬੱਚਿਆ ਦਾ ਦਾਖ਼ਲਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚਿਆ ਦਾ ਦਾਖ਼ਲਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਗਲੀ ਜਮਾਤ ਜਾਂ ਫਿਰ ਨਵੇਂ ਬੱਚਿਆ ਦੇ ਪੜ੍ਹਨ ਯੋਗ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬੱਚਿਆ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਖ਼ਰਾਬ ਨਾ ਹੋਵੇ ਇਸ ਲਈ ਹਰ ਬੱਚੇ ਦੇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਦਾਖ਼ਲਾ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸਮਾਂ ਜੋ ਕਦੇ ਵੀ ਰੁੱਕਦਾ ਨਹੀਂ ਜਿਸਨੂੰ ਪਹਿਚਾਣ ਸਿਰਫ ਖੁਦ ਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੈ ਕਿਸ ਰਫ਼ਤਾਰ ਨਾਲ ਚੱਲਣਾ ਹੈ ਤੇ ਕਿਸ ਰਫ਼ਤਾਰ ਨਾਲ ਬਦਲਣਾ। ਬੱਚਿਆ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਕਦੋਂ ਤੇ ਕਿੰਝ ਖ਼ਰਾਬ ਹੋਣ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਆਓ ਇਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣੀਏ। ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਪਿੰਡ ਤੋਂ ਸ਼ਹਿਰ ਵੱਲ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਪਰਿਵਾਰ ਰਹਿਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਕਈ ਸਾਲ ਬੀਤ ਗਏ ਉਸਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣੇ ਤੱਕ ਬਣੀ ਰਹੀ। ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏ ਉੱਤੇ ਰਹਿਣ ਕਰਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆ ਦਾ ਦਾਖ਼ਲਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਕਿਉਕਿ ਪਹਿਚਾਣ ਚਿੰਨ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਸੀ। ' ਹੁਣ ਇਸ ਬਾਰੇ ਥੋੜ੍ਹਾ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਸੋਚਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਬੱਚਿਆ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਨੂੰ ਪਹਿਚਾਣ ਚਿੰਨ ਦੇ ਰਾਹੀ ਹੀ ਪੜ੍ਹਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਫਿਰ ਉਸਦਾ ਦਾਖ਼ਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇੰਨਕਾਰ ਕਰਕੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਮਦਦ ਤੋਂ ਇਹ ਕਹਿ ਦੇਣਾ ਕਿ ਦਾਖ਼ਲਾ ਇੱਥੇ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਜਿੱਥੇ ਦੇ ਵਾਸੀ ਹੋ ਉੱਥੇ ਹੀ ਦਾਖ਼ਲਾ ਕਰਵਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।'

ਹੁਣ ਇਸ ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ ਦਾ ਕੀ ਕਸੂਰ ਹੈ। ਇੱਕ ਸਾਲ ਖ਼ਰਾਬ ਹੋ ਗਿਆ। ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਇੱਥੇ ਦਾਖ਼ਲਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਤੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਪਹਿਚਾਣ ਪੱਤਰ ਇੱਥੇ ਦਾ ਹੋਵੇ ਦੂਰ ਦੁਰਾਡੇ ਪਿੰਡ ਦਾ ਨਹੀਂ। ਪਹਿਚਾਣ ਪੱਤਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੀ ਕਿਉਂ.. ਜਦੋਂ ਉਸਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਫਿਰ ਕਿਉਂ ਪਤਾ ਬਦਲਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਚੱਲੋ ਜੀ ਮੰਨ ਵੀ ਲਈਏ.. ਬਦਲ ਲਿਆ। ਜਿਸ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਮਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਉਹ ਗ਼ਰੀਬ ਘਰ ਦਾ ਸੀ। ਉਸਦੇ ਵਸਤਰ ਦੇਖ ਕੇ ਉਸਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਮਨਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਦਾਖ਼ਲਾ ਇੱਥੇ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕਦਾ।

ਸਪਸ਼ਟ ਕਹਿਣ ਦੀ ਵਜਾਏ ਅਧਿਆਪਕ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ ਪਹਿਚਾਣ ਪੱਤਰ ਬਦਲਣ ਦਾ ਕਿਹਾ। ਉਸ ਬੱਚੇ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਇੱਕ ਸਾਲ ਖ਼ਰਾਬ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਸਦੇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਜੀ ਸੁਵਿਧਾ ਕੇਂਦਰ ਵੀ ਗਏ ਪਰ ਦੇਰ ਨਾਲ ਪਹਿਚਾਣ ਪੱਤਰ ਬਦਲਣ ਕਾਰਨ ਉਸ ਬੱਚੇ ਦਾ ਦਾਖ਼ਲਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਪਾਇਆ ਤੇ ਉਸਦਾ ਇੱਕ ਸਾਲ ਖ਼ਰਾਬ ਹੋ ਗਿਆ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਉਪਰਾਲਾ ਤਾਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਹਰ ਕਸਬੇ ਵਿੱਚ ਸਕੂਲ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਪਰ ਉਸ ਵਿੱਚ ਹੋ ਕੀ ਰਿਹਾ ਇਹ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕੀਤਾ। ਉਥੋਂ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕ ਕੁਝ ਦਾਖਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਪੈਸੇ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਤੋਂ ਉਸ ਘਰ ਦਾ ਬੱਚਾ ਫਿਰ ਤੋਂ ਦਾਖ਼ਲਾ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਗਿਆ ਪਰ ਉਸਦਾ ਦਾਖ਼ਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਅੱਜ ਫਿਰ ਤੋਂ ਉਸਦੇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਨਿਰਾਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਵਾਪਸੀ ਘਰ ਪਰਤੇ ਤੇ ਮਕਾਨ ਮਾਲਿਕ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਉਹ ਆਖਦੇ ਹਨ ਬੱਚੇ ਦੀ ਉਮਰ ਅੱਠ ਸਾਲ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਛੇਵੀਂ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਦਾਖ਼ਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਬੱਚਾ ਸੱਤ ਸਾਲ ਦਾ ਸੀ ਉਸ ਵਕ਼ਤ ਵੀ ਛੇਵੀਂ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਵਕ਼ਤ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਪਹਿਚਾਣ ਪੱਤਰ ਬਦਲੋ। ਪੂਰਾ ਇੱਕ ਸਾਲ ਬੱਚੇ ਦਾ ਖ਼ਰਾਬ ਹੋ ਗਿਆ। ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਉਸ ਬੱਚੇ ਵੱਲ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ। ਹੁਣ ਇੱਕ ਘਰ ਦਾ ਜੀਅ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਤੇ ਇਹਦਾ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਬੱਚੇ ਹਨ ਜੋ ਪਹਿਚਾਣ ਪੱਤਰ ਕਰਕੇ ਕਿਸੇ ਦੂਜੇ ਸ਼ਹਿਰ ਜਾ ਕੇ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹ ਸਕਦੇ। ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਦਾਖ਼ਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਤੇ ਪੜ੍ਹਨਯੋਗ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਉਸ ਬੱਚੇ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਖ਼ਰਾਬ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਜਿਸ ਬੱਚੇ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਨਾਲ ਖਿਲਵਾੜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਉਸਦਾ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਸਮਾਂ ਕਿਸੇ ਗੁਨਾਹਗਾਰ ਹੋਣ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ। ਜਦੋਂ ਬੱਚਾ ਬੁਰੀ ਸੰਗਤ ਵਿੱਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉਦੋਂ ਉਹ ਗਲਤ ਰਾਹ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਬੁਰੇ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਦੌੜਾਂ ਅਸੀ ਆਪ ਖ਼ਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਹਨਾਂ ਬੱਚਿਆ ਨੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਚੰਗਾ ਬਣਨਾ ਸੀ ਉਹ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਚੰਗੇ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕੇ। ਉਸਦਾ ਕਾਰਨ ਇੱਕ ਨਾ ਦਾਖ਼ਲਾ ਹੋਣਾ ਤੇ ਨਾ ਦਾਖ਼ਲ ਹੋਣ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਗ਼ਰੀਬ ਅਮੀਰ ਦਾ ਫ਼ਰਕ ਕਿਉਂ? ਜਾਤ ਪਾਤ ਵਿੱਚ ਫ਼ਰਕ ਕਿਉਂ? ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਬਦਲਦਾ ਸਮਾਜ? ਇਹ ਸਭ ਆਮ ਸੁਣਨ ਵਿੱਚ ਜਰੂਰ ਹੋਵੇਗਾ ਪਰ ਇਹ ਬੱਚਿਆ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਖ਼ਰਾਬ ਹੋਣ ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਹੈ।

– ਗੌਰਵ ਧੀਮਾਨ 91-76268-18016

ਪੰਜਾਬੀ ਫ਼ਿਲਮ

ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪਵਾਰ

ਰਿਤਾਕਸ਼ੀ ਗੁਪਤਾ ਇੰਸਟਾਗ੍ਰਾਮ ਗਰਲ "ਉੱਚਾ 22" ਕਰੇਗੀ

ਇੰਸਟਾਗ੍ਰਾਮ ਦੀ ਸਨਸਨੀ ਹੈ ਰੀਤਾਕਸ਼ੀ ਗੁਪਤਾ ਜਿਹੜੀ ਪੰਜਾਬੀ ਫ਼ਿਲਮਾਂ ਦੀ ਹੀਰੋਇਨ ਬਣ ਗਈ ਹੈ ਤੇ ਵੀਡਿਓ ਐਲਬਮ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਦੀਪਕ ਅਰੋੜਾ ਫ਼ਿਲਮ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਬਣ ਗਏ ਹਨ। ਦੀਪਕ ਅਰੋੜਾ ਨੇ ਇੰਸਟਾਗ੍ਰਾਮ ਤੇ ਰਿਟਾਕਸ਼ੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸੰਸਕ ਦੇਖ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਲਿਖੀ ਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਫ਼ਿਲਮ "ਉੱਚਾ 22" ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਹੈ। ਰੀਤਾਕਸ਼ੀ ਖੁਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਦੀਪ ਤੇ ਸੰਧੂ ਦੀ ਇਸ ਫ਼ਿਲਮ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਾਲ ਪੱਧਰ ਤੇ ਦੀਪਕ ਅਰੋੜਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਉਸ ਕੋਲ ਫ਼ਿਲਮ ਸਟਾਰ ਬਣ ਕਿ ਇੰਡਸਟਰੀ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਪ੍ਰਿਅ ਹੋਣ ਦਾ ਵੱਡਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਰੋਹਿਤ ਅਗਰਵਾਲ ਇਸ ਫ਼ਿਲਮ ਦੀ ਪ੍ਰੋਡਕਸ਼ਨ ਦੇਖ ਰਹੇ ਹਨ। ਰਿਤਾਕਸ਼ੀ ਨੇ ਚਾਅ ਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਫ਼ਿਲਮ ਦਾ ਮਹੂਰਤ ਕਲੇਪ ਦਿੱਤਾ। ਦੀਪਕ ਅਰੋੜਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੰਸਟਾਗ੍ਰਾਮ ਦੀ ਇਸ ਲੱਖਾਂ ਫਾਲੋਅਰਸ ਵਾਲੀ ਰੀਤਕਸ਼ੀ ਨੂੰ ਨਾਇਕਾ "ਉੱਚਾ 22" ਦੀ ਬਣਾ ਕਿ ਓਹ ਖੁਸ਼ ਹਨ।

ਬਲਜਿੰਦਰ ਮੱਲ੍ਹੀ ਹੁਣ ਲਿਆਏ ਇੱਕ ਇਤਿਹਾਸਕ ਐਲਬਮ "ਵੰਡ 1947"

ਬਲਜਿੰਦਰ ਪੰਮਾ ਮੱਲ੍ਹੀ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਟਰੈਕ "ਯੁੱਧ ਨਸ਼ਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ" ਦੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਓਹਨਾਂ ਨੇ ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਲਈ ਹਿੰਦ ਪਾਕਿ ਵੰਡ ਦੇ ਪਲਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਨਵਾਂ ਟਰੈਕ "ਵੰਡ 1947" ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਪੋਸਟਰ ਨੂੰ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਤੇ ਬਹੁਤ ਪਸੰਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਬਲਜਿੰਦਰ ਪੰਮਾ ਦੇ ਇਸ ਟਰੈਕ ਨੂੰ ਨਿੰਮਾ ਮੱਲ੍ਹੀ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਤੇ ਸੰਗੀਤ ਜੱਸੀ ਬ੍ਰਦਰਜ਼ ਨੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪੰਮਾ ਮੱਲ੍ਹੀ ਦੱਸਦੇ ਨੇ ਕਿ ਗਾਣੇ ਦੇ ਬੋਲ ਸੁਣ ਉਹ ਬਹੁਤ ਜਜ਼ਬਾਤੀ ਹੋਏ ਸਨ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਨਿੰਮਾ ਮੱਲ੍ਹੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੱਸੀ ਬ੍ਰਦਰਸ ਜਿਸ ਤਰਾਂ ਦਾ ਅਲੱਗ ਗੀਤ ਚਾਹ ਰਹੇ ਸਨ ਉਹ "ਵੰਡ 1947" ਹੈ ਤੇ ਆਸ ਹੈ ਕਿ ਨੌਜਵਾਨ ਵਰਗ ਇਸ ਗੀਤ ਨੂੰ ਸ਼ਿੱਦਤ ਨਾਲ ਸੁਣੇਗਾ ਤੇ ਬਾਬਾ ਕਮਲ ਦੇ ਬਣਾਏ ਵੀਡਿਓ ਨੂੰ ਖ਼ੂਬ ਪਸੰਦ ਕਰੇਗਾ। ਪੰਮਾ ਮੱਲ੍ਹੀ ਰਿਕਾਰਡਜ਼ ਨੇ ਇਸ ਇਤਿਹਾਸਕ ਐਲਬਮ ਨੂੰ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਤੇ ਸਰੋਤਿਆਂ ਦੇ ਰੂਬ੍ਰੂ ਕਰਨਾ ਹੈ। "ਵੰਡ 1947" ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਬੀ ਲੇਹਲ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤੇ "ਯੁੱਧ ਨਸ਼ਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ" ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਲਈ ਪੱਧਰ ਦਾ ਯਾਦਗਾਰ ਐਲਬਮ "ਵੰਡ 1947" ਹੋਏਗਾ।

ਪੂਜਾ ਕੌਸ਼ਲ ਬਣਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਟੋਪ ਦੀ ਸੁਪਰ ਮਾਡਲ

ਬਿੱਟੂ ਮਾਨ ਨੂੰ ਦੁਆ ਦਿੰਦੀ ਨਾ ਥੱਕੇ ਪੂਜਾ ਕੌਸ਼ਲ ਜਿਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ "ਰਾਣੋ 2" ਦੀ ਨਾਇਕਾ ਬਣਾ ਇੰਡਸਟਰੀ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ। ਫ਼ਿਰ ਤਾਂ ਪੂਜਾ ਦੇ ਗਲੈਮਰ ਦੀ ਪੂਜਾ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਈ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵੀਡਿਓ ਮਿਲੇ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਪੂਜਾ ਨੂੰ ਰਾਜਸਥਾਨੀ ਪਿਛੋਕੜ ਦੀ ਫ਼ਿਲਮ ਵੀ ਮਿਲੀ ਤੇ ਹੁਣ ਯੂ ਐਸ ਏ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਨਾਲ ਉਹ ਫ਼ਿਲਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਪੂਜਾ ਕੌਸ਼ਲ ਤੇਜ਼ ਤਰਾਰ ਤੇ ਚੁਸਤ ਐਕਟ੍ਰੈਸ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਹੁਣ ਮਾਡਲਿੰਗ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਕੈਰੀਅਰ ਟੋਪ ਤੇ ਲਿਜਾਉਣ ਲਈ ਗਲੈਮਰ ਰੂਪ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪੂਜਾ ਕੌਸ਼ਲ ਨੇ ਗਲੈਮਰ ਫੋਟੋ ਸੈਸ਼ਨ ਕਰਵਾਇਆ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਚਮਕ, ਦਮਕ ਆਪਣੇ ਰੰਗ ਰੂਪ ਤੇ ਵਧੀਆ ਸਰੀਰਕ ਭਾਸ਼ਾ ਨਾਲ ਮਾਡਲਿੰਗ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਨਾਮ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ।

ਦਮਨ ਮਜੀਠੀਆ 62 ਸਾਲ ਦਾ ਜਵਾਨ ਐਕਟਰ ਮਾਡਲ ਅਭੀ ਤੋਂ ਮੈਂ ਜਵਾਨ ਹੂੰ

ਦਮਨ ਮਜੀਠੀਆ ਭਈ ਕਮਾਲ ਹੈ ਇਹ ਇਨਸਾਨ ਜਿਸ ਨੂੰ 62 ਸਾਲ ਦਾ ਤੁਸੀਂ ਜਵਾਨ ਆਖ ਸਕਦੇ ਹੋ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਾਊਥ ਦਾ ਅਜੀਤ ਆਖ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਦਮਨ ਸ਼ੋ ਸਤੋਪਰ ਬਣ ਛਾ ਰਹੇ ਨੇ ਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵੀਡਿਓ ਗਾਣੇ ਕਰ ਰਹੇ ਦਮਨ ਮਜੀਠੀਆ "ਅੜ੍ਹਬ ਜਿਹਾ ਜੱਟ" ਵੀਡਿਓ ਨਾਲ ਛਾ ਗਏ ਹਨ। ਹੋਰ ਤੇ ਹੋਰ ਦਮਨ ਮਜੀਠੀਆ ਨੇ ਐਕਟਿੰਗ, ਮਾਡਲਿੰਗ ਹੁਣੇ ਹੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਕੋਈ ਸ਼ੌਂਕ ਨਹੀਂ। ਕਮਾਲ ਸੁੰਦਰਤਾ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਆ ਕਿ ਦਮਨ ਜੱਜ ਬਣਦੇ ਹਨ। ਅੱਜ ਕਲ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਤੇ ਦਮਨ ਮਜੀਠੀਆ ਦੀ ਚਰਚਾ ਹੈ। ਦਮਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਰੈਂਪ ਵਾਕ, ਸ਼ੋ ਮਾਡਲ ਤੇ ਇੰਸਟਾਗ੍ਰਾਮ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਰੀਲਾਂ ਛਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਬੌਬੀ ਬਾਜਵਾ ਨੇ ਸਮਝ ਲਿਆ ਹੈ ਦਮਨ ਨੂੰ ਤੇ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਬੰਦਾ ਜਵਾਨ ਹੁਣ ਹੋਇਆ ਹੈ ਤੇ ਦੇਖਣਾ ਇਹਨਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਦਮਨ ਮਜੀਠੀਆ ਸਟਾਰ ਪਾਲੀਵੁੱਡ ਤੇ ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਹੋਏਗਾ। ਸੁਬਹ ਸ਼ਾਮ ਅੱਜ ਕਲ ਫਿੱਟਨੈੱਸ ਤੇ ਰੀਲਾਂ ਤੇ ਕੰਮ ਕਾਰ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਐਡੀ ਲੋਕ ਪ੍ਰਿਅ ਹੁਣ ਹੋਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਆਈ ਹੈ ਕਿ ਦਮਨ ਮਜੀਠੀਆ ਪੰਜਾਬੀ ਫ਼ਿਲਮਾਂ ਦਾ ਸਟਾਰ ਬਣ ਸਾਹ ਲੈਣਗੇ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਇਸ ਪਾਸੇ ਹੀ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

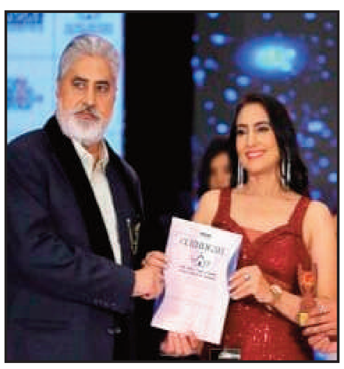

ਅਮੋਲਕ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜੀਤ ਕੱਦੋਂਵਾਲਾ ਨਾਲ "ਲਾ ਕੇ ਤੋੜੀਆਂ" ਨਿੱਕੀ ਉਮਰੇ

ਨਾਮ ਤੇ ਸੁਨਾ ਹੋਗਾ ਕਰਮਜੀਤ ਕੱਦੋਂ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਗੀਤਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਜੀਤ ਕੱਦੋਂ ਵਾਲਾ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਮਸ਼ਹੂਰ ਜੀਤ ਨੇ ਵਕਤ ਨਾਲ ਚਲਣ ਵਾਲਾ ਹੀ ਨਾਇਕ ਸੋਚ ਅੱਲ੍ਹੜ ਉਮਰ ਦੇ ਅਮੋਲਕ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਰਸਤੇ ਤੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸੋਹਣਾ ਜਿਹਾ, ਪਿਆਰਾ ਜਿਹਾ ਪੋਚਵੀ ਪੱਗ ਵਾਲਾ ਇਹ ਸਰਦਾਰ ਮੁੰਡਾ ਅਮੋਲਕ ਸਿੰਘ ਗਾਇਨ ਸੁਰ ਵਿੱਚ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਸੰਗੀਤ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਪਕੜ ਹੈ। ਅਮੋਲਕ ਰਿਕਾਰਡਜ਼ ਤੋਂ ਹੀ ਉਸ ਦਾ ਟਰੈਕ "ਲਾ ਕੇ ਤੋੜੀਆਂ" ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਪੋਸਟਰ ਕਿਸੇ ਰੋਮਾਂਟਿਕ ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਫਿਲਮ ਜਿਹਾ ਹੈ। ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਨਾਮਵਰ ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਦਾ ਸੰਗੀਤ ਅਮੋਲਕ ਸਿੰਘ ਦੇ ਇਸ ਗੀਤ ਲਈ ਹੈ ਜਦ ਕਿ ਜੋਤ ਹਰਜੋਤ ਨੇ ਵੀਡਿਓ ਬਣਾਉਣ ਹੈ। ਤਰਲੋਕ ਸਿੰਘ ਜੋਸਨ ਇਸ ਟਰੈਕ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਆਖਦੇ ਨੇ ਜੀ ਅਨਮੋਲ ਆਵਾਜ਼ ਅਮੋਲਕ ਸਿੰਘ ਦੀ ਹੈ ਤੇ ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਹੈ ਹਰ ਉਸ ਨੰਬਰ ਦਾ ਹਿੱਟ ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਜਿਸ ਲਈ ਉਸ ਸੰਗੀਤ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਬਾਕੀ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਅਨੁਸਾਰ ਅਮੋਲਕ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਮਿੱਠਤ ਹੈ ਤੇ ਜੀਤ ਦੇ ਲਿਖੇ ਬੋਲ ਬਿਲਕੁਲ ਇੰਜ ਲੱਗੇ ਜਿਵੇਂ ਜੀਤ ਵੀ ਅਮੋਲਕ ਦੀ ਤਰਾਂ ਨਿੱਕੀ ਉਮਰ ਦਾ ਹੈ ਤੇ ਇਹੀ ਚੰਗੇ ਗੀਤਕਾਰ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਚਿਰ ਬਾਅਦ ਆਇਆ ਇਹ ਗੀਤ "ਲਾ ਕੇ ਤੋੜੀਆਂ" ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋਊ ਤੇ ਅਮੋਲਕ ਸਿੰਘ ਦਿਲਜੀਤ ਦੋਸਾਂਝ, ਰਵਿੰਦਰ ਗਰੇਵਾਲ, ਇੰਦਰਜੀਤ ਨਿੱਕੂ ਦੀ ਕਤਾਰ ਆ ਜਾਏਗਾ।

ਜੇ ਇੱਕ ਸੰਧੂ ਨਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਵੱਡੇ ਮੌਕੇ ਕਿੱਥੋਂ ਮਿਲਦੇ ਮਾਡਲ

ਗੁਰਦੀਪ ਸੰਧੂ ਦੀ ਗੱਲ ਪੂਰੀ ਪੂਰੀ ਹੈ ਇਥੇ ਪਾਲੀਵੁੱਡ ਸਿਤਾਰਾ ਹੈ ਤੇ ਵੀਡਿਓ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਬਣ ਅੱਗੇ ਹੈ। ਟੀਵੀ ਸਟਾਰ ਹੈ ਤੇ ਚਰਚਿਤ ਗਾਇਕ ਹੈ। ਬਾਕੀ ਚੰਗਾ ਗੀਤਕਾਰ ਵੀ ਏ ਤੇ ਲੇਖਕ ਦੇ ਨਾਲ ਫ਼ਿਲਮ ਨਾਇਕ ਵੀ ਹੈ। ਗੁਰਦੀਪ ਸੰਧੂ ਦੇ ਵੀਡਿਓ "ਥਾਰ" ਨੇ ਲੱਖਾਂ ਵਿਊ ਲਏ ਨੇ ਤੇ ਮਾਡਲ ਕੁੜੀਆਂ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਲਈ ਕਿਸਮਤ ਵਾਲਾ ਸਮਝਦਿਆਂ ਓਸ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਰੁਪਾਲੀ ਸੰਧੂ ਨੂੰ ਸਟਾਰ ਮਾਡਲ ਤੇ ਸ਼ਵੇਤਾ ਨੂੰ ਨਾਇਕਾ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸੁਨੇਹਾ ਵੀ ਕੰਮ ਕਰ ਕਿ ਤਰੀਫ ਸੰਧੂ ਦੀ ਕੇੜਥਾ। ਪ੍ਰੀਤ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਤੇ ਨੀਤੂ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਨਾਲ ਮਾਡਲਿੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਭੁਪਿੰਦਰ ਕੌਰ ਤੇ ਸਾਹਿਲ ਸੋਨੀਆ ਵੀ ਆਖੇ ਕਿ ਗੁਰਦੀਪ ਸੰਧੂ ਬੇਬਾਕ ਮਾਡਲ ਹੈ, ਉਹ ਸਹਯੋਗੀ ਲੜਕਾ ਹੈ ਤੇ ਮਿਲ ਵਰਤ ਕਿ ਚੀਜ਼ ਵਧੀਆ ਬਣਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਜਦ ਇੱਕ ਨਹੀਂ ਅੱਧੀ ਦਰਜ਼ਨ ਮਾਡਲ ਕੁੜੀਆਂ ਕਰਨ ਆਪਣੇ ਨਾਇਕ ਗੁਰਦੀਪ ਸੰਧੂ ਦੀਆਂ ਸਿਫਤਾਂ ਤਦ ਸੰਧੂ ਸਾਬ ਫਰਕ ਤਾਂ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਸੀਨਾ 56 ਇੰਚ ਦਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਫ਼ਿਲਮ "ਇਸ਼ਕ ਮੋਹਬੱਤ" ਹੋਏ ਹਾਂ ਜਾਂ ਸੁਦੇਸ਼ ਕੁਮਾਰੀ ਨਾਲ "ਥਾਰ ਰੋਕਸ ਮਹਿੰਦਰਾ" ਗੀਤ ਜਾਂ ਵੀਡਿਓ "ਪ੍ਰਾਲੀ"। ਲੱਗੇ ਰਹੋ ਸੰਧੂ ਸਾਬ ਤੁਹਾਡੀ ਬੱਲੇ ਬੱਲੇ ਜ਼ਾਰੀ ਹੈ।

ਪਹਿਲਾਂ "ਯੁੱਧ ਨਸ਼ਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ" ਤੇ ਹੁਣ "ਵੰਡ 1947" ਗਾ ਕੇ ਆਲ ਰਾਉਂਡਰ ਗਾਇਕ ਬਣੇ ਬਲਜਿੰਦਰ ਪੰਮਾ ਮੱਲ੍ਹੀ

ਦੋ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਗਾਇਕ ਬਲਜਿੰਦਰ ਪੰਮਾ ਮੱਲ੍ਹੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਇਕੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਨਾਂ ਕਾਫ਼ੀ ਬਣਾ ਲਿਆ ਹੈ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਲਈ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵੀ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਬਲਜਿੰਦਰ ਪੰਮਾ ਮੱਲ੍ਹੀ ਰਿਆੜਕੀ ਦੀ ਗਾਇਕੀ ਵਿੱਚ ਸਟਾਰ ਕਲਾਕਾਰ ਹਨ ਤੇ "ਸਾਰਾ ਪਿੰਡ" ਦੋਗਾਣਾ ਨਾਲ ਉਹ ਇੱਕ ਦਮ ਚਰਚਾ ਵਿੱਚ ਆ ਗਏ ਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ "ਸਲੂਟ" ਦੋਗਾਣੇ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਦਿਖਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਸਫ਼ਲ ਦੋਗਾਣਾ ਗਾਇਕ ਵੀ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ

ਮੱਲ੍ਹੀ ਨੇ "ਨਸ਼ਾ ਮੁਕਤ ਪੰਜਾਬ" ਗੀਤ ਗਾ ਕਿ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਗਾਇਕ ਦਾ ਕੰਮ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਸੇਧ ਵੀ ਦੇਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਇੱਕ ਦਮ ਬਲਜਿੰਦਰ ਮੱਲ੍ਹੀ ਦੀ ਜਿਹੜੀ ਚਰਚਾ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਉਸ ਦਾ ਗਾਇਆ ਗੀਤ "ਯੁੱਧ ਨਸ਼ਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ" ਤੇ ਇਸ ਗੀਤ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਦੀ "ਯੁੱਧ ਨਸ਼ਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ" ਮੁਹਿਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਯੋਗਦਾਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਬਲਜਿੰਦਰ ਪੰਮਾ ਮੱਲ੍ਹੀ ਦੱਸਦੇ ਨੇ ਕਿ ਪ੍ਰਤਾਪ ਪਾਰਸ ਦੇ ਲਿਖਤ ਇਸ ਗੀਤ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਹੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਨਸ਼ਿਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਭਾਵਨਾ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਹੈ। ਜੱਸੀ ਬ੍ਰਦਰਸ ਦੇ ਸੰਗੀਤ ਨਾਲ ਮੱਲ੍ਹੀ ਦਾ ਇਹ ਗਾਣਾ ਸੇਧ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਮਨੋਰੰਜਕ ਵੀ ਬਣਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਦੱਸਦੇ ਨੇ ਕਿ ਬਾਬਾ ਕਮਲ ਦੇ ਵੀਡਿਓ ਨਾਲ "ਯੁੱਧ ਨਸ਼ਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ" ਗੀਤ ਨੂੰ ਜਨਤਾ ਤੇ ਪ੍ਰਸਾਸ਼ਨਿਕ ਹਲਕਿਆਂ ਨੇ ਸਰਾਹਿਆ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਸਮਾਜ ਸੇਧ ਤੇ ਅੱਜ ਕਲ ਬਣੀ ਲਹਿਰ ਵਾਲਾ ਇਹ ਗੀਤ ਮੱਲ੍ਹੀ ਦਾ ਰੁਤਬਾ ਵਧਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਉਥੇ ਬਲਜਿੰਦਰ ਪੰਮਾ ਮੱਲ੍ਹੀ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਉਸ ਦੇ ਆ ਰਹੇ ਟਰੈਕ "ਵੰਡ 1947" ਦੀ ਪੂਰੀ ਚਰਚਾ ਹੈ। ਇਹ ਗੀਤ ਹਿੰਦ ਪਾਕਿ ਵੰਡ ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਉਹ ਦੱਸਦੇ ਨੇ ਕਿ ਅੱਜ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਵਰਗ ਨੂੰ ਉਸ ਦਰਦਨਾਕ ਵੰਡ ਬਾਬਤ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਲਾ ਇਹ ਗੀਤ ਜਜ਼ਬਾਤੀ ਤੇ ਮਨੋਰੰਜਕ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਇਤਿਹਾਸਕ ਵੀ ਹੈ। ਮੱਲ੍ਹੀ ਨੇ ਇਸ ਦੇ ਗੀਤਕਾਰ ਨਿੰਮਾ ਮੱਲ੍ਹੀ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਿੰਮਾ ਮੱਲ੍ਹੀ ਉਸ ਦੇ ਗਾਇਕੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਪਸੰਦ ਨੂੰ ਸਮਝਦੇ ਹਨ ਤੇ ਇਹ ਗੀਤ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਪਸੰਦ ਵਾਲਾ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਜਦ ਸੁਣਿਆ ਤਦ ਜੱਸੀ ਬ੍ਰਦਰਸ ਨੇ ਇਸ ਦਾ ਸੰਗੀਤ ਬਣਾ ਕਿ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਇਹ ਗਾਣਾ ਇੱਕ ਇਤਿਹਾਸਕ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੁਲ ਮਿਲਾ ਕਿ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਗਾਣੇ ਦੇਖੋ ਤਾਂ ਗੁਰਲੇਜ਼ ਅਖ਼ਤਰ ਨਾਲ ਗਾ ਕਿ ਹਿੱਟ, ਨਾਜ਼ ਨਾਲ ਗਾ ਕਿ ਚਰਚਾ ਤੇ ਇੱਕਲਿਆਂ "ਯੁੱਧ ਨਸ਼ਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ" ਗਾ ਕਿ ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਰਹੇ ਗਾਇਕ ਬਲਜਿੰਦਰ ਪੰਮਾ ਮੱਲ੍ਹੀ ਦਾ ਨਾਮ "ਵੰਡ 1947" ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਇਕੀ ਵਿੱਚ ਸਤਿਕਾਰਿਤ ਗਾਇਕ ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਜਾਏਗਾ। **– ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪਵਾਰ**

.ਗ਼ਜ਼ਲ

ਕਿਤੇ ਬੁੱਤ ਤੋਂ ਡਰਦੇ, ਕਿਤੇ ਤਸਵੀਰਾਂ ਤੋਂ ਡਰਦੇ ਨੇ।
ਕਿਸੇ ਦੀ ਕ਼ਲਮ ਤੋਂ, ਕਿਸੇ ਦੇ ਤੀਰਾਂ ਤੋਂ ਡਰਦੇ ਨੇ।

ਨੇਰ੍ਹੇ 'ਚ, ਨਿਹੱਥੇ ਜੀਓ, ਜੁਗੋ ਜੁਗ ਸਲਾਮਤ ਰਹੋ,
ਚਾਨਣ ਤੋਂ ਡਰਦੇ ਨੇ, ਉਹ ਸ਼ਮਸ਼ੀਰਾਂ ਤੋਂ ਡਰਦੇ ਨੇ।

ਹਰ ਘਰ 'ਤੇ ਝੁਲੇ ਸਿਰਫ਼ ਭਗਵਾਂ, ਹੈ ਲੋਚਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ
ਨੀਲੇ ਪਰਚਮਾਂ, ਰੱਤ ਰੰਗੀਆਂ ਲੀਰਾਂ ਤੋਂ ਡਰਦੇ ਨੇ।

ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਗੰਗਾ ਵਿੱਚ ਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਡੁਬਕੀਆਂ
ਬਾਟੇ ਵਿਚ ਪਾਏ, ਸਤਲੁਜ ਦੇ ਨੀਰਾਂ ਤੋਂ ਡਰਦੇ ਨੇ।

ਭਗਵਾਨਾਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਦੇ ਬਾਸ਼ਿੰਦੇ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂ
ਰਾਹ ਦਸੇਰਿਆਂ ਤੇ ਉਚ ਦਿਆਂ ਪੀਰਾਂ ਤੋਂ ਡਰਦੇ ਨੇ।

ਤੀਰ, ਤਲਵਾਰ,ਬਰਛੀ ਅਤੇ ਢਾਲਾਂ ਵਿਚ ਢਲ ਜਾਣ ਨਾ
ਹਾਕਮ ਹੱਥ ਕੜੀਆਂ ਅਤੇ ਜ਼ੰਜੀਰਾਂ ਤੋਂ ਡਰਦੇ ਨੇ।

ਤਾਅ ਉਮਰ ਵਾਚੀਆਂ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 'ਲਾਲ' ਪੋਥੀਆਂ
ਉਹੀ ਪੰਡਿਤ, ਚਿੰਤਕਾਂ ਯੋਧਿਆਂ ਬੀਰਾਂ ਤੋਂ ਡਰਦੇ ਨੇ।

ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਸੁਲਹਾਣੀ
91-98721-55120